

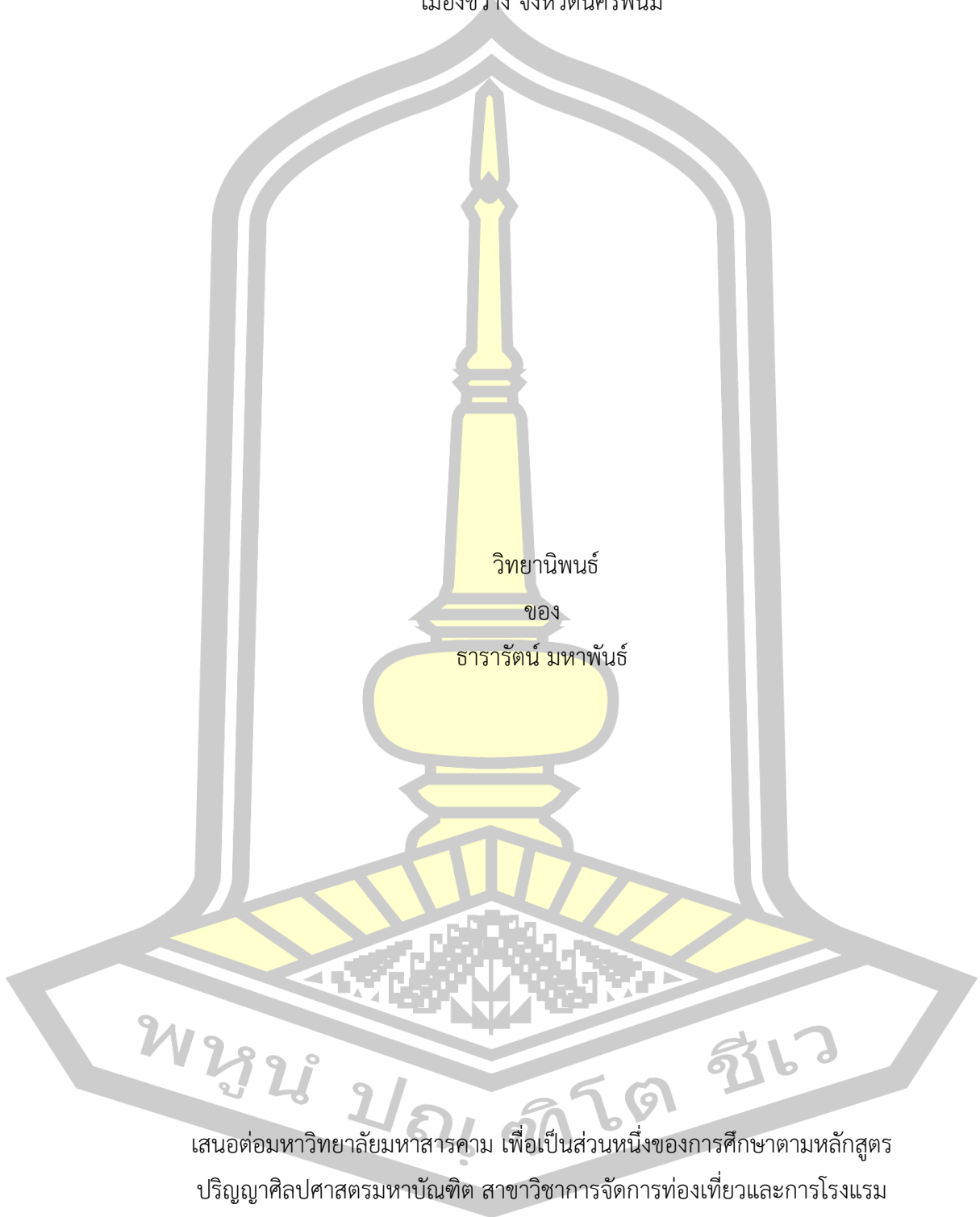
แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอด
เมืองขวาง จังหวัดนครพนม

วิทยานิพนธ์
ของ
ธรรารัตน์ มหาพันธ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการท่องเที่ยวและการโรงแรม
มิถุนายน 2564

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอด
เมืองขวาง จังหวัดนครพนม

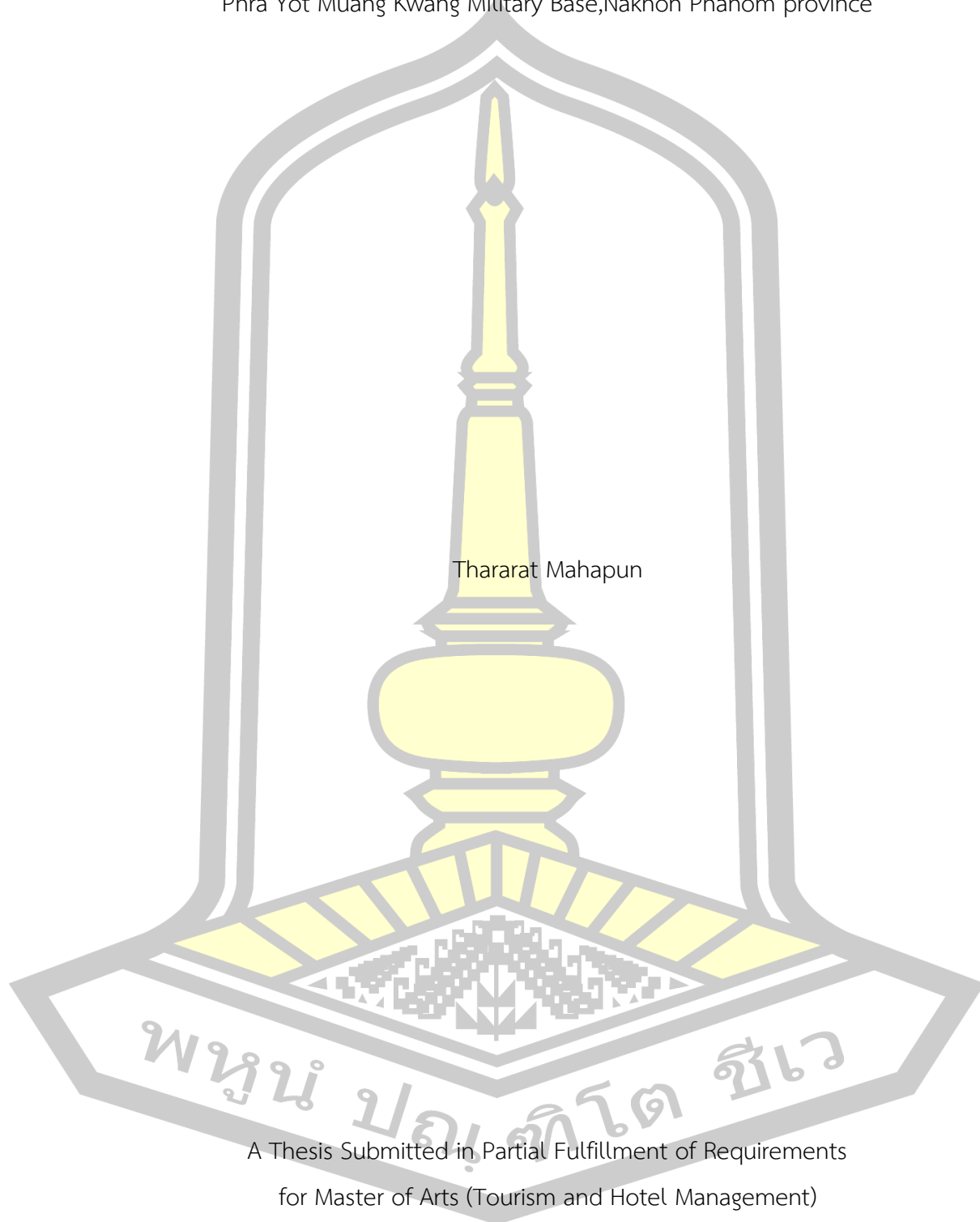

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการท่องเที่ยวและการโรงแรม

มิถุนายน 2564

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Tourism Development Guidelines for the Army Land Project: The 210th Military Circle,
Phra Yot Muang Kwang Military Base, Nakhon Phanom province

Thararat Mahapun

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for Master of Arts (Tourism and Hotel Management)

June 2021

Copyright of Mahasarakham University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนางสาวธารรัตน์ มหาพันธ์
แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การจัดการท่องเที่ยวและการโรงแรม ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(ผศ. ดร. ลินจง โพชารี่)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ดร. โอษฐ์ญา บัชรรม)

กรรมการ

(ผศ. ดร. นันทนา ลาภวิเศษชัย)

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(ผศ. ดร. สุวภัทร ศรีจองแสง)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการท่องเที่ยวและการโรงแรม ของมหาวิทยาลัย
มหาสารคาม

(ศ. ดร. ปฐม หงษ์สุวรรณ)

(รศ. ดร. กริสน์ ชัยมูล)

คณบดีคณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง	แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม		
ผู้วิจัย	ธารารัตน์ มหาพันธ์		
อาจารย์ที่ปรึกษา	ดร. โอษฐ์ญา บัวธรรม		
ปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชา	การจัดการท่องเที่ยวและการโรงแรม
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ปีที่พิมพ์	2564

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวของมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม (2) วิเคราะห์สถานการณ์การท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ ของมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม และ (3) เสนอแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ ในมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสังเกตอย่างไม่มีส่วนร่วมและแบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) ซึ่งพิจารณาจากการเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ จำนวน 15 คน ได้แก่ ผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และชุมชน ใช้แนวคิดศักยภาพทางการท่องเที่ยว (5As) ในการดำเนินการวิจัย

ผลการศึกษาพบว่า ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม โดยรวมทั้ง 5 ด้าน มีศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็น (1) ด้านสิ่งดึงดูดใจ (2) ด้านความสามารถในการเข้าถึง (3) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (4) ด้านที่พัก และ (5) ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว

ผลการวิเคราะห์สถานการณ์การท่องเที่ยวของมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม พบว่า จุดแข็ง ได้แก่ (1) มีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลายและมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว (2) เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีองค์ความรู้เพื่อให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วม (3) เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความปลอดภัยสูง จุดอ่อน ได้แก่ (1) ขาดการจัดประชาสัมพันธ์ร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่ (2) ขาดบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่อยู่ประจำแหล่งท่องเที่ยว (3) ขาดการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ และชุมชน โอกาส ได้แก่ (1) พื้นที่ภายนอกค่ายพระยอดเมืองขวาง มี

สาธารณูปโภคเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว (2) จังหวัดนครพนมมีระบบคมนาคมขนส่งเพื่อการท่องเที่ยวที่หลากหลายรูปแบบสำหรับนักท่องเที่ยว (3) หน่วยงานกองทัพบกและส่วนราชการจังหวัดนครพนมได้จัดสรรงบประมาณสนับสนุนรวมถึงส่งเสริมการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ อุดมสรค ได้แก่ (1) ข้อจำกัดในเรื่องของกฎระเบียบ ข้อบังคับของมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง (2) งบประมาณจากรัฐบาลที่จัดสรรมาให้มาไม่เพียงพอต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว (3) ระบบขนส่งสาธารณะของจังหวัดนครพนม เช่น รถโดยสารประจำทางมีจำนวนจำกัดและไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว

แนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ ในมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม ประกอบด้วย (1) ควรมีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวให้มีความพร้อมในการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น เช่น ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ร้านขายของที่ระลึก ร้านอาหารครัวแม่บ้าน 210 ควรมีการเปิดบริการอย่างต่อเนื่อง รวมถึงห้องน้ำและที่จอดรถควรมีการปรับปรุงให้ได้มาตรฐานและเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว (2) ควรมีการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงผจญภัยให้มีความทันสมัยมากขึ้น เช่น กิจกรรมการยิงปืน BB GUN การยิงหนังสติ๊กปลูกป่า การขับรถ ATV หรือ Go Kart รอบมณฑลทหารบกที่ 210 เป็นต้น (3) ควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวในพื้นที่ให้เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น การจัดโปรแกรมนำเที่ยวเชื่อมโยงเครือข่ายสถานที่ท่องเที่ยวภายในจังหวัดร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคชุมชนรวมถึงการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว จะสามารถช่วยพัฒนาให้มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง กลายเป็นสถานท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ ที่มีชื่อเสียงนำไปสู่การขยายตัวทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวของจังหวัดนครพนม

คำสำคัญ : การพัฒนาการท่องเที่ยว, โครงการอาร์มี แลนด์, แหล่งท่องเที่ยวมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง

พูน ปณ ทิโต ชีเว

TITLE	Tourism Development Guidelines for the Army Land Project:The 210 th Military Circle, Phra Yot Muang Kwang Military Base,Nakhon Phanom province		
AUTHOR	Thararat Mahapun		
ADVISORS	Ochanya Buatham , Ph.D.		
DEGREE	Master of Arts	MAJOR	Tourism and Hotel Management
UNIVERSITY	Maharakham University	YEAR	2021

ABSTRACT

The objectives of this research are (1) to study the potential of tourist attractions in the area of the 210th Military Circle, Phra Yot Muang Kwang Military Base, Nakhon Phanom Province (2) to analyze travel scenarios under the Army Land Project of the 210th Military Circle, Phra Yot Muang Kwang Military Base, Nakhon Phanom Province and (3) to suggest ways to develop tourism under the Army Land Project of the 210th Military Circle, Phra Yot Muang Kwang Military Base, Nakhon Phanom Province by using the Qualitative Research Method. The approaches used in this research method consist of a non-participant observation and a semi-structured in-depth interview. The researchers used purposive sampling in which the researchers considered choosing 15 members of the population involving in tourism development. They were from government sector, private sector, and local people. The researchers also used the concept of tourism potential (5As) in the research.

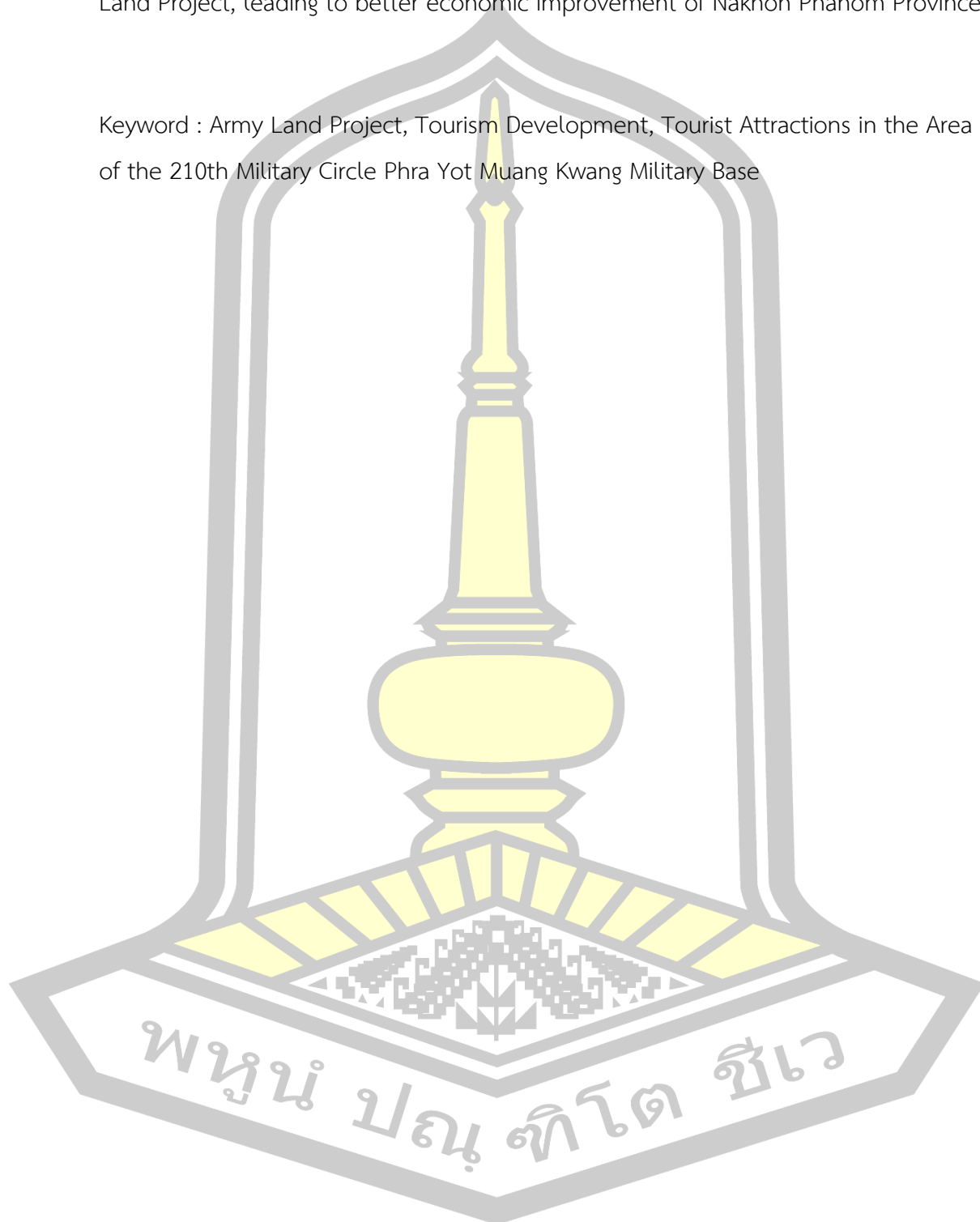
From the study, the researchers found that the tourist attractions in the area of the 210th Military Circle, Phra Yot Muang Kwang Military Base, Nakhon Phanom Province have the ability to accommodate tourists, which the researchers consider five aspects including (1) what attracts tourists (2) access to the tourist attractions (3) facilities (4) accommodations and (5) tourism activities.

From the analysis of the traveling situations, the researchers found that there are many strengths of the tourist attractions in the area of the 210th Military Circle, Phra Yot Muang Kwang Military Base, Nakhon Phanom Province including (1) a wide range of types of unique traveling activities (2) knowledge for tourists to learn from and (3) safe activities tourists can feel confident to attend. Nevertheless, there are also many weaknesses of the tourist attractions including (1) lack of cooperation with other parties in advertizing the tourist attractions (2) no officials at each tourist attraction (3) lack of connection with other tourist attractions. In the meantime, there are a lot of opportunities for the tourist attractions in the area of the 210th Military Circle, Phra Yot Muang Kwang Military Base. The first opportunity is that there are many tourism facilities outside the area of the 210th Military Circle, Phra Yot Muang Kwang Military Base. The second opportunity is that Nakhon Phanom Province has several kinds of transportation for tourists. The next opportunity is that both the army and Nakhon Phanom provincial government set aside a budget to support tourism under the Army Land Project. As to threats, there are limitations due to rules and restrictions of the 210th Military Circle, Phra Yot Muang Kwang Military Base. Another threat factor is that a budget from the government is never enough to improve the tourist attractions. The next threat is that the public transportations within Nakhon Phanom Province are not enough for tourists' need.

Guidelines to tourism development under the Army Land Project in the area of the 210th Military Circle, Phra Yot Muang Kwang Military Base are as follows: (1) there should be more facilities for tourists such as tourist information center, souvenir shops, restaurants, standard restrooms and parking lots (2) there should be more modern adventure activities such as BB GUN shootings, slingshot shooting, planting trees, ATV drives or Go Kart around the 210th Military Circle, Phra Yot Muang Kwang Military Base (3) there should be more advertizing about the tourist attractions and joint travel programs cooperated by government sector, private sector, and local people along with tourism management which can help turn the 210th Military Circle,

Phra Yot Muang Kwang Military Base into a famous tourist attraction under the Army Land Project, leading to better economic improvement of Nakhon Phanom Province.

Keyword : Army Land Project, Tourism Development, Tourist Attractions in the Area of the 210th Military Circle Phra Yot Muang Kwang Military Base

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความอนุเคราะห์ของบุคคล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายแห่ง ซึ่งไม่สามารถนำมากล่าวได้ทั้งหมด ซึ่งผู้มีพระคุณท่านแรกและผู้วิจัย ขอขอบพระคุณอย่างยิ่งคือ อาจารย์ ดร. โอชัญญา บัวธรรม อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ซึ่งได้ให้คำแนะนำตรวจสอบข้อบกพร่องต่างๆ เพื่อให้วิทยานิพนธ์สมบูรณ์ที่สุด พร้อมชี้แนะแนวทางการทำวิจัยมาโดยตลอด และอีกสามท่าน คือ ผศ. ดร. นันทนา อุ่นเจริญ ผศ. ดร. ลินจง โพชารี และอาจารย์ ผศ. ดร. สุภภัทร ศรีจองแสง กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาเสนอแนะข้อคิดเห็นต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ และช่วยตรวจสอบแก้ไขวิทยานิพนธ์โดยละเอียดจนถูกต้องสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณผู้ให้สัมภาษณ์ข้อมูลหน่วยงานภาครัฐ และตัวแทนผู้ประกอบการภาคเอกชน และตัวแทนประชาชน ซึ่งเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในแหล่งท่องเที่ยวมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม ที่ได้ให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์เกี่ยวกับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง และแนวทาง

เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์: มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวชั้นนำในจังหวัดนครพนม และเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ทัดเทียมกับโครงการอาร์มี แลนด์ ที่อื่นๆ

ขอขอบพระคุณสมาชิกในครอบครัวทุกท่านที่คอยเป็นกำลังใจ ช่วยเหลือ และเป็นแรงสนับสนุนในการทำวิจัยให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี คุณค่าและประโยชน์จากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้วิจัย ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา ตลอดจนบูรพาจารย์และผู้มีพระคุณที่ให้การอบรมสั่งสอน ประสิทธิ์ประสาทวิชา ซึ่งผู้วิจัยจะนำความรู้ไปพัฒนาการทำงานให้ดียิ่งขึ้น เพื่อประโยชน์ต่อตนเองสังคม และประเทศชาติต่อไป

พูน ปรณ ทิโต ชีเว

ธารรัตน์ มหาพันธ์

สารบัญ

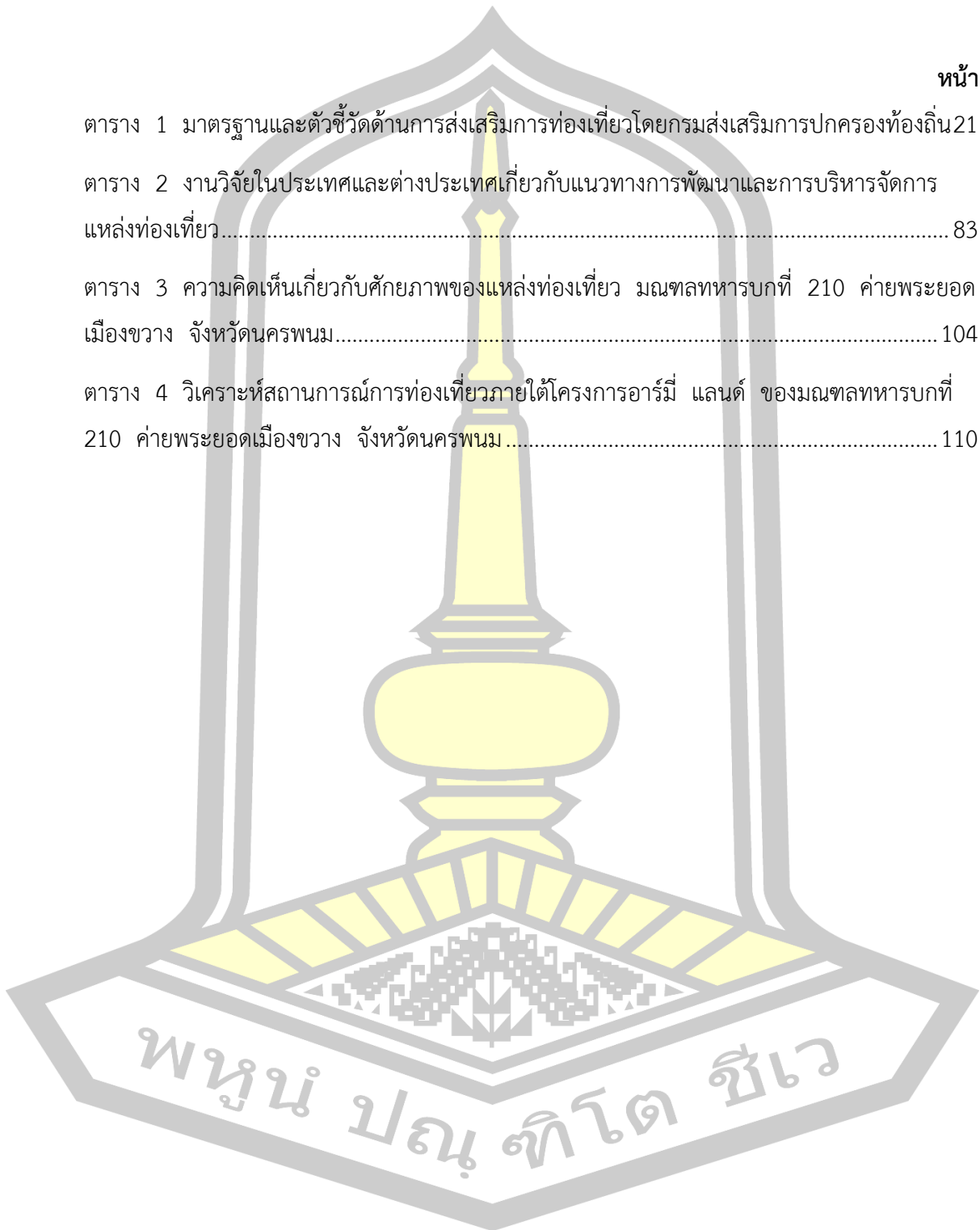
	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฌ
สารบัญ.....	ญ
สารบัญตาราง.....	ฐ
สารบัญรูปภาพ.....	ท
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1. ภูมิหลัง	1
2. กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	4
3. ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	5
4. ความสำคัญของการวิจัย	5
5. ขอบเขตของการวิจัย.....	6
6. นิยามศัพท์เฉพาะ	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
1. แนวคิดเกี่ยวกับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว	9
2. การวิเคราะห์สถานการณ์ท่องเที่ยวจากสถานะแวดล้อม (SWOT Analysis).....	38
3. ข้อมูลทั่วไปจังหวัดนครพนม	41
4. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม.....	68
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	79
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	88
1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	88

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	90
3. การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ	91
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล	92
5. การจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล.....	93
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	94
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปและบริบทของเขตพื้นที่ มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม	95
ตอนที่ 2 ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม	104
ตอนที่ 3 วิเคราะห์สถานการณ์การท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ ของมณฑลทหารบก ที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม	110
ตอนที่ 4 แนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวตามมาตรฐานในมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระ ยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม.....	120
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	124
1. ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	124
2. สรุปผล.....	125
3. อภิปรายผล.....	135
4. ข้อเสนอแนะ.....	138
บรรณานุกรม.....	140
ภาคผนวก.....	149
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	150
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบแบบสัมภาษณ์.....	167
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	171
ภาคผนวก ง ตัวอย่างภาพการสัมภาษณ์	185
ประวัติผู้เขียน.....	188

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1	มาตรฐานและตัวชี้วัดด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น 21	
ตาราง 2	งานวิจัยในประเทศและต่างประเทศเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาและการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว.....	83
ตาราง 3	ความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม.....	104
ตาราง 4	วิเคราะห์สถานการณ์การท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ ของมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม.....	110

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิด	4
ภาพประกอบ 2 องค์ประกอบของการส่งเสริมการท่องเที่ยวในระบบการท่องเที่ยว	20
ภาพประกอบ 3 การเชื่อมโยงระหว่างปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก	39
ภาพประกอบ 4 แผนที่จังหวัดนครพนม	42
ภาพประกอบ 5 รอยเท้าไดโนเสาร์	46
ภาพประกอบ 6 ด้านสาวคอย	47
ภาพประกอบ 7 อุทยานแห่งชาติภูสิงห์	48
ภาพประกอบ 8 น้ำตกตาดขาม	48
ภาพประกอบ 9 หาดทรายทองศรีโคตรบูรณ	49
ภาพประกอบ 10 หาดแห่บ้านน้ำก่ำใต้	50
ภาพประกอบ 11 ทะเลบัวแดง	50
ภาพประกอบ 12 พระธาตุนม	51
ภาพประกอบ 13 พระธาตุท่าอุเทน	52
ภาพประกอบ 14 พระธาตุประสิทธิ์	52
ภาพประกอบ 15 พระธาตุมหาชัย	53
ภาพประกอบ 16 พระธาตุศรีคุณ	54
ภาพประกอบ 17 พระธาตุนคร	54
ภาพประกอบ 18 พระธาตุมรุกขนคร	55
ภาพประกอบ 19 องค์พญาศรีสัตตนาคราช	56
ภาพประกอบ 20 ไหลเรือไฟจังหวัดนครพนม	57
ภาพประกอบ 21 การแข่งเรือยาว	57

ภาพประกอบ 22	บุญเดือน 9 ห่อข้าวประดับดิน	58
ภาพประกอบ 23	ทำบุญตักบาตรเช้าพรรษา	59
ภาพประกอบ 24	ประเพณีสงกรานต์ชนเผ่าผู้ไท	59
ภาพประกอบ 25	พิธีแห่พระอุปคุต.....	60
ภาพประกอบ 26	พิธีการบายศรีสู่ขวัญชนเผ่าผู้ไท	61
ภาพประกอบ 27	การรำแสดต้นสาก	61
ภาพประกอบ 28	การรำโง่ทั้งบั้ง	62
ภาพประกอบ 29	การรำต้อนรับชนเผ่าไทยลาว	63
ภาพประกอบ 30	ขบวนรำวันเข้าพรรษาชนเผ่ากะเลิง	63
ภาพประกอบ 31	ขบวนรำชนเผ่าไทยข่า.....	64
ภาพประกอบ 32	การปั่นฝ้าย ชนเผ่าไทญ้อ	65
ภาพประกอบ 33	ศาลารอยพระบาท.....	69
ภาพประกอบ 34	พิพิธภัณฑ์บ้านจอมพล ป. พิบูลสงคราม	70
ภาพประกอบ 35	กิจกรรมขี่ม้ากองพันสัตว์ต่าง	70
ภาพประกอบ 36	สนาม BB Gun ค่ายพระปิ่นเกล้า.....	71
ภาพประกอบ 37	จุดถ่ายรูปรุ่นฟางคิงคองยักษ์.....	72
ภาพประกอบ 38	ฟาร์มแกะทหารช่างค่ายจิรประวัติ	72
ภาพประกอบ 39	สกายวอล์กตาข่ายคูบัว	73
ภาพประกอบ 40	ซุ้มประตูค่ายพระยอดเมืองขวาง.....	74
ภาพประกอบ 41	แผนที่พื้นที่โครงการอาร์มี แลนด์.....	77
ภาพประกอบ 42	แผนที่แสดงสถานที่ท่องเที่ยวภายในมณฑลทหารบกที่ 210	77
ภาพประกอบ 43	แผนที่มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง.....	95
ภาพประกอบ 44	อนุสาวรีย์พระยอดเมืองขวาง.....	98
ภาพประกอบ 45	แผนที่การเดินทางจากในตัวเมืองนครพนมมายังมณฑลทหารบกที่ 210	99

ภาพประกอบ 46	ป้ายบอกทางและแผนที่ไปสถานที่ท่องเที่ยวภายในมณฑลทหารบกที่ 210.....	99
ภาพประกอบ 47	รถรางนำเที่ยวและร้านอาหารครัวแม่บ้าน 210.....	100
ภาพประกอบ 48	ร้านกาแฟและบรรยากาศภายในค่ายมณฑลทหารบกที่ 210.....	100
ภาพประกอบ 49	ห้องพักรับรองมณฑลทหารบกที่ 210.....	101
ภาพประกอบ 50	หอคระโดดสูง 34 ฟุตและสนามยิงปืน	102
ภาพประกอบ 51	การทำปุ๋ยหมักพระราชทานและธนาคารน้ำใต้ดิน	102
ภาพประกอบ 52	วิทยากรให้ความรู้แก่คณะเข้าศึกษาดูงาน	103
ภาพประกอบ 53	สรุปการวิเคราะห์สถานการณ์การท่องเที่ยว (SWOT Analysis) ภายใต้ โครงการอาร์มี แลนด์ มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม.....	119

บทที่ 1

บทนำ

1. ภูมิหลัง

ตามที่รัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาได้จัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560-2564) สอดคล้องตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และแนวทางการพัฒนาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ตามแผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตทหารกองทัพบก พ.ศ. 2561-2564 กองทัพบกจึงได้เปิดให้บริการท่องเที่ยวในเขตทหารเพื่อเป็นการพัฒนาการท่องเที่ยว เพื่อสนับสนุนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ก่อให้เกิดรายได้ของชุมชนในพื้นที่ รวมถึงช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจรากฐานของชุมชน นำไปสู่การขยายตัวทางเศรษฐกิจโดยรวมของพื้นที่และเศรษฐกิจของประเทศ ภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ (Army Land) ดินแดนท่องเที่ยวในเขตทหารกองทัพบก (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2561) ซึ่งมีการจัดรูปแบบการท่องเที่ยวออกเป็น 7 รูปแบบ คือ (1) การท่องเที่ยวเพื่อการนันทนาการ (2) การท่องเที่ยวเพื่อการผจญภัยและการเรียนรู้ (3) การท่องเที่ยวเพื่อเป็นการฝึกอบรม (4) การท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพและกีฬา (5) การท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ (6) การท่องเที่ยวเพื่อการประชุมและนิทรรศการ และ (7) การท่องเที่ยวเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคมและการตอบแทนทางสังคม เพื่อสนับสนุนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ก่อให้เกิดรายได้ของชุมชนในพื้นที่ และเป็นพื้นฐานในการกระตุ้นเศรษฐกิจรากฐานของชุมชน อันจะส่งผลถึงเศรษฐกิจโดยรวมของพื้นที่และส่งผลต่อเศรษฐกิจของประเทศ (คมชัดลึก, 2562)

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีแหล่งท่องเที่ยวในเขตทหารบกภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ที่มีชื่อเสียงอยู่หลายที่ เช่น จังหวัดนครราชสีมา อุตรดิตถ์ และสกลนคร ได้แก่ ค่ายสุรนารี ค่ายประจักษ์ศิลปาคม และค่ายรามสูร เป็นต้น เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้และสัมผัสกับประสบการณ์รูปแบบใหม่ทางการท่องเที่ยวในค่ายทหาร รวมถึงจังหวัดนครพนมเป็นจังหวัดหนึ่งในภาคอีสาน ซึ่งมีสถานที่ท่องเที่ยวที่มีความหลากหลาย ประกอบด้วยทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีความสวยงามเป็นเอกลักษณ์ และทรัพยากรทางวัฒนธรรมที่มีประวัติศาสตร์อันยาวนาน รวมถึงประเพณีที่หลากหลาย นอกจากนี้แล้วจังหวัดนครพนมยังมีสถานที่ท่องเที่ยวในเขตทหารบก ที่อยู่ภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ (Army Land) คือ มณฑลทหารบกที่ 210 (สองร้อยสิบ) ค่ายพระยอด

เมืองขวาง ตั้งอยู่ภายในอำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม (กองกิจการพลเรือน มทบ. 210, 2563)

มณฑลทหารบกที่ 210 (สองร้อยสิบ) ค่ายพระยอดเมืองขวาง ซึ่งได้รับพระราชทานนามจาก พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ในหลวงรัชกาลที่ 9 ตั้งอยู่ที่พื้นที่ตำบลกुरुคุ อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม ภายในค่ายทหารนี้มีพื้นที่กว่า 2,007 ไร่เศษ ซึ่ง พลตรีอรุณ สิงห์ขัติฐิต ผู้บัญชาการมณฑลทหารบกที่ 210 ได้เสนอโครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในค่ายทหารกับทางจังหวัดนครพนม ตามแผนบูรณาการสร้างเสริมความเข้มแข็งและยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจภายในประเทศ โดยเริ่มต้นเปิดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวในปี 2561 (สิทธิพร คำเหมือง, 2561)

ภายในมณฑลทหารบกที่ 21 ค่ายพระยอดเมืองขวาง ได้เปิดพื้นที่ประมาณ 200 ไร่ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดและกลุ่มจังหวัดสนุก ได้แก่ สกลนคร นครพนม และมุกดาหาร (กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด, 2561) โดยมีกิจกรรมแบ่งเป็น 3 ประเภท ได้แก่ (1) การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และพระราชกรณียกิจในพระราชวงศ์จักรี ซึ่งได้จัดห้องแสดงพระอัจฉริยภาพ พระราชกรณียกิจในด้านต่างๆ ของพระมหากษัตริย์ในราชวงศ์จักรีทุกพระองค์ (2) กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงผจญภัยและกีฬา เช่น การปีนหน้าผาจำลอง หอกระโดดสูง 34 ฟุต สนามยิงธนู สนามยิงปืน สถานีทดสอบกำลังใจ สนามฟุตบอลหญ้าเทียมขนาดใหญ่ พายเรือแคนูในอ่างน้ำ ปั่นจักรยาน และ (3) กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงเกษตรและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วยโรงหมักปุ๋ย ที่มีการนำน้ำปุ๋ยหมักสูตรพระราชทานจากสมเด็จพระรัตนราชสุตาฯ สยามบรมราชกุมารี มาใช้ในพื้นที่แปลงเกษตร การเยี่ยมชมโรงเพาะเห็ด โรงปลูกผัก สวนสัตว์ไก่อวงง แปลงสาธิตการเกษตรจากโครงการทหารพันธุ์ดี และศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้นักท่องเที่ยวและประชาชนได้มาเรียนรู้รวมถึงนำกลับไปปรับใช้ในการดำรงชีวิต (สำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์, 2561) นอกจากนี้กิจกรรมดังกล่าวนี้แล้ว ภายในค่ายมณฑลทหารบกที่ 210 ยังมีที่พักสำหรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการพักค้างแรมภายในค่ายอีกจำนวน 50 ห้อง รวมทั้งยังมีอาคารกีฬา อาคารจัดจำหน่ายสินค้า ซึ่งช่วยยกระดับการท่องเที่ยวภายในค่ายทหารให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีมาตรฐาน

นอกจากนี้ภายในมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง ยังรองรับนักท่องเที่ยวประเภทสนใจดูงานและทัศนศึกษาในรูปแบบการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ และการเรียนรู้ทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเพิ่มความดึงดูดใจแก่นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเยือน รวมถึงพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับกำลังพลภายในหน่วยงานทหาร เป็นการสร้างโอกาสเพื่อพูนเพิ่มรายได้ให้กลุ่มอาชีพแม่บ้านทหาร มีการจัดจำหน่ายสินค้าหัตถกรรมฝีมือและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรจาก

โครงการ อย่างไรก็ตามแหล่งท่องเที่ยวมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง แห่งนี้ยังไม่เป็นที่รู้จักมากเมื่อเทียบกับสัดส่วนจากจำนวนนักท่องเที่ยวในจังหวัดนครพนมปี 2561 จำนวน 290,662 คน พบว่ามีนักท่องเที่ยวเข้าเยี่ยมชมภายในค่ายเพียง 6,132 คน คิดเป็นร้อยละ 2.1 ของจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมดที่มาเยือนจังหวัดนครพนม (สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครพนม, 2560) อีกทั้งการบริหารจัดการและการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวภายในค่ายบางส่วนยังอยู่ในช่วงพัฒนา อาจส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจการท่องเที่ยวของจังหวัดนครพนม และกระทบต่อภาพลักษณ์ส่วนรวมของมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง

ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้ จึงต้องมีการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเพื่อเป็นการพัฒนามณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม ให้มีความสอดคล้องเหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ พร้อมทั้งจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพตามนโยบายของรัฐและกองทัพบกภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ โดยการใช้แนวคิดองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว 5 ด้าน (5As) เป็นตัวกำหนด ซึ่งได้แก่ (1) สิ่งดึงดูดใจ (Attractions) (2) ด้านความสามารถในการเข้าถึง (Accessibilities) (3) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) (4) ด้านที่พัก (Accommodation) (5) ด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยว (Activities) โดยการศึกษาบริบทและศักยภาพของเขตพื้นที่แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์สถานการณ์การท่องเที่ยว (SWOT Analysis) ของมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง ซึ่งจะช่วยให้ทราบถึงสถานการณ์การท่องเที่ยวของมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จากสภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก โดยมีภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องช่วยกำหนดทิศทางการพัฒนาการท่องเที่ยว ทั้งในส่วนของภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน

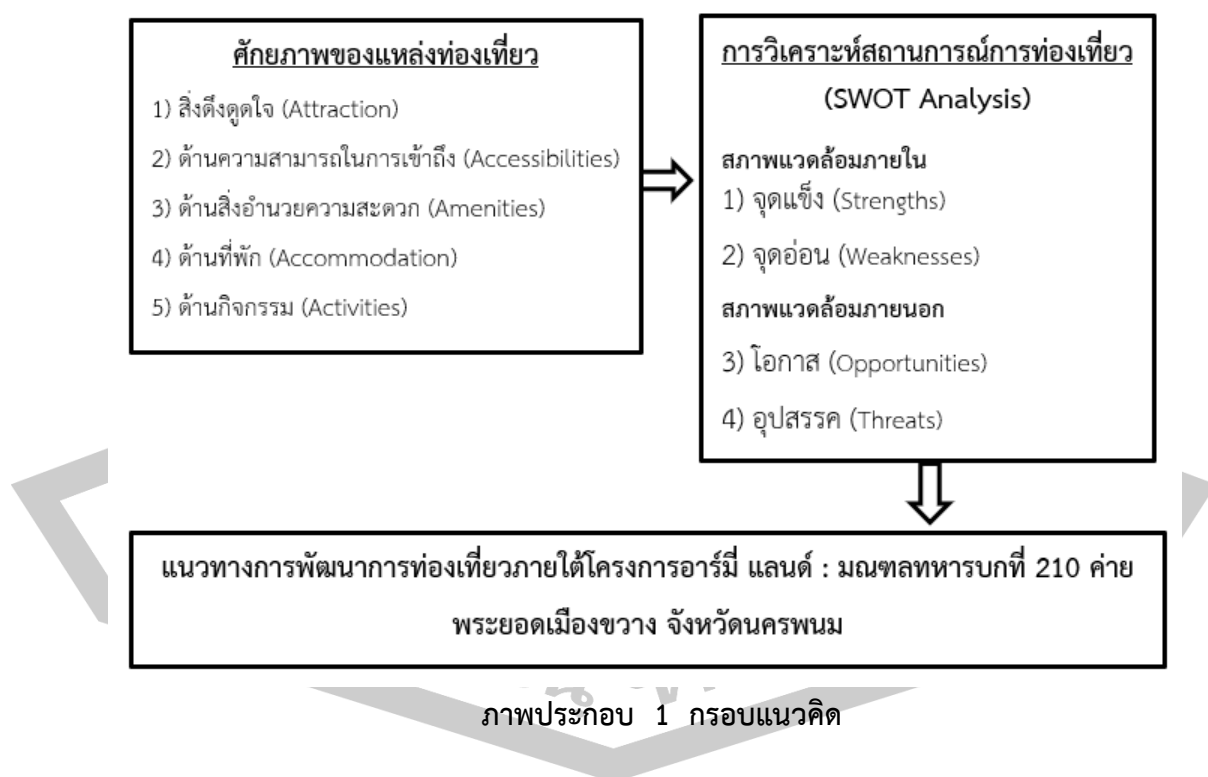
จากสาเหตุที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้โครงการ อาร์มี แลนด์ มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม เพื่อศึกษาบริบทของพื้นที่ในเขตทหารรวมทั้งศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว โดยการนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์สถานการณ์การท่องเที่ยว ตลอดจนเสนอแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยว ซึ่งนักท่องเที่ยวจะได้สัมผัสกับประสบการณ์ท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ในค่ายทหาร อีกทั้งช่วยให้มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ ช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจภายในชุมชนท้องถิ่นและจังหวัดนครพนม

2. กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดในการวิจัย ดังต่อไปนี้

1) ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ 5 ประการ 5As (Tourism Western Australia, 2008) ได้แก่ สิ่งดึงดูดใจ (Attraction) ด้านความสามารถในการเข้าถึง (Accessibilities) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) ด้านที่พัก (Accommodation) และด้านกิจกรรม (Activities) เพื่อให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพและมีมาตรฐานภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์

2) วิเคราะห์สถานการณ์การท่องเที่ยว จากสภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก (SWOT Analysis) เพื่อนำข้อมูลที่ได้เสนอแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ ที่มีคุณภาพ

3. ความมุ่งหมายของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไป และบริบทของเขตพื้นที่ มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม
- 2) เพื่อศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม
- 3) เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์การท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ ของมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม
- 4) เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ ในมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม

4. ความสำคัญของการวิจัย

- 1) เป็นฐานข้อมูลสำหรับการปรับปรุงและพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวให้กับมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม เพื่อให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพตามแนวคิดองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวให้มีความสอดคล้องตามบริบทของพื้นที่
- 2) มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง และค่ายทหารในพื้นที่อื่นสามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถสร้างความพึงพอใจอันสูงสุดให้แก่หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการท่องเที่ยว
- 3) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้สนใจ สามารถนำข้อมูลที่ได้ไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่ของตนเอง ให้มีความยั่งยืนและคงความเป็นเอกลักษณ์ ตามนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวในเขตทหารบกภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์

พหุบัณฑิต ชีวะ

5. ขอบเขตของการวิจัย

แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม มีขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

5.1 ขอบเขตด้านประชากร

1) ประชากร (Population)

ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

(1) หน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานทหาร มณฑลทหารบกที่ 210 เจ้าหน้าที่ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครพนม ผู้อำนวยการโรงเรียนไทยสามัคคีจังหวัดนครพนม และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจังหวัดนครพนม

(2) หน่วยงานภาคเอกชน ได้แก่ สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจังหวัดนครพนม หอการค้าจังหวัดนครพนม สมาคมยิงปืนจังหวัดนครพนม ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวจังหวัดนครพนม ตัวแทนสมาคมยิงปืน

(3) ชุมชนในเขตพื้นที่มณฑลทหารบกที่ 210 ได้แก่ กำนัน ผู้นำชุมชน ผู้ประกอบการในพื้นที่บริเวณ มณฑลทหารบกที่ 210

2) การสุ่มตัวอย่าง (Sampling)

ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) ซึ่งพิจารณาจากการเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ จำนวน 15 คน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

(1) ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ จำนวน 5 คน ได้แก่ เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานทหาร มณฑลทหารบกที่ 210 จำนวน 2 คน เจ้าหน้าที่ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครพนมจำนวน 1 คน ผู้อำนวยการโรงเรียนไทยสามัคคี จำนวน 1 คน เจ้าหน้าที่สำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จังหวัดนครพนม จำนวน 1 คน

(2) ตัวแทนหน่วยงานภาคเอกชน จำนวน 5 คน ได้แก่ สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจังหวัดนครพนม จำนวน 1 คน หอการค้าจังหวัดนครพนม จำนวน 1 คน ตัวแทนสมาคมยิงปืนจังหวัดนครพนมจำนวน 1 คน ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวจังหวัดนครพนม จำนวน 2 คน

(3) ตัวแทนภาคชุมชนในเขตพื้นที่มณฑลทหารบกที่ 210 จำนวน 5 คน ได้แก่ กำนันตำบลกรูคู จำนวน 1 คน ผู้นำชุมชนหมู่ 5 บ้านไทยสามัคคี จำนวน 1 คน ผู้นำชุมชนหมู่ 8 บ้านกรูคู จำนวน 1 คน ผู้นำชุมชนหมู่ 10 บ้านพระยอดเมืองขวาง จำนวน 1 คน ผู้ประกอบการในพื้นที่บริเวณ มณฑลทหารบกที่ 210 จำนวน 1 คน

5.2 ขอบเขตด้านพื้นที่

ได้แก่ มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม

5.3 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ประกอบด้วยการศึกษาในประเด็นดังต่อไปนี้ (1) ศึกษาข้อมูลทั่วไป และบริบทของเขตพื้นที่ มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม (2) การศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวของมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม (3) การวิเคราะห์สถานการณ์การท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ ของมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม และ (4) การเสนอแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ ในมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

1) โครงการอาร์มี แลนด์ หมายถึง โครงการท่องเที่ยวในเขตทหารของกองทัพก โดยมีการจัดรูปแบบการท่องเที่ยวเป็น 7 รูปแบบ คือ (1) การท่องเที่ยวเพื่อการนันทนาการ (2) การผจญภัยการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ (3) การท่องเที่ยวเพื่อเป็นการฝึกอบรม (4) การท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพและกีฬา (5) การท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ (6) การท่องเที่ยวเพื่อการประชุมและนิทรรศการ และ (7) การท่องเที่ยวเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคม

2) มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม หมายถึง ค่ายทหารของกองทัพก ตั้งอยู่บนพื้นที่ ตำบลกรูคู อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม ซึ่งเป็นอีกหนึ่งในโครงการอาร์มี แลนด์ โดยภายในค่ายเปิดพื้นที่ส่วนหนึ่งให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว เพื่อให้คนทั่วไปได้เข้ามาท่องเที่ยวพักผ่อนและร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยว 3 กิจกรรม คือ (1) กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และพระราชกรณียกิจในพระราชวังจักรี (2) กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงผจญภัยและกีฬา (3) กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงเกษตรและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

3) ศักยภาพการท่องเที่ยว หมายถึง การนำเอาอัตลักษณ์ความโดดเด่น ของมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม ที่มีอยู่มาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์อันสูงสุด พร้อมทั้งปรับกระบวนการจัดการท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพตรงต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์

4) วิเคราะห์สถานการณ์การท่องเที่ยว (SWOT Analysis) คือ การวิเคราะห์สถานการณ์การท่องเที่ยว ได้แก่ จุดแข็ง จุดอ่อน จากสภาพแวดล้อมภายใน โอกาสและอุปสรรค จากสภาพแวดล้อมภายนอก ของ มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว ภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ ให้มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม ผู้วิจัยได้ศึกษาเนื้อหาของแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับประเด็นของการวิจัย มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว
2. การวิเคราะห์สถานการณ์ท่องเที่ยวจากสถานะแวดล้อม (SWOT Analysis)
3. ข้อมูลทั่วไปจังหวัดนครพนม
4. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. แนวคิดเกี่ยวกับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว

1.1 ความหมายของศักยภาพ

ศักยภาพ ภาษาอังกฤษตรงกับคำว่า “Potential” ตามความหมายของพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554) ซึ่งแปลว่า ภาวะแฝง, อำนาจหรือคุณสมบัติที่มีแฝงอยู่ในสิ่งต่างๆ อาจทำให้พัฒนาหรือปรากฏเป็นสิ่งที่ประจักษ์ได้

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยและทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของศักยภาพไว้ดังต่อไปนี้

ศักยภาพ หมายถึง ความสามารถ อำนาจ หรือคุณสมบัติที่มีแฝงอยู่ในสิ่งต่างๆ ซึ่งอาจสามารถพัฒนาและทำให้ปรากฏเป็นที่ประจักษ์ได้ โดยการนำสิ่งที่แฝงอยู่นั้นมาพัฒนาให้ดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ (ศิริภา คุณพระเนตร, 2553) นอกจากนี้ศักยภาพ ยังหมายถึง บุคลิกที่ซ่อนอยู่ภายใต้ปัจเจกบุคคล ซึ่งสามารถผลักดันให้บุคคลนั้น พัฒนาหรือให้ปรากฏเป็นสิ่งที่ประจักษ์ได้ (McClelland, 1973)

จากความหมายของศักยภาพข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ศักยภาพ หมายถึง ความสามารถที่แฝงอยู่ในตัวบุคคล ซึ่งสามารถทำให้ปรากฏขึ้นได้หากได้รับการกระตุ้นหรือพัฒนา โดยมีความเห็นที่สอดคล้องกับนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งได้กล่าวถึงความหมายของศักยภาพ เอาไว้แล้ว อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาถึงองค์ประกอบของการท่องเที่ยวแล้ว จะพบว่าการท่องเที่ยว นั้นต้องอาศัยปัจจัยและองค์ประกอบต่างๆ ซึ่งจะส่งผลให้การท่องเที่ยวนั้นประสบผลสำเร็จ อีกทั้งช่วยสร้างประโยชน์และความประทับใจให้แก่นักท่องเที่ยว ถ้าหากแหล่งท่องเที่ยวมีองค์ประกอบ พื้นฐานที่สำคัญหลายด้าน จะทำให้แหล่งท่องเที่ยวนั้นมีความน่าสนใจและดึงดูดให้นักท่องเที่ยวมายัง สถานที่นั้นๆ เนื่องจากศักยภาพที่มีอยู่ นับว่าเป็นสิ่งที่สำคัญมาก ถือเป็นข้อได้เปรียบและเป็นจุด แข็งของแหล่งท่องเที่ยว หากศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวนั้นได้รับการจัดการที่ดี รวมถึง องค์ประกอบ ต่างๆ จากส่วนอื่นที่พร้อมจะตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว ตาม แนวคิดองค์ประกอบของการท่องเที่ยวที่นักวิชาการหลายท่านกล่าวไว้ ดังนี้

Alan Collier and Sue Harraway (1997) ได้กล่าวว่า แหล่งท่องเที่ยวที่มี ศักยภาพประกอบด้วย องค์ประกอบหลัก 3 ประการ หรือ 3 As ได้แก่

1) สิ่งดึงดูดใจ (Attraction) คือ ที่เกิดจากสถานที่ (Site) หรือเหตุการณ์ (Event) โดยสถานที่นั้นอาจเกิดขึ้นจากธรรมชาติหรือเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น แต่เหตุการณ์ที่น่าประทับใจนั้น เกิดจากมนุษย์เป็นผู้สร้าง

2) สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) หมายถึง บริเวณพื้นที่หรือโครงสร้างสิ่งปลูก สร้างต่างๆ ที่สร้างขึ้น เพื่อรองรับกิจกรรมของผู้มาเยือน กิจกรรมในการบริหารจัดการพื้นที่ และ สิ่งอำนวยความสะดวกสบายในแหล่งท่องเที่ยว การก่อสร้างปัจจัยพื้นฐาน เช่น ระบบขนส่ง ระบบ เพื่อการสื่อสาร ระบบสาธารณูปโภค ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับนักท่องเที่ยว เพราะจะช่วยให้ นักท่องเที่ยวได้รับความสะดวกสบาย และเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่แหล่งท่องเที่ยวด้วย

3) การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibility) กล่าวคือ จะต้องมียระบบขนส่ง (Transportation) อันประกอบไปด้วย เส้นทางสำหรับยานพาหนะและผู้ประกอบการขนส่ง เพื่อ ลำเลียงคนและสิ่งของไปยังจุดหมายปลายทาง

นอกจากนี้ บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548) ได้อธิบายองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวว่า มีองค์ประกอบที่สำคัญอยู่ 3 องค์ประกอบหรือ 3As ได้แก่

1) สิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว (Attraction) ได้กล่าวว่า เป็นสิ่งที่ดึงดูดใจ นักท่องเที่ยวทำให้อยากเดินทางเข้าไปท่องเที่ยวแล้วเกิดความรู้สึกความประทับใจ ซึ่งอาจเป็นการให้ ความรู้และความเพลิดเพลินแก่นักท่องเที่ยว สิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวนั้น ย่อมมีความ แตกต่างกันไปตามความต้องการและความสนใจของนักท่องเที่ยว

2) การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibility) ได้กล่าวว่า เป็นปัจจัยที่สำคัญซึ่งทำให้นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางเขาไปยังแหล่งท่องเที่ยวนั้นได้ โดยมีเส้นทางถนนที่ดีหรือเครือข่ายการคมนาคมที่สามารถเดินทางเข้าไปยังแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างสะดวกและปลอดภัย

3) สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว (Amenity) เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกสบายและการบริการแก่นักท่องเที่ยวที่เดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยวแล้วเกิดความรู้สึกประทับใจ และเพื่อให้นักท่องเที่ยวมีความรู้สึกอยากจะทำท่องเที่ยววนขึ้น หรือกลับมาเที่ยวซ้ำอีกในวันข้างหน้า

โดย Cooper, C., & Boniface (1998) ยังอธิบายถึงแหล่งท่องเที่ยวด้วยว่า เป็นสถานที่สำคัญ อีกทั้งสามารถดึงดูดใจและตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวซึ่งจะต้องประกอบด้วย 4 As คือ

1) สิ่งดึงดูดใจ (Attractions) แหล่งท่องเที่ยวควรมีสิ่งดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวได้หรือมีเสน่ห์เฉพาะตัว

2) การเข้าถึง (Accessibilities) แหล่งท่องเที่ยวจะดึงดูดความสนใจได้มากขึ้นหากมีความสะดวกในการเข้าถึง

3) สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) แหล่งท่องเที่ยวควรก่อให้เกิดความประทับใจสุขใจและซาบซึ้งในการเที่ยวชม

4) บริการเสริมที่คนในท้องถิ่นเป็นผู้จัดหาขึ้นมาเอง (Ancillary Service) แหล่งท่องเที่ยวควรจัดสรรบริการด้านต่างๆ ให้กับนักท่องเที่ยว หน่วยงานและภาคธุรกิจที่เกี่ยวข้องเพื่ออำนวยความสะดวกและดึงดูดใจนักท่องเที่ยวมายังสถานที่ท่องเที่ยว

ในขณะเดียวกัน กุลวดี ละม้ายจีน (2552) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบการท่องเที่ยวออกเป็น 5 ปัจจัย หรือ 5As ได้แก่

1) ความดึงดูดใจ (Attraction) คือ ทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่สามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวได้ ซึ่งมีลักษณะชวนให้หลงใหล มีเสน่ห์ และเอกลักษณ์เฉพาะตัว สาเหตุเนื่องจากความงดงามตามธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยว เช่น ชายหาดที่ขาวสะอาด แนวปะการังที่มีสีสันสวยงาม รวมถึงปลาชนิดต่างๆ ป่าที่มีพันธุ์ไม้นานาพรรณ หรือความงดงามที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น ทะเลสาบ รีสอร์ทท่ามกลางหุบเขาธรรมชาติ

2) ความสามารถในการเข้าถึง (Accessibilities) หมายถึง การที่จะดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวให้เดินทางมาเที่ยวชมแหล่งท่องเที่ยว ถ้านักท่องเที่ยวสามารถเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างใกล้ชิดและสะดวก ถึงแม้ว่าแหล่งท่องเที่ยวมีความสวยงามและขาดความสะดวกในการเข้าถึงแล้ว ก็จะไม่มีย่านนักท่องเที่ยวเดินทางไปเที่ยวชม ซึ่งหน่วยงานที่รับผิดชอบแหล่งท่องเที่ยวจำเป็นต้องมีดำเนินการจัดสร้างการคมนาคมที่สะดวกสบาย

3) สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) หมายถึง การเดินทางไปที่ท่องเที่ยวยังสถานที่ใดสถานที่หนึ่ง ซึ่งนักท่องเที่ยวต้องการได้รับความสะดวกสบายในการท่องเที่ยว อีกทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวมีการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกตามโครงสร้างพื้นฐานขึ้นในแหล่งท่องเที่ยว เช่น ไฟฟ้า ประปา ถนน และระบบการสื่อสารต่างๆ เป็นต้น

4) ที่พัก (Accommodation) หมายถึง การเดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวต้องการ คือ ที่พักแรม เนื่องจากการเดินทางไปที่ท่องเที่ยวในบางครั้งอาจจะมีการนอนพักค้างภายในแหล่งท่องเที่ยวด้วยเพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกสบายแก่นักท่องเที่ยว จึงควรมีการจัดบริการที่พักแรมภายในแหล่งท่องเที่ยวด้วย

5) กิจกรรม (Activities) หมายถึง กิจกรรมอันเกิดขึ้นภายในแหล่งท่องเที่ยว เช่น การเดินป่า การปีนหน้าผา การดำน้ำ การล่องแก่ง การพายเรือ หรือมีกิจกรรมการรำ การจัดงานรื่นเริง การบายศรีสู่ขวัญ เป็นต้น

แนวคิดของ Tourism Western Australia (2008) ก็เช่นกัน ได้มีการกล่าวถึงองค์ประกอบการท่องเที่ยวออกเป็น 5 ปัจจัย หรือ 5As ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) สิ่งดึงดูดใจ (Attractions) เช่น สิ่งดึงดูดใจเชิงธรรมชาติ สิ่งดึงดูดใจที่มนุษย์สร้างขึ้นรวมถึงกิจกรรมที่มนุษย์จัดขึ้นทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยว เช่น สวนสนุกและการจัดประชุม (Meeting, Incentive, Exhibition, Convention (MICE) สิ่งดึงดูดใจเชิงศิลปวัฒนธรรม และสิ่งดึงดูดใจเชิงชุมชนสัมพันธ์

2) กิจกรรม (Activities) ในสถานที่ท่องเที่ยวควรจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้ให้นักท่องเที่ยวได้มีส่วนร่วมทำกิจกรรมในช่วงเวลาที่พักอยู่ ณ สถานที่นั้น เป็นการเพิ่มความน่าสนใจของการท่องเที่ยวตลอดระยะเวลาที่นักท่องเที่ยวพักอาศัยอยู่ กิจกรรมต่างๆ ควรตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยวและมีความหลากหลาย เช่น กิจกรรมที่เกี่ยวกับการซื้อฝาก ที่ระลึก การกิจกรรมทางน้ำ เช่น ดำน้ำ ว่ายน้ำ พายเรือ เป็นต้น กิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยว เช่น กิจกรรมการเดินป่า กิจกรรมทางศูนย์ กิจกรรมการส่องสัตว์ และกิจกรรมแสงสีเสียงในสถานที่ท่องเที่ยวอื่นๆ

3) การเข้าถึง (Access) กล่าวคือ สภาพเส้นทางคมนาคม การเข้าถึงสถานที่ท่องเที่ยว กล่าวคือ การคมนาคมสู่ท่องเที่ยวที่อื่นๆ ซึ่งมีความสะดวกสบาย สภาพของเส้นทางเอื้ออำนวยต่อการเดินทางมากน้อยเพียงใด เช่น ทางบก ทางน้ำ ทางอากาศ เป็นต้น เช่น เที่ยวบิน สายการบิน การตรวจคนเข้าเมือง รถโดยสารสาธารณะ และสภาพถนนหนทาง นอกจากนี้การเข้าถึงในแหล่งท่องเที่ยวยังหมายถึงสิ่งที่สามารถทำให้นักท่องเที่ยวรู้จักและทำให้นักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้ง่ายขึ้น เช่น การประชาสัมพันธ์ลงเว็บไซต์ เป็นต้น

4) สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) สิ่งอำนวยความสะดวก หมายถึง สิ่งบริการขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการท่องเที่ยว รวมถึงระบบสาธารณูปการต่างๆ ซึ่งมีอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ที่นักท่องเที่ยวสามารถได้อย่างสะดวกสบายหรืออย่างน้อยเพียงใด เช่น ที่พัก โรงแรม ร้านอาหารของที่ระลึก ที่จอดรถ ห้องน้ำ ร้านอาหาร ภัตตาคาร เครื่องดื่ม สถานเริงรมย์ และสถานบริการอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นระบบไฟฟ้า น้ำประปา โทรศัพท์ สัญญาณโทรศัพท์ โรงพยาบาล สถานีตำรวจ หรือระบบรักษาความปลอดภัย เป็นต้น

5) ที่พัก (Accommodation) สถานที่ท่องเที่ยวควรมีจำนวนห้องพักเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว อีกทั้งต้องมีความพร้อม และมีราคาที่หลากหลายให้นักท่องเที่ยวได้เลือกใช้บริการ และราคาต้องมีความเหมาะสมต่อสถานที่ ที่พักหรือโรงแรมไม่ควรอยู่จากแหล่งท่องเที่ยวมากนัก ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยวได้ง่ายและมีความปลอดภัย เช่น โรงแรม รีสอร์ท บังกะโล และเกสต์เฮาส์ ฯลฯ

ซึ่งมีความเห็นตรงกับ Travel and Tourism Council (Ruggles-Brise, 2012) ที่กล่าวถึงองค์ประกอบ ที่สำคัญ 5 ประการ หรือ 5As (Five A's of Tourism) ได้แก่

1) สิ่งดึงดูดใจ (Attraction) เช่น สิ่งดึงดูดใจเชิงธรรมชาติ (Natural Attractions) คือ สิ่งดึงดูดใจที่มนุษย์สร้างขึ้น (Built Attractions) รวมทั้งกิจกรรมที่มนุษย์จัดขึ้น อันเป็นสาเหตุทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ เช่น สวนสนุก กิจกรรม การจัดเลี้ยง การประชุม สิ่งดึงดูดใจเชิงศิลปวัฒนธรรม สิ่งดึงดูดใจเชิงชุมชนสัมพันธ์

2) กิจกรรม (Activities) คือ สถานที่ท่องเที่ยวควรจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถทำกิจกรรมในช่วงเวลาที่พานักท่องเที่ยวไปยังสถานที่นั้น เพื่อเป็นการเพิ่มความน่าสนใจและช่วงเวลาพักผ่อนของนักท่องเที่ยวและกิจกรรมต่างๆ ควรมีความหลากหลาย ซึ่งควรให้ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยวด้วย เช่น กิจกรรมที่เกี่ยวกับการช้อปปิ้ง (Shopping) กิจกรรมทางทะเล เช่น การดำน้ำ การว่ายน้ำ เป็นต้น กิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวเช่น การเดินป่า การดูนกส่องสัตว์ เป็นต้น

3) การเข้าถึง (Access) คือ สภาพการคมนาคม (เส้นทางการคมนาคม) ไปสู่สถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ซึ่งต้องมีความสะดวกสบายในการเดินทางเพื่อมายังแหล่งท่องเที่ยว (Access) และเหมาะต่อการเดินทางท่องเที่ยว เช่น ลักษณะการเดินทาง สภาพถนน การคมนาคมขนส่ง ความสะดวกในการเดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยว เช่น สายการบิน เที่ยวบินต่อวัน ตรวจคนเข้า-ออกเมือง รถโดยสารสาธารณะ สภาพถนน นอกจากนี้แล้วการเข้าถึงในแหล่งท่องเที่ยว ก็ยังหมายถึงสิ่งที่สามารถทำให้นักท่องเที่ยวรู้จักและเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้ง่ายขึ้น เช่น การลงเว็บไซต์บนอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

4) สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) คือ สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการขั้นพื้นฐานต่างๆ ที่จำเป็นต่อนักท่องเที่ยว อีกทั้งระบบสาธารณูปโภค ซึ่งมีอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ที่นักท่องเที่ยวสามารถใช้ได้อย่างสะดวกสบาย เช่น ที่พัก โรงแรม ร้านอาหาร ภัตตาคาร สถานเริงรมย์ สถานบริการอื่นๆ ระบบไฟฟ้า การประปา โทรศัพท์ โรงพยาบาล สถานีตำรวจ และระบบรักษาความปลอดภัย เป็นต้น ซึ่งจะพิจารณาทั้งปริมาณและคุณภาพควบคู่กัน ถ้าในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างครบครันแล้ว ก็อาจจะพิจารณาถึงความสะดวกหรือความระยะทางความใกล้ ไกล ที่จะไปพักผ่อนหรือเลือกใช้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกจากชุมชนข้างเคียงได้ยากง่ายเพียงใด ฉะนั้นแล้วตัวแปรที่ใช้ในการเลือกประเมินสิ่งอำนวยความสะดวก อาจจะพิจารณาได้จาก อาทิ ระบบสาธารณูปโภคหรือสาธารณูปการ การให้บริการบ้านพัก สถานบริการต่างๆ ระบบสื่อความหมาย และระบบการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก ณ แหล่งท่องเที่ยว

5) ที่พัก (Accommodation) กล่าวคือ แหล่งท่องเที่ยวควรมีจำนวนที่พักให้เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว อีกทั้งยังต้องมีความหลากหลายในด้านราคาและการบริการ มีความเหมาะสมต่อสถานที่พัก ควรอยู่ในระยะทางที่ไม่ไกลจากแหล่งท่องเที่ยวมาก ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถเดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยวได้สะดวก และควรมีความปลอดภัย เช่น รีสอร์ท โรงแรม อพาร์ทเมนต์ บังกะโล เกสต์เฮาส์ เป็นต้น

นอกจากนี้ Steven Pike (2008) ได้กล่าวถึง ลักษณะของแหล่งท่องเที่ยว ว่าแหล่งท่องเที่ยวเป็นการผสมผสานระหว่างประสบการณ์ ผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว และการนำเสนอทรัพยากรที่จับต้องไม่ได้ อื่นๆ แก่ผู้บริโภค สิ่งสำคัญ คือ แหล่งท่องเที่ยวเป็นสถานที่ที่นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางมาเยี่ยมชมหรือพักอาศัย ดังนั้นแล้ว แหล่งท่องเที่ยวจึงควรประกอบไปด้วยองค์ประกอบ 6 ประการ ได้แก่

1) ความสามารถในการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยว (Available package) เป็นการจัดการท่องเที่ยวเพื่อให้นักท่องเที่ยวเกิดความรู้สึกสะดวกสบายและรวดเร็ว สามารถรู้ถึงสถานที่ท่องเที่ยวที่จะเดินทางไป เป็นตัวเลือกเพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยว

2) ความสามารถในการเข้าถึง (Accessibilities) ได้แก่ การมีระบบโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสม เช่น ถนนสภาพดี สนามบิน ตลอดจนระบบคมนาคมที่สะดวก การบริการด้านอุตสาหกรรมขนส่ง เช่น การขนส่งทางน้ำ ทางบก และทางอากาศ ซึ่งจะต้องเอื้ออำนวยแก่นักท่องเที่ยวทำให้สามารถเดินทางไปยังจุดหมายหรือแหล่งที่ท่องเที่ยว ได้อย่างสะดวกรวดเร็วและปลอดภัย

3) สิ่งดึงดูดใจ (Attraction) เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญมากที่สุด เพราะเป็นจุดดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางมา ซึ่งอาจเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีความสวยงามโดดเด่น หรือแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ เป็นต้น

4) สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) ได้แก่ โรงแรม ห้องพัก รีสอร์ท บังกะโล และโฮมสเตย์ ที่พักประเภทต่างๆ เหล่านี้ จะมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่แตกต่างกัน เช่น ห้องอาหาร ภัตตาคาร สระว่ายน้ำ ฟิตเนส ซาวน่า และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ เป็นต้น

5) กิจกรรม (Activities) ได้แก่ การทำกิจกรรมต่างๆ เช่น การล่องแก่ง การเดินป่า พายเรือ การดำน้ำตื้นในรูปแบบ Snorkeling หรือการดำน้ำลึกในรูปแบบ Scuba Diving การปีนหน้าผา การตกปลา ตลอดจนการทำกิจกรรมกับชุมชน เช่น การดำนา การไถนา การร่วมรำ พิธีบายศรีสู่ขวัญ เป็นต้น

6) การให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว (Ancillary Service) ได้แก่ การบริการ ร้านอาหาร ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว โรงพยาบาล ซุปเปอร์มาร์เก็ต ร้านขายของที่ระลึก ห้องน้ำที่ได้มาตรฐาน ปิมน้ำมัน เป็นต้น

โดยขณะที่ Buhalis D. (2000) ได้กล่าวถึง ความหมายขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ประกอบไปด้วย 6 ประการหรือ 6As ดังนี้ไว้ ดังนี้

1) แหล่งท่องเที่ยว (Attractions) เช่น แหล่งท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ เช่น แม่น้ำ ภูเขา ทะเล น้ำตก และแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น สถาปัตยกรรมและการจัดกิจกรรมพิเศษ เป็นต้น

2) การเข้าถึง (Accessibilities) คือ ระบบการคมนาคม ระบบการขนส่ง สถานีขนส่งผู้โดยสาร และยานพาหนะ เป็นต้น

3) สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) คือ ที่พักสำหรับนักท่องเที่ยว การจัดเลี้ยง และการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวซึ่งถูกเตรียมการไว้ โดยคนกลางระหว่างนักท่องเที่ยวกับเจ้าบ้าน

4) การให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว (Ancillary Service) การบริการของสถานที่ท่องเที่ยวที่จัดไว้เพื่อบริการด้านต่างๆ ให้กับนักท่องเที่ยว เพื่อดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางมายังสถานที่ท่องเที่ยวนั้นๆ

5) กิจกรรม (Activities) คือ กิจกรรมที่เกิดขึ้นขณะที่นักท่องเที่ยวอยู่ในพื้นที่นั้น

6) การให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว (Ancillary services) ได้แก่ โรงพยาบาล ธนาคาร ไปรษณีย์ ศูนย์ประชาสัมพันธ์นักท่องเที่ยว และโทรคมนาคม

จากแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับองค์ประกอบของศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวที่นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวมานั้น สามารถสรุปได้ว่า องค์ประกอบของศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวประกอบด้วย

1) สิ่งดึงดูดใจ (Attraction) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นสิ่งที่ดึงดูดใจนักท่องเที่ยวเดินทางมายังแหล่งเที่ยวนั้นๆ อาจจะเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่มีความสวยงาม มีความโดดเด่น หรือทรัพยากรที่สร้างขึ้นมา ชวนให้นักท่องเที่ยวมีความอยากไป เช่น ภูเขา ลำธาร

น้ำตก แม่น้ำ ทะเล ชายหาด อุทยานประวัติศาสตร์ สนามกอล์ฟ พระราชวัง พิพิธภัณฑ์ โบราณสถาน เป็นต้น

2) ความสามารถในการเข้าถึง (Accessibilities) ได้แก่ การมีระบบโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) ที่มีคุณภาพ เช่น การบริการด้านอุตสาหกรรม มีการคมนาคมที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็น ทางบก ทางน้ำ ทางอากาศ อาทิ สนามบิน รถโดยสาร รถไฟ การมีป้ายบอกทางเป็นระยะทางที่เหมาะสม มีถนนที่มีสภาพดี ไฟถนน สัญญาณไฟจราจร การขับรถได้สะดวก ซึ่งจะอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางไปถึงจุดหมายปลายทางหรือแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างปลอดภัยและสะดวกรวดเร็ว ระบบโทรคมนาคม การมีสัญญาณอินเทอร์เน็ต ที่แรงและชัดเจน นอกจากนี้ยังหมายถึง การเข้าถึงข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยวได้ง่าย เช่น ทาง Facebook Line หรือ Application การลงโฆษณา ประชาสัมพันธ์ หรือมีพนักงานคอยตอบคำถามแก่นักท่องเที่ยว ได้ทันที หรือ แบบตอบรับอัตโนมัติ เป็นต้น

3) สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) ได้แก่ สิ่งบริการขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการท่องเที่ยว ที่นักท่องเที่ยวจะได้รับความสะดวกสบาย เช่น สาธารณูปโภค ระบบน้ำ ระบบไฟฟ้า ประปา ร้านอาหาร ภัตตาคาร สถานที่เริงรมย์ หรือสถานที่ท่องเที่ยวยามราตรี ลานจอดรถ ห้องน้ำ ห้องสรวปสินค้า ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว โรงพยาบาล ร้านขายยา ร้านขายของที่ระลึก ตู้ ATM ร้านสะดวกซื้อ หรือ 7-11 ปั้มน้ำมัน และอื่นๆ เป็นต้น

4) กิจกรรม (Activities) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งสำหรับสถานที่ท่องเที่ยวในปัจจุบัน เพราะทุกวันนี้นักท่องเที่ยวมิได้ไปท่องเที่ยวเพียงแค่ชมความงามของทัศนียภาพทางธรรมชาติ หรือความงามของโบราณสถาน อาคารบ้านเรือน เพียงอย่างเดียว แต่การไปท่องเที่ยวนั้นยังได้ทำกิจกรรมต่างๆ เช่น การปั่นจักรยาน วิ่งมาราธอน เดินป่า ดำน้ำลึก Scuba Diving หรือ ดำน้ำดูปะการัง ตกปลา ปีนผา ล่องแก่ง ปลูกต้นไม้ เป็นต้น

5) ที่พัก (Accommodation) ได้แก่ การมีห้องพักเพียงพอต่อนักท่องเที่ยว ซึ่งมีให้เลือกหลากหลายและมีราคาที่เหมาะสม อีกทั้งที่พักยังต่อการเข้าถึง และอยู่ไม่ไกลจากสถานที่ท่องเที่ยวมากนัก เช่น ที่พัก โรงแรม รีสอร์ท บังกะโล โฮมสเตย์ เกสต์เฮาส์ อพาร์ทเมนท์ โดยที่พักต่างๆ เหล่านี้ จะมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่แตกต่างกันไปตามประเภทของห้องพัก ราคา สิ่งอำนวยความสะดวกในห้องพัก ขนาดของพื้นที่ใช้สอย ความหรูหรา เป็นต้น

6) การให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว (Ancillary services) ได้แก่ โรงพยาบาล ธนาคาร ไปรษณีย์ ศูนย์ประชาสัมพันธ์นักท่องเที่ยว และโทรคมนาคม

7) ความสามารถในการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยว (Available package)

จากข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยได้เลือกใช้แนวคิดของ Tourism Western Australia (2008) เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม ซึ่งได้นำแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวมาปรับใช้ ในการหาแนวทางการพัฒนาองค์ประกอบพื้นฐานของแหล่งท่องเที่ยว 5As ได้แก่ สิ่งดึงดูดใจ (Attractions) ความสามารถในการเข้าถึง (Accessibilities) สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) ที่พัก (Accommodations) และ กิจกรรม (Activities) ให้มีศักยภาพมุ่งเน้นให้สอดคล้องกับบริบทของแหล่งท่องเที่ยวภายใต้โครงการ อาร์มี แลนด์ ดินแดนท่องเที่ยวในเขตทหาร เพื่อจะได้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพตามนโยบายของรัฐบาล เป็นการเชื่อมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างประชาชนทั่วไปกับกองทัพบก รวมถึงส่งเสริมการท่องเที่ยวและนำไปสู่การขยายตัวทางเศรษฐกิจภายในจังหวัดนครพนม

1.2 แนวคิดเกี่ยวกับมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยว

การกำหนดมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเป็นมาตรการที่สำคัญ กล่าวคือ แหล่งท่องเที่ยวจะมีความยั่งยืนได้นั้น กระบวนการด้านการจัดการท่องเที่ยวและศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวต้องมีมาตรฐานในระดับสากลหรือเป็นที่ยอมรับ ด้วยว่าการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมซึ่งเกี่ยวข้องกับการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยตรง เพื่อใช้ในการดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวไปเยี่ยมชม เนื่องจากมีนักท่องเที่ยวเข้าไปเยี่ยมชมมากขึ้นจึงทำให้แหล่งท่องเที่ยวเกิดการทรุดโทรมลง ทำให้ลดคุณค่าในด้านการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวนั้นลงด้วย ดังนั้นแหล่งท่องเที่ยวจึงต้องการการดูแลรักษาและอนุรักษ์ จึงจำเป็นต้องมีการกำหนดมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวขึ้น

1.2.1 ความหมายของมาตรฐาน

ราชบัณฑิตยสถาน (2554) ได้ให้ความหมายของคำว่า มาตรฐาน คือ สิ่งทีถือเป็นเกณฑ์ที่รองรับกันทั่วไปสำหรับเทียบกำหนด ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ

ฝ่ายวิชาการ บริษัท พัฒนาวิชาการ (2535) จำกัด (2557) ให้ความหมายของมาตรฐานการศึกษา คือ ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง และเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริม และกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพทางการศึกษา

สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ตามพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. 2511 (ราชกิจจานุเบกษา, 2511) ได้ให้ความหมายคำว่า มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม หมายถึง เกณฑ์ทางเทคนิคที่กำหนดขึ้น สำหรับผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ซึ่งจะระบุคุณลักษณะที่สำคัญของผลิตภัณฑ์ รวมไปถึงประสิทธิภาพและคุณภาพของวัตถุดิบที่นำมา

ผลิต ซึ่งจะรวมถึงวิธีการทดสอบด้วย เพื่อใช้เป็นเครื่องตัดสินคุณภาพของผลิตภัณฑ์นั้นๆ ว่าตรงตามมาตรฐานหรือไม่

จากความหมายของคำว่า มาตรฐาน โดยข้างต้นจึงสามารถสรุปได้ว่า มาตรฐาน หมายถึง ข้อกำหนดที่สร้างขึ้นเพื่อเป็นบรรทัดฐานและมีหลักเกณฑ์ซึ่งเป็นที่ยอมรับ

1.2.2 เป้าหมายของมาตรฐานคุณภาพ

เมื่อวิเคราะห์ประเด็นสำคัญของแต่ละมาตรฐานคุณภาพแล้ว ซึ่งอาจสรุปได้ว่า การนำมาตรฐานคุณภาพมาใช้มีอยู่ 4 ประเด็น ได้แก่

- 1) เป้าหมายในการบริหารจัดการ ซึ่งเป็นการเน้นการเปิดโอกาสให้แก่พนักงานทุกคนในองค์กรมีส่วนร่วมกันในกระบวนการบริหาร เพื่อนำไปสู่กระบวนการดำเนินงานที่ยั่งยืนขององค์กร
- 2) เป้าหมายด้านเศรษฐกิจ เป็นการเน้นประสิทธิภาพในเชิงเศรษฐกิจ การลงทุนน้อย แต่ให้ผลตอบแทนมาก
- 3) เป้าหมายด้านจิตวิทยา เป็นการเน้นความพึงพอใจอันสูงสุดของลูกค้า ศักยภาพในด้านการแข่งขันทางการตลาด รวมทั้งชื่อเสียงภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กร
- 4) เป้าหมายด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งเน้นการดำเนินงานขององค์กรที่อาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทั้งในทางตรงและทางอ้อม

1.2.3 วัตถุประสงค์ของมาตรฐานคุณภาพ

- 1) เพื่อสร้างความพึงพอใจและความเชื่อมั่นให้แก่ลูกค้าในผลิตภัณฑ์หรือบริการที่จะได้รับ
- 2) เพื่อให้ธุรกิจของหน่วยงานหรือองค์กรดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพตามเป้าหมายที่กำหนดไว้
- 3) เพื่อเป็นการควบคุมกระบวนการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพได้ตั้งแต่ต้นจนจบ
- 4) เพื่อสร้างความมั่นใจในการดำเนินงานของหน่วยงานหรือองค์กรให้กับผู้บริหาร
- 5) เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงานในจุดอ่อน
- 6) เพื่อลดการสูญเสียจากการดำเนินงานที่ขาดคุณภาพ
- 7) เพื่อเป็นที่ยอมรับในประชาคมโลก

1.3 มาตรฐานคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยว กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

มาตรฐานและตัวชี้วัดด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว โดย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย (2549) ร่วมกับ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ได้กำหนดมาตรฐานการท่องเที่ยวไว้เพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติในการดำเนินงาน โดยยึดหลักการของการส่งเสริมการท่องเที่ยวในระบบการท่องเที่ยว (Tourism System) ในการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยซึ่งมีองค์ประกอบหลัก 3 ด้าน ซึ่งได้กำหนดรายละเอียดและตัวชี้วัด ดังนี้

1) มาตรฐานด้านแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งประกอบด้วย

- (1) การจัดทำมีเส้นทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว
- (2) การจัดทำมีสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว
- (3) การจัดทำมีระบบดูแลรักษาแหล่งท่องเที่ยว

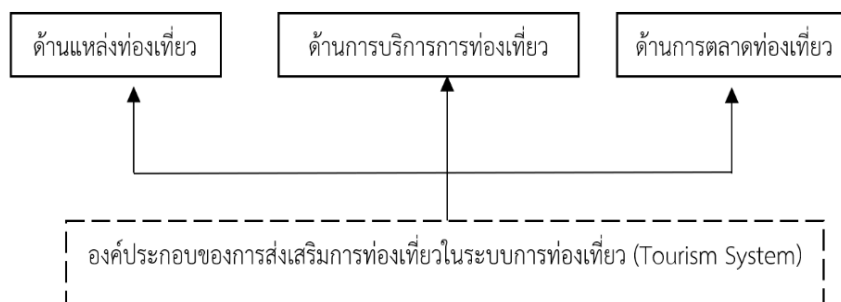
2) มาตรฐานด้านการบริการการท่องเที่ยว ซึ่งประกอบด้วย

- (1) การจัดทำมีบริการด้านรักษาความปลอดภัย
- (2) การจัดทำมีบริการร้านอาหารและภัตตาคาร
- (3) การจัดทำมีบริการสินค้าของที่ระลึก
- (4) การจัดทำมีบริการที่พักค้างแรมสำหรับนักท่องเที่ยว
- (5) การจัดทำมีบริการนำเที่ยวและมัคคุเทศก์
- (6) การจัดทำมีบริการด้านบันเทิง และนันทนาการ
- (7) การจัดทำมีบริการสารสนเทศแก่นักท่องเที่ยว
- (8) การจัดทำมีบริการด้านขนส่ง

3) มาตรฐานด้านการตลาดท่องเที่ยว ซึ่งประกอบด้วย

- (1) มีการกำหนดแผนด้านการตลาดท่องเที่ยว
- (2) มีเส้นทางหรือกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยว
- (3) จัดให้มีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ไปยังกลุ่มนักท่องเที่ยว

องค์กรปกครองท้องถิ่นจะดำเนินงานปฏิบัติงาน ด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพเพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่กำหนดนั้น จะต้องคำนึงองค์ประกอบของการส่งเสริมการท่องเที่ยวในระบบการท่องเที่ยว (Tourism System) โดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยใช้เป็นหลักการในการดำเนินงาน คือ ต้องมีการส่งเสริมด้านแหล่งท่องเที่ยว ด้านการบริการท่องเที่ยว และด้านการตลาดท่องเที่ยว ดังในภาพต่อไปนี้

ภาพประกอบ 2 องค์ประกอบของการส่งเสริมการท่องเที่ยวในระบบการท่องเที่ยว

จากความสัมพันธ์ดังกล่าวในภาพ ทำให้เกิดการกำหนดมาตรฐานการส่งเสริมการท่องเที่ยวใน 3 ด้าน ซึ่งแต่ละด้านได้กำหนดตัวชี้วัด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน โดยตัวชี้วัดมี 2 ระดับ ได้แก่

ตัวชี้วัดขั้นพื้นฐาน หมายถึง ตัวชี้วัดซึ่งมีความสำคัญและตอบสนองต่อความจำเป็นขั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการท่องเที่ยว เพื่อเป็นตัวกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องดำเนินการ

ตัวชี้วัดขั้นพัฒนา หมายถึง ตัวชี้วัดซึ่งมีความสำคัญต่อการพัฒนาและยกระดับการส่งเสริมการท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น หรือก้าวหน้ามากกว่ามาตรฐานตัวชี้วัดขั้นพื้นฐาน ซึ่งกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำหรือเลือกทำตามศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ เช่น ความพร้อมทางด้านงบประมาณ หรือบุคลากร เป็นต้น

การจัดให้มี หมายถึง แต่ละมาตรฐานตัวชี้วัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถให้การสนับสนุนผู้เกี่ยวข้องเป็นผู้ดำเนินการ ตลอดจนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจกำหนดมาตรฐานที่จะช่วยสนับสนุนการกิจนั้นๆ เช่น ป้ายบอกทางที่ได้รับมาตรฐาน การประชาสัมพันธ์ผ่านเว็บไซต์ หรือแอปพลิเคชันของจังหวัดหรือการท่องเที่ยว เป็นต้น หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะดำเนินการเองก็ได้ในกรณีที่มีความพร้อมรายละเอียดดังตาราง ต่อไปนี้

ตาราง 1 มาตรฐานและตัวชี้วัดด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

มาตรฐานและตัวชี้วัด	คำอธิบายตัวชี้วัด	ระดับตัวชี้วัด	
		ขั้นพื้นฐาน	ขั้นพัฒนา
1. มาตรฐานด้านแหล่งท่องเที่ยว			
1.1 การจัดให้มีเส้นทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	มีเส้นทางที่นักท่องเที่ยวสามารถใช้เดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างสะดวกสบาย เช่น ถนน ทางเดิน ทางจักรยาน ทางรถยนต์	✓	
1) การจัดให้มีเส้นทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	อย่างสะดวกสบาย เช่น ถนน ทางเดิน ทางจักรยาน ทางรถยนต์		
2) การจัดให้มีป้ายบอกทางหรือแนะนำแหล่งท่องเที่ยว	มีป้ายบอกทางเป็นระยะทางที่เหมาะสมและเพียงพอ สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน ป้ายมีเนื้อหาที่ถูกต้องเข้าใจได้ง่าย	✓	
3) การจัดให้มีป้ายบอกทางหรือแนะนำแหล่งท่องเที่ยวตามมาตรฐานสากล	มีเจ้าหน้าที่ประจำจุดบริการนักท่องเที่ยวตลอดเวลาทำการเพื่อคอยให้คำแนะนำนักท่องเที่ยว		✓
1.2 การจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว	มีห้องน้ำสาธารณะที่สะอาดและเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว	✓	
1) การจัดให้มีห้องน้ำสาธารณะอย่างเพียงพอ			
2) การจัดให้มีถังขยะอย่างเพียงพอ	มีถังใส่ขยะของนักท่องเที่ยว ซึ่งสามารถออกแบบให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว	✓	
3) การจัดให้มีที่พักผ่อนไว้สำหรับนักท่องเที่ยว	มีที่พักผ่อนไว้บริการนักท่องเที่ยว เช่น ศาลา ม้านั่ง เก้าอี้ หรือซุ้มพัก	✓	

มาตรฐานและตัวชี้วัด	คำอธิบายตัวชี้วัด	ระดับตัวชี้วัด	
		ขั้นพื้นฐาน	ขั้นพัฒนา
4) การจัดระบบไฟฟ้าให้มีความสว่างในจุดต่างๆ อย่างเพียงพอและเหมาะสมกับพื้นที่	มีไฟฟ้าให้แสงสว่างในจุดต่างๆ อย่างเหมาะสมตามพื้นที่ของแหล่งท่องเที่ยว เพื่อให้แสงสว่างในกลางคืน โดยการเน้นในจุดสำคัญ และจุดเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดอันตรายแก่นักท่องเที่ยว	✓	
5) การจัดให้มีห้องน้ำสาธารณะที่ถูกลักษณะอย่างเพียงพอ	มีห้องน้ำเช่นเดียวกับข้อ 1) แต่มีการให้บริการเพิ่มเติมเพื่อสุขลักษณะในด้านอื่นๆ เช่น มีสบู่ล้างมือ กระดาษชำระ ผ้าเช็ดมือ ผ้าเช็ดเท้า มีการระบายอากาศทำให้อากาศถ่ายเทได้อย่างสะดวกในบริเวณห้องน้ำ ฯลฯ	✓	
6) การจัดให้มีศูนย์บริการแก่นักท่องเที่ยว และ/หรือสนับสนุนให้มีที่ทำการของแหล่งท่องเที่ยว	มีศูนย์บริการแก่นักท่องเที่ยวเพื่อเป็นสถานที่ให้ข้อมูลข่าวสารหรือคำแนะนำ และ/หรือสนับสนุนให้มีที่ทำการของแหล่งท่องเที่ยว เพื่อใช้เป็นทำงาน มีเจ้าหน้าที่ดูแลประจำ และเป็นสถานที่สำหรับทำกิจกรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยว		✓
7) การจัดให้มีที่ขายบัตรเข้าชมแหล่งท่องเที่ยว	มีที่ขายบัตรเข้าชมแหล่งท่องเที่ยวเพื่อเป็นช่องทางสำหรับสร้างรายได้ให้เกิดขึ้น อาจจะทำขึ้นแยกออกมาต่างหากเพื่ออำนวยความสะดวก หรืออาจรวมอยู่ในศูนย์บริการนักท่องเที่ยวก็ได้		✓

มาตรฐานและตัวชี้วัด	คำอธิบายตัวชี้วัด	ระดับตัวชี้วัด	
		ขั้นพื้นฐาน	ขั้นพัฒนา
8) การจัดให้มีป้ายแสดงข้อมูลเฉพาะของแหล่งท่องเที่ยว	มีป้ายแสดงข้อมูลเฉพาะของแหล่งท่องเที่ยวเพื่อให้ข้อมูลรายละเอียดของป้ายควรแสดงถึงประวัติความเป็นมาของแหล่งท่องเที่ยว รายละเอียดภายในแผนที่แสดงจุดต่างๆ เบอร์โทรศัพท์ที่สามารถติดต่อได้ เป็นต้น		✓
9) การจัดให้มีลานทำกิจกรรม	มีลานทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยว เพื่อชมหรือสาธิตการแสดงด้านศิลปวัฒนธรรม และกิจกรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องตามสภาพพื้นที่ของแหล่งท่องเที่ยว		✓
10) การจัดให้มีการปรับภูมิทัศน์ภายในแหล่งท่องเที่ยว	มีการปรับสภาพแวดล้อมภายในสถานที่แหล่งท่องเที่ยวให้มีทัศนียภาพที่สวยงาม สะอาดเหมาะสมโดยยังคงสภาพเดิมของแหล่งท่องเที่ยวให้มากที่สุด ซึ่งเหมาะแก่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวท้องถิ่น โดยอาจขอคำแนะนำจากศูนย์การท่องเที่ยวและกีฬาประจำจังหวัด		✓
11) การจัดให้มีซุ้มทางเข้าที่สวยงามและเหมาะสมกับแหล่งท่องเที่ยว	มีการจัดตกแต่งตั้งแต่ทางเข้าให้มีความสวยงาม สะอาด สอดคล้องกับสภาพแหล่งท่องเที่ยว เหมาะแก่การเป็นจุดถ่ายรูปของนักท่องเที่ยว โดยอาจขอคำแนะนำ		✓

มาตรฐานและตัวชี้วัด	คำอธิบายตัวชี้วัด	ระดับตัวชี้วัด	
		ขั้นพื้นฐาน	ขั้นพัฒนา
	จากศูนย์การท่องเที่ยวและกีฬา ประจำจังหวัด		
1.3 การจัดให้มีระบบดูแลรักษา แหล่งท่องเที่ยว	มีผู้ดูแลรับผิดชอบรักษาแหล่ง ท่องเที่ยวให้มีความสะอาดอย่าง สม่ำเสมอ รวมทั้งจัดหาภาชนะ รองรับขยะอย่างเหมาะสมและ เพียงพอ	✓	
1) การจัดให้มีผู้รับผิดชอบในการ จัดเก็บขยะและสิ่งปฏิกูลต่างๆ			
2) การจัดให้มีเจ้าหน้าที่ดูแล รับผิดชอบ รักษาไม่ให้แหล่ง ท่องเที่ยวเสื่อมโทรม	มีเจ้าหน้าที่ดูแลรับผิดชอบ รักษา แหล่งท่องเที่ยวให้คงสภาพความ งามตามธรรมชาติ หรือมีคุณค่า ทางศิลปวัฒนธรรมเช่นเดิม		✓
3) การจัดให้มีการส่งเสริมให้ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลรักษา แหล่งท่องเที่ยวของชุมชน	มีการส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วน ร่วมในการดูแลรักษาแหล่ง ท่องเที่ยวของชุมชน เพื่อเป็นการ เสริมสร้างจิตสำนึกที่ดีต่อการ อนุรักษ์และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว		✓
2. มาตรฐานด้านการบริการการท่องเที่ยว			
2.1 การจัดให้มีบริการด้านรักษา ความปลอดภัย	มีเจ้าหน้าที่ประจำเพื่อดูแล รับผิดชอบในเรื่องความปลอดภัย รวมทั้งเจ้าหน้าที่ต้องมีความรู้และ ได้รับการอบรมด้านการปฐม พยาบาลเบื้องต้น ต้นให้แก่นักท่องเที่ยวเมื่อเกิด อุบัติเหตุขึ้น	✓	
1) การจัดให้มีเจ้าหน้าที่เพื่อดูแล ด้านความปลอดภัยให้แก่ นักท่องเที่ยว ตลอดจนความพร้อม ในด้านการปฐมพยาบาลเบื้องต้นแก่ นักท่องเที่ยว			

มาตรฐานและตัวชี้วัด	คำอธิบายตัวชี้วัด	ระดับตัวชี้วัด	
		ขั้นพื้นฐาน	ขั้นพัฒนา
2) การจัดให้มีการเตรียมเครื่องมือสื่อสารให้แก่เจ้าหน้าที่ เมื่อเกิดเหตุร้ายขึ้น หรือในกรณีที่นักท่องเที่ยวเจ็บป่วย	มีเครื่องมือสื่อสาร เช่น โทรศัพท์ วิทยุสื่อสาร เพื่อให้เจ้าหน้าที่ภายในสามารถสื่อสารกับเจ้าหน้าที่ภายนอกที่เกี่ยวข้อง ในกรณีที่เกิดอุบัติเหตุหรือเหตุร้ายแรงต่อนักท่องเที่ยว	✓	
3) การจัดให้มีป้ายบอกหรือประกาศเตือนจุดอันตรายที่อาจเกิดขึ้น	มีป้ายบอกเตือนจุดอันตรายโดยเห็นได้อย่างชัดเจน ซึ่งมีทั้งภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ ที่นักท่องเที่ยวสามารถเข้าใจได้ เช่น ระวังทางลื่น ระวังรถ หรือระวังกลุ่มมิจฉาชีพ เป็นต้น	✓	
4) การจัดให้มีการทำรั้วหรืออุปกรณ์ป้องกันอันตราย	มีรั้วรั้ว ที่สามารถป้องกันการตกจากที่สูง กำแพงป้องกันดินถล่ม รั้วกันสัตว์ดุร้าย ห่วงชูชีพ เสื้อชูชีพ ถังดับเพลิง เป็นต้น โดยการจัดหาให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ของแหล่งท่องเที่ยว	✓	
5) การจัดให้มีการเตรียมอุปกรณ์สัญญาณเตือนภัย	มีระบบสัญญาณเตือนภัยติดตั้งภายในแหล่งท่องเที่ยว เพื่อไว้เตือนนักท่องเที่ยวถึงภัยอันตรายที่อาจจะเกิดหรือกำลังเกิดขึ้น เช่น สัญญาณเตือนภัย สัญญาณเตือนเหตุไฟไหม้ สัญญาณเตือน น้ำป่าไหลหลาก เป็นต้น		✓

มาตรฐานและตัวชี้วัด	คำอธิบายตัวชี้วัด	ระดับตัวชี้วัด	
		ขั้นพื้นฐาน	ขั้นพัฒนา
2.2 การจัดให้มีบริการร้านอาหารและภัตตาคาร 1) การจัดให้มีร้านอาหารที่จำหน่ายอาหารให้นักท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ	มีการจัดให้มีร้านอาหารที่จำหน่ายอาหารให้นักท่องเที่ยวอย่างเพียงพอและมีความหลากหลายให้นักท่องเที่ยวเลือก		✓
2) การจัดให้มีร้านอาหารหรือภัตตาคาร ซึ่งอาหารต้องสะอาด ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย เพื่อจำหน่ายให้นักท่องเที่ยว หรือได้รับมาตรฐานจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	มีร้านจำหน่ายอาหารที่สะอาด ปลอดภัย ให้แก่นักท่องเที่ยว ซึ่งร้านอาหารดังกล่าวได้รับการรับรองมาตรฐานจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นการเพิ่มความมั่นใจให้นักท่องเที่ยว (สำหรับโครงการสุขาภิบาลอาหาร ส่งเสริมการท่องเที่ยวสนับสนุนเศรษฐกิจไทย Clean Food Good Taste)		✓
2.3 การจัดให้มีบริการสินค้าของที่ระลึก 1) การจัดให้มีสินค้าและของที่ระลึกบริการแก่นักท่องเที่ยว	มีสินค้าของที่ระลึกเพื่อจำหน่ายให้นักท่องเที่ยว ซึ่งสามารถซื้อกลับไปเป็นของที่ระลึกได้ และเป็นการเสริมสร้างรายได้ภายในแหล่งท่องเที่ยวด้วย	✓	
2) การจัดให้มีสินค้าและของที่ระลึกซึ่งผลิตโดยชุมชน หรือ OTOP ของท้องถิ่นไว้บริการแก่นักท่องเที่ยว และสินค้าดังกล่าวต้องมีเอกลักษณ์ คุณภาพ ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.) ของกระทรวงอุตสาหกรรม	มีสินค้าของที่ระลึกเพื่อจำหน่ายให้นักท่องเที่ยว โดยสินค้านั้นเป็นผลิตภัณฑ์จากชุมชน หรือผลผลิตทางการเกษตร และสินค้าดังกล่าวต้องมีเอกลักษณ์ คุณภาพ ราคา ที่เหมาะสมยุติธรรม		✓

มาตรฐานและตัวชี้วัด	คำอธิบายตัวชี้วัด	ระดับตัวชี้วัด	
		ขั้นพื้นฐาน	ขั้นพัฒนา
2.4 การจัดให้มีบริการที่พักค้างแรมสำหรับนักท่องเที่ยว 1) การจัดให้มีบริการที่พักที่สะอาดและปลอดภัย เช่น โรงแรม โฮมสเตย์ เกสเฮาส์ เป็นต้น	มีการจัดบริการที่พักที่สะอาดปลอดภัย เช่น โรงแรม โฮมสเตย์ เกสเฮาส์ เป็นต้น		✓
2) การจัดให้มีบริการที่พัก เช่น โรงแรม โฮมสเตย์ เกสเฮาส์ เป็นต้น โดยที่พักต้องมีมาตรฐานซึ่งเป็นที่ยอมรับ เช่น มาตรฐานโรงแรมของสมาคมโรงแรมไทย มาตรฐานโฮมสเตย์ของกระทรวงการท่องเที่ยว	มีการจัดบริการที่พักที่สะอาดปลอดภัย ได้มาตรฐานรับรอง เช่น มาตรฐานโรงแรม มาตรฐานโฮมสเตย์ ซึ่งจะช่วยเพิ่มความมั่นใจให้นักท่องเที่ยว หรือในกรณีที่พักในแหล่งท่องเที่ยวเต็ม สามารถให้ข้อมูลแนะนำที่พักบริเวณใกล้เคียงได้		✓
2.5 การจัดให้มีบริการนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ 1) การจัดให้มีผู้มัคคุเทศก์หรืออาสาสมัครนำเที่ยว คอยให้บริการนำนักท่องเที่ยวเยี่ยมชมในท้องถิ่น	มีนักเรียน นักศึกษาที่มีความรู้ในเรื่องของแหล่งท่องเที่ยววันนั้น หรือเจ้าหน้าที่ เป็นผู้นำเยี่ยมชม		✓
2) การจัดให้มีมัคคุเทศก์ท้องถิ่นซึ่งผ่านการอบรม คอยให้บริการนำนักท่องเที่ยวเยี่ยมชมในท้องถิ่น	มีมัคคุเทศก์ท้องถิ่นซึ่งผ่านการอบรมจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และขึ้นทะเบียนเป็นมัคคุเทศก์ที่ถูกต้องตามกฎหมาย ทำหน้าที่เป็นมัคคุเทศก์ในแหล่งท่องเที่ยววันนั้นๆ		✓

มาตรฐานและตัวชี้วัด	คำอธิบายตัวชี้วัด	ระดับตัวชี้วัด	
		ขั้นพื้นฐาน	ขั้นพัฒนา
2.6 การจัดให้มีบริการด้านบันเทิง และนันทนาการ 1) การจัดให้มีกิจกรรมเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจหรือนันทนาการบันเทิง สนุกสนาน	มีการแสดง การละเล่นตามประเพณีท้องถิ่น วัฒนธรรมท้องถิ่น ไว้บริการให้นักท่องเที่ยว ซึ่งต้องมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับแหล่งท่องเที่ยวอีกด้วย		✓
2.7 การจัดให้มีบริการสารสนเทศแก่นักท่องเที่ยว 1) การจัดให้มีเอกสารหรือแผ่นพับเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวเพื่อให้บริการแก่นักท่องเที่ยว	มีระบบการให้บริการข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยว เช่น เอกสาร แผ่นพับ เพื่อให้บริการแก่นักท่องเที่ยว โดยเน้นการจัดประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยว	✓	
2) การจัดให้มีบริการติดต่อสื่อสารทางโทรศัพท์ โทรสาร และอินเทอร์เน็ต	มีระบบการติดต่อสื่อสารทางโทรศัพท์ โทรสาร อินเทอร์เน็ต ไว้บริการแก่นักท่องเที่ยว ในกรณีที่นักท่องเที่ยวต้องการใช้		✓
2.8 การจัดให้มีบริการด้านขนส่ง 1) การจัดให้มีพาหนะโดยสารสาธารณะเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	มีพาหนะไว้บริการแก่นักท่องเที่ยว เช่น รถโดยสาร รถรับจ้าง เป็นต้น		✓
2) การจัดให้มีพาหนะโดยสารสาธารณะที่มีระบบความปลอดภัยและอุปกรณ์ที่อำนวยความสะดวกเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	มีพาหนะให้บริการแก่นักท่องเที่ยว โดยมีความปลอดภัย และมีอุปกรณ์ที่สามารถอำนวยความสะดวกตามความจำเป็น เช่น เสื้อชูชีพ อุปกรณ์ช่วยเหลือผู้พิการ เป็นต้น		✓

มาตรฐานและตัวชี้วัด	คำอธิบายตัวชี้วัด	ระดับตัวชี้วัด	
		ขั้นพื้นฐาน	ขั้นพัฒนา
3) การจัดให้บุคลากรประจำพาหนะ ซึ่งมีความรู้และทักษะที่สามารถสื่อสารกับนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี	มีเจ้าหน้าที่ประจำพาหนะที่มีความรู้และทักษะที่สามารถให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี		✓
3. มาตรฐานด้านการตลาดท่องเที่ยว			
3.1 มีการกำหนดแผนด้านการตลาดท่องเที่ยว	ระบุวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ช่องทางการขาย การสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ ไว้อย่างชัดเจน โดยกำหนดเป็นแผนระยะสั้น 1 ปี		✓
1) การจัดให้มีการกำหนดแผนการตลาดท่องเที่ยวระยะสั้น 1 ปี	ระบุวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ช่องทางการขาย การสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ ไว้อย่างชัดเจน โดยกำหนดเป็นแผนระยะสั้น 1 ปี		✓
2) การจัดให้มีการกำหนดแผนการตลาดท่องเที่ยวระยะยาว 3-5 ปี	ระบุวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ช่องทางการขาย การสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ ไว้อย่างชัดเจน โดยกำหนดเป็นแผนระยะยาว 3-5 ปี	✓	
3.2 มีเส้นทางหรือกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยว	มีการกำหนดเส้นทางท่องเที่ยว โดยการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจภายในพื้นที่เข้าด้วยกัน หรืออาจกำหนดกิจกรรมทางการท่องเที่ยวโดยการใช้จุดเด่นของทรัพยากรที่มีในพื้นที่	✓	
1) การจัดให้มีการกำหนดเส้นทางท่องเที่ยวภายในพื้นที่ โดยมีการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจเข้าด้วยกัน	มีการกำหนดเส้นทางท่องเที่ยว โดยการเชื่อมโยงเข้ากับแหล่งท่องเที่ยวอื่น นอกพื้นที่ที่มีศักยภาพทางการท่องเที่ยวทั้งภายในและนอกพื้นที่ ที่เอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกัน		✓
2) การจัดให้มีการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวในพื้นที่อื่นๆ	มีการกำหนดเส้นทางท่องเที่ยว โดยการเชื่อมโยงเข้ากับแหล่งท่องเที่ยวอื่น นอกพื้นที่ที่มีศักยภาพทางการท่องเที่ยวทั้งภายในและนอกพื้นที่ ที่เอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกัน		✓

มาตรฐานและตัวชี้วัด	คำอธิบายตัวชี้วัด	ระดับตัวชี้วัด	
		ขั้นพื้นฐาน	ขั้นพัฒนา
<p>3.3 จัดให้มีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ไปยังกลุ่มนักท่องเที่ยว</p> <p>1) การจัดให้มีการทำสื่อสิ่งพิมพ์ในรูปแบบต่างๆ เพื่อเป็นการแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวในท้องถิ่น</p>	<p>มีการจัดทำระบบการโฆษณาประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว ไปยังกลุ่มเป้าหมาย โดยผ่านด้านสื่อต่างๆ เช่น แผ่นพับ นิตยสาร จุลสาร จดหมาย เพื่อประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวทราบ</p>	✓	
<p>2) การจัดให้มีการเผยแพร่แหล่งท่องเที่ยวทางโทรทัศน์ วิทยุ วิทยุกระจายเสียง</p>	<p>มีการจัดทำระบบการโฆษณาประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว ไปยังกลุ่มเป้าหมาย โดยผ่านด้านสื่อเสียงตามสาย วิทยุกระจายเสียง วิทยุชุมชน รายการโทรทัศน์ เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวทราบ</p>		✓
<p>3) การจัดให้มีการทำเว็บไซต์เพื่อเป็นการแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวในท้องถิ่น</p>	<p>มีเว็บไซต์เพื่อเป็นการแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวในท้องถิ่น โดยการใช้รูปภาพประกอบคำอธิบายแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ รวมทั้งข้อมูลที่สำคัญ น่าสนใจ และการติดต่อสื่อสารที่นักท่องเที่ยวสามารถทำได้หากสนใจจะเดินทางเข้ามาท่องเที่ยว</p>		✓
<p>4) การจัดให้มีการเข้าร่วมกิจกรรมการส่งเสริม การขายกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน</p>	<p>มีการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการขายกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน เช่น งานไทยเที่ยวไทย เป็นต้น</p>		✓

จากแนวคิดเกี่ยวกับมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย (2549) จะเห็นได้ว่าหากต้องการยกระดับแหล่งท่องเที่ยวให้มีคุณภาพมาตรฐานและมีประสิทธิภาพแล้ว ควรมีการปรับปรุงพัฒนามาตรฐานคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยว และนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

อย่างไรก็ตาม เพื่อให้การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีมาตรฐานสอดคล้องกับกรมการท่องเที่ยว (2559) และเป็นการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จึงได้นำเอามาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวมาปรับใช้ในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวให้มีคุณภาพ โดยมีการระบุประเภทของแหล่งท่องเที่ยว ดังนี้

1.4 มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว กรมการท่องเที่ยว

1.4.1 มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการ (Recreational Attraction)

หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น เพื่อการพักผ่อนและเสริมสร้างสุขภาพ ให้ ความสนุกสนาน รื่นรมย์ บันเทิง เป็นแหล่งเรียนรู้แม้ไม่มีความสำคัญในแง่ประวัติศาสตร์โบราณคดี ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม แต่มีลักษณะเป็นแหล่งท่องเที่ยวร่วมสมัย เช่น ย่านบันเทิงหรือสถาน บันเทิง สวนสัตว์ สวนสนุก สวนสาธารณะ สนามกีฬา การผจญภัย และสวนสาธารณะลักษณะ พิเศษ โดยแบ่งออกเป็น 4 ประเภทดังนี้

1) **มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว นันทนาการย่านบันเทิงและสถานบันเทิง (Entertainment)** หมายถึง สถานที่ที่มนุษย์สร้างขึ้น เพื่อประกอบกิจกรรมเพื่อการบันเทิง เพื่อ รองรับนักท่องเที่ยวตอนกลางวันหรือกลางคืนหรือทั้ง 2 ช่วงเวลา ได้แก่ ไนท์คลับ คาบาเร่ต์โชว์ โรงละคร เป็นต้น

2) **มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว นันทนาการสวนสัตว์ (Zoo)** หมายถึง สถานที่รวบรวมสัตว์ต่างๆ ให้สาธารณชนเข้าชมเพื่อการศึกษาและค้นคว้าทางวิชาการ โดยมีสัตว์ เป็นสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชม เช่น สวนสัตว์ดุสิต สวนสัตว์เชียงใหม่ เป็นต้น

3) **มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะ (Park)** หมายถึง สถานที่ที่ มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจและทำกิจกรรมนันทนาการต่างๆ เพื่อเปิดให้สาธารณชน เข้าใช้โดยมีการจัดสถานที่ให้สวยงาม ทั้งที่เป็นธรรมชาติและสิ่งปลูกสร้าง เช่น สวนสาธารณะเบญจ สิริ สวนลุมพินี เป็นต้น

4) **มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะลักษณะพิเศษ** หมายถึง สวนสาธารณะที่มีรูปแบบการพัฒนาจากสวนสนุก โดยมีการนำเสนอเรื่องราว (Theme) เพื่อให้ เกิดความน่าสนใจและสร้างความบันเทิง ซึ่งเรื่องราวที่นำเสนออาจเป็นเรื่องราวประวัติศาสตร์ ด้าน

ธรณีวิทยา สิ่งแวดล้อม สังคม เทคนิค โดยการนำเสนอเรื่องราวนี้ทั้งในและนอกอาคาร รวมทั้งมีการพัฒนาระบบการจัดการอาหาร ร้านค้าปลีกย่อยและบริการต่างๆ ให้แก่นักท่องเที่ยว เช่น สวนสยาม เมืองโบราณ รวมทั้งกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงผจญภัย โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

5) มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงผจญภัย (Adventure Park) หมายถึง สถานที่ท่องเที่ยวกลางแจ้งที่มีธรรมชาติเป็นองค์ประกอบ ซึ่งมีการพัฒนาอย่างสร้างสรรค์ มีกิจกรรมท่องเที่ยวที่ทำทหายสมรรถภาพทางการและจิตใจ เพื่อการพักผ่อนหรือออกกำลังกายหรือเรียนรู้บนพื้นฐานของการมีจิตสำนึกต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ การมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ได้แก่ การปีนหน้าผาจำลอง หอกระโดดสูง พายเรือแคนู ปั่นจักรยาน บันจี้จัมป์ ล่องแก่ง ดำน้ำ เป็นต้น เกณฑ์มาตรฐานกิจกรรม Adventure Park ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก 7 ปัจจัยหลัก ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การบริหารจัดการ 7 ปัจจัยหลัก ได้แก่ ความพร้อมด้านพื้นที่และกิจกรรม ความพร้อมของอุปกรณ์เครื่องเล่น ความพร้อมด้านบุคลากร ความปลอดภัย การบริการด้านสิ่งอำนวยความสะดวก การสร้างความพึงพอใจแก่ผู้ใช้บริการ และการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม

องค์ประกอบที่ 2 การให้ความรู้แก่ผู้ใช้บริการ มีปัจจัยในการพิจารณา 1 ด้าน ได้แก่ การให้ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติทั่วไปและวัฒนธรรมท้องถิ่น

องค์ประกอบที่ 3 การมีส่วนร่วมกับท้องถิ่น มีปัจจัยในการพิจารณา 3 ด้าน ได้แก่ การมีอาชีพและการจ้างงาน การสนับสนุนชุมชนท้องถิ่น การจัดการข้อเรียกร้องจากชุมชนท้องถิ่น

1.4.2 มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวที่เสริมสร้างความรู้ด้านการเกษตรควบคู่กับการพักผ่อนและความบันเทิง เพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถร่วมสัมผัสกับวิถีชีวิตเกษตร ตลอดจนประชาชน ชุมชนท้องถิ่น ได้เข้ามามีส่วนร่วมเรียนรู้หรือได้รับความบันเทิงรูปแบบต่างๆ ซึ่งสามารถนำไปปรับใช้ในการดำรงชีวิต เช่น การสาธิตหรือการเลี้ยงสัตว์ในฟาร์ม การปลูกผัก การทำปุ๋ยหมัก รวมทั้งสามารถซื้อหาผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรและผลิตภัณฑ์ชุมชนกลับสู่ลำเนา รวมถึงเพื่อให้เกิดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างยั่งยืนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

1) ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวทางการดำเนินชีวิตและปฏิบัติตน ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 พระราชทานให้แก่คนไทยทั้งประเทศ โดยนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตเพื่อให้สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมีความสุขตามอัตภาพ แนวพระราชดำริเกี่ยวกับการพัฒนาการเกษตรที่สำคัญ คือ การทำให้เกษตรกรสามารถพึ่งตนเองได้ด้วยวิธีต่างๆ เช่น

การปลูกข้าว พืชผัก ผลไม้ การเลี้ยงสัตว์ การทำปุ๋ยหมัก ปุ๋ยอินทรีย์ ซึ่งจะอาศัยพึ่งพาธรรมชาติ เป็นสำคัญควบคู่กับการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาตินำไปสู่การพัฒนาประเทศในระยะยาว โดย มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ 40 ตัวชี้วัด ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 คุณค่าทางกายภาพและชีวภาพ แหล่งท่องเที่ยวที่น่าเสนอนักท่องเที่ยวต้องมีความสวยงาม มีความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร โดยผลงานจะต้องมีความโดดเด่นเป็นที่ยอมรับ มีคุณค่าทั้งในด้านการสร้างรายได้และการเป็นแหล่งเรียนรู้ ซึ่งสะท้อนถึงเอกลักษณ์ของชุมชน ทั้งนี้ผลิตภัณฑ์ต้องมีกระบวนการผลิตเพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีความปลอดภัยต่อการอุปโภคบริโภค

องค์ประกอบที่ 2 คุณค่าด้านองค์ความรู้ นวัตกรรม ภูมิปัญญา องค์ความรู้ทางการเกษตรที่ใช้ในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรต้องเป็นองค์ความรู้ซึ่งหาชมได้ยาก แปลกใหม่ น่าสนใจ โดดเด่น สามารถสะท้อนให้เห็นถึงเอกลักษณ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งมีคุณค่าในด้านเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งอาจจะใช้เทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนา เพื่อให้ผลผลิตทางการเกษตรมีมูลค่าที่สูงขึ้น นอกจากนั้นแล้วมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับภาครัฐ เอกชน ชุมชน เพื่อช่วยเหลือแลกเปลี่ยนความรู้ และได้รับการยกย่องให้เป็นต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดีของการทำเกษตร

องค์ประกอบที่ 3 ศักยภาพการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ประกอบด้วย การบริหารจัดการโครงสร้างองค์กร การกำหนดแผนงานจัดการพื้นที่อย่างเป็นระบบ รวมถึงมีการจัดการด้านเตรียมพร้อมเพื่อความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว เช่น การรักษาพยาบาล เบื้องต้นเมื่อเกิดอุบัติเหตุ นอกจากนี้มีการบำรุงรักษาระบบสาธารณูปโภคให้มีสภาพใช้งานได้อยู่เสมอ อาทิ การควบคุมดูแลรักษาความสะอาดห้องน้ำ ถนน ประปา โทรศัพท์ รวมถึงช่วยส่งเสริมการสร้างงานสร้างรายได้ให้แก่ชุมชน ด้วยการสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนแหล่งท่องเที่ยวโดยความร่วมมือกับหน่วยงาน ภาครัฐ เอกชน ชุมชนท้องถิ่น ตลอดจนแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง ร้านอาหาร และต้องมีการโฆษณาประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว เช่น แผ่นพับ ป้ายโฆษณา หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ หรือเว็บไซต์

องค์ประกอบที่ 4 ศักยภาพการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ประกอบด้วยเส้นทางการคมนาคมก่อนเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวมีความสะดวก ปลอดภัย ได้แก่ ป้ายบอกทาง ป้ายสื่อความหมาย วางอยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสมชัดเจน มีบริการห้องน้ำแยกชาย-หญิงที่เพียงพอ พร้อมทั้งห้องน้ำสำหรับผู้พิการหรือผู้สูงอายุที่มีมาตรฐาน บริเวณทางเดินควรมีราวสำหรับจับไปยังจุดท่องเที่ยวต่างๆ รวมทั้งมีที่จอดรถเพียงพอต่อนักท่องเที่ยว นอกจากนี้ต้องมีมีคฤหาสน์หรือนักปราชญ์ท้องถิ่นเป็นผู้นำชมสถานที่ท่องเที่ยว และมีบริการเพื่อเพิ่มความสะดวกให้แก่ นักท่องเที่ยว เช่น ที่พัก ร้านอาหาร รถประจำทาง ร้านจำหน่ายขายของที่ระลึก เป็นต้น

องค์ประกอบที่ 5 ศักยภาพในการดึงดูดใจนักท่องเที่ยว ประกอบด้วย ในแหล่งท่องเที่ยวที่มีกิจกรรมซึ่งความโดดเด่นและหลากหลาย เช่น นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมเพื่อสัมผัสกับชีวิตเกษตรกร ด้วยเทคนิคการให้บริการความรู้ เช่น การฟังบรรยายหรือให้ข้อมูลผ่านป้ายสื่อความหมาย หรือการให้บริการฝึกอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้ในรูปแบบศูนย์ฝึกอบรมเพื่อเผยแพร่ความรู้ทางการเกษตร โดยมีการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกับแหล่งท่องเที่ยวภายนอกในรัศมี 50 กิโลเมตร เช่น แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หรือแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เป็นต้น

นอกจากมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวและตัวชี้วัดที่กล่าวมาข้างต้นนี้แล้ว การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยว การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย หรือ Thailand Tourism Awards ซึ่งจัดขึ้นตั้งแต่ พ.ศ. 2539 จนถึงปัจจุบัน ซึ่งมีเกณฑ์มาตรฐาน 6 ด้าน ได้แก่

1.5 มาตรฐานการบริหารจัดการและคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยว

1.5.1 ด้านการบริหารจัดการ

1) แหล่งท่องเที่ยวต้องมีระบบบริหารจัดการที่เหมาะสม ซึ่งต้องคำนึงถึงหลักเกณฑ์ในการบริหารจัดการ เพื่อให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ ได้แก่ การบริหารจัดการฝ่ายบุคคล โครงสร้างพื้นฐานและด้านบริการการท่องเที่ยว เป็นต้น

2) แหล่งท่องเที่ยวต้องมีการกำหนดนโยบายที่ชัดเจน ตลอดจนแผนการดำเนินงาน การปรับปรุงและการพัฒนาระบบการให้บริการ

3) แหล่งท่องเที่ยวต้องมีหลักในการจัดการใช้พื้นที่ เพื่อสำหรับทำกิจกรรมต่างๆ อย่างเหมาะสม ตามสภาพของพื้นที่

4) มีการกำหนดมาตรการป้องกันการใช้ที่ดิน เพื่อสำหรับทำกิจกรรมที่ไม่เหมาะสมในเขตบริเวณโดยรอบแหล่งท่องเที่ยว เช่น เขตก่อสร้าง ที่ทิ้งขยะ พื้นที่เสื่อมโทรม เป็นต้น

5) การรักษาความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยวที่มาเยือน ตลอดจนทรัพย์สิน ต้องได้มาตรฐานและมีความพร้อมรับกับเหตุการณ์เมื่อเกิดกรณีฉุกเฉิน

1.5.2 ด้านคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยว

- 1) การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว มีความสะดวกและความปลอดภัย มีสภาพที่เหมาะสมกับแหล่งท่องเที่ยว เช่น การมีป้ายบอกเส้นทางที่มองเห็นได้ชัดเจน
- 2) มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอ เช่น ในแหล่งท่องเที่ยวมีศาลาสำหรับให้นักท่องเที่ยวพักผ่อน มีห้องสุขาที่ถูกสุขลักษณะ แยกห้องน้ำหญิง-ชาย มีลานจอดรถที่ปลอดภัยและเหมาะสม
- 3) มีศูนย์ให้บริการข่าวสารข้อมูลคำแนะนำให้แก่นักท่องเที่ยว ร้านอาหาร ร้านจำหน่ายของที่ระลึก
- 4) มีการบริการนักท่องเที่ยวตามมาตรฐาน เช่น การให้การต้อนรับที่ดีมีความเอาใจใส่ต่อนักท่องเที่ยว และสามารถอำนวยความสะดวกได้อย่างรวดเร็ว

1.5.3 บทบาทการให้ความรู้และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว

- 1) แหล่งท่องเที่ยวมีระบบการจัดการที่ดีและมีวิธีป้องกันผลกระทบจากกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีต่อสิ่งแวดล้อม
- 2) มีการให้ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยว เช่น ความเป็นมาของแหล่งท่องเที่ยวนั้นๆ ความหมาย ความสำคัญ กฎ ข้อห้าม ซึ่งอาจทำเป็นแผ่นพับ ป้ายสื่อความหมาย เป็นต้น
- 3) การมีระบบการจัดการสภาพแวดล้อมโดยรอบแหล่งท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การปลูกต้นไม้ ดอกไม้ ท้องถิ่น การปรับภูมิทัศน์ให้มีความสวยงาม สะอาด หรือมีสิ่งก่อสร้างมีความสอดคล้องกลมกลืนกับสภาพธรรมชาติและบริบทของพื้นที่
- 4) การมีระบบการจัดการดูแลรักษาความสะอาดบริเวณแหล่งท่องเที่ยว เช่น มีระบบบำบัดน้ำเสียก่อนปล่อยทิ้งลงสู่แม่น้ำหรือลำคลอง การแยกขยะก่อนนำไปทิ้ง ไปเผาหรือฝัง ห้องน้ำที่สะอาดได้มาตรฐาน การรักษาความสะอาดบริเวณแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างเหมาะสม
- 5) การอนุรักษ์พลังงานในแหล่งท่องเที่ยว เช่น การประหยัดน้ำ ประหยัดพลังงานไฟฟ้า การลดใช้ถุงพลาสติก การนำแก้วมาใช้เอง กิจกรรม 5 ส. ในแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น

พูน ปรุ ทิโต ชเว

1.5.4 การส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและเอกลักษณ์ของชุมชนท้องถิ่น

- 1) การส่งเสริมกิจกรรมซึ่งเน้นความสำคัญทางด้านประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิตของประชาชน รวมทั้งมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่น
- 2) การจัดกิจกรรมส่งเสริมอัตลักษณ์ของชุมชนท้องถิ่น และสนับสนุนการดำเนินงานของท้องถิ่น เพื่อก่อให้เกิดความรัก ความภาคภูมิใจ และปลูกฝังให้ประชาชนมีจิตสำนึกในการช่วยกันอนุรักษ์คุณค่าของชุมชนของตนเอง
- 3) การส่งเสริมให้ประชาชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ
- 4) การมีบทบาทและการมีส่วนร่วมในชุมชน ที่ช่วยสนับสนุนให้เกิดการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
- 5) เสริมสร้างการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างชุมชนกับนักท่องเที่ยว เพื่อเป็นการสร้างประสบการณ์ที่ดีให้กับชุมชน ในขณะเดียวกันนักท่องเที่ยวจะได้เรียนรู้และมีความเข้าใจเกี่ยวกับบริบทของพื้นที่ ชุมชนและความเป็นเอกลักษณ์ของสังคมในท้องถิ่น

1.5.5 การจูงใจพนักงาน นักท่องเที่ยว องค์กรและประชาชนในท้องถิ่นเพื่อปลูกจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

- 1) มีการทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างพนักงาน นักท่องเที่ยว และประชาชนในท้องถิ่น เพื่อเป็นการสร้างการมีส่วนร่วมในชุมชน
- 2) มีการอบรมหรือประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นการเพิ่มความเข้าใจให้กับพนักงาน นักท่องเที่ยว และชุมชน
- 3) สนับสนุนให้ความรู้แก่บุคลากร เพื่อเพิ่มศักยภาพในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว
- 4) ส่งเสริมให้พนักงาน นักท่องเที่ยว และประชาชนในท้องถิ่นตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน

พูน ปรน ทิโต ชีเว

1.5.6 การจัดการด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ

- 1) ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ซึ่งอาจเป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยว หรือโฆษณาต่างๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ
- 2) การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งในช่วงเทศกาลตลอดทั้งปี เช่น โครงการชิมชอปใช้ โครงการร้อยเดียวเที่ยวทั่วไทย โครงการไทยเที่ยวไทย โครงการท่องเที่ยวไทยไปได้ทุกเดือน อเมซิ่งไทยเท่ เป็นต้น
- 3) มีแนะนำชักชวนให้นักท่องเที่ยวทั้งภายในและต่างประเทศ มาท่องเที่ยวมากขึ้น ทั้งทางตรงและทางอ้อม
- 4) มีการวางแผนการตลาดที่สอดคล้องกับนโยบายของรัฐ และมีแผนการติดตามประเมินผลที่สามารถวัดได้อย่างชัดเจน

1.5.7 มีการประเมินความสำเร็จของงานที่สามารถวัดได้ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ

- 1) มีระบบการประเมินและติดตามผล สามารถตรวจสอบความสำเร็จของงานที่ทำได้อย่างเหมาะสม
- 2) มีการเก็บรวบรวมข้อมูลสถิติของการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เช่น จำนวนข้อมูลของนักท่องเที่ยวที่ใช้บริการ รายได้จากการให้บริการ ทศนคติของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวและการดำเนินงาน เป็นต้น
- 3) มีแผนการประเมินผลสำเร็จ ประกอบด้วย ปัจจัยหลักของความสำเร็จและตัวชี้วัดการดำเนินการ เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายหรือเป้าหมายที่กำหนดไว้
- 4) มีการปรับปรุงแก้ไขปัญหา และอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน

จากแนวคิดดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการนำมาตรฐานการบริหารจัดการคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยวมาปรับใช้ เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ จะเห็นว่าหากแหล่งท่องเที่ยวมีการบริหารจัดการที่ดี รวมถึงการให้ชุมชนและนักท่องเที่ยวได้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว จะทำให้นักท่องเที่ยวและชุมชนมีความตระหนักและเห็นคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นของตนเอง เป็นการนำไปสู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนควบคู่กันไปกับการพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดนครพนม

2. การวิเคราะห์สถานการณ์ท่องเที่ยวจากสถานะแวดล้อม (SWOT Analysis)

การวิเคราะห์สถานการณ์ท่องเที่ยวจากสถานะแวดล้อม (SWOT Analysis) เป็นการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน จากสถานะแวดล้อมภายในของแหล่งท่องเที่ยว โอกาสและอุปสรรค จากสถานะแวดล้อมภายนอก เป็นเครื่องมือในการประเมินสถานการณ์ขององค์กรซึ่งจะช่วยให้ทราบถึงจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ตลอดจนผลกระทบที่เกิดขึ้นจากปัจจัยต่างๆ เพื่อที่จะนำไปใช้ในการวางแผนและกำหนดแนวทางขององค์กรให้เดินมาถูกทิศทาง (สมคิด บางโม, 2553) นอกจากนี้ยังบ่งบอกได้อีกว่า องค์กรสามารถขับเคลื่อนทิศทางไปยังเป้าหมายได้ดีหรือไม่เพียงใด จะสามารถมั่นใจได้อย่างไรว่ากระบวนการ ระบบการทำงานภายในองค์กรยังมีประสิทธิภาพ และมีจุดอ่อนที่จะต้องนำมาปรับปรุงแก้ไขต่อไปอย่างไร ซึ่งการวิเคราะห์ SWOT Analysis นี้มีปัจจัยที่ต้องนำมาพิจารณาอยู่ 2 ส่วน (ณรงค์วิทย์ แสนทอง, 2551) คือ ปัจจัยภายใน (Internal Environment Analysis) และปัจจัยภายนอก (External Environment Analysis)

1) ปัจจัยภายใน (Internal Environment Analysis) ได้แก่

- S มาจากคำว่า Strength ซึ่งหมายถึง จุดเด่นหรือจุดแข็ง เป็นผลลัพธ์ซึ่งเกิดจากปัจจัยภายในส่วนที่ดี ซึ่งเกิดจากสภาพแวดล้อมภายในขององค์กร เช่น จุดแข็งทางการเงิน จุดแข็งส่วนประสมทางการตลาด จุดแข็งด้านทรัพยากรบุคคล จุดแข็งด้านการผลิต รวมไปถึง วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย โดยองค์กรจะต้องใช้ประโยชน์จากจุดแข็งตรงส่วนนี้ในการวางแผน กำหนดกลยุทธ์ที่เหมาะสมต่อไป

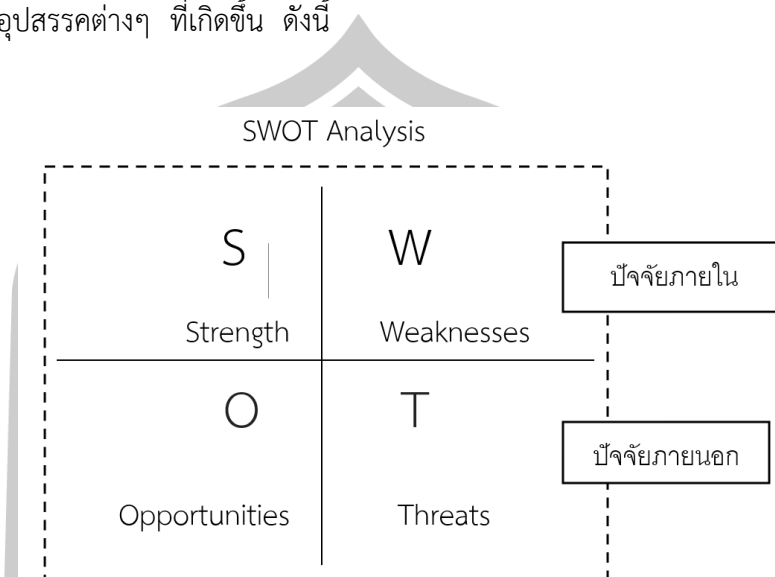
- W มาจากคำว่า Weaknesses หมายความว่า จุดอ่อนหรือจุดด้อย เป็นผลลัพธ์ที่เกิดจากปัจจัยภายในที่ไม่ดี อาจกล่าวได้ว่าเป็นปัญหาหรือข้อบกพร่องซึ่งเกิดจากสภาพแวดล้อมภายในขององค์กร โดยองค์กรจะต้องหาวิธีในการแก้ปัญหานั้น

2) ปัจจัยภายนอก (External Environment Analysis) ได้แก่

- O มาจากคำว่า Opportunities หมายความว่า โอกาส เป็นผลลัพธ์ที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายนอกขององค์กร ซึ่งเอื้อประโยชน์หรือส่งเสริมการดำเนินงานขององค์กรในทางที่ดี

- T มาจากคำว่า Threats หมายความว่า อุปสรรค เป็นข้อจำกัดที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายนอก ซึ่งการบริหารจำเป็นต้องปรับกลยุทธ์ให้สอดคล้องและพยายามขจัดอุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้นให้ได้จริง บางครั้งการจำแนกโอกาสและอุปสรรคเป็นสิ่งที่ทำได้ยาก เพราะทั้งสองสิ่งนี้สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา การเปลี่ยนแปลงนี้อาจจะทำให้สถานการณ์ที่เคยเป็นโอกาส เปลี่ยนเป็นอุปสรรคได้และในทางกลับกัน สามารถเปลี่ยนอุปสรรคให้กลายเป็นโอกาสได้เช่นเดียวกัน เนื่องด้วยเหตุนี้ องค์กรจึงต้องมีความจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ของตนเองให้ทันต่อการ

เปลี่ยนแปลงของสถานการณ์แวดล้อม ซึ่งธุรกิจจำเป็นต้องปรับกลยุทธ์การตลาดให้สอดคล้องและพยายามขจัดอุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้น ดังนี้

ที่มา : ณรงค์วิทย์ แสนทอง (2551)

ภาพประกอบ 3 การเชื่อมโยงระหว่างปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก

3) ประโยชน์ของการวิเคราะห์ SWOT Analysis

เป็นการวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน หรือสภาพแวดล้อมต่างๆ ภายในองค์กร โอกาส และอุปสรรค หรือสภาพแวดล้อมต่างๆ ภายนอก ปัจจัยเหล่านี้จะช่วยทำให้เข้าใจมากขึ้นถึงอิทธิพล ผลกระทบ ต่อผลการดำเนินงานขององค์กรอย่างไร จุดแข็งหรือจุดเด่นขององค์กรจะเป็นความสามารถภายในในทางที่ดี ซึ่งจะถูกใช้ประโยชน์เพื่อการทำให้บรรลุถึงเป้าหมาย ในขณะที่จุดอ่อนหรือจุดด้อยขององค์กร จะเป็นคุณลักษณะภายในซึ่งมีผลในทางที่ไม่ดีหรืออาจจะทำให้องค์กรได้รับความเสียหาย โอกาสทางสภาพแวดล้อมภายนอกจะเป็นสถานการณ์ที่ช่วยให้โอกาสนั้นบรรลุถึงเป้าหมายขององค์กร แต่ในทางกลับกันอุปสรรคทางสภาพแวดล้อมภายนอกอาจจะเป็นสถานการณ์ที่กีดขวางหรือขัดขวางไม่ให้องค์กรบรรลุถึงเป้าหมาย ผลจากการวิเคราะห์ SWOT นี้จะช่วยเป็นแนวทางในการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และกลยุทธ์ เพื่อให้องค์กรเกิดการพัฒนาไปในทางที่ดีหรือเหมาะสม เมื่อได้ทราบถึงข้อมูลที่แท้จริงของ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค จากการวิเคราะห์ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ด้วยการประเมินสภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก แล้วนำจุดแข็ง จุดอ่อน ภายในมาเปรียบเทียบกับ โอกาสและอุปสรรค โดยทั่วไป ในการวิเคราะห์ SWOT ดังกล่าวนี้องค์กรจะอยู่ในสถานการณ์ 4 รูปแบบดังนี้ (ชลดา ภาลีโน, 2560)

สถานการณ์ที่ 1 (จุดแข็ง,โอกาส) สถานการณ์นี้เป็นสถานการณ์ที่ทุกองค์กรปรารถนามากที่สุด เนื่องจากเป็นผลดีต่อองค์กรที่จะให้ได้รับผลประโยชน์หรือพัฒนาให้ดีขึ้น เจริญขึ้น ดังนั้น ผู้นำองค์กรควรมีการกำหนดกลยุทธ์ในเชิงรุก (Aggressive-States) เพื่อดึงเอาจุดแข็งที่มีอยู่มาเพิ่มศักยภาพและนำมาปรับใช้และนำโอกาสต่างๆ ที่เกิดขึ้นมา เพื่อแสวงหาประโยชน์อย่างเต็มที่

สถานการณ์ที่ 2 (จุดอ่อน ภัยอุปสรรค) สถานการณ์นี้เป็นสถานการณ์ที่ทุกองค์กรไม่ปรารถนา เป็นสถานการณ์ที่ไม่ดีหรือเลวร้าย เนื่องจากองค์กรกำลังเผชิญอยู่กับอุปสรรคจากภายนอก และมีปัญหาจากจุดอ่อนภายใน ดังนั้น สิ่งที่ดีที่สุดก็คือ กลยุทธ์การตั้งรับหรือป้องกันตัว (Defensive Strategy) เพื่อพยายามหลบหลีกภัยที่อาจเกิดขึ้นหรือลดภัยอุปสรรค ต่างๆ ตลอดจนจรรยาบรรณหรือวิธีที่จะทำให้องค์กรเกิดความสูญเสียน้อยที่สุด

สถานการณ์ที่ 3 (จุดอ่อน โอกาส) สถานการณ์ที่องค์กรมีโอกาเป็นข้อได้เปรียบด้านการแข่งขันอยู่หลายประการ แต่ติดตรงที่มีปัญหาหรืออุปสรรคซึ่งเป็นจุดอ่อนอยู่หลายประการ ดังนั้น การหาทางออกก็คือ กลยุทธ์การพลิกตัว (Turnaround Oriented Strategy) เพื่อช่วยจัดการหรือแก้ไขจุดอ่อนต่างๆ ภายในให้พร้อม ก่อนที่จะฉกฉวยโอกาสต่างๆ ที่เปิดให้

สถานการณ์ที่ 4 (จุดแข็ง อุปสรรค) สถานการณ์นี้เกิดขึ้นจากสภาพแวดล้อมที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินงาน แต่องค์กรยังมีข้อได้เปรียบซึ่งเป็นจุดแข็งหลายประการ ดังนั้น แทนที่เราจะรอเวลาจนกระทั่งสภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไป เราสามารถใช้เลือกกลยุทธ์การแตกตัว หรือขยายขอบข่ายกิจการ (Diversification Strategy) เพื่อใช้ประโยชน์จากจุดแข็งที่มีเป็นการสร้างโอกาสในระยะยาวด้านอื่นๆ แทน

จากการศึกษาข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่าหากมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม มีการวิเคราะห์ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวโดยใช้การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค (SWOT Analysis) เพื่อให้ทราบถึงจุดแข็ง จุดอ่อนที่เกิดภายในค่าย รวมถึงโอกาสและอุปสรรคภายนอกค่าย จะทำให้ทราบถึงศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์

พูน ปรณ ทิโต ชิว

3. ข้อมูลทั่วไปจังหวัดนครพนม

3.1 ประวัติความเป็นมา

จังหวัดนครพนมเป็นจังหวัดหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หรือที่เรียกกันว่าภาคอีสาน ซึ่งเป็นจังหวัดสุดเขตชายแดนสยามติดริมฝั่งแม่น้ำโขง ตรงข้ามกับ สปป.ลาว หรือเมืองท่าแขกในปัจจุบัน ก่อนจะมาเป็นเมืองนครพนมแต่เดิมนั้น ในครั้งอดีตเคยเป็นศูนย์กลางของอาณาจักรศรีโคตรบูรณ์อันรุ่งเรือง ในช่วงประมาณพุทธศตวรรษที่ 16 อาณาจักรศรีโคตรบูรณ์ได้เสื่อมอำนาจลงและตกอยู่ภายใต้การปกครองของอาณาจักรขอม จนถึงพุทธศตวรรษที่ 18 เมืองศรีโคตรบูรณ์ได้กลายมาเป็นเมืองในอาณาจักรล้านช้าง (สำนักงานจังหวัดนครพนม, 2561ก) ซึ่งมีฐานะเป็นเมืองลูกหลวง ภายหลังย้ายเมืองออกมาตั้งที่ป่าไม้รวก ห้วยศรีมั่ง ริมแม่น้ำโขงฝั่งซ้าย (เมืองท่าแขกในปัจจุบัน) จนถึงปี พ.ศ. 2297 พระนรนาถรักษ์เป็นผู้ครองเมืองคนปัจจุบันเห็นว่า ได้ย้ายเมืองมาจากปากห้วยแล้ว จึงทรงเปลี่ยนนามเมืองใหม่ มีชื่อว่า “เมืองมรุกขนคร” และได้สืบทอดราชสมบัติต่อมาอีกหลายพระองค์ ทรงเปลี่ยนนามเมืองใหม่ มีชื่อว่า “เมืองมรุกขนคร” และได้สืบทอดราชสมบัติต่อมาอีกหลายพระองค์

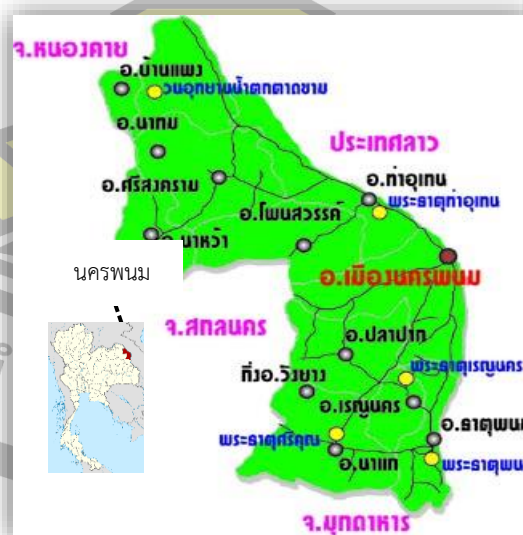
ในช่วงประมาณ พ.ศ. 2309 สมัยพระบรมราชาแก้ว ซึ่งเป็นเจ้าราชบุตรเขยหลังจากชนะศึกกับพระนรนาถรักษ์ จึงไปสวามิภักดิ์ต่อพระไชยเชษฐาธิราชที่ 2 แห่งนครเวียงจันทน์ ได้ทรงย้ายเมืองข้าม ฝั่งแม่น้ำโขงมา ปัจจุบันคือบริเวณวัดมรุกขนคร ตำบลดอนนางหงส์ อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม (กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม, 2562) และต่อมาในปี พ.ศ. 2321 พระเจ้ากรุงธนบุรีทรงมีพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระยามหากษัตริย์ศึก และเจ้าพระยาสุรสิงหนาท ยกทัพมาตีหัวเมืองแถบแม่น้ำโขงจนถึงนครเวียงจันทน์ เมืองมรุกขนครจึงได้ตกเป็นเมืองขึ้นของกรุงธนบุรี หลังจากนั้นราวปี พ.ศ. 2322 สมัยพระบรมราชา (พรหมา) ได้ย้ายเมืองมรุกขนครมาอยู่ที่บ้านหนองจันทร์ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนมในปัจจุบัน ซึ่งห่างจากตัวเมืองนครพนมไปทางอำเภอธาตุพนมประมาณ 5 กิโลเมตร และได้สถาปนาเมืองขึ้นมาใหม่ชื่อว่า “นครราชธานีศรีโคตรบูรณ์” (สำนักข่าวทีนิวส์, 2560ก) และในช่วง พ.ศ. 2330 ได้ย้ายเมืองมาอีกครั้ง ณ บริเวณบ้านดอนนางหงส์ท่า ตำบลดอนนางหงส์ อำเภอธาตุพนม เลยลงไปถึงบ้านธาตุน้อยศรีบุญเรือง ตำบลพระกลางทุ่ง อำเภอธาตุพนม เมื่อย้ายเมืองมาได้ประมาณ 20 ปี น้ำได้กัดเซาะตลิ่งจนทำให้ตลิ่งนั้นพังลงมามาก จึงได้ย้ายเมืองมาตั้งที่บ้านหนองจันทร์อีกครั้ง ซึ่งมีชื่อเมืองใหม่ว่า “นครบุรีราชธานี”

ราวปีพุทธศักราช 2329 พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ทรงมีพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนชื่อนามเมืองใหม่ว่า “เมืองนครพนม” ขึ้นตรงต่อกรุงรัตนโกสินทร์

การที่ทรงพระราชทานนามเมืองใหม่ว่า เมืองนครพนม นี้ได้สันนิษฐานว่า เป็นเมืองที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์สืบทอดมาอย่างยาวนานหลายร้อยปี (ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา นครพนม, 2559) จึงให้ใช้คำว่า “นคร” หรืออีกนัยหนึ่งอาจเป็นเพราะรักษาชื่อเมืองเดิมไว้ คือ เมืองนครบุรีราชธานี คำว่า พนม อาจเป็นเพราะด้วยจังหวัดนครพนม มีองค์พระธาตุพนมประดิษฐานอยู่ หรืออาจเพราะเดิมมีอาณาเขตที่กว้างขวางไกลไปจนถึงดินแดนฝั่งซ้ายของแม่น้ำโขงรวมถึงบริเวณเมืองท่าแขกของ สปป. ลาว ในปัจจุบัน และเป็นดินแดนที่มีภูเขาสลับซับซ้อนไปจนถึงประเทศเวียดนาม จึงใช้คำว่า พนม ซึ่งแปลว่า ภูเขา จึงมีความหมายว่า เมืองแห่งภูเขา นั่นเอง

นครพนมเป็นเมืองที่มีสภาพแวดล้อมที่มีความอุดมสมบูรณ์ อีกทั้งมีความสวยงามของทิวทัศน์ทรัพยากรธรรมชาติ มีความหลากหลายของวัฒนธรรมและชาติพันธุ์ ซึ่งประกอบไปด้วยชนเผ่า 8 เผ่า อันได้แก่ ไทยลาว ไทยญ้อ ผู้ไทย ไทยส่วย ไทยข่า ไทยกะเลิง ไทยกวน ไทยแสก รวมไปถึงชาวไทยเชื้อสายเวียดนาม และชาวไทยเชื้อสายจีน ซึ่งทั้งหมดนี้อาศัยอยู่ร่วมกันอย่างสมัคสมานสามัคคี อีกทั้งชนเผ่าต่างๆ ยังคงอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี และอัตลักษณ์ของตนเองไว้เป็นอย่างดี ชาวนครพนมส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 95 รองลงมาคือศาสนาคริสต์ ร้อยละ 3.9 และศาสนาอื่นๆ ร้อยละ 1.1 (กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด, 2561)

3.2 ที่ตั้งและอาณาเขต

ที่มา : Sanook.com (2563)

ภาพประกอบ 4 แผนที่จังหวัดนครพนม

จังหวัดนครพนม ตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ตอนบน) ของประเทศไทยซึ่งอยู่ระหว่างละติจูดที่ 16-18 องศาเหนือ และลองจิจูดที่ 104-105 องศาตะวันออก มีระยะทางห่างจากกรุงเทพมหานครประมาณ 740 กิโลเมตร อาณาเขต จังหวัดนครพนมมีเนื้อที่ประมาณ 5,512.7 ตารางกิโลเมตร มีลักษณะเป็นแนวยาวตามฝั่งแม่น้ำโขงประมาณ 153 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

- ทิศเหนือ ติดอำเภอเซกา อำเภอบึงโขงหลง จังหวัดบึงกาฬ
- ทิศตะวันออก ติดแขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวโดยมีแม่น้ำโขงเป็นแนวกันพรมแดน
- ทิศใต้ติดอำเภอดงหลวง และอำเภอห้วยใหญ่จังหวัดมุกดาหาร
- ทิศตะวันตก ติดอำเภอกุสุมาลย์ อำเภออากาศอำนวย อำเภอโพธิ์นาแก จังหวัดสกลนคร (กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด, 2561)

จังหวัดนครพนมมีจุดผ่านแดนไปยังประเทศลาว รวมทั้งหมด 6 จุด ซึ่งเป็นจุดผ่านแดนถาวร 2 จุด และจุดผ่อนปรนอีก 4 จุด จุดผ่านแดนที่สำคัญและเป็นสากล คือ ด่านสะพานมิตรภาพไทย-ลาว แห่งที่ 3 ซึ่งรัฐบาลไทย ลาวได้ร่วมมือกันสร้างขึ้น เพื่อเป็นประตูไปสู่อินโดจีน ดังนี้

- 1) จุดผ่านแดนถาวรสะพานมิตรภาพ 3 (นครพนม-คำม่วน) บริเวณบ้านห้อม ตำบลอาจสามารถ อำเภอเมืองนครพนม เป็นเขตติดต่อกับบ้านเวินใต้ เมืองท่าแขก แขวงคำม่วน ประเทศลาว เปิดบริการทุกวัน ตั้งแต่เวลา 06.00-22.00 น.
- 2) จุดผ่านแดนถาวร ท่าเทียบเรือเทศบาลเมืองนครพนม ตำบลในเมือง อำเภอเมืองนครพนมติดต่อกับเมืองท่าแขก แขวงคำม่วน ประเทศลาว เปิดบริการทุกวัน ตั้งแต่เวลา 08.00-18.00 น.
- 3) จุดผ่อนปรนบ้านหนาดท่า หมู่ 2 ตำบลบ้านกลาง อำเภอเมืองนครพนมเป็นเขตติดต่อกับ บ้านปากเป้ง เมืองท่าแขก ประเทศลาว เปิดบริการตั้งแต่ 07.30-15.00 น. ทุกวัน อังคารและวันหยุดห้สปกติ
- 4) จุดผ่อนปรนบ้านโพธิ์ไทร ตำบลไผ่ล้อม อำเภอบ้านแพง เป็นเขตติดต่อกับบ้านท่าสะอาด เมืองปากกระดิ่ง แขวงบอลิคำไซ ประเทศลาว เปิดบริการตั้งแต่เวลา 08.00-16.00 น. ทุกวันจันทร์ถึงวันศุกร์
- 5) จุดผ่อนปรนบ้านธาตุพนมสามัคคี หมู่ที่ 2 อำเภอธาตุพนม เป็นเขตติดต่อกับบ้านด่าน เมืองหนองบก แขวงคำม่วน ประเทศลาว เปิดบริการตั้งแต่เวลา 07.00-15.00 น. ทุกวัน จันทร์ และวันหยุดห้สปกติ

6) จุดผ่อนปรนบ้านทาอุเทน ตำบล ท่าอุเทน อำเภอท่าอุเทน เป็นเขตติดต่อกับบ้าน หินปูน เมืองหินปูน แขวงคำม่วน ประเทศลาว เปิดบริการตั้งแต่เวลา 08.00-16.00 น. ทุกวัน จันทร์และวันพฤหัสบดี (สำนักงานจังหวัดนครพนม, 2561ก)

นอกจากนี้แล้วนครพนมยังมีแหล่งน้ำและแม่น้ำที่สำคัญที่สำคัญ ดังนี้
แม่น้ำโขง เป็นแม่น้ำที่มีความลึกและยาวมากเป็นแม่น้ำที่กั้นเขตแดนระหว่างประเทศ ไทยกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยถือเอาร่องน้ำลึกเป็นแนวเขต

ลำน้ำสงคราม ต้นกำเนิดในท้องที่อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี ไหลผ่านอำเภ อวารณวิลาส จังหวัดสกลนคร และไหลผ่านอำเภอศรีสงครามสู่มแม่น้ำโขง ที่ตำบลไชยบุรี อำเภอท่าอุ เทน

ลำน้ำยาม ต้นกำเนิดในท้องที่จังหวัดสกลนครไหลผ่านลำน้ำท้องที่อำเภอศรีสงคราม มาบรรจบกับลำน้ำยามและลำน้ำสงครามที่บ้านปากยาม ตำบลสามผง อำเภอศรีสงคราม

ลำน้ำก่ำ ต้นกำเนิดในท้องที่จังหวัดนครพนม ไหลลงสู่มแม่น้ำโขงที่ตำบลน้ำก่ำ อำเภ อธาตุพนม

ลำน้ำอูน ต้นกำเนิดในท้องที่จังหวัดสกลนคร เป็นเส้นแบ่งเขตระหว่างอำเภอท่าอุเทน กับอำเภอ ศรีสงคราม

เทือกเขา เทือกเขาที่สำคัญของจังหวัดนครพนม คือ เทือกเขาภูหลวง ซึ่งมีอาณาเขต ทอดผ่านเขตอำเภอบ้านแพงและเลยเข้าไปในเขตอำเภอเซกา จังหวัดหนองคาย (สำนักงานพัฒนา ชุมชนจังหวัดนครพนม, 2560)

3.3 คำขวัญจังหวัดนครพนม

“พระธาตุพนมค่าล้ำ วัฒนธรรมหลากหลาย เรณูผู้ไท เรือไฟโสภา งามตาฝั่งโขง”

นอกจากนี้ ยังมีต้นไม้ประจำจังหวัด คือ ต้นก้นกระรา (Fagraea fragrans) และ ดอกไม้ประจำจังหวัดนครพนม คือ ดอกก้นกระรา

3.4 การแบ่งเขตการปกครอง

จังหวัดนครพนมแบ่งการปกครองออกเป็น 12 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองนครพนม อำเภอธาตุพนม อำเภอนาแก อำเภอท่าอุเทน อำเภอเรณูนคร อำเภอบ้านแพง อำเภอปลาปาก อำเภอศรีสงคราม อำเภอนาหว้า อำเภอโพนสวรรค์ อำเภอนาทม และอำเภอวังยาง (สำนักงานจังหวัดนครพนม, 2561ข)

3.5 ลักษณะภูมิประเทศ

สภาพโดยทั่วไปของจังหวัดนครพนม พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม มีที่ราบสูงและภูเขาอยู่บ้าง และมีแม่น้ำสายสั้นๆ แบ่งออกเป็นสาขาย่อยแยกจากแม่น้ำโขงมาซึ่งช่วยหล่อเลี้ยงพื้นที่ภายในให้มีความอุดมสมบูรณ์ ด้วยเหตุที่แม่น้ำโขงไหลผ่านนครพนมจึงทำให้เป็นจังหวัดที่มีแหล่งน้ำที่สมบูรณ์มาก ด้านฝั่งตะวันออกมีแม่น้ำโขงทอดยาวกั้นพรมแดนระหว่างประเทศไทยกับลาว

ตอนเหนือ มีสภาพพื้นที่ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเนินสูงและที่ดอน ป่าไม้สลับเรียงรายกับบริเวณพื้นที่ราบ ทางตอนกลางและตะวันตกของพื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม ซึ่งมีลักษณะเป็นทุ่งกว้าง ทำให้ปีใดมีฝนตกชุกจะมีสภาพน้ำขัง

ตอนใต้ สภาพพื้นที่บริเวณใกล้แม่น้ำโขงเป็นที่ราบลุ่ม จะมีน้ำท่วมถึงส่วนทางทิศตะวันตกซึ่งอยู่ห่างออกไป พื้นที่จะมีลักษณะเป็นลูกคลื่น และพื้นที่ตอนสภาพป่าเป็นไม้เต็งรัง พื้นดินส่วนมากเป็นหินลูกรัง และบางส่วนจะมีลักษณะเป็นเนินและที่ต่างสลับกัน

3.6 ลักษณะภูมิอากาศ

โดยทั่วไปแล้วจังหวัดนครพนมเป็นจังหวัดที่มีฝนตกชุกในช่วงฤดูฝน เนื่องจากได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่พัดปกคลุม อิทธิพลจากป่าไม้และเทือกเขาจากสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวนี้ อีกทั้งพายุจากทะเลจีนใต้ที่เคลื่อนผ่านและเคลื่อนเข้าใกล้ช่วงฝนตกชุก เป็นเวลาดังแต่กลางเดือนพฤษภาคมจนถึงกลางเดือนตุลาคม

ฤดูร้อน เริ่มต้นตั้งแต่ช่วงกลางเดือนกุมภาพันธ์-กลางเดือนพฤษภาคม ของทุกปีสภาพอากาศจะร้อนอบอ้าว ซึ่งอุณหภูมิเฉลี่ยประมาณ 25-35 องศาเซลเซียส และจะมีอุณหภูมิสูงสุดอยู่ระหว่าง 37-41 องศาเซลเซียส

ฤดูฝน เริ่มต้นตั้งแต่ช่วงกลางเดือนพฤษภาคม-กลางเดือนตุลาคมของทุกปี ในบางพื้นที่มีฝนตกชุก โดยเฉพาะอำเภอที่อยู่ริมฝั่งแม่น้ำโขงซึ่งจะประสบอุทกภัยแล้วได้รับความเสียหายเป็นประจำทุกปี เช่น อำเภอเมือง อำเภอท่าอุเทน และอำเภอบ้านแพง เป็นต้น

ฤดูหนาว เริ่มต้นตั้งแต่ช่วงกลางเดือนตุลาคม-กลางเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี สภาพอากาศโดยทั่วไปจะหนาวเย็น ซึ่งจะมีอุณหภูมิเฉลี่ยอยู่ที่ 16-25 องศาเซลเซียส และมีอุณหภูมิต่ำสุดอยู่ระหว่าง 8-15 องศาเซลเซียส

3.7 สถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดนครพนม

จังหวัดนครพนมเป็นจังหวัดชายแดนที่มีอาณาเขตติดริมฝั่งแม่น้ำโขง มีทัศนียภาพที่สวยงาม อีกทั้งยังมีทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวที่หลากหลาย มีความโดดเด่น และเป็นเอกลักษณ์ ไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรทางธรรมชาติ ทรัพยากรทางวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น วิถีชนเผ่า อาหารท้องถิ่น และความเชื่อ ซึ่งได้แก่

1) แหล่งรอยตีนไดโนเสาร์ท่าอุเทน

แหล่งรอยตีนไดโนเสาร์ท่าอุเทน จังหวัดนครพนม นับว่ามีความสำคัญทางด้านโบราณชีววิทยาและธรณีวิทยา เป็นแหล่งรอยตีนไดโนเสาร์ที่สมบูรณ์ที่สุดในประเทศไทยมีความกว้างกว่า 3 นิ้วซึ่งประกอบไปด้วยแนวทางเดิน 32 แนว และรอยเท้ามากกว่า 199 รอย จากรอยดังกล่าวเป็นลักษณะของไดโนเสาร์พวกกินพืช และยังพบรอยตีนไดโนเสาร์ขนาดใหญ่ คือ ซอโรพอดและอิกัวโนดอนอยู่ด้วย และพบรอยตีนจระเข้ขนาดเล็กอีกหลายแนว (กรมทรัพยากรธรณี, 2555)

ที่มา : <https://nakhonphanom.mots.go.th>

ภาพประกอบ 5 รอยเท้าไดโนเสาร์

2) ด่านสาวคอย

ตั้งอยู่ในบริเวณวัดภูพานอุดมธรรม บนเทือกเขาภูพาน ความเป็นมาของสถานที่แห่งนี้ เนื่องจากจากหนุ่มสาวชาวบ้านสมัยก่อนเวลาจะไปหาของป่าจะนัดหมายมาคอยกันที่ลานหินนี้เป็นประจำ จึงได้ชื่อว่า “ด่านสาวคอย” ซึ่งมีตำนานเล่าขานกันว่าสมัยก่อน มีสาวงามนัดพบกับคนรัก

หนุ่มที่แห่งนี้ แต่ชายหนุ่มถูกพ่อของสาวงามฆ่าตายเสียก่อน วิญญาณของสาวงามนั้น จึงวนเวียนอยู่ที่ ณ ที่แห่งนี้ จึงได้ชื่อว่า “ด้านสาวคอย” ตั้งอยู่บนเทือกเขาพูพาน ซึ่งพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นหินราบเรียบและมีต้นไม้เบญจพรรณหลากหลายชนิด นักท่องเที่ยวหลายท่านที่ขึ้นไปบนลานหินสามารถมองเห็นยอดพระธาตุพนมได้อย่างชัดเจน (สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2554)

ที่มา : <http://www.nkplink.com>

ภาพประกอบ 6 ด้านสาวคอย

3) อุทยานแห่งชาติภูถ้ำกลั๊ว

เป็นต้นกำเนิดของน้ำตกและลำธารใหญ่น้อยหลายสาย สามารถเดินทางจากตัวจังหวัดโดยใช้เส้นทางหลวงหมายเลข 212 (นครพนม-บ้านแพง) ระยะทาง 92 กิโลเมตร มีสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สำคัญ ได้แก่ กลั๊วไม้ป่าและร่องเท้านาริบานสะพรั่ง บนยอดภูถ้ำกลั๊ว มีกลั๊วไม้ป่าที่ขึ้นอยู่ตลอดตามทางเดิน ในช่วงฤดูหนาวอากาศจะเย็นจัด เหมาะสำหรับผู้ชอบอากาศหนาวเย็น (ศูนย์เฝ้าระวังภัยคุกคามพื้นที่อุทยานแห่งชาติ, 2562) นักท่องเที่ยวสามารถขึ้นไปชมทะเลหมอก ส่วนฤดูฝน จะได้พบกับดอกเทียนน้อย ที่ออกดอกบานสะพรั่ง จุดเด่นของเส้นทางนี้คือ ผางออย นักท่องเที่ยวสามารถชมวิวทิวทัศน์ของอำเภอบ้านแพงและแม่น้ำโขงได้ เส้นทางที่สามสายน้ำตกตาดโพธิ์-เจดีย์กองข้าวศรีบุญเนา ซึ่งจุดเด่นของเส้นทางนี้คือ นักท่องเที่ยวจะได้ชมดอกไม้ป่า กลั๊วไม้ป่า ผีเสื้อ และนกหลายชนิดตามเส้นทาง (ท่องเที่ยวไทย ดอท คอม, 2563)

ที่มา : <https://www.xn--72c5aba9c2a3b8a2m8ae.com>

ภาพประกอบ 7 อุทยานแห่งชาติภูแลงคา

4) น้ำตกตาดชาม

ตั้งอยู่ภายในเขต อุทยานแห่งชาติภูแลงคา เกิดจากการไหลของลำธารหลายสายบนยอดเขามาบรรจบกันเป็นลำห้วย ชื่อว่า ลำห้วยชาม เป็นน้ำตกที่ไหลเป็นชั้นๆ มีความสูง 4 ชั้น โดยเฉพาะชั้นสุดท้ายจะมีแอ่งน้ำขังตลอดปี สภาพโดยรอบร่มรื่น และมีลานหินเล็กๆ เหมาะสำหรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการเดินทางมาพักผ่อน โดยเฉพาะในช่วงฤดูฝน จะมีความสวยงามมากเป็นพิเศษ (Thailand Unseen Tour, 2560)

ที่มา : <https://www.facebook.com/mahatsachansakon>

ภาพประกอบ 8 น้ำตกตาดชาม

5) หาดทรายทองศรีโคตรบูรณ์

หาดทรายทองศรีโคตรบูรณ์ หรือ หาดทรายริมน้ำโขง ตั้งอยู่ที่อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม หรือเรียกว่า ท้ายเมือง ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นในช่วงฤดูแล้ง ประมาณเดือนกุมภาพันธ์-พฤษภาคม เป็นช่วงเวลาที่แม่น้ำโขงลดระดับน้ำลงจนเกิดเป็นหาดทรายสวยกลางลำแม่น้ำโขง ลักษณะเป็นหาดทรายที่มีริ้วลายคล้ายระลอกคลื่น ในส่วนที่เป็นร่องน้ำสามารถมองเห็นพื้นน้ำ สะท้อนแสงสีส้ม ของท้องฟ้าในยามเช้า หากวันใดที่แม่น้ำโขงลดลงต่ำมาทำให้เกิดหาดทรายกว้างหนาขึ้นสามารถลงไปเดินเล่นบนหาดทราย (สำนักงานจังหวัดนครพนม, 2561 ค) หาดทรายทองศรีโคตรบูรณ์ อยู่ฝั่งตรงข้ามกับแขวงคำม่วน สปป.ลาว เป็นสถานที่เหมาะสำหรับการพักผ่อนหย่อนใจและชมความงดงามของธรรมชาติ

ที่มา : <https://www.facebook.com/birdagavone1>

ภาพประกอบ 9 หาดทรายทองศรีโคตรบูรณ์

6) หาดแห่

เป็นเกาะกลางแม่น้ำโขง ตั้งอยู่บริเวณบ้านน้ำก่ำใต้ ตำบลน้ำก่ำ อำเภอธาตุพนม ซึ่งรายล้อมไปด้วยวิวทิวทัศน์ที่สวยงามของบ้านเรือนสองฝั่งโขง ไทย-ลาว ในอดีตเริ่มมีผู้คนลงไปท่องเที่ยวพักผ่อนในฤดูร้อน ตั้งแต่ปี 2534 แต่เริ่มเป็นรูปเป็นร่างและเปิดให้บริการนักท่องเที่ยวอย่างเป็นทางการเมื่อ 5 ปี ที่ผ่านมา ในช่วงหลังจากงานพระราชธาตุพนมของทุกปี ไปจนถึงวันที่ 15 เมษายนหรือจนจบเทศกาลสงกรานต์ (มติชนออนไลน์, 2563)

ที่มา : <https://travel.kapook.com/view144497.html>

ภาพประกอบ 10 หาดแห่บ้านน้ำคำใต้

7) ทะเลบัวแดง

เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติเชิงอนุรักษ์แห่งใหม่ หนองกุดข้าว ตั้งอยู่ในพื้นที่บ้านกลาง หมู่ที่ 15 ตำบลโนนตาล อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม เป็นแหล่งน้ำธรรมชาติ มีเนื้อที่ประมาณร้อยไร่ ซึ่งมีความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติ ที่สำคัญมีบัวแดง ที่มีความสวยงามมาก ซึ่งจะบานสะพรั่งยามเช้าจนถึง 11.00 นาฬิกา นักท่องเที่ยวได้ให้ความสนใจล่องเรือชมบัวแดงเป็นจำนวนมาก ระยะทางห่างจากถนนหลวงสาย 212 เพียง 3 กิโลเมตร (MTHAI, 2559)

ที่มา : <https://www.google.com>

ภาพประกอบ 11 ทะเลบัวแดง

8) พระธาตุพนม

พระธาตุประจำวันเกิดสำหรับผู้ที่เกิดวันอาทิตย์ ประดิษฐานอยู่ ณ วัดพระธาตุพนม รวมนหาวิหาร ในเขตอำเภอธาตุพนม ซึ่งห่างจากตัวจังหวัดประมาณ 50 กิโลเมตร โดยมีผลจากการ ขุดค้นทางโบราณคดีซึ่งมีมติลงความเห็นกันว่า เป็นพระธาตุที่อยู่ในยุคเดียวกันกับปราสาทของขอม ในปี พ.ศ. 2458 และกำลังจะขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก โดยองค์การ UNESCO (สำนักข่าวทีนิวส์, 2560ก) ต่อมาเมื่อในวันที่ 11 สิงหาคม พ.ศ. 2518 พระธาตุพนมได้ล้มพังทลายลงมาทั้งองค์ เนื่องจากจากองค์พระธาตุพนมมีความเก่าแก่ รัฐบาลได้จัดให้มีการบูรณปฏิสังขรณ์ขึ้นใหม่ จนแล้ว เสร็จเมื่อวันที่ 23 มีนาคม พ.ศ. 2522 หลังจากนั้นได้ทำการบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ ซึ่งภายใน องค์พระธาตุได้บรรจุของมีค่ามากมายประมาณหนึ่งหมื่นชิ้น บนยอดองค์พระธาตุมีฉัตรทองคำซึ่งมี น้ำหนักรวมถึง 110 กิโลกรัม ปัจจุบันองค์พระธาตุพนมมีฐานกว้างด้านละ 12.33 เมตร เป็นเจดีย์ ทรงสี่เหลี่ยมสูงแลดูสง่างามยิ่งนัก

ที่มา : <https://sites.google.com/site/phrathatuphnme>

ภาพประกอบ 12 พระธาตุพนม

9) พระธาตุท่าอุเทน

พระธาตุประจำวันเกิดสำหรับผู้ที่เกิดวันศุกร์ ประดิษฐานอยู่ ณ บ้านท่าอุเทน อำเภอ ท่าอุเทน รูปทรงของพระธาตุท่าอุเทนนั้นคล้ายกับพระธาตุพนม มีความสูงจากบริเวณพื้นดิน จนถึง ยอด 33 วา ฐานกว้างด้านละ 6 วา 3 ศอก โดยพระอาจารย์ศรีทัตต์ เป็นผู้สร้างขึ้นในปี พ.ศ. 2455 เป็นศิลปกรรมและปูชนียสถานอันสำคัญยิ่งองค์หนึ่ง ซึ่งภายในองค์พระธาตุบรรจุพระธาตุของ พระอรหันต์ พระอาจารย์ศรีทัตต์ได้อัญเชิญพระธาตุนี้มาจากเมืองย่างกุ้งประเทศพม่า ในการ เดินทางไปนมัสการพระธาตุท่าอุเทน ห่างจากตัวเมืองนครพนมโดยใช้ทางหมายเลข 212 ไปยัง อำเภอท่าอุเทน ระยะทางประมาณ 26 กิโลเมตร (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2563)

ที่มา : <https://www.thailandtourismdirectory.go.th>

ภาพประกอบ 13 พระธาตุท่าอุเทน

10) พระธาตุเรณูนคร

พระธาตุประจำวันเกิดสำหรับคนเกิดวันจันทร์ ประดิษฐานอยู่ ณ วัดพระธาตุเรณูนคร ตำบลเรณูนคร อำเภอเรณูนคร สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2461 ซึ่งจำลองมาจากองค์พระธาตุพนม มีความสูงจากบริเวณพื้นดินจนถึงยอด 35 เมตร มีฐานกว้าง 8.37 เมตร มีซุ้มประตู 4 ด้าน ภายในองค์พระธาตุเรณูเป็นโพรงซึ่งบรรจุพระไตรปิฎกไว้ therein นอกจากนี้องค์พระธาตุเรณูนครแล้ว นั้นภายในวัดยังมีพระพุทธรูปทองคำชื่อพระรูปพระองค์แสน มีน้ำหนัก 1,200 กิโลกรัม หน้าตักกว้าง 50 เซนติเมตร สูง 50 เซนติเมตร มีลักษณะที่สวยงาม

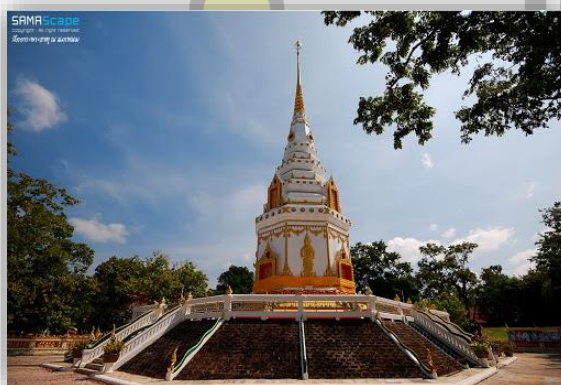

ที่มา : <https://www.sawasdeenakhonphanom.com/2067>

ภาพประกอบ 14 พระธาตุประสิทธิ์

12) พระธาตุมหาชัย

พระธาตุประจำวันเกิดสำหรับคนเกิดวันพุธ ประดิษฐาน ณ วัดโฆษิตดาราม ตำบลมหาชัย อำเภอบลาคอก ซึ่งห่างจากตัวจังหวัดประมาณ 40 กิโลเมตร เป็นปูชนียสถานที่สำคัญยิ่งแห่งหนึ่ง ในครั้งที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จพระราชดำเนินนั้น ทรงประกอบพิธีบรรจุพระบรมสารีริกธาตุไว้ที่พระธาตุมหาชัย เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2518 ซึ่งตรงกับวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6 และเป็นวันวิสาขบูชา และเมื่อครั้งอดีตกาลวัดโฆษิตดารามนี้เป็นที่จำพรรษาของท่านพระครูสุนทรธรรมโฆษิต หรือหลวงปู่คำพันธ์ โฆสปัญโญ ซึ่งเป็นพระเกจิอาจารย์สายวิปัสสนาที่สำคัญองค์หนึ่ง เป็นที่เคารพนับถือของชาวจังหวัดนครพนมและชาวอีสานทั่วไปด้วย (บางกอกโพสต์, 2558)

ที่มา : http://www.watpamahachai.net/My_Pictuer25.htm

ภาพประกอบ 15 พระธาตุมหาชัย

13) พระธาตุศรีคูณ

พระธาตุประจำวันเกิดวันสำหรับคนเกิดวันอังคาร พระธาตุศรีคูณ เป็นปูชนียสถานคู่บ้านคูเมืองของชาวอำเภอนาแก ซึ่งห่างจากอำเภอดุสิตพนม ตามทางหลวงหมายเลข 212 ประมาณ 27 กิโลเมตร พระธาตุศรีคูณมีลักษณะส่วนบนคล้ายพระธาตุพนม ต่างกันตรงที่ ชั้นที่ 1 มีสองตอน เป็นรูป 4 เหลี่ยม ประดับลวดลายปูนปั้น และชั้นที่ 2 สั้นกว่าพระธาตุพนม (สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครพนม, 2559)

ที่มา : <https://nakhonphanom.mots.go.th>

ภาพประกอบ 16 พระธาตุศรีคุณ

14) พระธาตุนคร

พระธาตุประจำวันเกิดสำหรับผู้ที่เกิดวันเสาร์ พระธาตุนคร ตั้งอยู่ในตัวอำเภอเมือง นครพนม มีลักษณะสี่เหลี่ยมจัตุรัส กว้างด้านละ 5.85 เมตร สูง 24 เมตร ก่อสร้างเสร็จในวัน เดือนเพ็ญของปี พ.ศ. 2465 มีรูปแบบตามพระธาตุนมองค์เดิมภายในบรรจุพระอรหันต์สารีริกธาตุ พร้อมกับองค์พระพุทธรูปทองคำและของมีค่าต่างๆ จากประชาชนผู้มีจิตศรัทธาถวายบรรจุเอาไว้ใน องค์พระธาตุ และพระธาตุประจำวันเกิดของผู้เกิดวันเสาร์ เชื่อกันว่าผู้มานมัสการจะได้รับอานิสงส์ เสริมบุญบารมีและมีอำนาจวาสนาเป็นเจ้าของคนนายคน (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ภูมิภาคภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ, 2561)

ที่มา : <http://i-san.tourismthailand.org/882>

ภาพประกอบ 17 พระธาตุนคร

15) วัดมรุกขนคร

พระธาตุประจำวันเกิดสำหรับคนเกิดวันพุธกลางคืน ซึ่งตั้งอยู่ ตำบลอนนางหงส์ อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม มีลักษณะคล้ายกับพระธาตุพนม ตั้งอยู่บนฐานสี่เหลี่ยมซ้อนลดหลั่นกันขึ้นไปเรื่อยๆ ยอดเจดีย์ทรงบัวเหลี่ยมผู้สร้างคือพระบรมราชา (กุแก้ว) เจ้าเมืองเดิมมรุกขนคร เดิมวัดนี้เคยเป็นวัดประจำเมืองที่มีความเจริญรุ่งเรืองมาก จนเมื่อถึงปี พ.ศ. 2320 ตัวเมืองถูกน้ำกัดเซาะตลิ่งพังได้เกิดโรคระบาดขึ้นทำให้ผู้คนล้มตายลงเป็นจำนวนมากจึงได้ย้ายไปตั้งเมืองใหม่ที่บ้านหนองจันทน์ ตำบลท่าค้อ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม บริเวณนั้นมีชื่อว่า “บ้านเมืองเก่า” มาจนถึงทุกวันนี้ (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2562)

ที่มา : <https://thailandtourismdirectory.go.th>

ภาพประกอบ 18 พระธาตุมรุกขนคร

16) ประติมากรรมองค์พญาศรีสัตตนาคราช หรือ Land Mark

ประดิษฐาน ณ บริเวณริมฝั่งแม่น้ำโขง หน้าสำนักงานป่าไม้ อำเภอเมืองนครพนม เป็นองค์พญานาคทองเหลืองที่ใหญ่ที่สุดของภาคอีสาน มีความสวยงามและโดดเด่น เป็นรูปพญานาคขดหาง 7 เศียร สามารถพ่นน้ำได้ โดยมีวัตถุประสงค์ในการก่อสร้างเพื่อเป็นการอนุรักษ์ ประเพณีและวัฒนธรรม ความเชื่อเกี่ยวกับพญานาคของชาวไทยและชาวลาวที่อาศัยอยู่บริเวณริมฝั่งแม่น้ำโขง อีกทั้งยังยกระดับแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดนครพนม เพื่อรองรับการเป็นศูนย์กลางของการท่องเที่ยวในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง (ข่าวสด ออนไลน์, 2562)

ที่มา : <https://thailandtourismdirectory.go.th>

ภาพประกอบ 19 องค์พระยาศรีสัตนาคราช

3.8 ประเพณีจังหวัดนครพนม

1) ประเพณีไหลเรือไฟ

งานประเพณีไหลเรือไฟมีการจัดขึ้นในเทศกาลออกพรรษาของทุกปี ซึ่งตรงกับวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 11 โดยมีความเชื่อเกี่ยวกับการบูชารอยพระพุทธรบาทของพระพุทธเจ้าที่ประทับไว้บนฝั่งแม่น้ำนันทิ ในประเทศอินเดีย ซึ่งปัจจุบันเรียกแม่น้ำนี้ว่า “แม่น้ำนเรขุทธา” ตามพุทธประวัติกล่าวไว้ว่า พญานาคที่เฝ้าแม่น้ำนี้ได้ทูลอาราธนาพระพุทธเจ้าไปแสดงธรรมใต้บาดาลในพิภพของนาค เมื่อเสด็จกลับพญานาคจึงทูลขอให้พระองค์ประทับรอยพระบาทไว้ ณ ริบริเวณริมฝั่งแม่น้ำนันทิ (ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอเมืองนครพนม, 2561) นอกจากนี้ตำนานยังได้เล่ากันว่า ในแม่น้ำโขงซึ่งเป็นที่สถิตของสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย ไม่ว่าจะเป็น พญานาค เจ้าพ่อเหล็กซีด้ามแตก เจ้าพ่อคำแดง เจ้าพ่อหมื่น เจ้าพ่อสัมมะติ เจ้าพ่อสิบสอง หากต้องการสิ่งใดให้บวงสรวงสิ่งศักดิ์สิทธิ์เหล่านั้น เพื่อให้ท่านช่วยปกป้องรักษาบ้านเมือง ประชาชนให้มีความสุขร่มเย็น ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ และขอให้มีโชคลาภ การทำมาหากินให้มีแต่ความอุดมสมบูรณ์ เจริญรุ่งเรือง

พูน ปณ ทิโต ชเว

ที่มา : <http://www.thailandfestival.org>

ภาพประกอบ 20 โทลเรือไฟจังหวัดนครพนม

2) การแข่งเรือยาว

การแข่งขันเรือยาว เป็นกีฬาของชาวจังหวัดนครพนมซึ่งชุมชนที่มีพื้นที่ติดกับบริเวณแม่น้ำโขง นอกจากจะมีแม่น้ำโขงเป็นเส้นเลือดใหญ่ ยังมีแม่น้ำสายเล็กๆ อีกหลายสาย ได้แก่ แม่น้ำสงคราม ลำน้ำยาม ลำน้ำก่ำ ลำน้ำอูน ลำน้ำบัง จึงเป็นที่มาของประเพณีการแข่งขันเรือยาว โดยการสืบทอดจากรุ่นสู่รุ่นมายาวนานกว่า 100 ปี ซึ่งเริ่มขึ้นช่วงในฤดูเข้าพรรษาในช่วงน้ำหลาก ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนา หลังจากเสร็จสิ้นการดำนาแล้ว จะนำเรือของตนเองซึ่งใช้ในการหาปลามาแข่งขันกัน ภายหลังได้พัฒนามาเป็นเรือแข่งหลายฝีพาย จนกลายเป็นประเพณีมาแต่โบราณที่นิยมแพร่หลาย (สำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์, 2562ข)

ที่มา : <https://asd523asd.wordpress.com/>

ภาพประกอบ 21 การแข่งเรือยาว

3) บุญเดือน 9 ห่อข้าวประดับดิน

เป็นประเพณีหนึ่งในฮีต 12 คอง 14 นิยมทำกันในวันแรม 14 ค่ำ เดือนเก้า หรือเรียกว่า บุญเดือน 9 บุญข้าวประดับดิน เป็นการทำบุญเพื่ออุทิศส่วนกุศลให้แก่ เปรต หรือญาติมิตรที่ล่วงลับไปแล้ว ข้าวประดับดิน ซึ่งได้แก่ อาหารคาวและอาหารหวาน ข้าว หมาก พลู บุหรี่ กล้วย จากนั้นนำไปวางไว้ตามใต้ต้นไม้ หรือบริเวณกำแพงวัด หรือวางไว้ตามพื้นดิน ภาษาอีสานเรียกว่า "ยายห่อข้าวน้อย" (ยาย ภาษาอีสานหมายความว่า การวางเป็นระยะๆ) ในเวลาประมาณเที่ยงคืน ถึงเวลาประมาณ ตี 2 พร้อมกับเชิญวิญญาณของญาติมิตร ในตอนเช้าจะนำภัตตาหารไปถวายแด่พระภิกษุ สามเณร แล้วอุทิศส่วนกุศลแก่ผู้ตาย โดยการกรวดน้ำไปให้ด้วย (สันติ มาร์ติน, 2562)

ที่มา : <https://www.otop-village.com>

ภาพประกอบ 22 บุญเดือน 9 ห่อข้าวประดับดิน

4) วันเข้าพรรษา

เป็นวันสำคัญวันหนึ่งในทางพระพุทธศาสนาที่พระสงฆ์จะต้องจำพรรษาอยู่ ณ ที่ใดที่หนึ่งตลอดฤดูฝนเป็นระยะเวลา 3 เดือน ซึ่งตามปกติจะเริ่มนับตั้งแต่วันแรม 1 ค่ำ เดือน 8 ของทุกปี และสิ้นสุดลงในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 11 หรือวันออกพรรษา ในช่วงนี้พุทธศาสนิกชนจะนำหลอดไฟ หรือเทียนเข้าพรรษา และผ้าอาบน้ำฝน ไปทำบุญถวายแก่พระสงฆ์ เพื่อสำหรับให้พระสงฆ์ได้ใช้ตลอดการอยู่จำพรรษา ในอดีตชายไทยที่มีอายุครบ 20 ปี จะนิยมบวชถือบรรพชาเป็นพระสงฆ์เพื่ออยู่จำพรรษาดูแลทั้ง 3 เดือน (สำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์, 2562ค)

ที่มา : <http://event.sanook.com/day/lent/>

ภาพประกอบ 23 ทำบุญตักบาตรเข้าพรรษา

5) ประเพณีสงกรานต์

ตำนานสงกรานต์เป็นตำนานที่แต่งขึ้น เพื่ออธิบายความเป็นมาของการรดน้ำ ซึ่งเป็นพิธีกรรมสำคัญในประเพณีสงกรานต์ ซึ่งในทางภาคอีสานนิยมจัดกันอย่างเรียบง่าย แต่แฝงมากด้วยความอบอุ่น คนอีสานจะเรียกประเพณีสงกรานต์ว่า "บุญเดือนห้า" หรือ"ตรุษสงกรานต์" โดยจะถือฤกษ์ในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 5 เวลาบ่าย 3 โมง เป็นเวลาเริ่มงานโดยพระสงฆ์จะตักโคลงโฮมเปิดศักราช จากนั้นญาติโยมจะจัดเตรียมน้ำอบหาบไปรวมกันที่ศาลาวัดเพื่อสงฆ์พระพุทธรูป แล้วต่อด้วยการรดน้ำดำหัว ปู่ ย่า ตา ยาย และญาติผู้ใหญ่ เพื่อขอขมาลาโทษจากนั้นก็จะเป็นการเล่นสาดน้ำสงกรานต์กันอย่างสนุกสนาน (กระทรวงวัฒนธรรม, 2554ก)

ที่มา: <https://travel.mthai.com/news/14727.html>

ภาพประกอบ 24 ประเพณีสงกรานต์ชนเผ่าผู้ไท

6) การแห่พระอุปคุต

ซึ่งถือเป็นพิธีศักดิ์สิทธิ์ที่สืบทอดมาแต่โบราณ โดยจะทำพิธีในช่วงเช้า ก่อนการเปิดงานวันแรกของงานนมัสการองค์พระธาตุพนม ซึ่งสิ่งศักดิ์สิทธิ์คู่บ้านคูเมืองของจังหวัดนครพนม มีอายุกว่า 2,500 ปี ภายในบรรจุพระอรุโงคงธาตุดหรือกระดูกส่วนหน้าอกของพระพุทธเจ้า ถือเป็นบุญใหญ่ของชาวอีสาน ที่ถือปฏิบัติสืบทอดกันมาตั้งแต่ปี 2519 โดยเชื่อกันว่า ก่อนที่จะเริ่มงานนมัสการวันแรก จะต้องมีการประกอบพิธีศักดิ์สิทธิ์ ตามประเพณีความเชื่อ คือ อัญเชิญองค์พระอุปคุตมาปกป้องรักษา ให้งานเป็นไปด้วยความเรียบร้อยตลอด 9 วัน 9 คืน (สยามรัฐออนไลน์, 2563ก)

ที่มา : <https://picpost.postjung.com/308246.html>

ภาพประกอบ 25 พิธีแห่พระอุปคุต

3.9 คนเผ่าในจังหวัดนครพนม

1) คนเผ่าผู้ไทย

ชาวผู้ไทยอาศัยอยู่ที่เมืองเรณูนคร อีกทั้งมีเอกลักษณ์ที่โดดเด่นและยังคงรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่นไว้อย่างดี เช่น การบายศรีสู่ขวัญเพื่อเป็นการต้อนรับ การเลี้ยงอาหารแบบพาแลง การชวนตูดู การพ้อนรำผู้ไทย เมืองเรณูนคร ยังมีร้านจำหน่ายสินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึกต่างๆ ไว้บริการนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะบริเวณวัดพระธาตุเรณูนครและตลาดอำเภอเรณูนคร ในทุกๆ ปี จะมีการจัดงานวันผู้ไทยโลก เพื่อเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยว ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ แต่เป้าหมายที่แท้จริงของการยกระดับงานกิจกรรมประเพณีและวัฒนธรรมของชาวผู้ไทยในประเทศไทยไปสู่ในระดับโลก คือ ยุทธศาสตร์การพัฒนา ที่จะรวบรวมความหลากหลายทางวัฒนธรรม อัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ผู้ไทย เพื่อนำไปสู่การขอขึ้นทะเบียนมรดกโลกทางวัฒนธรรมแห่งใหม่ของประเทศไทย ร่วมกันในอนาคต เช่นเดียวกับเมืองมรดกโลก “หลวงพระบาง” ในประเทศลาว (เกรียงไกร หัวบุญศาล, 2554)

ที่มา : <https://board.postjung.com/1064472>

ภาพประกอบ 26 พิธีการบายศรีสู่ขวัญชนเผ่าผู้ไท

2) ชนเผ่าแสก

ชนเผ่าแสก อาศัยอยู่ที่บ้านอาจสามารถ ตำบลอาจสามารถ จังหวัดนครพนม ชนเผ่าแสกเป็นชนเผ่าที่มีความอูสาหะบากบั่น ยึดมั่นในความสามัคคี ในทุกๆ ปี จะมีการทำพิธีกรรมเพื่อเป็นการบวงรวงเพื่อเป็นการแสดงความกตัญญูต่อ โองมู่ ซึ่งเป็นบรรพบุรุษที่เคารพนับถือของชาวแสก คือ การเต้นสาก จะทำพิธีในช่วงเดือน 3 ขึ้น 2 ค่ำ การเต้นสากนี้ ถ้าเต้นนอกเทศกาลจะต้องทำพิธีขอมาก่อน โดยการนำหัวหมู เหล้าขาว และเงิน 20 บาท ทำพิธีที่ศาลเจ้าประจำหมู่บ้านโดยการเสี่ยงทายใช้ไม้สี ถ้าไม้สีเดียวกันถือว่าเจ้าไม่อนุญาตการเต้นแสกเต้นสากใช้ไม้ยาวทาสีแดงสลักขาวเรียก “สาก” นำด้วยเสียงกลองจังหวะเร็ว ผู้เต้นจะขอยเท้าถี่ๆ ลงไปตามจังหวะการกระทบไม้ คล้ายกับการเต้นลาวกระทบไม้แต่เร็วกว่ามาก (บางกอกโพสต์, 2563)

ที่มา : <https://www.talknewsonline.com/194054>

ภาพประกอบ 27 การรำแสกเต้นสาก

3) ชนเผ่าโล้

เป็นชาวไทยตระกูลเดียวกันกับพวกบรู หรือพวกไทยข่า แต่มีภาษาและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ศิลปะซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของชนเผ่าโล้ คือ พิธีกรรมในการบวงสรวง โดยการใช้ไม้ไผ่ที่มีความยาวประมาณ 3 ปล้อง กระทบดินให้เป็นจังหวะ แล้วมีการร่ายรำและร้องไปตามจังหวะในพิธีกรรมของชาวไทลื้อ นิยมทำกันในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 3 เพื่อเป็นการบอกกล่าวและแสดงถึงความมกตัญญูที่มีต่อบรรพบุรุษ ที่ให้ข้าวปลาอาหารอย่างอุดมสมบูรณ์และมีความสุข แต่เดิมพิธีกรรมนี้เป็นการเสี่ยงทาย เมื่อมีการเจ็บป่วยในครอบครัว โดยการเจ็บป่วยนี้จะเชื่อว่าเป็นการกระทำของผี จึงต้องทำการเหยาเพื่อแก้ผี และเพื่อจะได้ทราบว่าผีต้องการอะไร หรือผู้เจ็บป่วยทำผิดผีอะไร จะได้ตาม เชื่อว่า หากแก้ผีแล้ว อาการเจ็บป่วยจะหายเป็นปกติ (ประตู่สู้อีสาน, 2560ก)

ที่มา : <http://www.isan.clubs.chula.ac.th>

ภาพประกอบ 28 การรำไซ่ทังบั้ง

4) เผ่าไทยลาว

ชนเผ่าไทยลาว ส่วนใหญ่พูดภาษาอีสาน รับประทานข้าวเหนียวเป็นหลัก เป็นกลุ่มผู้นำทางด้านวัฒนธรรมภาคอีสาน เช่น ฮีต คอง ตำนาน อักษรศาสตร์ จาริตประเพณี อาชีพส่วนใหญ่ของชาวอีสานคือการทำนา นอกจากนั้นแล้วยังมีการจับปลาเป็นอาหาร และทำอุตสาหกรรมในครัวเรือน เช่น ปั่นหม้อ สานตะกร้า ทอผ้า เป็นต้น ผู้หญิงลาวจะมีหน้าที่ทอผ้า เลี้ยงสัตว์ ต้มข้าว เตรียมอาหาร ทำครัว เพาะปลูกเก็บเกี่ยว ส่วนผู้ชายจะทำงานหว่านไถนา อาหารที่รับประทานทุกๆ วัน เช่น ปลาแดกทรงเครื่อง (ปลาร้าทรงเครื่อง) กับน้ำพริก ตำบักหุ่ง (ส้มตำ) และข้าวเหนียว เป็นต้น

ที่มา : <https://www.baanmaha.com>

ภาพประกอบ 29 การรำต้อนรับชนเผ่าไทยลาว

5) ชนเผ่ากะเลิง

เป็นชนกลุ่มน้อยพวกหนึ่งในจำนวนหลายเผ่าพันธุ์ ที่ตั้งภูมิลำเนาในบริเวณลำน้ำโขง แถบนครพนมและสกลนคร โดยลักษณะเด่นประการหนึ่งของพวกกะเลิงโบราณที่มักอ้างถึงกันอยู่เสมอ คือ การสักนกที่แก้ม ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อความสวยงาม วิธีการดำเนินชีวิตของชาวกะเลิงเหมือนกับชาวอีสานทั่วไป คือ ยึดถือฮีตสิบสอง คองสิบสี่ เป็นหลักในการดำเนินชีวิต ประเพณีที่ชาวกะเลิง จัดทำเป็นงานบุญยิ่งใหญ่ คือ บุญเหวส เทศน์มหาชาติ ซึ่ง 3 ปี จะจัดให้มีขึ้นครั้งหนึ่ง เพราะเป็นการสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายมาก นอกจากนี้ก็มีประเพณีเลี้ยงผีซึ่งจัดเป็นประจำทุกปี (สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดมุกดาหาร, 2556)

ที่มา : <https://thailandtourismdirectory.go.th>

ภาพประกอบ 30 ขบวนรำวันเข้าพรรษาชนเผ่ากะเลิง

6) ชนเผ่าไทยข่า

ชาวไทยอีกกลุ่มหนึ่งที่อาศัยอยู่ในชุมชนในเขตพื้นที่อำเภอนาแก ตามแถบเทือกเขาภูพาน ซึ่งมีความเชื่อที่ผสมผสานระหว่าง ผี พุทธ พราหมณ์ มีความผูกพันกับวิถีชีวิตและธรรมชาติที่หล่อหลอมเอกลักษณ์เฉพาะตัว โดยแสดงออกผ่านทางพิธีกรรม และงานบุญประเพณีต่างๆ ของหมู่บ้าน ในช่วงของฤดูฝนจะทำนา เมื่อว่างจากการทำนาผู้หญิงจะอยู่บ้านทอผ้าและดูแลลูก ส่วนผู้ชายจะออกทำงานอย่างอื่น ด้านอาหาร ส่วนใหญ่เป็นอาหารที่หาได้จากธรรมชาติ เช่น หน่อไม้ เห็ด ปลา และพืชผักต่างๆ อาหารที่ทุกบ้านเรือนมักจะประกอบ ก็มี แกงหน่อไม้ แกงอ่อมหอย แกงปลา น้ำพริกต่างๆ (ประตู่สู่อีสาน, 2560ข)

ที่มา : <https://thailandtourismdirectory.go.th>

ภาพประกอบ 31 ขบวนรำชนเผ่าไทยข่า

7) ชนเผ่าไทยญ้อ

ไทยญ้อ เป็นกลุ่มไทยลาวอีกกลุ่มหนึ่งซึ่งมาจากเมืองหงสา แขวงไชยบุรีประเทศ สาธารณลาว เข้ามาตั้งถิ่นฐานที่ปากน้ำสงครามเมื่อ พ.ศ. 2357 ส่วนใหญ่อยู่ที่อำเภอท่าอุเทน อำเภอบ้านแพง และอำเภอโพนสวรรค์ ประเพณีความเชื่อของชาวไทยญ้อนั้น มีประเพณีเลี้ยงผีปู่ตา หรือโฮงผีปู่ตา โดยชาวไทยญ้อถือว่าผีปู่ตา คือ ผีบรรพบุรุษที่ตายไปแล้ว แต่ยังมีความห่วงใยในความ เป็นอยู่ของลูกหลานที่ยังมีชีวิตอยู่ ส่วนอาหารการกินของชาวไทยข่านั้นมีลักษณะคล้ายคลึงกับชนเผ่า ไทยลาว มักจะเป็นจะอาหารที่หาได้จากธรรมชาติ เช่น หน่อไม้ เห็ด ปลา และพืชผักต่างๆ อาหารที่ทุกบ้านเรือนมักจะประกอบ ก็มี แกงหน่อไม้ แกงอ่อมหอย แกงปลา น้ำพริกต่างๆ (สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครพนม, 2561)

ที่มา : http://www.isangate.com/isan/paothai_yor.html

ภาพประกอบ 32 การปั่นฝ้าย ชนเผ่าไทญ้อ

นอกจากทรัพยากรท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ทรัพยากรท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ประเพณี และชนเผ่าแล้ว จังหวัดนครพนมยังมีอาหารที่เป็นเอกลักษณ์และของดีประจำจังหวัดอีกมากมาย ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถซื้อเป็นของฝากจากจังหวัดนครพนม ดังนี้

1) ฝ้ายไหม เป็นของดีประจำจังหวัดนครพนมที่ได้รับการยอมรับถึงความสวยงามและความประณีต ที่จะนิยมทอกันในช่วงฤดูแล้งโดยที่สามารถนำมาตัดเป็นเครื่องแต่งกายได้อย่างสวยงาม

2) ฝ้ายลายมุก ฝ้ายกมุก เป็นผ้าพื้นเมืองที่มีลายดอกที่มีเอกลักษณ์ ซึ่งได้เทคนิคการทอที่มีลวดลายสวยงามซึ่งมีเอกลักษณ์อันโดดเด่นเฉพาะตัว มีกรรมวิธีการทอที่สลับซับซ้อนกว่าการทอผ้าชนิดอื่นๆ และได้รับการยอมรับให้เป็นผ้าเอกลักษณ์ของจังหวัดนครพนม (สำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์, 2562ก)

3) ฝ้าย้อมคราม เป็นผ้าพื้นเมืองที่เกิดขึ้นจากภูมิปัญญาของบรรพบุรุษที่สืบทอดต่อกันมาอย่างยาวนาน เป็นการนำส่วนของดอกฝ้ายมาสู่กระบวนการอ้วฝ้ายเพื่อให้ได้เป็นเส้นฝ้าย ส่วนสีครามได้จากต้นคราม ที่เป็นพืชล้มลุก โดยการนำลำต้นและใบครามมาหมักไว้ในถังน้ำจนเปื่อยจะได้ น้ำสีครามมาย้อมเส้นฝ้ายให้ได้สีคราม แล้วจึงนำเข้าสู่กระบวนการทอและการออกแบบที่ทันสมัย

4) เครื่องจักสาน ไม่ว่าจะเป็นกระติบข้าว กระดังงู เสื่อ กระเป่า ที่สานออกมาได้อย่างสวยงามซึ่งสามารถสร้างชื่อเสียงให้เป็นอย่างมาก โดยเฉพาะที่บ้านชะโงมและบ้านนาดอกควาย ซึ่งเป็นแหล่งผลิตที่ใหญ่ที่สุดในจังหวัดนครพนม

5) กระติบข้าวจักสานไม้ไผ่ เป็นอุปกรณ์เครื่องครัวที่อยู่คู่กับคนอีสานมาแต่โบราณ ชาวจังหวัดนครพนมส่วนใหญ่รับประทานข้าวเหนียวเป็นหลัก จึงได้มีการสานกระติบข้าวเหนียวขึ้นเพื่อบรรจุและเก็บรักษาอุณหภูมิข้าวให้อุ่นนานที่สุด โดยการเลือกใช้วัสดุติบในการจักสานของ

ชาวบ้าน “บ้านหนาด” คือ “ไม้ไผ่แตกกอ” ที่ชาวบ้านปลูกไว้บริเวณริมฝั่งแม่น้ำโขง โดยการคัดสรรเลือกเอาเฉพาะไม้ไผ่ที่มีปล้องขนาดใหญ่และยาว มีอายุตั้งแต่ 1-3 ปี เพื่อให้ได้กระดืบข้าวที่มีความสวยงามและคงทนต่อการใช้งาน (สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนครพนม, 2561)

6) แคน เป็นเครื่องดนตรีที่สื่อถึงความเป็นเอกลักษณ์ชาวอีสาน และเป็นของดีประจำจังหวัดนครพนม แหล่งผลิตตั้งอยู่ที่ตำบลท่าเรือ จังหวัดนครพนม เช่น พิณ แคน โหวด โปงกลาง และเครื่องดนตรีอีสานอื่นๆ ที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย โดยนับเป็นภูมิปัญญาที่สืบทอดกันมาอย่างยาวนาน ชาวบ้านยังคิดค้นแคนที่สามารถเล่นให้เข้ากับเครื่องดนตรีสากลได้ และบ้านท่าเรือยังเป็นศูนย์ศิลปาชีพแห่งแรกที่เกิดขึ้นในประเทศไทย

7) เครื่องเงินโบราณ เป็นการอนุรักษ์ภูมิปัญญาและฝีมือของคนในท้องถิ่น โดยศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ (องค์การมหาชน) ได้มีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับของขวัญที่ระลึกชิ้นสำคัญนี้ คือ “มาลัยเงินที่ทำจากเครื่องเงิน” งานหัตถศิลป์ฝีมือช่างหัตถกรรมไทยชาวอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม โดยมีการจัดทำขึ้นเพื่อมอบเป็นของที่ระลึกให้กับผู้นำอาเซียน ในการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนครั้งที่ 34 ที่ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพ ซึ่งมีลวดลายที่สวยงามแปลกใหม่ คงลวดลายแบบดั้งเดิม “ลายศรีโคตรบูรณ” และลวดลายแบบประยุกต์เข้าสมัยนิยมซึ่งมีความสวยงามคงทน ทรงคุณค่า (สยามรัฐออนไลน์, 2562)

8) แดงโมไร่เมล็ด เป็นผลิตภัณฑ์ OTOP ด้วยสภาพทางภูมิศาสตร์ของจังหวัดนครพนม ทำให้ได้แดงโมไร่เมล็ดมีความแตกต่างจากแหล่งอื่นๆ ซึ่งดินลุ่มแม่น้ำโขงมีความอุดมสมบูรณ์ เป็นดินทรายที่แดงโมชอบ ทำให้ผลผลิตแดงโมมีรสหวาน ดินที่ใช้ปลูกคือ ทราย เป็นดินตะกอนจากลุ่มน้ำโขงเป็นหนึ่งในวัสดุเพาะต้นกล้า ซึ่งทรายดินตะกอนเป็นที่สะสมธาตุอาหารของพืชตามธรรมชาติ ทำให้ต้นกล้าแดงโมเติบโตได้ดี (สำนักข่าวทีนิวส์, 2560ข)

9) ลิ่นจี่ นพ 1 ของดีจังหวัดนครพนมเรียกอีกอย่างว่า ลิ่นจี่นาโดน หรือลิ่นจี่บ้านนาโดน เป็นลิ่นจี่สายพันธุ์ที่เติบโตได้ดีในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งอุดมไปด้วยคาร์โบไฮเดรตและโปรตีน มีสรรพคุณในการบรรเทาโรคโลหิตจาง ลักษณะของลิ่นจี่ นพ 1 คือ มีเปลือกสีแดงเข้ม ผิวขรุขระ เนื้อสีขาว ฉ่ำน้ำแต่ไม่แฉะ รสหวานอมเปรี้ยว และมีผลใหญ่ ลิ่นจี่ นพ 1 ได้รับการขึ้นทะเบียน GI เป็นลิ่นจี่ที่ปลูกในพื้นที่ ตำบลขามเฒ่า (สำนักงานเกษตรจังหวัดนครพนม, 2560)

10) ข้าวกล้องไรซ์เบอร์รี่ เป็นข้าวที่ได้รับการผสมข้ามพันธุ์ระหว่างข้าวเจ้าหอมนิลกับข้าวขาวดอกมะลิ 105 ลักษณะเป็นข้าวเจ้าสีม่วงเข้ม มีรูปร่างเมล็ดเรียวยาว ทำให้ข้าวกล้องมีความนุ่มนวลสามารถปลูกได้ตลอดทั้งปี เนื่องจากมีภูมิต้านทานต่อโรคเป็นข้าวที่ต้องเอาใจใส่เป็นพิเศษ โดยปลูกแบบเกษตรอินทรีย์และต้องมีสภาพอากาศเย็น เพื่อสร้างสีเมล็ดลข้าวไรซ์เบอร์รี่ มีอายุเก็บเกี่ยว 130 วัน

11) ข้าวฮางงอก เป็นข้าวจากภูมิปัญญาท้องถิ่นของชาวนาภูไทมานานกว่า 200 ปี เป็นข้าวที่เพาะออกจากข้าวเปลือก ซึ่งมีสารอาหารมากมาย ทั้งวิตามิน แร่ธาตุ ไฟเบอร์ ทำให้ข้าวฮางงอกมีสารอาหาร และคุณค่าทางโภชนาสูงกว่าข้าวกล้องงอกและธัญพืชอื่นๆ อีกทั้งช่วยให้สุขภาพแข็งแรงเพิ่มภูมิคุ้มกันต้านทาน ป้องกันการเกิดความดัน เบาหวาน ไขมันในเลือดสูง โรคหัวใจ โรคอ้วน ไซซ้ออักเสบ โรคไต โรคเกี่ยวกับประสาท สมอ ความจำเสื่อม การแก่เกินวัย และโรคมะเร็งชนิดต่างๆ

12) กาละแม้โบราณ ในอดีตเมื่อมีงานบุญหรืองานประเพณีต่างๆ ชาวธาตุพนมจะมีการกวนขนมที่เรียกกันว่า กวนข้าวทิพย์ ซึ่งเป็นสิ่งที่เกิดจากภูมิปัญญาของบรรพบุรุษที่สืบทอดกันมาอย่างยาวนาน จนกระทั่งในปัจจุบันได้มีการนำเอาแป้งข้าวเหนียว น้ำกะทิและน้ำตาล มากวนให้เข้ากัน จึงเรียกขนมชนิดนี้ว่า กาละแม้ ซึ่งมีขั้นตอนวิธีการทำที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว นำมาห่อด้วยใบตอง ที่ผ่านการรีดด้วยเตาถ่านโบราณให้แห้งสนิท เพื่อให้มีกลิ่นหอม ชวนน่ารับประทาน และคงไว้ซึ่งความงาม เหนียว หวานมันอร่อย (สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนครพนม, 2559)

13) อาหารแปรรูปจากปลา ซึ่งมีให้เลือกหลายแบบ เช่น ปลาร้า ปลาส้ม รวมถึงปลาร้าที่นำมาทำเป็นปลาร้าสับ ปลาร้าทรงเครื่อง เป็นผลิตภัณฑ์ที่แสดงออกถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการแปรรูปอาหารจากปลา เป็นการถนอมอาหารอีกรูปแบบหนึ่งของชาวอีสานโดยเฉพาะ แหล่งวัตถุดิบมาจากน้ำสงคราม แม่น้ำโขง ซึ่งไหลผ่านชุมชนทำให้ชาวบ้านในพื้นที่ ตำบลท่าบ่อสงคราม อ.ศรีสงคราม ตำบลไชยบุรี อำเภอท่าอุเทน ส่วนใหญ่มีอาชีพประมง จึงเป็นที่มาของการแปรรูปอาหารจากปลา และเป็นแหล่งผลิตอาหารจากปลาที่ใหญ่ที่สุดของจังหวัดนครพนม

จังหวัดนครพนม เป็นจังหวัดที่มีความอุดมสมบูรณ์ พร้อมด้วยทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสวยงามและโดดเด่น ไม่ว่าจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ซึ่งมีความสวยงามไม่แพ้จังหวัดอื่นๆ แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ที่ยังคงความเป็นเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ที่สืบทอดมาอย่างยาวนาน เพื่อไว้ให้ชนรุ่นหลังได้สืบสานต่อกันทั้งยังมีขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมที่ดีงาม ภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรมชนเผ่า ความเชื่อ และจังหวัดนครพนมยังมีแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่เกิดขึ้น โดยมีที่ตั้งอยู่ในพื้นที่เขตทหารซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มีแลนด์ ซึ่งนั่นก็คือ มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม เป็นโครงการที่ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตทหารกองทัพบก ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ เป็นการดำรงไว้ซึ่งเกียรติยศ ศักดิ์ศรีของหน่วยงานทหาร และช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่จังหวัดนครพนม ทำให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจ สอดคล้องกับนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัด สร้างรายได้ให้แก่ชุมชน

4. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม

4.1 โครงการ อาร์มี แลนด์ (Army Land)

โครงการอาร์มีแลนด์ เป็นโครงการที่จัดตั้งขึ้นตามแผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตทหารของกองทัพบก (2561-2564) ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวมีทางเลือกในการพักผ่อน และร่วมกิจกรรมนันทนาการมากขึ้น เพื่อให้ประชาชน นักท่องเที่ยว และผู้ที่สนใจ ได้เข้าเยี่ยมชมภายในค่ายทหาร ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมพักผ่อนหย่อนใจตามธรรมชาติ กิจกรรมท่องเที่ยวด้านกีฬาและสุขภาพ การท่องเที่ยวผจญภัยและนันทนาการ การท่องเที่ยวเพื่อฝึกอบรม การท่องเที่ยวเพื่อการประชุมสัมมนา การท่องเที่ยวเพื่อการจัดนิทรรศการ และการท่องเที่ยวเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคม บนแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2561) การดำเนินโครงการนี้เป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวในเขตทหารของกองทัพบก เป็นโครงการที่มีได้แสวงหาผลประโยชน์หรือกำไรในเชิงธุรกิจ ซึ่งมุ่งเน้นให้แหล่งท่องเที่ยวในเขตทหารเป็นสิ่งเชื่อมโยงความสัมพันธ์อันดีระหว่างประชาชนและกองทัพบก ด้วยการท่องเที่ยวเชิงการเรียนรู้และทำกิจกรรมจากอุปกรณ์ทางหน่วยงานทหาร อันมีแนวคิดให้หน่วยทหารทุกระดับ ได้รับรู้ถึงคุณประโยชน์ของการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวที่มีต่อกองทัพบก รวมถึงการได้นำเสนอภาพลักษณ์ที่ดีต่อประชาชนที่เข้ามาท่องเที่ยว (มาริกา ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา, 2553)

ปัจจุบันมีแหล่งท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ จำนวนทั้งสิ้น 55 แห่ง ในเขตพื้นที่ 25 จังหวัด ได้แก่ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า จังหวัดนครนายก ซึ่งเป็นการนำร่องในโครงการอาร์มี แลนด์ มีการดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 และประสบผลสำเร็จจนได้รับรางวัลยอดเยี่ยมจากอุตสาหกรรมท่องเที่ยว (Thailand Tourism Awards) ประจำปี 2543 ประเภท “รางวัลดีเด่น ประเภทโครงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยว” ในปี 2545 ค่าธรรมเนียมจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมจากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ประเภทองค์กรส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยว และสถานพักผ่อนและตากอากาศบางปู จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งมีจุดเด่นคือ การชมนกและดูพระอาทิตย์ตกดิน นอกจากนี้เป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจแล้ว ยังมีบริการด้านอาหารเครื่องดื่มและการเดินลึกลับ เป็นกิจกรรมนันทนาการเสริมสร้างสุขภาพที่แข็งแรงให้แก่นักท่องเที่ยวที่มาเยือน และยังมีกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติพื้นที่ป่าชายเลน เป็นต้น แต่เดิมเรามักจะเห็นข้อความที่ว่า “เขตทหารห้ามเข้า” เป็นที่คุ้นตาทำให้ผู้ที่ไม่มีกิจไม่กล้าที่เข้าไปในค่ายทหารถ้าไม่มีธุระที่จำเป็น ประชาชนทั่วไปไม่กล้าที่จะเข้าไป ในปัจจุบันนี้ค่ายทหารได้เปลี่ยนไปแล้วภายใต้โครงการ อาร์มี แลนด์ (Army

Land) ที่ทำให้ค่ายทหารที่ดูน่ากลัวน่าเกรงขามนี้ กลายเป็นอีกตัวเลือกสำหรับนักท่องเที่ยว โดยค่ายทหารภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ซึ่งเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยว มีดังนี้

1) ค่ายเม็งรายมหาราช อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ภายในค่ายมีศาลารอยพระบาท ของในหลวงรัชกาลที่ 9 ซึ่งเป็นสถานที่ที่มีชื่อเสียงของที่นี่ สร้างเป็นอาคารที่มีสถาปัตยกรรมล้านนา ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของชาวเมืองเหนือ ตั้งสง่างามอยู่บนยอดดอยโหด ภายในมีรอยพระบาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ซึ่งเป็นรอยพระบาทแห่งเดียวในโลก ซึ่งในหลวงรัชกาลที่ 9 ได้ประทับไว้ เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2525 เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจแก่เหล่าทหารผู้กล้าและปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเสียสละเพื่อบ้านเมือง (มณฑลทหารบกที่ 37, 2561)

ที่มา : <https://r-u-go.com/?p=3703>

ภาพประกอบ 33 ศาลารอยพระบาท

2) บ้านพักจอมพล ป. พิบูลสงคราม โดยท่านดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีคนที่ 3 ของประเทศไทยและเป็นผู้บัญชาการทหารสูงสุดในสมัยนั้น ซึ่งสร้างขึ้นในสมัย พ.ศ. 2585 เพื่อใช้เป็นที่พักในการเดินทางมาตรวจราชการในพื้นที่จังหวัดเชียงราย ตั้งอยู่ชุมชนดอยทอง ตำบลเวียง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย อยู่ในความดูแลของค่ายเม็งรายมหาราช ซึ่งจัดตั้งเป็นศูนย์การเรียนรู้เชิงประวัติศาสตร์ ปัจจุบันได้นำอาวุธปืนโบราณที่ใช้ในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 ทั้งฝ่ายญี่ปุ่นและสัมพันธมิตรไปจัดแสดงพร้อมมีรูปถ่ายจอมพล ป. และนิทรรศการให้ประชาชนทั่วไปได้เข้าชม (มณฑลทหารบกที่ 37, 2559)

ที่มา : <https://sites.google.com/site/museumcmm>

ภาพประกอบ 34 พิพิธภัณฑ์บ้านจอมพล ป. พิบูลสงคราม

3) กองพันสัตว์ต่าง กรมการสัตว์ทหารบก ค่ายตากสิน ตั้งอยู่ที่ บ้านดอนแก้ว ตำบลดอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ภายในค่ายได้ออกแบบกิจกรรมทางการท่องเที่ยว ออกเป็น 3 แบบ ได้แก่ กิจกรรมการขี่ม้าชมภูมิประเทศ กิจกรรมการทัวร์ไพร่ค่ายพักแรม และ กิจกรรมการฝึกเยาวชน นอกจากนี้กิจกรรมการขี่ม้าแล้ว ยังมีกิจกรรมทัวร์ไพร่ค่ายพักแรม และ กิจกรรมการฝึกสำหรับเยาวชน โดยการจัดที่พักไว้ท่ามกลางธรรมชาติ สามารถมองเห็นวิวที่สวยงาม สำหรับนักท่องเที่ยวชื่นชอบบรรยากาศแบบธรรมชาติ ซึ่งมีทั้งที่พักเป็นหลัง และแบบกางเต็นท์ ให้นักท่องเที่ยวเลือกตามใจชอบ เช่น การจูงล่อทัวร์ไพร่ชมธรรมชาติ การบริการเรือพายและตกปลา การเล่นเลื่อนหรรษา การเล่นแคมป์ไฟ การฝึกกระโดดวินัย และการพักแรม เป็นต้น

ที่มา : <https://www.reviewchiangmai.com/877-p>

ภาพประกอบ 35 กิจกรรมขี่ม้ากองพันสัตว์ต่าง

4) ค่ายพระปิ่นเกล้า ตำบลดอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งค่ายแห่งนี้มีความเป็นอาร์มี แลนด์ เกี่ยวกับปืนผาหน้าไม้ ไรต์ออนรับนักท่องเที่ยว โดย กองพันทหารปืนใหญ่ที่ 7 ได้จัดให้มีสนามยิงปืน สนามยิงธนู และสนามยุทธกีฬา BB Gun ไรต์ออนรับนักท่องเที่ยวที่ชอบในเรื่องยิงปืน ยิงธนู และ BB Gun

ที่มา : <https://r-u-go.com/?p=3703>

ภาพประกอบ 36 สนาม BB Gun ค่ายพระปิ่นเกล้า

5) ค่ายกาวิระ จังหวัดเชียงใหม่ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญอีกแห่งหนึ่งของจังหวัดเชียงใหม่ ภายในค่ายมีอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ คือ ห้วยตึงเฒ่า เป็นอ่างเก็บน้ำที่รายล้อมด้วยธรรมชาติที่สวยงาม ร่มรื่น สามารถมองเห็นวิวดอยสุเทพ บริเวณพื้นที่อ่างเก็บน้ำมีหาดทรายคล้ายกับชายทะเล นักท่องเที่ยวสามารถเล่นน้ำได้ ตกปลา มีบริการห่วงยาง เรือพาย เรือถีบให้เช่า อีกทั้งยังมีซุ้มแพสำหรับนั่งตกปลาบริเวณสันเขื่อน มีร้านอาหารบริเวณรอบๆ อ่างเก็บน้ำมากกว่า 20 ร้าน นอกจากนี้แล้วยังมีกิจกรรมแนวผจญภัย เช่น การโหนสลิง ขับรถ ATV ปั่นจักรยาน และบริการ บ้านพักกระท่อมกลางทุ่งนา พื้นที่กางเต็นท์ ไม่เพียงเท่านั้น ภายในค่ายยังมีหุ่นฟางคิงคองยักษ์ ซึ่งเป็นสถานที่ถ่ายรูปที่สวยงามแห่งหนึ่งในห้วยตึงเฒ่า และกิจกรรมยิงหนังสติ๊กปลูกป่าบนมือลิงยักษ์ เป็นต้น

ที่มา : <https://r-u-go.com/?p=3703>

ภาพประกอบ 37 จุดถ่ายรูปทุ่งนางคองยักษ์

6) ค่ายจิรประวัติ นครสวรรค์ ค่ายฟาร์มแกะทหารช่าง เป็นอีกแหล่งท่องเที่ยวหนึ่ง ภายใต้โครงการ อาร์มี แลนด์ ที่กำลังเป็นที่นิยม มีเนื้อที่ประมาณ 30 ไร่ ซึ่งภายในค่ายได้เลี้ยง สัตว์นานาชนิด ได้แก่ เป็ด ไก่ นก ห่าน แกะ หมูป่า แพะ ที่มีจุดดึงดูดความสนใจของ นักท่องเที่ยว ไม่เพียงแค่นั้นภายในค่ายยังมีสวนดอกไม้ตามฤดูกาล เช่น ดอกกุหลาบ ดอกทานตะวัน ดอกดาวเรือง ทุ่งดอกปอเทือง สะพานไม้ นาบัวหลวง อุโมงค์พีชผักขนาดใหญ่ ร้านกาแฟหรือคาเฟ่ที่มีบรรยากาศดี เหมาะสำหรับการถ่ายรูปและเช็คอิน ซึ่งดอกไม้ที่ปลูกเป็นไม้เศรษฐกิจที่สามารถเก็บขายสร้างรายได้ให้กับเหล่าทหาร (สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด นครสวรรค์, 2561)

ที่มา : <https://province.mots.go.th>

ภาพประกอบ 38 ฟาร์มแกะทหารช่างค่ายจิรประวัติ

7) ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ อำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก ภายในค่ายนี้มีสิ่งที่น่าสนใจให้เยี่ยมชมเป็นพิเศษคือ “สกายวอล์กตาข่ายดুবัว” นอกจากนักท่องเที่ยวเข้าไปซื้อกาแฟที่ราคาถูกลงแล้ว ยังสามารถชมทัศนียภาพที่สวยงามและลงไปถ่ายรูปที่สกายวอล์กตาข่ายดুবัว นอกจากนี้ยังมีร้านริมบัวคาเฟ่ ที่ต่อยอดมาจากโครงการบัวอิมใจ ที่กรมทหารปืนใหญ่ที่ 4 กองพลทหารราบที่ 4 ปลูกไว้กว่า 20 ไร่ เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ชม และยังช่วยเสริมรายได้ให้กับเหล่าพลทหารและแม่บ้านทหารในค่ายนี้ได้ถึง เดือนละ 500-1,000 บาท (ไทยรัฐออนไลน์, 2562)

ที่มา : <https://siamrath.co.th/n/98001>

ภาพประกอบ 39 สกายวอล์กตาข่ายดুবัว

จากที่กล่าวมาข้างต้นนี้ จะเห็นได้ว่า ภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ (Army Land) ซึ่งนอกจากจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวในเขตทหารแล้วนั้น ทหารยังมีบทบาทหน้าที่สำคัญอีกหลายประการ ดังนี้

- 1) ส่งเสริมและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างประชาชนกับทหาร ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของงานด้านกิจการพลเรือน
- 2) ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่เกียรติประวัติ รวมทั้งมีการฝึกสาธิต เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในศักยภาพของหน่วยทหารต่อผู้ที่มาเยี่ยมชม และเป็นการสร้างความภาคภูมิใจในอาชีพทหาร
- 3) สร้างเสริมวิสัยทัศน์ด้านงานบริการให้แก่กำลังพลของกองทหารบก
- 4) มีส่วนร่วมในการช่วยพัฒนาเศรษฐกิจ อันเนื่องจากการท่องเที่ยวมีส่วนในการสร้างรายได้ สร้างอาชีพ สร้างงาน และช่วยกระจายรายได้สู่ภูมิภาค เป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตของกำลังพลทหารและครอบครัว ซึ่งเกิดเป็นขวัญกำลังใจและส่งผลดีต่อการปฏิบัติหน้าที่
- 5) กระตุ้นให้เกิดจิตสำนึกการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งเป็นเครื่องมือในการสร้างความรู้และเข้าใจ ความผูกพันในทรัพยากรของชาติแก่นักท่องเที่ยว

จะเห็นว่าโครงการ อาร์มี แลนด์ เป็นโครงการที่ช่วยพัฒนาพื้นที่ในเขตทหารให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพชั้นนำและมีทัศนียภาพที่สวยงาม เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจและให้ความรู้แก่ประชาชนนักท่องเที่ยว หรือผู้ที่สนใจ อีกทั้งยังช่วยส่งเสริมสุขภาพร่างกายและจิตใจของประชาชนและทหารได้เป็นอย่างดี ช่วยเสริมสร้างภูมิทัศน์ด้านทิวทัศน์ที่เข้มแข็ง ช่วยส่งเสริมและกระจายรายได้สู่ชุมชนและกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศไทย และจังหวัดนครพนม ค่ายพระยอดเมืองขวาง มณฑลทหารบกที่ 210 ได้เข้าร่วมโครงการอาร์มี แลนด์ เพื่อเป็นการพัฒนาค่ายให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีมาตรฐานตบโจทย์นักท่องเที่ยวที่ต้องการสัมผัสการท่องเที่ยวในรูปแบบใหม่ และเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจของจังหวัดอีกด้วย

ที่มา : <https://www.facebook.com/prdnakhonphanom>

ภาพประกอบ 40 ซุ้มประตูค่ายพระยอดเมืองขวาง

4.2 ประวัติความเป็นมาของค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม

มณฑลทหารบกที่ 210 มีประวัติความเป็นมาดังนี้ ในปี พ.ศ. 2514 กองทัพบกได้มีคำสั่งให้ย้ายกองพันทหารราบที่ 3 กรมส่งออกจากค่ายสรรพสิทธิประสงค์ อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ตั้งอยู่ ณ ที่ตั้งแห่งใหม่ ตำบลกุรุคุอำเภอมืองนครพนม จังหวัดนครพนม โดยการปรับปรุงการบังคับบัญชากองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 3 ซึ่งต่อมาได้เปรียบเสมือนเป็นกองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 3 ในปีพุทธศักราช 2522 มีภารกิจในการคลี่คลายสถานการณ์ จากภัยคุกคามของผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ในพื้นที่จังหวัดนครพนม ตลอดจนการป้องกันประเทศ ให้พ้นจากภัยคุกคามในรูปแบบต่างๆ ในขณะเดียวกันกองทัพบกได้จัดตั้งจังหวัดทหารบกอุดรธานี ส่วนแยกที่ 2 ได้แปรสภาพเป็นจังหวัดทหารบกนครพนม อยู่ในอัตราของมณฑลทหารบกที่ 24 และในวันที่ 1 ตุลาคมปี พ.ศ. 2558 จังหวัดทหารบกนครพนมได้แปรสภาพเป็นมณฑลทหารบกที่ 210 จนถึงปัจจุบัน

มณฑลทหารบกที่ 210 ตั้งอยู่ ณ ค่ายพระยอดเมืองขวาง ถนนนิตโย ตำบลกุรุคุ อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม ซึ่งตั้งอยู่ร่วมกับกองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 3 ห่างจากตัวเมืองนครพนมประมาณ 24 กิโลเมตร โดยนามค่ายพระยอดเมืองขวางนั้นได้รับพระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชรัชกาลที่ 9 เมื่อวันที่ 3 มกราคมปี พ.ศ. 2521 โดยได้นำเอาชื่อของพระยอดเมืองขวาง ผู้ที่ได้รับการขนานนามว่า “วีรบุรุษแห่งความดี วีรบุรุษแห่งสยาม” จากกรณีพิพาทระหว่างสยามกับฝรั่งเศสในปีพุทธศักราช 2436 หรือวิกฤตการณ์ ร.ศ. 112 เป็นวีรบุรุษผู้สร้างวีรกรรมโดยการนำกำลังประชาชนและทหารท้องถิ่น เข้าต่อต้านการรุกรานของฝรั่งเศสด้วยความกล้าหาญ เด็ดเดี่ยว ยอมเสียสละเลือดเนื้อและชีวิตเพื่อรักษาเอกราชอธิปไตยของประเทศไทย หลังจากนั้นชาวค่ายพระยอดเมืองขวางได้ร่วมแรงร่วมใจกัน สร้างอนุสาวรีย์พระยอดเมืองขวางขึ้น เพื่อเป็นอนุสรณ์แห่งคุณงามความดีของท่าน ให้คนทั่วไปได้มาสักการะ บูชา และเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ โดยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาสยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จพระราชดำเนินเป็นองค์ประธานประกอบพิธีเปิดอนุสาวรีย์ ในวันที่ 11 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2542 ซึ่งนำความปลาบปลื้มยินดีแก่กำลังพล ครอบครัวในค่ายพระยอดเมืองขวาง และประชาชนชาวจังหวัดนครพนมเป็นอย่างยิ่ง มณฑลทหารบกที่ 210 ขึ้นตรงต่อกองทัพภาคที่ 2 รับผิดชอบดูแลในเขตพื้นที่จังหวัดนครพนมและจังหวัดมุกดาหาร มีหน้าที่ดังนี้ บังคับบัญชากำลังถิ่นประจำกองทัพก ตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนด รักษาความสงบเรียบร้อยในเขตพื้นที่ รวมทั้งการสามทหาร การคดี ช่วยดำเนินการคุ้มครองพยาน ในคดีอาญาและการเรือนจำ ดำเนินการสัสดีการเกณฑ์ช่วยราชการทหาร และการระดมกำลังในเขตพื้นที่ สนับสนุนทหารที่อยู่ในเขตพื้นที่ดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์การต่อสู้เบ็ดเสร็จ เพื่อรักษาความสงบภายในและการป้องกันประเทศ

อัตรากิจจัดมณฑลทหารบกที่ 210

1) มณฑลทหารบกที่ 210 มีอัตรากิจจัด ซึ่งประกอบไปด้วย

- (1) กองบัญชาการมณฑลทหารบกที่ 210
- (2) กองร้อยมณฑลทหารบกที่ 210
- (3) กองร้อยสารวัตรทหารมณฑลทหารบกที่ 210
- (4) เรือนจำ
- (5) สำนักงานขนส่ง
- (6) แผนกยุทธโยธา
- (7) แผนกสรรพาวุธ
- (8) แผนกพลาริการ
- (9) แผนกบำเหน็จและบำนาญ

- (10) หมวดคูริยางค์มณฑลทหารบกที่ 210
- (11) หน่วยฝึกนักศึกษาวิชาทหารมณฑลทหารบกที่ 210
- (12) โรงพยาบาลค่ายพระยอดเมืองขวาง
- (13) สำนักงานสัสดีจังหวัดนครพนมและจังหวัดมุกดาหาร

2) กองบัญชาการมณฑลทหารบกที่ 210 มีอัตราการจัด ซึ่งประกอบไปด้วย

- (1) กองกำลังพล
- (2) กองข่าว
- (3) กองยุทธการ
- (4) กองส่งกำลังบำรุง
- (5) กองกิจการพลเรือน
- (6) ฝ่ายสรรพกำลัง
- (7) ฝ่ายโครงการและงบประมาณ
- (8) ฝ่ายการสืบสวนสอบสวน
- (9) ฝ่ายการเงิน
- (10) ฝ่ายสวัสดิการ
- (11) ฝ่ายการสื่อสาร
- (12) ฝ่ายอนุศาสนาจารย์

มณฑลทหารบกที่ 210 มีผู้บังคับบัญชาจำนวนทั้งสิ้น 23 ท่าน โดยมีพลตรีสามารถ จินตสมิทธิ เป็นผู้บัญชาการมณฑลทหารบกที่ 210 (มณฑลทหารบกที่ 210, 2561) ในปัจจุบัน ภายในค่ายมณฑลทหารบกที่ 210 มีแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งหน่วยได้รับงบประมาณสนับสนุนจากทาง สำนักงานจังหวัดนครพนม จำนวน 52,590,000 บาท จึงได้ดำเนินโครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ภายในค่ายพระยอดเมืองขวาง เนื่องจากที่ตั้งของค่ายพระยอดเมืองขวางมีพื้นที่ประมาณ 2,007 ไร่ แต่ใช้สำหรับเป็นแหล่งท่องเที่ยวเพียง 200 ไร่ (กองกิจการพลเรือน มทบ. 210, 2563) ห่างจากตัวเมืองนครพนมประมาณ 25 กิโลเมตร และห่างจากท่าอากาศยานนครพนม 10 กิโลเมตร สามารถเดินทางได้สะดวก ภายในค่ายมีสภาพแวดล้อมที่สวยงาม มีอ่างเก็บน้ำห้วยส้มโองซึ่งเป็นอ่างเก็บน้ำที่มีขนาดใหญ่อยู่ใกล้เคียง เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมต่างๆ ได้เป็นอย่างดี

ที่มา: ประยุกต์มาจาก google map, 2563

ภาพประกอบ 41 แผนที่พื้นที่โครงการอาร์มี แลนด์

โครงการอาร์มี แลนด์ มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม แหล่งท่องเที่ยวในค่ายพระยอดเมืองขวางแห่งนี้ ถือได้ว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้มาตรฐานซึ่งมีความปลอดภัยแบบครบวงจร ได้เปิดค่ายทหารให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวอย่างเป็นทางการ ในวันที่ 13 มิถุนายน พ.ศ. 2561 ซึ่งภายในแหล่งท่องเที่ยวมณฑลทหารบกที่ 210 ได้แบ่งกลุ่มกิจกรรมหลักๆ ออกเป็น 3 กิจกรรม ดังนี้

ที่มา : <http://210mc.rta.mi.th>

ภาพประกอบ 42 แผนที่แสดงสถานที่ท่องเที่ยวภายในมณฑลทหารบกที่ 210

1) กิจกรรมพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงผจญภัยและกีฬา เช่น หอกระโดด 34 ฟุต สนามยิงปืน สถานีทดสอบกำลังใจ กิจกรรมกีฬาทางน้ำ เส้นทางปั่นจักรยานรอบค่าย เพื่อส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพทางด้านกีฬาของกำลังพลและผู้เข้าใช้บริการ อีกทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านสุขภาพร่างกายได้เป็นอย่างดี

2) กิจกรรมพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เช่น บ้านสาธิตเกษตรทฤษฎีใหม่ โรงปลูกผักไฮโดรโปนิกส์ โรงเพาะเห็ด สวนสัตว์ไก่วง โรงทอผ้า โรงเย็บผ้าฯ เพื่อพัฒนาให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่เต็มรูปแบบ สามารถรองรับผู้ที่เดินทางเข้ามาศึกษาดูงาน

3) กิจกรรมพัฒนาท่องเที่ยวเชิงเรียนรู้ประวัติศาสตร์ และพระราชกรณียกิจในราชวงศ์จักรี เช่น ห้องแสดงพระอัจฉริยภาพ พระราชกรณียกิจในด้านต่างๆ ของพระมหากษัตริย์ในราชวงศ์จักรีทุกพระองค์ และห้องแสดงประวัติศาสตร์วีรกรรมพระยอดเมืองขวาง และการสู้รบในพื้นที่จังหวัดนครพนม เพื่อให้ประชาชนที่เข้ามาเยี่ยมชม ได้เรียนรู้ศึกษาเรียนรู้ เพื่อนำเป็นแบบอย่างในการดำรงชีวิตต่อไป (สำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์, 2561)

นอกจากกิจกรรมต่างๆ แล้ว ภายในค่ายยังมีในส่วนของอาคารที่พัก ไว้สำหรับรองรับนักท่องเที่ยวในการเข้าพักค้างแรมภายในค่าย และยังมีในส่วนของอาคารกีฬา อาคารจัดจำหน่ายสินค้า ซึ่งสามารถยกระดับการท่องเที่ยวภายในค่ายทหารให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีมาตรฐาน สามารถรองรับการศึกษาดูงานและทัศนศึกษาในรูปแบบการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ การเรียนรู้ทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเยือนในจังหวัดนครพนมและค่ายพระยอดเมืองขวาง รวมถึงช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับกำลังพลภายในหน่วย เป็นการสร้างโอกาสเพิ่มรายได้ให้กลุ่มอาชีพ กลุ่มแม่บ้าน มีที่จัดจำหน่ายสินค้าหัตถกรรมฝีมือและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรจากโครงการ และเมื่อหน่วยได้พัฒนาอย่างสมบูรณ์แบบ แหล่งท่องเที่ยวในค่ายพระยอดเมืองขวาง จะถือเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ เชิงผจญภัย และเชิงการกีฬา อีกหนึ่งแห่งที่น่าสนใจของจังหวัดนครพนม

มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม เป็นแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ซึ่งอยู่ภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ โดยภายในค่ายมีกิจกรรมสำหรับนักท่องเที่ยวจำนวน 3 กิจกรรม ได้แก่ (1) กิจกรรมพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงผจญภัยและกีฬา (2) กิจกรรมพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (3) กิจกรรมพัฒนาท่องเที่ยวเชิงเรียนรู้ประวัติศาสตร์ และพระราชกรณียกิจในราชวงศ์จักรี ดังนั้นเพื่อเป็นการพัฒนาการท่องเที่ยวจึงควรมีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพสอดคล้องกับนโยบายของรัฐ กองทัพบก และสำนักงานจังหวัดนครพนม

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยในประเทศ

พรชรัตน์ เจริญรัตน์ และ ศิริเพ็ญ ดาบเพชร (2563) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนากลยุทธ์ทางการตลาดของแหล่งท่องเที่ยวในเขตพื้นที่ทหาร กรมศึกษา โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า จังหวัดนครนายก มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการตลาดท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่เขตทหาร ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาการตลาดการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่เขตทหารควรพัฒนา 3 ด้าน ได้แก่ การสร้างภาพลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว การกำหนดกลุ่มเป้าหมาย และการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว

สัจจา ไกรสรรัตน์ และ ทศนีย์ นาคเสนีย์ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง ศักยภาพ โอกาส และแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในประเทศไทย มีวัตถุประสงค์การวิจัย (1) เสนอแนวทางการพัฒนาศักยภาพและนโยบายการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาเชื่อมโยงประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ (2) เสนอแนะศักยภาพ โอกาส และแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า ควรให้ความสำคัญกับประสบการณ์ท่องเที่ยวที่ประทับใจแก่นักท่องเที่ยว อีกทั้งควรมีการวางตำแหน่งการทำกิจกรรมการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ ข้อเสนอแนะจากการวิจัย คือ ความมองประเทศเพื่อนบ้านเป็นพันธมิตรมากกว่าเป็นประเทศคู่แข่งและมุ่งเน้นการสร้างประสบการณ์ที่ดี การอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว รวมถึงการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวในพื้นที่หลักกับพื้นที่ท่องเที่ยวรอง เพื่อเป็นการกระจายนักท่องเที่ยวไปยังพื้นที่ส่วนต่างๆ

พิมพ์ภา เฟ็งนาเรนทร์ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวของตลาดน้ำภาคกลาง เพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ผลการวิจัยพบว่า (1) ควรมีการพัฒนาด้านบุคลากรเจ้าหน้าที่ให้มีความรู้ความสามารถเพิ่มมากขึ้น ควรเพิ่มพูนความรู้ด้านการให้บริการของสถานประกอบการเพื่อสร้างความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยว ควรมีมีคฤหาสน์ท้องถิ่นคอยให้ความรู้กับนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับวัฒนธรรมของท้องถิ่น (2) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยควรจัดทำป้ายต่างๆ ที่อำนวยความสะดวกหรือสร้างความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยว (3) ด้านการตลาด ควรมีการประชาสัมพันธ์หรือโฆษณาการท่องเที่ยวตามสื่อต่างๆ เช่น โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต วิทยุกระจายเสียงประจำจังหวัด การใช้แผ่นพับเพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้รวดเร็วยิ่งขึ้น (4) ด้านการประสานงานเครือข่าย ควรมีการสร้างเครือข่ายระหว่างสถานประกอบการกับ

หน่วยงานภาครัฐ เอกชน ชุมชนเช่น โรงแรม ที่พัก และควรมีการสร้างเครือข่ายระหว่างสถานประกอบการกับแหล่งท่องเที่ยว

มาริกา ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา (2553) ได้ศึกษาเรื่อง การสร้างเกณฑ์ประเมินมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวในเขตทหารของกองทัพบก ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผลการวิจัยพบว่า มิติที่ใช้ในการประเมินมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวในเขตทหารของกองทัพบก 3 ด้าน ได้แก่ การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว คุณภาพแหล่งท่องเที่ยว และคุณภาพกิจกรรม โดยมีดัชนีที่สามารถนำมาใช้ในการประเมินมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวในเขตทหารของกองทัพบกทั้งสิ้น 52 ข้อจากการทดลองใช้แบบประเมินมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวในเขตทหาร ปรากฏว่าไม่พบปัญหาในการใช้ และเมื่อนำผลการประเมินมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวในเขตทหารทั้งสองแห่งไปวิเคราะห์ ด้วยวิธีการทางสถิติ พบว่า ในภาพรวมผลการประเมินทั้ง 3 มิติมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยซึ่งหมายความว่าแบบประเมินดังกล่าวมีความเที่ยงตรง สามารถนำไปใช้ได้จริง

วรา สวัสดิ์ผล (2550) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการบริหารจัดการและออกแบบพื้นที่ท่องเที่ยวเชิงผจญภัยในหน่วยทหารของกองทัพบก มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพร้อมของพื้นที่ในหน่วยทหารทุกภูมิภาคทั้งในด้านลักษณะทางกายภาพ ได้แก่ ตำแหน่งที่ตั้งและรูปแบบอาคารของสิ่งอำนวยความสะดวก การบริหารจัดการพื้นที่ รวมทั้งการมีส่วนร่วมระหว่างหน่วยทหารกับชุมชน ผลการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีอายุ 16-35 ปี เดินทางมาจากจังหวัดอื่นๆ ซึ่งเน้นการท่องเที่ยวเป็นกลุ่ม ในกิจกรรมที่มีมาตรฐานการป้องกันอุบัติเหตุ มีความท้าทาย สามารถเสริมความรู้ และทักษะได้ดี เช่น การเดินป่าผจญภัย การเดินป่าเชิงอนุรักษ์ อีกทั้งมีความต้องการให้หน่วยทหารร่วมมือกับชุมชนในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความรู้ในรูปแบบต่างๆ ทั้งนี้ข้อเสนอแนะจากการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่า แนวทางการบริหารจัดการดังกล่าวจะเกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ จะต้องมีความร่วมมือระหว่างทหารกับชุมชน อีกทั้งยังมีกลไกที่สำคัญทำหน้าที่ประสานงานกับหน่วยงานท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในด้านการแบ่งปันลูกค้า และการแลกเปลี่ยนข่าวสาร

พูน ปรณ ทิโต ชีเว

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Andrzej Stasiak (2013) ศึกษาเรื่อง ช่องว่างทางเศรษฐกิจและรูปแบบใหม่ของการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ ได้พบว่า การสร้างประสบการณ์แบบเดิมๆ ให้แก่นักท่องเที่ยวที่นั่นไม่เพียงพอ แต่การปรับเปลี่ยนแพ็คเกจ หรือส่งเสริมการท่องเที่ยวนั้นเป็นสิ่งที่สำคัญมากควรจัดทำขึ้นอย่างมืออาชีพ การค้นหาพื้นที่สำหรับทำกิจกรรมนันทนาการใหม่ๆ และการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ๆ เช่น การท่องเที่ยวในเขตทหาร รวมถึงถึงรูปแบบใหม่ของการเดินทางและนันทนาการ เช่น การท่องเที่ยวแบบสร้างสรรค์ การท่องเที่ยวเชิงกีฬา การทำอาหารหรือการท่องเที่ยวที่เชิงผจญภัย ซึ่งกำลังได้รับความนิยมในปัจจุบัน

Chris Bull and Mike Weed (2012) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาและความหลากหลายของการท่องเที่ยวเชิงกีฬา โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา และการสร้างสันติภาพ อีกทั้งช่วยสร้างความเข้มแข็งและความมุ่งมั่นเพื่อเอกลักษณ์ประจำชาติ ผลการวิจัยพบว่า การท่องเที่ยวเชิงกีฬาจะกระตุ้นเศรษฐกิจและส่งเสริมรายได้ที่ดีขึ้น การมีสภาพทางภูมิศาสตร์ที่ดีจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจในระดับท้องถิ่น นอกจากนี้เป็นสถานที่เล่นกีฬาแล้วยังเป็นสถานที่พักผ่อนอีกด้วย หน่วยงานภาครัฐเอกชน ชุมชน ควรเห็นความสำคัญในการท่องเที่ยวเชิงกีฬามากขึ้น ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับนานาชาติ

Qiufen Zhang (2012) ได้ศึกษาเรื่อง การส่งเสริมประสิทธิภาพของแหล่งท่องเที่ยวด้วยการวิเคราะห์ SWOT ในประเทศจีน โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาและประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวให้มีเสน่ห์ในการดึงดูดใจนักท่องเที่ยวมากขึ้น การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการใช้ SWOT Analysis เพื่อวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค เพื่อหาข้อดีและข้อเสีย ผลการวิจัยพบว่า จุดสำคัญในการพัฒนา คือ การบริหารจัดการสถานที่ท่องเที่ยวให้มีความโดดเด่น มีความเป็นเอกลักษณ์ รวมถึงมีเสน่ห์ดึงดูดใจนักท่องเที่ยว เพื่อเป็นการสร้างแบรนด์กลยุทธ์ หลังจากนั้นควรมีการแก้ไขข้อเสียเพื่อเป็นการกำหนดกลยุทธ์ในเชิงรุกของแหล่งท่องเที่ยวให้มีความชัดเจนมากขึ้น ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้ 1) กลยุทธ์การพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวขั้นสูง เพื่อให้มีคุณภาพที่สูงขึ้น โดยการนำข้อดีของสถานที่ท่องเที่ยวมาพัฒนาแล้วนำไปสู่การวางแผนและสร้างระบบการจัดการท่องเที่ยวที่สมบูรณ์แบบมากขึ้น 2) การสร้างกลยุทธ์แบรนด์ของสถานที่ท่องเที่ยวโดยการนำไปรวมกับศูนย์การท่องเที่ยว เพื่อส่งเสริมและรวมสถานที่ท่องเที่ยวใหม่ๆ เข้าด้วยกัน และมีการประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ในท้องถิ่น เพื่อสร้างเครือข่าย

XueMing Zhang (2012) ได้ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาการท่องเที่ยวชนบทสู่ใจ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อใช้ประโยชน์จากทรัพยากรในพื้นที่อย่างเต็มที่ (2) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพโครงสร้างอุตสาหกรรมในชนบท (3) เพื่อพัฒนาการบริการการท่องเที่ยวในชนบท (4) ส่งเสริมการจ้างงานเพิ่มขึ้นรายได้ให้คนในชุมชน เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการใช้ SWOT

Analysis ในการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคให้ครอบคลุมและชัดเจน ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 2 ส่วน ดังนี้ SW คือ การใช้วิเคราะห์สถานการณ์ภายใน OT คือ การใช้วิเคราะห์สถานการณ์ภายนอก ผลการวิจัยพบว่า อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในชนบทช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจในชุมชนให้ขยายตัวเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 3 อย่าง คือ ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรม การบริหารจัดการ และกิจกรรมนันทนาการ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องพัฒนาการท่องเที่ยวชนบทให้มีศักยภาพดียิ่งขึ้น ควรมีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ที่จอดรถ ที่พัก ถนน ห้องน้ำและการบริการให้ได้มาตรฐาน การปรับเปลี่ยนแนวความคิดพัฒนาให้สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น และส่งเสริมผลิตภัณฑ์งานฝีมือในชนบทให้มีคุณภาพ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

Ahmad Pourahmad, Keramatollah Ziari and Hossein Hataminejad (2011) ได้ศึกษาเรื่อง มาตรฐานการบริหารจัดการคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยวกรณีศึกษา สวนสาธารณะ และกิจกรรมนันทนาการ การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาเกณฑ์ในการวัดมาตรฐานการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนสำหรับสวนสาธารณะ กิจกรรมนันทนาการ และการจัดการท่องเที่ยวภายใต้กรอบความยั่งยืน โดยการใช้เทคนิค Delphi ที่ดัดแปลงจากคณะนักวิชาการด้านการท่องเที่ยว จำนวน 38 คน ให้ข้อมูลในการนำมาพัฒนาตัวชี้วัด จากการใช้หัวข้อดังต่อไปนี้ การเมือง สังคม นิเวศวิทยา เศรษฐกิจ เทคโนโลยี และมิติทางวัฒนธรรม ผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยว เช่น การจัดการกิจกรรมนันทนาการหรือทรัพยากรเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพที่ดีนั้น มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความพึงพอใจในการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยต้องมีมาตรฐานทั้ง 3 ด้าน คือ การจัดการ มาตรฐานตัวชี้วัด และวิธีการประเมินผล

จากผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศที่ได้เสนอมาข้างต้นสามารถสรุปได้ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 2 งานวิจัยในประเทศและต่างประเทศเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาและการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว

ผู้แต่งปี	ผลการวิจัย	นำมาใช้ในงานวิจัย
พรรษรัตน์ เจริญรัตน์ และ ศิริเพ็ญ ดาบเพชร (2563)	การพัฒนาการตลาดการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่เขตทหารควรพัฒนา 3 ด้าน ได้แก่ การสร้างภาพลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว การกำหนดกลุ่มเป้าหมาย และการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว	แนวทางในการวิเคราะห์สถานการณ์การท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ของมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม และการอภิปลายผลการวิจัย
สัจจา ไกรศรีรัตน์ และ ทศนีย์ นาคเสนีย์ (2561)	การเน้นให้ความสำคัญกับประสบการณ์ท่องเที่ยวที่น่าตื่นเต้น และมีความหลากหลาย ควรมีการกำหนดแผนงานจัดการพื้นที่ให้เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ รวมถึงควรมีการเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวไปยังพื้นที่หลัก พื้นที่รอง เพื่อเป็นการกระจายนักท่องเที่ยวไปยังพื้นที่ต่างๆ ทั้งนี้การท่องเที่ยวเชิงกีฬาของประเทศไทย ควรขับเคลื่อนด้วยกิจกรรมเชิงกีฬาที่เป็น Active sport (กลุ่มคนเล่น) มากกว่าชนิดของกีฬาที่เป็น	แนวทางในการศึกษาข้อมูลทั่วไป และบริบทของเขตพื้นที่มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม และการอภิปลายผลการวิจัย

ผู้แต่งปี	ผลการวิจัย	นำมาใช้ในงานวิจัย
	passive sport (กลุ่มคนดู) ด้วยกิจกรรมเชิงกีฬาที่สำคัญ ดังนี้ มวยไทย วิ่ง ปั่นจักรยาน ไตรกีฬา ฟุตบอล และการท่องเที่ยวในกลุ่มผจญภัย เป็นต้น	
พิมพงา เพ็งนาเรนทร์ (2560)	การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวควรมานำมาตรฐานของแหล่งท่องเที่ยวมาประยุกต์ใช้ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว เช่น การพัฒนาด้านบุคลากร การพัฒนาประชาสัมพันธ์ สิ่งอำนวยความสะดวก การประสานงานเครือข่ายกับหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และชุมชน เป็นต้น	แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มีแลนด์ ในมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม และการอภิปรายผลการวิจัย
มาริกา ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา (2553)	เกณฑ์มาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวในเขตพื้นที่ทหารของกองทัพบก 3 ด้าน ได้แก่ การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว คุณภาพแหล่งท่องเที่ยว และคุณภาพกิจกรรม สามารถนำมาใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมินแหล่งท่องเที่ยวในเขตทหารได้จริง	แนวทางในการศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม
วรา สวัสดิ์ผล (2550)	แนวทางการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงผจญภัยในพื้นที่ทหารบกจะมีประสิทธิภาพ	แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มีแลนด์ ในมณฑลทหารบกที่

ผู้แต่งปี	ผลการวิจัย	นำมาใช้ในงานวิจัย
	ได้นั้น จะต้องมีความร่วมมือกันระหว่างทหารกับชุมชน อีกทั้งต้องมีการประสานงานสร้างเครือข่ายกับภาครัฐ เอกชน ชุมชน ในด้านการแบ่งปันลูกค้า และการแลกเปลี่ยนข่าวสารระหว่างกัน	210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม และการอภิปรายผลการวิจัย
Andrzej Stasiak (2013)	การสร้างประสบการณ์แบบเดิมๆ ไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว ควรมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการส่งเสริมการท่องเที่ยว พื้นที่สำหรับการทำกิจกรรม นันทนาการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ๆ เช่น การท่องเที่ยวในเขตทหาร การท่องเที่ยวอย่างสร้างสรรค์ การท่องเที่ยวกีฬา การทำอาหารหรือการท่องเที่ยวที่แบบผจญภัย ซึ่งกำลังได้รับความนิยมในปัจจุบัน	แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มีแลนด์ ในมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม และการอภิปรายผลการวิจัย
Dehnavi, A., Amiri, M., Dehkordi, P. H., & Heidary (2012)	การท่องเที่ยวเชิงกีฬาจะช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจ รวมถึงการมีสภาพทางภูมิศาสตร์ที่ดีจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจในระดับท้องถิ่น นอกจากนี้ยังเป็นสถานที่เล่นกีฬาแล้วยังเป็นสถานที่พักผ่อนอีกด้วย หน่วยงานภาครัฐเอกชน ชุมชน ควรเห็นความสำคัญในการ	แนวทางในการศึกษาข้อมูลทั่วไป และบริบทของเขตพื้นที่มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม

ผู้แต่งปี	ผลการวิจัย	นำมาใช้ในงานวิจัย
	ท่องเที่ยวเชิงกีฬามากขึ้น ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับชาติและระดับนานาชาติ	
Qiufen Zhang (2012)	สิ่งสำคัญในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในประเทศจีน คือ การบริหารจัดการสถานที่ท่องเที่ยวให้มีความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์รวมถึงการมีเสน่ห์ที่ดึงดูดใจนักท่องเที่ยว เพื่อเป็นการสร้างแบรนด์กลยุทธ์ หลังจากนั้นควรแก้ไขข้อเสียเพื่อเป็นการกำหนดกลยุทธ์ในเชิงรุกของแหล่งท่องเที่ยวให้ชัดเจน	แนวทางในการศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม
XueMing Zhang (2012)	อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในชนบทช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจในชุมชนให้ขยายตัวเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 3 อย่าง คือ ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรม การบริหารจัดการ และกิจกรรมนันทนาการ	แนวทางในการศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม และการอภิปรายผลการวิจัย
Megha Budruk and Rhonda Phillips (2010)	การบริหารจัดการคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยว เช่น การจัดการกิจกรรมนันทนาการหรือทรัพยากรเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพที่ดีนั้น มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความพึง	แนวทางในการศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม และการอภิปรายผลการวิจัย

ผู้แต่งปี	ผลการวิจัย	นำมาใช้ในงานวิจัย
	<p>พอใจในการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยต้องมีมาตรฐานทั้ง 3 ด้าน คือ การจัดการ มาตรฐาน ตัวชี้วัด และวิธีการประเมินผล</p>	

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในข้างต้น การวิจัย แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม ผู้วิจัยใช้แนวคิดองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ 5 ประการ 5As ของ Tourism Western Australia (2008) ในการวิจัย ได้แก่ สิ่งดึงดูดใจ (Attraction) ด้านความสามารถในการเข้าถึง (Accessibilities) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) ด้านที่พัก (Accommodation) และด้านกิจกรรม (Activities) ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพและมีมาตรฐานภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ จากนั้นนำข้อมูลวิเคราะห์สถานการณ์การท่องเที่ยว จากสภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก (SWOT Analysis) เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพและคงความเป็นเอกลักษณ์ตามนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวในเขตทหารบกภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง (In-Depth Interview) และการสังเกตอย่างไม่มีส่วนร่วม (Non-participation observation) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ทั้งนี้เพื่อให้การวิจัยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยได้นำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร (Population)

- 1) เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานทหาร มณฑลทหารบกที่ 210 เจ้าหน้าที่ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครพนม ผู้อำนวยการโรงเรียนไทยสามัคคี จังหวัดนครพนม และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจังหวัดนครพนม
- 2) เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานภาคเอกชน ได้แก่ เจ้าหน้าที่สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจังหวัดนครพนม เจ้าหน้าที่หอการค้าจังหวัดนครพนม ตัวแทนจากสมาคมยิงปืนจังหวัดนครพนม ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวจังหวัดนครพนม
- 3) ผู้แทนจากภาคชุมชนในเขตพื้นที่มณฑลทหารบกที่ 210 ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ประกอบการท้องถิ่นในพื้นที่บริเวณ มณฑลทหารบกที่ 210

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ประกอบด้วย ตัวแทนจากค่าย พระยอดเมืองขวาง หน่วยงานของรัฐ นักวิชาการท้องถิ่น และหน่วยงานเอกชนที่เกี่ยวข้อง ที่สามารถสื่อสารให้ข้อมูลและแสดงความคิดเห็น ตลอดจนสะท้อนมุมมองของตนเองต่อการท่องเที่ยว จำนวน 15 คน ได้แก่

1) ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ จำนวน 5 คน

- (1) หัวหน้ากองกิจการพลเรือน มณฑลทหารบกที่ 210 จำนวน 1 คน
- (2) ผู้บังคับหมวดบริการกองร้อย มณฑลทหารบกที่ 210 จำนวน 1 คน
- (3) เจ้าหน้าที่ท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดนครพนม จำนวน 1 คน
- (4) ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านไทยสามัคคี จังหวัดนครพนม จำนวน 1 คน
- (5) การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จังหวัดนครพนม จำนวน 1 คน

2) ตัวแทนหน่วยงานเอกชน จำนวน 5 คน

- 1) ประธานสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว จังหวัดนครพนม จำนวน 1 คน
- 2) หอการค้า จังหวัดนครพนม จำนวน 1 คน
- 3) ตัวแทนสมาคมยิงปืน จังหวัดนครพนม จำนวน 1 คน
- 4) ตัวแทนจากบริษัททัวร์ วินวิน สมายด์ จังหวัดนครพนม จำนวน 1 คน
- 5) ตัวแทนจากบริษัททัวร์ ปีหนึ่ง ทัวร์ จังหวัดนครพนม จำนวน 1 คน

3) ตัวแทนชุมชนในเขตพื้นที่มณฑลทหารบกที่ 210 จำนวน 5 คน

- 1) กำนัน ตำบลกรูคู จังหวัดนครพนม จำนวน 1 คน
- 2) ผู้นำชุมชน หมู่ 5 บ้านไทยสามัคคี จังหวัดนครพนม จำนวน 1 คน
- 3) ผู้นำชุมชน หมู่ 8 บ้านกรูคู จังหวัดนครพนม จำนวน 1 คน
- 4) ผู้นำชุมชน หมู่ 10 บ้านพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม จำนวน 1 คน
- 5) ผู้ประกอบการในพื้นที่บริเวณ มณฑลทหารบกที่ 210 จำนวน 1 คน

พหุ ประสิทธิภาพ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง (In-Depth Interview) และแบบสังเกตอย่างไม่มีส่วนร่วม (Non-participation observation) รายละเอียดต่อไปนี้

1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Literature Reviews) รวมถึงแหล่งข้อมูลต่างๆ ภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการดำเนินงานวิจัย และนำมาสู่การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับบริบทของพื้นที่มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม

2) แบบสังเกตอย่างไม่มีส่วนร่วม (Non-participation observation) ใช้สำหรับเก็บข้อมูลองค์ประกอบของการท่องเที่ยวในพื้นที่มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม โดยใช้แนวคิดศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว (5 As) เพื่อนำผลการศึกษามาใช้ประกอบการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม

3) แบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured In-Depth Interview) โดยการกำหนดหัวข้อการสัมภาษณ์แบบเจาะจง (Purposive Interview) ซึ่งแบบสัมภาษณ์มีลักษณะของคำถามปลายเปิด (Open-ended Question) ใช้สำหรับเก็บข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว มาตรฐานแหล่งท่องเที่ยว และการจัดการแหล่งท่องเที่ยว ในเขตพื้นที่มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์สถานการณ์การท่องเที่ยว (SWOT Analysis) และนำข้อมูลที่ได้มาประกอบการเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม

พหุ ประเด็น โท ชีวะ

3. การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือการวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบด้วยแบบสังเกต และแบบสัมภาษณ์ กึ่งโครงสร้าง มีขั้นตอนดังนี้

1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง จากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ ได้แก่ ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว มาตรฐานแหล่งท่องเที่ยว การจัดการแหล่งท่องเที่ยว และการนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์สถานการณ์การท่องเที่ยว (SWOT Analysis) จากสภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์

2) จัดทำแบบสัมภาษณ์ตามกรอบแนวคิดที่กำหนด โดยพิจารณาถึงรายละเอียดที่ครอบคลุมถึงความมุ่งหมาย

3) ดำเนินการสร้างแบบสังเกตและแบบสัมภาษณ์เชิงลึกกึ่งโครงสร้าง โดยพิจารณาเนื้อหาให้ครอบคลุมกับความมุ่งหมายในการวิจัยและกรอบแนวคิดในการวิจัย

4) นำแบบสังเกตและแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาความถูกต้องและครบถ้วนสมบูรณ์

5) การตรวจสอบคุณภาพของแบบสังเกตและแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง โดยนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) จำนวน 3 ท่าน

6) ปรับปรุงแบบสังเกต และแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วดำเนินการจัดทำฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนและวิธีการ ดังนี้

1) ผู้วิจัยนำหนังสือราชการขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล จากคณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคามเพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ได้แก่ ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ จำนวน 5 คน ตัวแทนหน่วยงานเอกชน จำนวน 5 คน และตัวแทนชุมชนในเขตพื้นที่บริเวณมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม จำนวน 5 คน รวมทั้งหมด 15 คน

2) ผู้วิจัยลงพื้นที่กรณีศึกษาเพื่อสังเกตข้อมูลเกี่ยวกับบริบท เอกลักษณะ และทรัพยากรการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม เพื่อนำมาใช้ประกอบการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับบริบทของเขตพื้นที่ แนวคิดองค์ประกอบการท่องเที่ยว มาตรฐานแหล่งท่องเที่ยว การจัดการแหล่งท่องเที่ยว ของเขตพื้นที่มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม ระหว่างเดือนกรกฎาคม 2563 ถึง เดือนสิงหาคม 2563 และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์สถานการณ์การท่องเที่ยว (SWOT Analysis) เพื่อนำเสนอแนวทางในการพัฒนาต่อไป

3) ทำการนัดหมายวันเพื่อสัมภาษณ์

4) ทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ได้แก่ ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ จำนวน 5 คน ตัวแทนหน่วยงานเอกชน จำนวน 5 คน และตัวแทนชุมชนในเขตพื้นที่บริเวณมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม จำนวน 5 คน รวมทั้งหมด 15 คน ระหว่างเดือนกรกฎาคม 2563 ถึง เดือนสิงหาคม 2563

5. นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

พูน ปณ ทิโต ชีเว

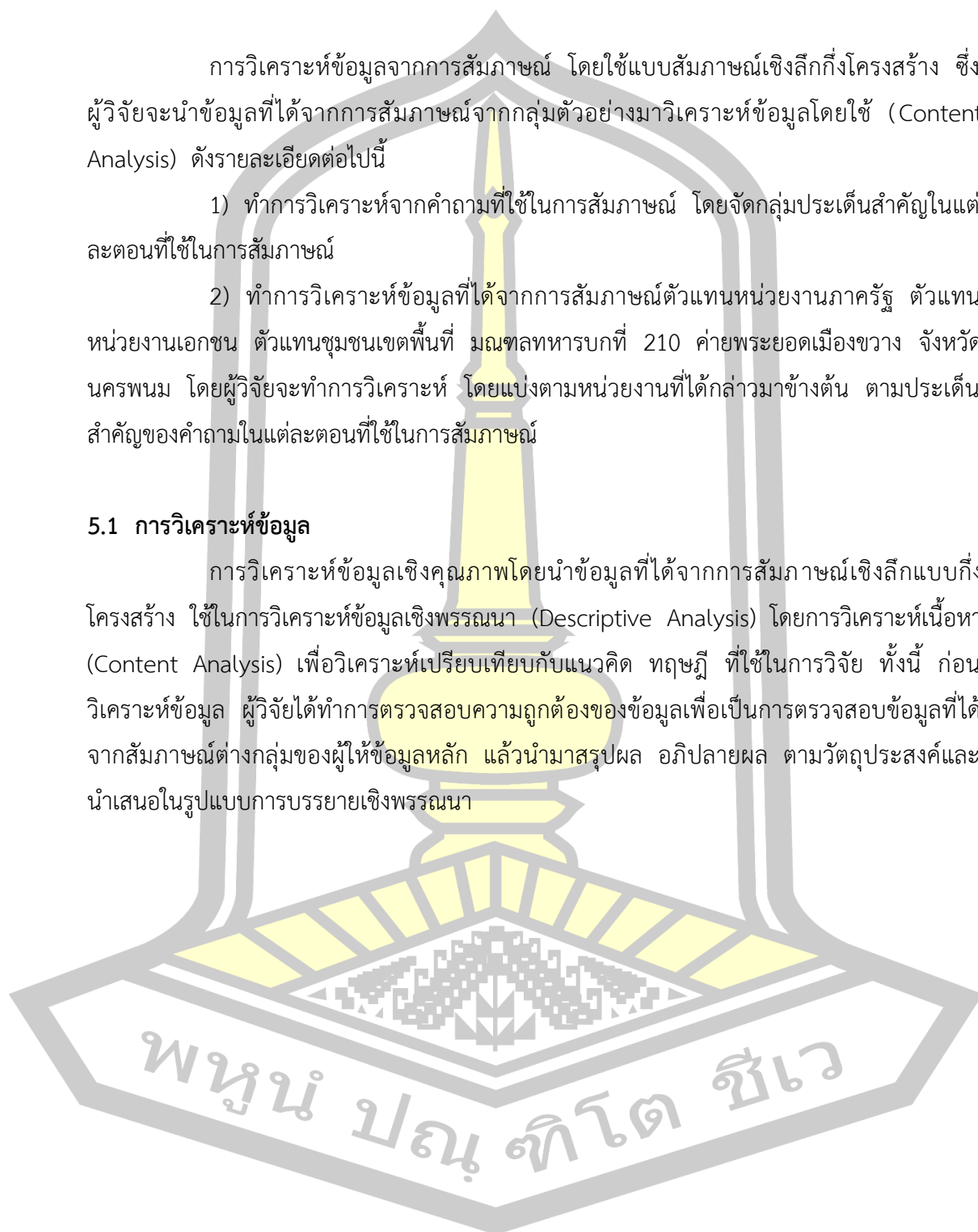
5. การจัดทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ โดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกกึ่งโครงสร้าง ซึ่งผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์จากกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ (Content Analysis) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

- 1) ทำการวิเคราะห์จากคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ โดยจัดกลุ่มประเด็นสำคัญในแต่ละตอนที่ใช้ในการสัมภาษณ์
- 2) ทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ ตัวแทนหน่วยงานเอกชน ตัวแทนชุมชนเขตพื้นที่ มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม โดยผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ โดยแบ่งตามหน่วยงานที่ได้กล่าวมาข้างต้น ตามประเด็นสำคัญของคำถามในแต่ละตอนที่ใช้ในการสัมภาษณ์

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบกับแนวคิด ทฤษฎี ที่ใช้ในการวิจัย ทั้งนี้ ก่อนวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลเพื่อเป็นการตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากสัมภาษณ์ต่างกลุ่มของผู้ให้ข้อมูลหลัก แล้วนำมาสรุปผล อภิปรายผล ตามวัตถุประสงค์และนำเสนอในรูปแบบการบรรยายเชิงพรรณนา

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเรื่อง เรื่อง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม มีวัตถุประสงค์ ศึกษาข้อมูลทั่วไปและบริบทของเขตพื้นที่ มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม วิเคราะห์สถานการณ์การท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ ของมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม และสามารถนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพต่อไปในอนาคต ผู้วิจัยได้ศึกษาและลำดับขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลให้มีความสอดคล้องกับความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปและบริบทของเขตพื้นที่ มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม

ตอนที่ 2 ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม

ตอนที่ 3 วิเคราะห์สถานการณ์การท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ ของมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม

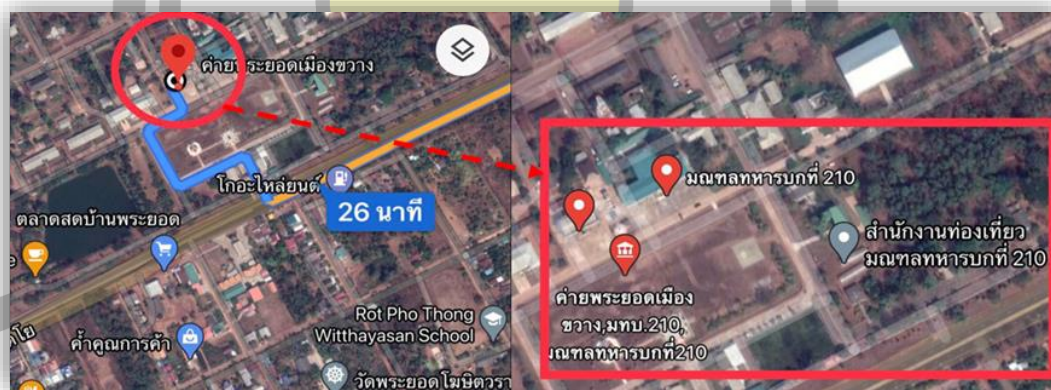
ตอนที่ 4 แนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวตามมาตรฐานในมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม

พูน ปณ ภิโต ชีเว

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปและบริบทของเขตพื้นที่ มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม

จากการศึกษาเอกสารข้อมูลเกี่ยวกับพื้นที่มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมและการสัมภาษณ์เชิงลึกถึงโครงสร้าง ภายในพื้นที่มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง ผู้วิจัยได้นำข้อมูลทุกประเภทดังกล่าวมา วิเคราะห์และจำแนกข้อมูลเกี่ยวกับ ประวัติความเป็นมา เอกลักษณ์ และทรัพยากรทางการท่องเที่ยวภายในเขตพื้นที่มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จำนวน 200 ไร่ โดยใช้แนวคิดองค์ประกอบของการท่องเที่ยว (Tourism Western Australia, 2008) ที่ได้กล่าวถึงแหล่งท่องเที่ยวต้องมืองค์ประกอบทั้ง 5 ประการ ดังต่อไปนี้

- 1) ด้านสิ่งดึงดูดใจ (Attraction)
- 2) ด้านความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibilities)
- 3) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (Destination Amenities)
- 4) ด้านที่พัก (Accommodation)
- 5) ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว (Activities)

ที่มา: ประยุกต์มาจาก google map, 2564

ภาพประกอบ 43 แผนที่มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง

ประวัติความเป็นมาและข้อมูลทั่วไป

มณฑลทหารบกที่ 210 ตั้งอยู่ ณ ค่ายพระยอดเมืองขวาง ถนนนิตโย ตำบลกุรุคุ อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม ซึ่งตั้งอยู่ร่วมกับกองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 3 นามค่ายพระยอดเมืองขวางนั้นได้รับพระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชรัชกาลที่ 9 เมื่อวันที่ 3 มกราคมปี พ.ศ. 2521 โดยได้นำเอาชื่อของพระยอดเมืองขวาง (กระทรวงวัฒนธรรม, 2554ข) ซึ่งเป็นวีรบุรุษผู้สร้างวีรกรรมโดยการนำกำลังประชาชนและทหารท้องถิ่น เข้าต่อต้านการรุกรานของฝรั่งเศสด้วยความกล้าหาญ เด็ดเดี่ยว ยอมเสียสละเลือดเนื้อและชีวิตเพื่อรักษาเอกราชอธิปไตยของประเทศไทย จากกรณีพิพาทระหว่างสยามกับฝรั่งเศสในปี พุทธศักราช 2436 หรือวิกฤตการณ์ ร.ศ. 112 ต่อมาได้ล้มป่วยและเสียชีวิตใน ร.ศ. 119 หรือ พ.ศ. 2443 อายุได้ 48 ปี เป็นต้นสกุล ยอดเพชร และ กฤษณมิตร หลังจากนั้นชวาค่ายพระยอดเมืองขวางได้ร่วมแรงร่วมใจกัน สร้างอนุสาวรีย์พระยอดเมืองขวางขึ้น เพื่อเป็นอนุสรณ์แห่งคุณงามความดีของท่าน ให้คนทั่วไปได้มาสักการะ บูชา และเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ (สยามรัฐออนไลน์, 2563ข) โดยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาสยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จพระราชดำเนินเป็นองค์ประธานประกอบพิธีเปิดอนุสาวรีย์ ในวันที่ 11 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2542 จึงเป็นที่มาของชื่อ มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง

ภายในมณฑลทหารบกที่ 210 ประกอบไปด้วย ร.3 พัน.3 ค่ายพระยอดเมืองขวาง โรงพยาบาลค่ายพระยอดเมืองขวาง สำนักงานท่องเที่ยวมณฑลทหารบกที่ 210 และแหล่งท่องเที่ยว มณฑลทหารบกที่ 210 ซึ่งมีการแบ่งพื้นที่เขตตัวอาคารออกเป็นสัดส่วนอย่างเป็นระเบียบ นอกจากนี้แล้วยังมีสภาพแวดล้อมที่สวยงาม ร่มรื่น เพราะมีอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ที่ชื่อว่า “อ่างเก็บน้ำห้วยส้มโฮง” ซึ่งเหมาะกับการจัดกิจกรรมต่างๆ ได้เป็นอย่างดี แหล่งท่องเที่ยวมณฑลทหารบกที่ 210 มีกิจกรรมทางการท่องเที่ยวหลักๆ 3 กิจกรรม คือ (1) กิจกรรมพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงผจญภัยและกีฬา (2) กิจกรรมพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (3) กิจกรรมพัฒนาท่องเที่ยวเชิงเรียนรู้ประวัติศาสตร์ และพระราชกรณียกิจในราชวงศ์จักรี

นอกจากนี้แล้วบริบทของเขตพื้นที่ มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม ตามองค์ประกอบของการท่องเที่ยวทั้ง 5 ประการ ของ Tourism Western Australia (2008) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ดังต่อไปนี้

1) ด้านสิ่งดึงดูดใจ (Attraction)

1.1) พระยอดเมืองขวาง

ข้อมูลทั่วไปและประวัติความเป็นมาของอนุสาวรีย์พระยอดเมืองขวาง เป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์คู่กับมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง ซึ่งเป็นที่เคารพสักการะบูชาและเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของชาวค่ายพระยอดเมืองขวาง ซึ่งในทุกๆ ปี จะมีการจัดพิธีสักการะและบวงสรวงอนุสาวรีย์พระยอดเมืองขวาง เพื่อรำลึกถึงคุณงามความดีของพระยอดเมืองขวางและสร้างความสามัคคีของคนในชุมชน เป็นการให้กำลังใจพลภายในค่ายตลอดจนครอบครัวและประชาชนทั่วไปที่อาศัยในบริเวณพื้นที่รอบๆ ค่ายพระยอดเมืองขวาง มีกิจกรรมทำร่วมกันอีกทั้งยังเป็นการสืบสานประเพณีที่ดั้งเดิมพร้อมรำลึกถึงคุณความดีของพระยอดเมืองขวาง ผู้ซึ่งเป็นข้าราชการที่ได้รับการยกย่องในฐานะเป็นวีรบุรุษผู้รักชาติ ที่ได้ปฏิบัติภารกิจในการป้องกันอธิปไตยดินแดนไทย เมื่อครั้งสมัยรัชกาลที่ 5 (พลเอก นิพัทธ์ ทองเล็ก, 2558)

แต่เดิมค่ายพระยอดเมืองขวาง ตำบลกรูคู อำเภอมือง จังหวัดนครพนม นั้น เดิมมีชื่อว่า ค่ายนาโพธิ์ จากนั้นได้เกิดเหตุการณ์ผิดปกติเกิดขึ้น ได้เกิดฝนตกอย่างหนักมีฟ้าผ่าลงมาตรงกลางป่ายี่ชื่อค่ายนาโพธิ์ ถึงแม้ว่าจะทำป่าขึ้นใหม่แต่ก็ยังเกิดเหตุการณ์เช่นเดิมอีก จนกระทั่งพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 พระราชทานนามให้ใหม่ว่า “ค่ายพระยอดเมืองขวาง” ในเวลาต่อมา มีนายทหารยศพลเอกท่านหนึ่ง ได้ฝันเห็นผู้ชายใส่ชุดไทยเหมือนคนในสมัยรัชกาลที่ 5 มีดาบ กระบี่ ใส่หมวกบานใหญ่มาบอกว่า ท่านคือพระยอดเมืองขวางและต้องการให้ตั้งศาลให้ เนื่องจากดวงวิญญาณไม่มีที่สถิตอยู่เป็นหลักแหล่ง ต้องเร่ร่อนไปมาระหว่างสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) และค่ายพระยอดเมืองขวาง ครั้นเมื่อตั้งศาลเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้ไปอัญเชิญดวงวิญญาณท่านกลับมาด้วย ด้วยเหตุนี้จึงกลายเป็นที่มาของศาลปู่พระยอดเมืองขวาง ที่เหล่าทหารในมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง ตลอดจนประชาชนที่อยู่รอบๆ ค่ายให้ความเคารพนับถือ และมักจะมากราบไหว้ขอพรท่านอยู่เสมอ (ดูภาพประกอบ 44)

นอกเหนือจากนี้แล้วภายในแหล่งท่องเที่ยวมณฑลทหารบกที่ 210 ยังมีกิจกรรมที่น่าสนใจสำหรับนักท่องเที่ยวหรือผู้ที่สนใจเข้ามาศึกษาดูงาน ซึ่งได้แบ่งกลุ่มกิจกรรมหลักๆ ออกเป็น 3 กิจกรรม ดังนี้

(1) กิจกรรมพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงผจญภัยและกีฬา เช่น หอกระโดด 34 ฟุต สนามยิงธนู สนามยิงปืน สถานีทดสอบกำลังใจ กิจกรรมพายเรือแคนูในอ่างเก็บน้ำห้วยส้มโฮง เส้นทางปั่นจักรยานรอบค่าย เพื่อส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพทางด้านกีฬาของกำลังพลและผู้เข้าใช้บริการ อีกทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านสุขภาพร่างกายได้เป็นอย่างดี

(2) กิจกรรมพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เช่น ศูนย์สาธิตเกษตรทฤษฎีใหม่ โรงปลูกผักไฮโดรโปนิกส์ โรงเพาะเห็ด สวนสัตว์ไก่อวง โรงทอผ้า โรงเย็บผ้า เพื่อพัฒนาให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้มีรูปแบบ สามารถรองรับผู้ที่เดินทางเข้ามาศึกษาดูงาน

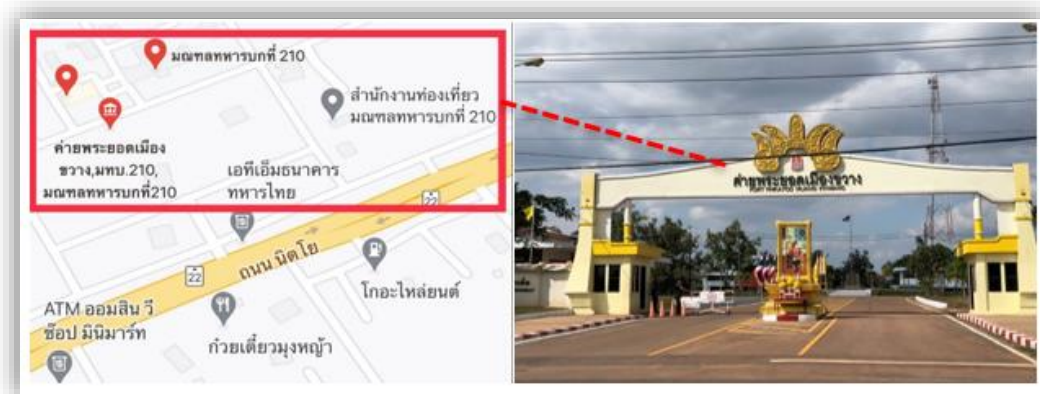
(3) กิจกรรมพัฒนาท่องเที่ยวเรียนรู้ประวัติศาสตร์และพระราชกรณียกิจในราชวงศ์จักรี เช่น ห้องแสดงพระอัจฉริยภาพ พระราชกรณียกิจในด้านต่างๆ ของพระมหากษัตริย์ในราชวงศ์จักรีทุกพระองค์ และห้องแสดงประวัติศาสตร์วีรกรรมพระยอดเมืองขวาง และการสู้รบในพื้นที่จังหวัดนครพนม เพื่อให้ประชาชนที่เข้ามาเยี่ยมชม ได้เรียนรู้ศึกษาเรียนรู้ เพื่อนำเป็นแบบอย่างในการดำรงชีวิตต่อไป

ภาพประกอบ 44 อนุสาวรีย์พระยอดเมืองขวาง

2) ด้านความสามารถในการเข้าถึง (Accessibility)

การเดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยวมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง ถนนมีสภาพดี ไม่เป็นหลุมบ่อ เดินทางได้สะดวก สามารถเดินทางได้ทั้งรถยนต์ส่วนตัวและรถสาธารณะ การเดินทางใช้เวลาประมาณ 10 นาที หากเริ่มต้นจากสนามบินนครพนม และ 25 นาที ถ้าเริ่มต้นจากในตัวเมืองนครพนม ภายในค่ายมีที่จอดรถอย่างกว้างขวาง และเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวหรือผู้ที่เดินทางมาเป็นหมู่คณะ แต่ไม่มีที่จอดรถสำหรับผู้พิการ ไม่มีป้ายบอกทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว สามารถเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวโดยใช้แอปพลิเคชันบนมือถือ เพราะการเดินทางไม่ซับซ้อน

ภาพประกอบ 45 แผนที่การเดินทางจากในตัวเมืองนครพนมมายังมณฑลทหารบกที่ 210

ภาพประกอบ 46 ป้ายบอกทางและแผนที่ไปสถานที่ท่องเที่ยวภายในมณฑลทหารบกที่ 210

3) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities)

ภายในแหล่งท่องเที่ยวมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวหรือผู้ที่สนใจเข้ามาศึกษาดูงานค่อนข้างที่จะหลากหลาย อาทิ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ร้านอาหาร ร้านค้า ร้านขนมหวาน บ้าน 210 รถรางนำเที่ยว ร้านขายของที่ระลึก ที่จอดรถ สนามฟุตบอลหญ้าเทียม ฟิตเนส ตู้ ATM ม้านั่ง ถังขยะ ห้องน้ำ ซึ่งมีพนักงานที่คอยดูแลทำความสะอาดเป็นประจำ รวมถึงมีโรงพยาบาลภายในค่าย ในกรณีที่นักท่องเที่ยวเกิดอุบัติเหตุหรือเหตุการณ์ฉุกเฉิน

ภาพประกอบ 47 รถรางนำเที่ยวและร้านอาหารครัวแม่บ้าน 210

ภาพประกอบ 48 ร้านกาแฟและบรรยากาศภายในค่ายมณฑลทหารบกที่ 210

4) ด้านที่พัก (Accommodation)

สำนักงานการท่องเที่ยวค่ายพระยอดเมืองขวาง เป็นสถานที่ซึ่งอยู่ในค่าย ประกอบด้วยไปด้วยห้องพักรับรองสำหรับนักท่องเที่ยวจำนวนทั้งสิ้น 50 ห้อง และมีโรงเรือนสำหรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเพื่อศึกษาดูงาน สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้จำนวน 200 คน ซึ่งอยู่ติดกับอ่างเก็บน้ำภายในค่าย ทำให้มีบรรยากาศและทัศนียภาพที่สวยงาม สร้างขึ้นเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวหรือผู้ที่สนใจเข้ามาศึกษาดูงานในเขตพื้นที่ รวมถึงเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวในช่วงเทศกาลไหลเรือไฟจังหวัดนครพนมซึ่งเป็นงานประจำปี โรงแรมและห้องพักในเมืองนครพนมเต็มหมดเกือบทุกที่และมีราคาที่สูงค่อนข้างจะแพง ห้องพักภายในค่ายแห่งนี้เป็นอีกตัวเลือกหนึ่งสำหรับนักท่องเที่ยว ซึ่งสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้ไม่แพ้โรงแรมของหน่วยงานเอกชน และมีราคาเริ่มต้นเพียงแค่คืนละ 350 -500 บาท ต่อคืน อยู่ห่างจากตัวเมืองนครพนม 25 นาที ห่างจากสนามบินนครพนม 10 นาที มีที่

จอตระกวางขวางและมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ครบวงจร อีกทั้งมีระบบรักษาความปลอดภัยจากทหารซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถมั่นใจในความปลอดภัยได้

ภาพประกอบ 49 ห้องพักรับรองมณฑลทหารบกที่ 210

5) ด้านกิจกรรม (Activities)

5.1) พิธีบวงสรวงสักการะพระยอดเมืองขวาง

ในทุกๆ ปีจะมีการจัดกิจกรรมบวงสรวงศาลปู่พระยอดเมืองขวาง เพื่อเป็นรำลึกถึงความดีของพระยอดเมืองขวางที่ปกป้องอธิปไตยดินแดนไทยไว้ไม่ให้ฝรั่งเศสรุกราน โดยมีข้าราชการ ข้าราชการบำนาญ และครอบครัวทหาร ตลอดจนผู้ที่พักอาศัยอยู่ในค่ายพระยอดเมืองขวาง ร่วมประกอบพิธีบวงสรวงสักการะวางพวงมาลาที่อนุสาวรีย์พระยอดเมืองขวาง และเพิ่มความเป็นสิริมงคลโดยร่วมกันทำบุญตักบาตรพระสงฆ์ เพื่อเป็นการอุทิศกุศลแด่พระยอดเมืองขวาง อีกทั้งเป็นวันคล้ายวันสถาปนา มณฑลทหารบกที่ 210

5.2) กิจกรรมพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงผจญภัยและกีฬา

ภายในแหล่งท่องเที่ยวมีกิจกรรมพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงผจญภัยและกีฬา เพื่อให้นักท่องเที่ยวหรือผู้ที่สนใจเข้ามาศึกษาดูงาน ซึ่งส่วนใหญ่จะมากันเป็นหมู่คณะ เช่น ยิงปืน ยิงธนู หอกระโดดสูง 34 ฟุต สนามยิงปืน สถานีทดสอบกำลังใจ กิจกรรมกีฬาทางน้ำ อาทิ พายเรือ แคนูรอบอ่างเก็บน้ำ เส้นทางปั่นจักรยานรอบค่าย ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพทางด้านการกีฬา อีกทั้งยังเป็นกิจกรรมการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงผจญภัยและกีฬาของกำลังพลทหารในค่ายและผู้เข้ามาใช้บริการ ตลอดจนมีการเตรียมความพร้อมในด้านการปฐมพยาบาลเบื้องต้นแก่นักท่องเที่ยว มีป้ายบอกทางหรือเตือนจุดอันตรายให้แก่นักท่องเที่ยว ซึ่งสามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน นักท่องเที่ยวสามารถอ่านแล้วเข้าใจได้ง่าย รวมถึงอุปกรณ์เครื่องเล่นที่สามารถใช้งานได้ มีสภาพดี อีกทั้งมีสัญญาณเตือนภัย ห่วงชูชีพ เสื้อชูชีพ ถังดับเพลิง เป็นการเตรียมความพร้อมเพื่อ

ช่วยเหลือนักท่องเที่ยวในกรณีที่เกิดอุบัติเหตุหรือเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉิน ตามเกณฑ์มาตรฐานกิจกรรม แหล่งท่องเที่ยวเชิงผจญภัย Adventure Park เป็นต้น

ภาพประกอบ 50 หอกระโดดสูง 34 ฟุตและสนามยิงปืน

5.3) กิจกรรมพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

เพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง ให้เป็น ศูนย์การเรียนรู้ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างเต็มรูปแบบ สามารถรองรับนักท่องเที่ยวหรือผู้ที่ สนใจเข้ามาศึกษาดูงาน และนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาตนเองเพื่อเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพ ทางด้านการเกษตร ทางค่ายมีการสอนและให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวหรือผู้ที่มาดูงานได้มีส่วนร่วมลง มือในการทำกิจกรรม เช่น การทำปุ๋ยหมักสูตรพระราชทานจากสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรม สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี การปลูกผัก สวนเกษตรทฤษฎีใหม่ การเพาะ เห็ด โครงการเลี้ยงปลาน้ำโขง ธนาคารน้ำใต้ดิน เป็นต้น และนักท่องเที่ยวสามารถนำผลงานของ ตนกลับไปได้

ภาพประกอบ 51 การทำปุ๋ยหมักพระราชทานและธนาคารน้ำใต้ดิน

5.4) กิจกรรมพัฒนาท่องเที่ยวเรียนรู้ประวัติศาสตร์และพระราชกรณียกิจในราชวงศ์จักรี

ภายในค่ายมีห้องแสดงพระอัจฉริยภาพ พระราชกรณียกิจในด้านต่างๆ ของพระมหากษัตริย์ในราชวงศ์จักรีทุกพระองค์ และห้องแสดงประวัติศาสตร์วีรกรรมของพระยอดเมืองขวาง ผู้ซึ่งเป็นข้าราชการที่ได้รับการยกย่องในฐานะเป็นวีรบุรุษผู้รักชาติ ที่ได้ปฏิบัติภารกิจในการป้องกันอธิปไตยดินแดนไทย เมื่อครั้งสมัยรัชกาลที่ 5 ซึ่งจะช่วยให้นักท่องเที่ยวมีความเข้าใจต่อประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมของท้องถิ่นของชาวจังหวัดนครพนม รวมถึง ปลุกฝังจิตสำนึกที่ดีให้มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ให้แก่เยาวชน นักท่องเที่ยว ผู้ที่สนใจเข้ามาศึกษาดูงาน ตลอดจนอนุรักษ์สืบสานภูมิปัญญา มรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่น ของชาวจังหวัดนครพนม

ภาพประกอบ 52 วิทยากรให้ความรู้แก่คณะเข้าศึกษาดูงาน

จากการศึกษาข้อมูลทั่วไป และบริบทของเขตพื้นที่ มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม ผู้วิจัยจึงนำข้อมูลมาแยกตามองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว 5As ของแต่ละองค์ประกอบเพื่อศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวได้ตอนที่ 2

พหุ ประ โท ชี เว

ตอนที่ 2 ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมและการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้างจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 15 คน ซึ่งประกอบด้วยตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ 5 คน ตัวแทนหน่วยงานเอกชน 5 คน และตัวแทนชุมชน 5 คน โดยผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว 5 ด้าน โดยประยุกต์จากเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว ของกรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2558) เป็นหัวข้อในการสัมภาษณ์ ดังนี้

ตาราง 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม

ศักยภาพ	ภาครัฐ	ภาคเอกชน	ภาคชุมชน
ด้านสิ่งดึงดูดใจ (Attraction)	1) อนุสาวรีย์พระยอดเมืองขวาง เป็นสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจของชาวค่ายพระยอด 2) มีทรัพยากรธรรมชาติที่สวยงาม สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ในเขตทหาร 3) ศูนย์สาธิตเกษตรทฤษฎีใหม่ซึ่งเป็นองค์ความรู้ให้แก่นักท่องเที่ยวและประชาชนที่สนใจ 4) อ่างเก็บน้ำห้วยส้มโฮง เป็นอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ มีทัศนียภาพที่สวยงาม	1) อนุสาวรีย์พระยอดเมืองขวาง เป็นบุคคลที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์และเป็นที่เคารพของชาวค่ายพระยอดเมืองขวาง 2) มีทัศนียภาพที่สวยงามร่มรื่น เช่น ไม้เต็งรัง อ่างเก็บน้ำห้วยส้มโฮง เป็นต้น 3) ศูนย์สาธิตเกษตรทฤษฎีใหม่ มีองค์ความรู้ที่หลากหลาย เช่น การทำนา การเลี้ยงไก่วง โครงการเลี้ยงปลาแม่น้ำโขง เป็นต้น	1) อนุสาวรีย์พระยอดเมืองขวาง เป็นสถานที่ที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ ประชาชนบริเวณค่ายพระยอดให้ความเคารพและศรัทธาเป็นอย่างมาก 2) ศูนย์สาธิตเกษตรทฤษฎีใหม่ เป็นสถานที่ให้ความรู้แก่ประชาชนและนักท่องเที่ยว 3) ทัศนียภาพที่สวยงามและมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว 4) อ่างเก็บน้ำห้วยส้มโฮง เป็นอ่างเก็บน้ำ

ศักยภาพ	ภาครัฐ	ภาคเอกชน	ภาคชุมชน
	5) สนามยิงธนู เป็นสถานที่ยิงธนูแห่งเดียวของจังหวัดนครพนม 6) สนามยิงปืน ที่มีความปลอดภัยและได้มาตรฐาน	5) สนามยิงธนู เป็นสถานที่ที่มีความแปลกใหม่ 6) สนามยิงปืน ที่มีความปลอดภัยและได้มาตรฐาน	ขนาดใหญ่ที่มีทัศนียภาพสวยงาม 5) สนามยิงธนู เป็นสถานที่ทำกิจกรรมที่มีความแปลกใหม่ 6) สนามยิงปืน มีความปลอดภัยและได้มาตรฐาน
ด้านความสามารถในการเข้าถึง (Accessibility)	1) มีสภาพถนนและพื้นผิวจราจรที่ดี 2) มีรถโดยสารประจำทางบริการ 3) ใช้สื่อออนไลน์ในการเข้าถึงข้อมูลทางการท่องเที่ยว เช่น Facebook และ Youtube	1) มีสภาพถนนและพื้นผิวจราจรที่ดี 2) ถนนมีไฟฟ้าส่องสว่างในตอนกลางคืน ปัญหา 1) ไม่มีป้ายบอกทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว 2) ต้องทำหนังสือขออนุญาตก่อนจึงจะสามารถเข้าไปเที่ยวได้ 3) ขาดการประชาสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมกับหน่วยงานอื่น	1) มีสภาพถนนและพื้นผิวจราจรที่ดี ปัญหา 1) ไม่มีป้ายบอกทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities)	1) มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยว เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวภายในค่าย รวมถึงให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่	1) มีร้านอาหาร ร้านกาแฟ ฟิตเนส โรงพยาบาล ค่ายพระยอดเมืองขวาง ที่จอดรถ ตู้ ATM ปิมน้ำมัน ห้องน้ำแยกชาย-หญิง	1) มีตู้ ATM ปิมน้ำมัน ร้านกาแฟ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว

ศักยภาพ	ภาครัฐ	ภาคเอกชน	ภาคชุมชน
	<p>ท่องเที่ยวอื่นๆ ใน จังหวัดนครพนม</p> <p>2) มีสินค้าที่ระลึกจาก สมาคมแม่บ้าน ทหารบกจำหน่าย เช่น ผ้าไหม ผ้าฝ้ายทอมือ ผ้าย้อมคราม เป็นต้น</p> <p>3) มีร้านอาหาร ร้าน กาแฟ ฟิตเนส โรงพยาบาล ค่ายพระยอดเมืองขวาง ที่จอดรถ ห้องน้ำแยก ชาย-หญิง บริการรถรับ-ส่ง เพื่อ อำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว</p>	<p>เพื่ออำนวยความสะดวก สะดวกแก่นักท่องเที่ยว</p> <p>ปัญหา</p> <p>1) ศูนย์บริการ นักท่องเที่ยว เปิด-ปิด เป็นบางวัน</p> <p>2) ไม่มีร้านขายของที่ระลึกจากชุมชน เช่น ผลิตภัณฑ์ OTOP จากตำบลอื่นๆ ใน จังหวัดนครพนม</p> <p>3) ร้านอาหาร ไม่มี ความต่อเนื่องในการ เปิดให้บริการ</p>	<p>ปัญหา</p> <p>1) ที่จอดรถมีเส้นแบ่ง เขตสีซีดจาง</p> <p>2) ศูนย์บริการ นักท่องเที่ยว ไม่มี ความต่อเนื่องในการ เปิดให้บริการ</p> <p>3) ร้านอาหารไม่มี ความต่อเนื่องในการ เปิดให้บริการ</p> <p>4) ร้านขายของที่ระลึกภายในค่ายมีไม่มีความหลากหลาย</p>
<p>ด้านที่พัก (Accommodation)</p>	<p>1) ห้องพักรับมาตรฐาน สะอาด และมีให้เลือก หลายเช่น ห้องพักใน อาคาร เรือนริมน้ำ เป็นต้น</p> <p>2) มีบุคลากรพร้อม ให้บริการตลอด 24 ชั่วโมง</p>	<p>1) ห้องพักในค่ายมี ลักษณะคล้ายโฮมสเตย์ โดยพร้อมบริการ นักท่องเที่ยวเมื่อมีการ แจ้งเข้าพักก่อน</p> <p>2) ห้องพักรับมาตรฐาน ราคาคืนละ 350-500 บาท</p> <p>3) ห้องพักรับมีไฟส่องสว่างในตอนกลางคืน และมีความปลอดภัย ต่อชีวิตและทรัพย์สิน</p>	<p>1) ห้องพักราคาถูก 350-500 บาท</p> <p>2) ห้องพักรับมาตรฐาน</p> <p>ปัญหา</p> <p>1) ขาดการ ประชาสัมพันธ์ทาง Internet หรือมีการ จองห้องพักออนไลน์</p>

ศักยภาพ	ภาครัฐ	ภาคเอกชน	ภาคชุมชน
ด้านกิจกรรม (Activities)	1) มีการบริหารจัดการพื้นที่ทำกิจกรรม นันทนาการ ตามบริบทของพื้นที่อย่างเหมาะสม 2) มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในแต่ละกิจกรรมอย่างชัดเจน 3) กิจกรรมแต่ละประเภทเป็นกิจกรรมที่สร้างความประทับใจ และมีความแปลกใหม่ เช่น กิจกรรมการเรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ พายเรือแคนูอ่างเก็บน้ำห้วยส้มโฮง การฝึกยิงธนูและยิงปืน กระโดดหอสูง เป็นต้น 4) มีมาตรฐานป้องกันความปลอดภัยที่ดี ให้แก่นักท่องเที่ยว	1) มีการบริหารจัดการพื้นที่ทำกิจกรรม นันทนาการ ตามบริบทของพื้นที่อย่างเหมาะสม 2) มีเจ้าหน้าที่ดูแลตลอดระยะเวลาการทำกิจกรรม 3) กิจกรรมแต่ละประเภทเป็นกิจกรรมที่สร้างความประทับใจ และมีความแปลกใหม่ เช่น กิจกรรมการเรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ พายเรือแคนูอ่างเก็บน้ำห้วยส้มโฮง การฝึกยิงธนูและยิงปืน กระโดดหอสูง เป็นต้น ปัญหา 1) ขาดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงผจญภัยที่มีความทันสมัย	1) กิจกรรมการท่องเที่ยวแต่ละประเภท มีความทันสมัย แปลกใหม่ และน่าสนใจ เช่น กิจกรรมการเรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ พายเรือแคนูอ่างเก็บน้ำห้วยส้มโฮง การฝึกยิงธนูและยิงปืน กระโดดหอสูง เป็นต้น ปัญหา 1) ขาดการมีส่วนร่วมของชุมชนในการทำกิจกรรมการท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง

หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคชุมชน ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาศักยภาพ มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม ดังต่อไปนี้

1) มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง ควรมีการบริหารจัดการในเรื่องของการกระจายรายได้ให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างเป็นธรรมและเป็นระบบ รวมถึงควรให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ เช่น การลงทุนสร้างหรือปรับปรุงห้องน้ำ การบริหารจัดการด้านห้องพัก การจ้างงานให้คนในชุมชนให้มีรายได้ อีกทั้งมีการส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลรักษาแหล่งท่องเที่ยวของชุมชน เป็นการเสริมสร้างจิตสำนึกที่ดีต่อการอนุรักษ์และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เพื่อเป็นการส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีร่วมกันระหว่างค่าย ภาคเอกชน และชุมชน

2) มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง ควรให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมโดยการนำผลิตภัณฑ์ OTOP ของชุมชน หรือผลิตภัณฑ์ของดีจากตำบลต่างๆ เข้ามาขายเป็นของที่ระลึกให้แก่นักท่องเที่ยว เพราะทำให้เกิดความหลากหลายซึ่งจะช่วยดึงดูดใจนักท่องเที่ยวได้ให้มาเลือกซื้อผลิตภัณฑ์มากยิ่งขึ้น

3) มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง ควรมีความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคชุมชน ในการประชาสัมพันธ์ เช่น ทำโปรแกรมทัวร์ โบรชัวร์ การออกบูธ ซึ่งอาจจะต้องเข้าร่วมกับสถานที่ท่องเที่ยวอื่นๆ ในบริเวณใกล้เคียง เพื่อเป็นการเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยว ให้ดูมีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น เนื่องจากปัจจุบันนักท่องเที่ยวไม่ทราบข้อมูลทางการท่องเที่ยวของค่าย จากหน่วยงานภาคเอกชนและภาคชุมชน

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม โดยรวมทั้ง 5 ด้าน มีศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยว ประกอบด้วย (1) ด้านสิ่งดึงดูด (Attraction) คือ อนุสาวรีย์พระยอดเมืองขวาง เป็นสถานที่ที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ รวมถึงเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของประชาชนบริเวณค่ายพระยอดเมืองขวาง ซึ่งให้ความเคารพและศรัทธาเป็นอย่างมาก ศูนย์สาธิตเกษตรทฤษฎีใหม่ ซึ่งเป็นองค์ความรู้ให้แก่เกษตรกรและประชาชนที่สนใจได้มีส่วนร่วม เช่น การทำปุ๋ยหมัก การทำนา การเลี้ยงไก่วง โครงการเลี้ยงปลาแม่น้ำโขง เป็นต้น อ่างเก็บน้ำห้วยส้มโฮง เป็นอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ มีทัศนียภาพที่สวยงาม สนามยิงธนู ซึ่งมีความแปลกใหม่และเป็นสถานที่เพียงแห่งเดียวของจังหวัดนครพนม และสนามยิงปืนที่มีความปลอดภัยและได้มาตรฐาน (2) ด้านความสามารถในการเข้าถึง (Accessibility) มีสภาพถนนและพื้นผิวจราจรที่ดี ใช้สื่อออนไลน์ในการเข้าถึงข้อมูลทางการท่องเที่ยว เช่น Facebook และ Youtube (3) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่หลากหลาย เช่น ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ร้านขายของที่ระลึก ร้านอาหาร คริวแม่บ้าน 210 ที่จอดรถ ร้านกาแฟ เพื่อบริการแก่นักท่องเที่ยว (4) ด้านที่พัก

(Accommodation) มีห้องพักสะอาดได้มาตรฐาน ราคาเหมาะสมกับคุณภาพรวมถึงมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และ (5) ด้านกิจกรรม (Activities) มีกิจกรรมสำหรับนักท่องเที่ยว ได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ พายเรือแคนูอ่างเก็บน้ำห้วยส้มโฮง การฝึกยิงธนูและยิงปืน กระโดดหอสูง ซึ่งเป็นกิจกรรมที่น่าสนใจสร้างประสบการณ์ที่ดีให้นักท่องเที่ยว

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่ามณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จะมีศักยภาพตามองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว แต่ก็ยังขาดการประชาสัมพันธ์ การมีส่วนร่วมกับหน่วยงานอื่น เช่น การออกบูธ การจัดโปรแกรมการท่องเที่ยว เป็นต้น อีกทั้งไม่มีป้ายบอกทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงความสม่ำเสมอในการเปิด-ปิด ของศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก เพื่อให้บริการแก่นักท่องเที่ยว และขาดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงผจญภัยที่มีความทันสมัยเมื่อเทียบกับโครงการอาร์มี แลนด์ ที่อื่นๆ

ตอนที่ 3 วิเคราะห์สถานการณ์การท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ ของมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม

จากผลการศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม โดยการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมและการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้างกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) โดยใช้คำถามปลายเปิด (Open-ended Question) จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 3 กลุ่ม ได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคชุมชน จำนวน 15 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์สถานการณ์การท่องเที่ยว (SWOT Analysis) ได้ดังตารางที่ 4

ตาราง 4 วิเคราะห์สถานการณ์การท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ ของมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม

หัวข้อ	ภาครัฐ	ภาคเอกชน	ภาคชุมชน
จุดแข็ง Strengths	1) อนุสาวรีย์พระยอดเมืองขวาง 2) รูปแบบกิจกรรมทางการเที่ยวมีความแปลกใหม่และมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว 3) มีเส้นทางที่นักท่องเที่ยวสามารถใช้เดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างสะดวกสบาย และมีเพจสถานที่แหล่งท่องเที่ยวเป็นของตัวเอง สามารถโต้ตอบนักท่องเที่ยวได้อย่างรวดเร็ว 4) มีที่พักผ่อนไว้บริการนักท่องเที่ยว เช่น	1) อนุสาวรีย์พระยอดเมืองขวาง 2) เป็นแหล่งท่องเที่ยวมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว 3) เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ให้ความรู้และให้นักท่องเที่ยวได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม 4) ประชาสัมพันธ์ผ่านทาง Facebook ในเพจของตนเอง ซึ่งมีการอัปเดตการทำงานตลอด สามารถโต้ตอบคำถามนักท่องเที่ยวได้อย่างรวดเร็ว 5) มีการเชื่อมโยงสถานที่ท่องเที่ยวที่	1) อนุสาวรีย์พระยอดเมืองขวาง 2) เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ให้ความรู้สามารถนำไปปรับใช้ในการประกอบอาชีพ 3) เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความแปลกใหม่ 4) มีการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว โดยการ ใช้ Facebook และยูทูป ซึ่งเจ้าหน้าที่สามารถโต้ตอบคำถามได้อย่างรวดเร็ว 5) ภายในค่ายมีป้ายบอกประวัติความเป็นมา

หัวข้อ	ภาครัฐ	ภาคเอกชน	ภาคชุมชน
	<p>ศาลา ม้านั่ง เก้าอี้ รวมถึงมีทัศนียภาพที่สวยงาม สะอาด มีการแบ่งเขตของพื้นที่การทำกิจกรรมอย่างชัดเจน เหมาะสมกับบริบท 5) ห้องพักสะอาด ปลอดภัยได้มาตรฐาน ราคาไม่แพง</p> <p>6) มีเจ้าหน้าที่ดูแลนักท่องเที่ยวตลอดเวลา และมีความรู้ความชำนาญสามารถให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี</p>	<p>นำเสนอใจภายในเขตพื้นที่เข้าด้วยกัน โดยการใช้จุดเด่นของทรัพยากรที่มีในพื้นที่ 6) มีการเตรียมความพร้อมในเรื่องความปลอดภัยเมื่อเกิดอุบัติเหตุสำหรับนักท่องเที่ยว เนื่องจากภายในค่ายมีโรงพยาบาล อยู่ภายในเขตพื้นที่เดียวกัน</p> <p>7) ห้องพักสะอาด บรรยากาศดี สิ่งอำนวยความสะดวกครบได้มาตรฐาน</p> <p>8) กิจกรรมที่มีความแปลกใหม่ ตื่นเต้น ท้าทาย สร้างความประทับใจให้แก่ นักท่องเที่ยว เมื่อเทียบกับแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ภายในจังหวัดนครพนม</p>	<p>ป้ายประจำจุด อย่างชัดเจน</p> <p>6) มีสิ่งอำนวยความสะดวกตามโครงสร้างพื้นฐาน เช่น โรงพยาบาล สัญญาณโทรศัพท์ ร้านกาแฟ ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก ห้องน้ำ ลานจอดรถ ปิมน้ำมัน และตู้ ATM</p> <p>7) มีมาตรการป้องกันอันตรายสำหรับนักท่องเที่ยวในการทำกิจกรรม เช่น เสื้อชูชีพ หมวกนิรภัย ชุดป้องกันเสียงดัง ที่มีสภาพดีและเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว 8) ห้องพัก สะอาด มีมาตรฐาน ราคาไม่แพง ถ้าเทียบกับคุณภาพ มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน</p> <p>9) กิจกรรมท่องเที่ยวมีความโดดเด่น นำเสนอใจเหมาะสำหรับ นักท่องเที่ยวที่ชอบสัมผัสประสบการณ์ที่แปลกใหม่และตื่นเต้น</p>

หัวข้อ	ภาครัฐ	ภาคเอกชน	ภาคชุมชน
จุดอ่อน Weaknesses	<p>1) การเข้ามาเที่ยวต้องมี การแลกบัตรและต้องทำ หนังสือเพื่อเข้ามาเที่ยว ซึ่งอาจต้องใช้เวลาพอสมควร</p> <p>2) รับนักท่องเที่ยวแบบ เฉพาะกลุ่มหรือเป็นคณะ ไม่เปิดให้นักท่องเที่ยว ทั่วไป หรือนักท่องเที่ยว ที่เดินทางมาเองแบบ Individual</p> <p>3) ไม่มีนโยบายการ กำหนดแบบแผนต้อนรับ นักท่องเที่ยวที่ชัดเจน</p> <p>4) ไม่มีป้ายบอกทางมา แหล่งท่องเที่ยว</p> <p>5) ขาดเจ้าหน้าที่อยู่ ประจำตลอดเวลา จะมี เจ้าหน้าที่อยู่ประจำ เฉพาะเวลามี นักท่องเที่ยวที่มากันเป็น หมู่คณะ หรือมีคณะมา ศึกษาดูงานเท่านั้น</p> <p>6) ร้านขายของที่ระลึก มีเฉพาะผลิตภัณฑ์ของกลุ่มแม่บ้านทหาร ไม่มี สินค้าที่หลากหลาย จำหน่ายให้นักเที่ยว</p> <p>7) การบริหารจัดการ ภายในค่ายไม่เป็นระบบ</p>	<p>1) ขาดการ ประชาสัมพันธ์ที่มีความ หลากหลาย</p> <p>2) ขาดการมีส่วนร่วม และการส่งเสริมการ ท่องเที่ยวให้แก่หน่วยงาน อื่น เช่น การออกบูธ การทำโปรแกรมทัวร์ ร่วมกับสถานที่ท่องเที่ยว อื่นๆ เป็นต้น</p> <p>3) การเข้ามาเที่ยวต้องมี การทำหนังสือขออนุญาต หรือแลกบัตรก่อน ทำให้ นักท่องเที่ยวเปลี่ยนใจไป เที่ยวที่อื่นแทน</p> <p>4) ป้ายแสดงแผนที่ ท่องเที่ยวภายในค่ายเก่า มีสีที่ซีดจางและป้ายบาง จุดชำรุด ทрудโทรม</p> <p>5) ขาดข้อมูลข่าวสาร ด้านการท่องเที่ยว เช่น เอกสาร แผ่นพับ เพื่อ ให้บริการแก่นักท่องเที่ยว</p> <p>6) ร้านอาหารเปิด-ปิด เป็นบางวัน ขาดความ สม่่าเสมอ</p> <p>7) ร้านขายของที่ระลึก ไม่มีความหลากหลาย</p> <p>8) ห้องน้ำเก่า มีเฉพาะ แยกชาย-หญิง ควรเพิ่ม</p>	<p>1) การบริหารจัดการ และการตัดสินใจช้า เพราะต้องทำงานเป็น ระบบขั้นตอน</p> <p>2) ขาดการสร้าง เครือข่ายเชื่อมโยงกับ แหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ที่ ใกล้เคียงและชุมชนไม่มี ส่วนร่วม</p> <p>3) ช่องทางการเข้าถึง แหล่งท่องเที่ยวมีน้อย</p> <p>4) ไม่มีเบอร์โทรศัพท์ เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ ที่รับผิดชอบโดยตรง</p> <p>5) ขาดเจ้าหน้าที่ประจำ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ฝ้าประจำตลอดเวลาทำ การ จะมีเจ้าหน้าที่ดูแล เฉพาะเวลาที่มี นักท่องเที่ยวกลุ่มใหญ่ หรือมีคณะมาศึกษาดูงาน เท่านั้น</p> <p>6) ร้านขายของที่ระลึกมี เฉพาะผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม แม่บ้านทหาร ไม่มีสินค้า ที่เป็นผลิตภัณฑ์ OTOP จากชุมชน</p> <p>7) ห้องน้ำเก่าขาดความ ทันสมัย</p>

หัวข้อ	ภาครัฐ	ภาคเอกชน	ภาคชุมชน
	<p>และขาดบุคลากรดูแลกิจกรรมทางการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง</p> <p>8) อุปกรณ์อำนวยความสะดวกบางชนิดเก่าและทรุดโทรม เช่น เสื้อชูชีพ หมวกนิรภัย เป็นต้น</p>	<p>ห้องน้ำสำหรับผู้พิการ และขาดความทันสมัย</p> <p>9) ลานจอดรถไม่มีเส้นแบ่งเขตที่ชัดเจน ควรแยกที่จอดรถสำหรับเจ้าหน้าที่กับนักท่องเที่ยว</p> <p>10) ขาดความพร้อมในการบริการห้องพักตลอดเวลาเมื่อเทียบกับโรงแรมที่บริหารงานโดยเอกชน</p> <p>11) ขาดการจัดการระบบฐานข้อมูลของนักท่องเที่ยวที่มาพัก</p> <p>12) กิจกรรมที่จัดขึ้นมีความแปลกใหม่ แต่ขาดความทันสมัยเมื่อเทียบกับโครงการอาร์มี แลนด์ ที่อื่นๆ</p>	<p>8) ที่จอดรถ ไม่มีเส้นแบ่งเขตที่ชัดเจน</p> <p>9) ร้านอาหารภายในค่าย เปิดเป็นบางวัน เปิดเฉพาะวันที่มีกลุ่มศึกษาดูงานหรือมาเที่ยวที่เป็นหมู่คณะเท่านั้น</p> <p>10) แหล่งท่องเที่ยวขาดการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการทำงาน</p> <p>11) ควรมีการเพิ่มกิจกรรมเชิงผจญภัยและกีฬาให้มีความทันสมัยมากยิ่งขึ้น เช่น กิจกรรมยิงปืน BB GUN ยิงหนังสติ๊กปลูกป่า ขับรถ ATV รอบมณฑลทหารบกที่ 210 ขับรถ Go Kart เป็นต้น</p>
โอกาส Opportunities	<p>1) เป็นสถานที่ท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ (Army Land) แห่งแรกของจังหวัดนครพนม ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวในเขตพื้นที่ทหารที่มีรูปแบบการท่องเที่ยวที่แตกต่างจากที่อื่นๆ ในท้องถิ่น</p>	<p>1) แหล่งท่องเที่ยวเป็นสถานที่ราชการซึ่งทุกหน่วยงานให้ความเกรงใจสามารถใช้จุดนี้ในการขอความร่วมมือหรือมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวได้ เช่น การจัดโปรแกรมทัวร์ การออกบูธร่วมกับ</p>	<p>1) ชุมชนมีรายได้จากการขายของให้แก่นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาสักการะอนุสาวรีย์พระยอดเมืองขวาง</p> <p>2) ชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้นเนื่องจากค่ายรับซื้อผลิตภัณฑ์จากชุมชนเพื่อนำมาประกอบอาหาร</p>

หัวข้อ	ภาครัฐ	ภาคเอกชน	ภาคชุมชน
	<p>2) เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีความปลอดภัยเพราะอยู่ในเขตพื้นที่ทหาร</p> <p>3) แหล่งท่องเที่ยวอยู่ติดถนนหลักทางไปจังหวัดสกลนคร เป็นถนน 4 เลนส์ ซึ่งมีสภาพถนนดี ไม่เป็นหลุมบ่อ เดินทางได้สะดวกและอยู่ใกล้สนามบิน</p> <p>4) จังหวัดนครพนมมีสายการบินลงจอด 2 สาย คือ แอร์เอเชีย และไทยสมายแอร์ และค่าตัวเครื่องบินมีราคาถูก</p> <p>5) แหล่งท่องเที่ยวค่ายพระยอดเมืองขวาง เข้าร่วมกับโครงการของรัฐบาล นักท่องเที่ยวสามารถใช้สิทธิเราเที่ยวด้วยกัน เพื่อเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มีแลนด์ จังหวัดนครพนม</p> <p>6) ในเทศกาลประจำปี “ไหลเรือไฟจังหวัดนครพนม” ที่พักโดยเฉพาะในตัวเมืองเต็มเกือบทุกที่และขึ้นราคา</p>	<p>หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และชุมชน</p> <p>2) เป็นแหล่งท่องเที่ยวเพียงแห่งเดียวในจังหวัดนครพนมที่มีความพร้อมและสามารถตอบสนองต่อความต้องการของกลุ่มศึกษาดูงาน กลุ่มเยาวชน พนักงานบริษัท รวมอยู่ในแหล่งท่องเที่ยว เช่น ทั้งกิจกรรมท่องเที่ยว ศึกษาดูงาน ห้องพัก อาหาร</p> <p>3) การเดินทางไปถึงแหล่งท่องเที่ยวสะดวก ไม่ซับซ้อนเพราะอยู่ติดถนนหลักทางไปสกลนคร สภาพถนนเส้นทางไปแหล่งท่องเที่ยวมีสภาพดี ถนนใหญ่ 4 เลนส์ สะอาด</p> <p>4) แหล่งท่องเที่ยวอยู่ห่างจากสนามบินเพียง 10 นาที ตัวเมืองเพียง 25 นาที</p> <p>5) สนามบินนครพนมมีสายการบิน 2 สาย ที่ลงจอดท่าอากาศยาน คือ แอร์เอเชีย และไทยสมาย ซึ่งราคาตัว</p>	<p>ประจำวันให้แก่ทหาร เช่น ผัก ปลา ไข่ ข้าว เป็นต้น</p> <p>3) มีที่ตั้งติดกับถนนหลักทำให้การเดินทางมาถึงแหล่งท่องเที่ยวได้สะดวก</p> <p>4) สภาพถนนดี ไม่เป็นหลุมบ่อทำให้การเดินทางมาถึงแหล่งท่องเที่ยวสะดวกสบาย</p> <p>5) มีสาธารณูปโภคโดยรอบแหล่งท่องเที่ยวครบ เช่น ปิมน้ำมัน ปตท. ตลาดหน้าค่าย 7-11 วีซอป โลตัส ปิมน้ำมันดาวทองคำ ปีโตเลียม ร้านอาหาร ระเบียบฟู้ด เป็นต้น</p> <p>6) สถานที่ท่องเที่ยวค่ายพระยอดเมืองขวางอยู่ห่างจากสะพานมิตรภาพแห่งที่ 3 ใช้เวลาเพียง 33 นาที และห่างจากท่าเทียบเรือด่านศุลกากร เพียง 30 นาที ซึ่งนักท่องเที่ยวชาวลาวสามารถเดินทางมาเที่ยวไป-กลับ ได้ในวันเดียว</p> <p>7) กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีความสนใจพิเศษขยายตัว</p>

หัวข้อ	ภาครัฐ	ภาคเอกชน	ภาคชุมชน
	<p>แพงมาก ที่พักในค่ายอยู่ ไม่ไกลจากตัวเมืองมากนัก ใช้เวลาเดินทางเพียง 25 นาที ซึ่งเป็นอีกตัวเลือกหนึ่งของนักท่องเที่ยวได้</p> <p>7) รัฐบาลหน่วยงาน กองทัพบกและส่วนราชการจังหวัดนครพนม ให้ความสนใจในเรื่องของการส่งเสริมการท่องเที่ยวภายใต้ โครงการอาร์มี แลนด์ จึงได้จัดสรรงบประมาณ สนับสนุนแก่แหล่งท่องเที่ยวมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง ได้นำไปพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว</p>	<p>เครื่องบินไม่แพง ประมาณ 800-1,290 บาท แต่ละสายการบิน ลงจอดวันละ 2 เที่ยวบิน</p> <p>6) แหล่งท่องเที่ยวอยู่ใกล้สาธารณูปโภค เช่น ปั้มน้ำมัน 7-11 ร้าน กาแฟเมซอน จุดพักรถ ร้านอาหารระเบียงฟู้ด เป็นต้น</p> <p>7) แหล่งท่องเที่ยวอยู่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษ ซึ่งเป็นพื้นที่มีศักยภาพ ทางด้านการคมนาคม สามารถเชื่อมโยงเข้ากับเส้นทางการท่องเที่ยว เป็นอีกช่องทางในการดึงดูดนักท่องเที่ยวชาว ลาวและเวียดนามให้มาเที่ยว</p> <p>8) ในจังหวัดนครพนมไม่มีสถานที่ท่องเที่ยวใดที่มีกิจกรรมเหมือนแหล่งท่องเที่ยวค่ายพระยอดเมืองขวาง จึงทำให้ไม่มีคู่แข่ง ถ้าเทียบกับสถานที่ท่องเที่ยวที่มีกิจกรรมเหมือนกัน</p>	<p>เพิ่มมากขึ้น เช่น นักท่องเที่ยวเชิงผจญภัย และกีฬา นักท่องเที่ยวกลุ่มศึกษาดูงาน สัมมนา ซึ่งต้องการสถานที่ท่องเที่ยวที่มีบริการ ห้องพัก อาหาร ศึกษาดูงานและทำกิจกรรม ภายในที่เดียวกัน แหล่งท่องเที่ยวค่ายพระยอดเมืองขวางสามารถตอบ โจทย์ลูกค้ำกลุ่มนี้ได้</p> <p>8) สำนักงานจังหวัด นครพนมมีนโยบาย ส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดเพื่อเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจการ ท่องเที่ยวมีงบประมาณ จัดสรรคให้แหล่งท่องเที่ยวค่ายพระยอดเมืองขวางเพื่อนำไปพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว</p>

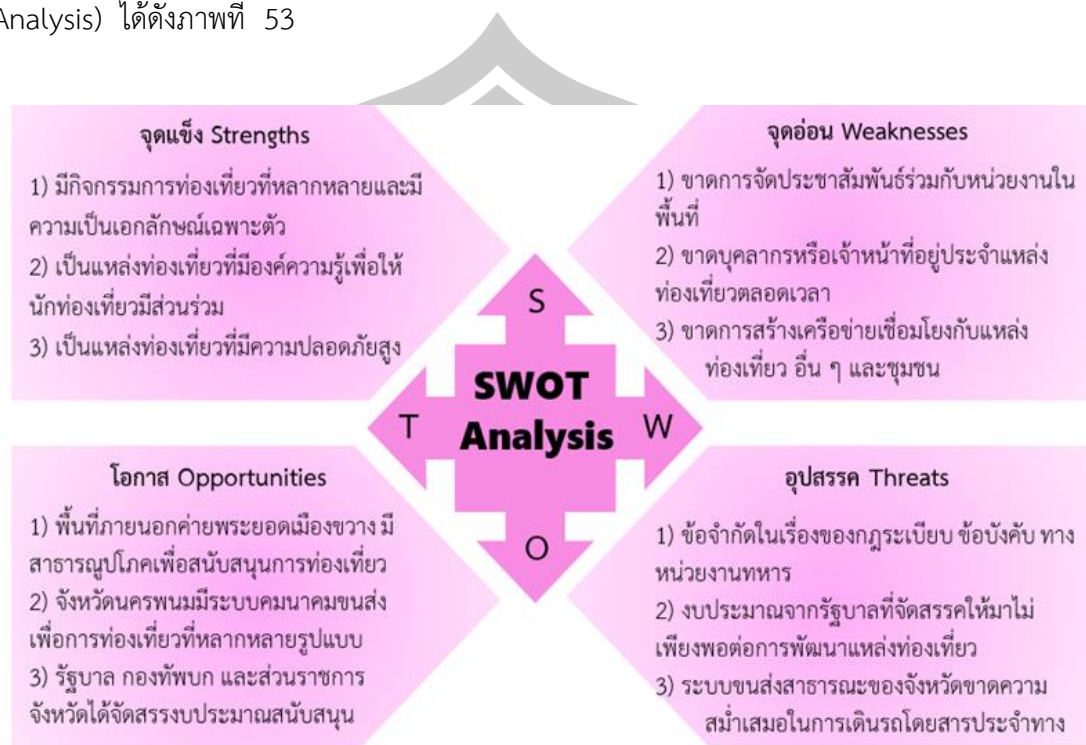
หัวข้อ	ภาครัฐ	ภาคเอกชน	ภาคชุมชน
อุปสรรค Threats	<p>1) งบประมาณจากรัฐบาลที่จัดสรรมาให้มาไม่เพียงพอต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว</p> <p>2) ระบบคมนาคม เช่น รถโดยสารประจำทาง ต้องรอนานประมาณ 30 นาที ถึง 1 ชั่วโมง กว่าจะมีรถผ่านมา</p> <p>3) ขาดงบประมาณสนับสนุนจากรัฐบาลในการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว เช่น งบประมาณการซ่อมแซมห้องน้ำ การทำลานจอดรถใหม่ งบประมาณการดูแลรักษาอุปกรณ์ และการปรับภูมิทัศน์ให้สวยงาม</p> <p>4) ท่าเลที่ตั้งของห้องพักภายในค่ายไม่ได้อยู่ติดกับริมแม่น้ำโขง ซึ่งนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะเลือกห้องพักที่อยู่ติดกับริมแม่น้ำโขงมากกว่า อีกทั้งโรงแรมบริเวณริมแม่น้ำโขงมีราคาไม่แพง เริ่มต้นที่ราคา 700</p>	<p>1) มีข้อจำกัด พื้นที่ บางส่วนไม่อนุญาตให้นักท่องเที่ยวเข้าไปเยี่ยมชมได้เอง ต้องมีเจ้าหน้าที่พาเข้าไป เช่น สนามยิงปืน สนามยิงธนู การปีนหน้าผาจำลอง และหอกระโดด 34 ฟุต</p> <p>2) การเข้า-ออก สถานที่ราชการ ต้องมีการแลกบัตรก่อนเข้า ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความคิดว่ายุ่งยาก อาจเลือกจะไปเที่ยวสถานที่ท่องเที่ยวอื่นแทน</p> <p>3) สถานการณ์การเมืองในประเทศไทยส่งผลต่อภาพลักษณ์ของหน่วยงานทหาร ทำให้นักท่องเที่ยวมีความเกรงที่เข้าไปเที่ยวในเขตพื้นที่ทหาร และอาจเลือกที่จะไปเที่ยวสถานที่อื่นแทน</p> <p>4) จังหวัดนครพนม กำลังก่อสร้างถนน 4 เลนส์ ตลอดระยะทาง ค่ายพระยอดเมืองขวาง จนถึง อำเภอกุสุมาลย์</p>	<p>1) สถานการณ์ทางการเมืองที่ไม่ปกติ ทำให้ภาพลักษณ์หน่วยงานทหารขาดความน่าเชื่อถือ นักท่องเที่ยวอาจเปลี่ยนใจไปเที่ยวสถานที่ท่องเที่ยวอื่นแทน</p> <p>2) ขั้นตอนการเข้าไปเที่ยวนักท่องเที่ยวต้องทำการแลกบัตรเข้าไป ถ้าเดินทางไปเป็นหมู่คณะก็ต้องทำหนังสือขออนุญาตก่อนซึ่งต้องใช้เวลาค่อนข้างนาน จึงจะสามารถเข้าไปเที่ยวได้ ทำให้นักท่องเที่ยวเปลี่ยนใจไปเที่ยวที่อื่นแทน</p> <p>3) ถ้านักท่องเที่ยวเดินทางโดยสาธารณะ อาจต้องรอนานประมาณ 30 นาที ถึง 1 ชั่วโมง กว่ารถจะผ่านมา</p> <p>4) ชุมชนในท้องถิ่นยังไม่เข้าใจเรื่องของการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มีแลนด์ และไม่มีโอกาสได้แสดงความความคิดเห็น หรือให้ความ</p>

หัวข้อ	ภาครัฐ	ภาคเอกชน	ภาคชุมชน
	<p>บาท5) 5) รัฐบาลจะจัดสรรงบประมาณมาให้ แต่ก็ยังไม่เพียงพอต่อการดำเนินงานหรือพัฒนาในบางส่วน</p> <p>6) สถานการณ์ความมั่นคงของหน่วยงาน รัฐบาลที่กระทบต่อความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยว ทำให้นักท่องเที่ยวไม่กล้าที่จะเข้ามาเที่ยวในพื้นที่เขตทหาร</p>	<p>จังหวัดสกลนคร ซึ่งโครงการน่าจะเสร็จสิ้นภายในปี 2564 นี้ ทำให้การเดินทางมาท่องเที่ยวโดยผ่านทางเส้นนี้ค่อนข้างที่จะไม่สะดวก</p> <p>5) ขาดแผนและแนวทางการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางด้านที่พัก เนื่องจากไม่มีงบประมาณสนับสนุนจากทางรัฐบาล และขาดการสร้างสรรคความมีส่วนร่วมกับชุมชน</p> <p>6) มีคู่แข่งชั้นทางการท่องเที่ยว คือ กรมทหารราบที่ 3 จังหวัดสกลนคร ซึ่งเป็นโครงการอาร์มี แลนด์ เช่นเดียวกัน และจังหวัดสกลนครมีความเจริญมากกว่า แหล่งท่องเที่ยวที่มีความทันสมัยมากกว่า เช่น ห้างสรรพสินค้าโรบินสัน วัดถ้ำผาแด่น อุทยานบัวเฉลิมพระเกียรติ เป็นต้น</p> <p>นักท่องเที่ยวอาจจะตัดสินใจไปเที่ยวที่จังหวัด</p>	<p>ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ภายในค่ายในเรื่องการวางแผนการจัดการการท่องเที่ยวเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ รวมถึงการวางแผนการเตรียมความพร้อมต้อนรับนักท่องเที่ยวในฐานะเป็นเจ้าบ้านที่ดี</p> <p>5) มีคู่แข่งชั้นทางการค้าเยอะ ถ้าเทียบกับห้องพักของโรงแรมซึ่งมีมาตรฐานเดียวกันในราคาที่ใกล้เคียงกัน</p> <p>6) เนื่องด้วยการเข้า-ออก ห้องพักภายในค่ายทหารมีกฎระเบียบ ต้องมีการแลกบัตรก่อนเข้า ทำให้นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เลือกที่จะใช้บริการห้องพักของสถานที่อื่นมากกว่า เพราะสามารถจอดรถลงไปติดต่อเข้า Check in ห้องพักได้เลย ไม่ต้องแลกบัตร</p> <p>7) จังหวัดสกลนครติดกับจังหวัดนครพนม ซึ่งมีกิจกรรมการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี</p>

หัวข้อ	ภาครัฐ	ภาคเอกชน	ภาคชุมชน
		สกลนครแทน เพราะมี เส้นทางการเชื่อมโยงเข้า กับแหล่งท่องเที่ยวที่มี ความทันสมัยและ หลากหลายมากกว่าที่ จังหวัดนครพนม	แลนด์ เช่นเดียวกัน คือ กรมทหารราบที่ 3 อีก ทั้งสถานที่ท่องเที่ยวใน จังหวัดสกลนครมีความ หลากหลายมากกว่า นักท่องเที่ยวอาจจะเลือก ไปเที่ยวกรมทหารราบที่ 3 เพราะสามารถแวะ เที่ยวสถานที่ท่องเที่ยว ใกล้เคียง เช่น โรบินสัน วัดถ้ำผาแด่น พิพิธภัณฑ หลวงปู่มั่น เป็นต้น

สรุปผลการวิเคราะห์สถานการณ์การท่องเที่ยว (SWOT Analysis) ของมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม พบว่า จุดแข็ง ได้แก่ (1) มีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลายและมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว (2) เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีองค์ความรู้ให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วม (3) เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความปลอดภัยสูง จุดอ่อน ได้แก่ (1) ขาดการประชาสัมพันธ์ร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่ (2) ขาดบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่อยู่ประจำแหล่งท่องเที่ยวตลอดเวลา (3) ขาดการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ และชุมชน โอกาส ได้แก่ (1) พื้นที่ภายนอกค่ายพระยอดเมืองขวาง มีสาธารณูปโภคเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว เช่น สถานีบริการน้ำมัน ตลาดสด ร้านขายของชำราย ห้างสรรพสินค้า และร้านอาหาร (2) จังหวัดนครพนมมีระบบคมนาคมขนส่งเพื่อการท่องเที่ยวที่หลากหลายรูปแบบสำหรับนักท่องเที่ยว (3) รัฐบาล หน่วยงานกองทัพบก และส่วนราชการจังหวัดได้จัดสรรงบประมาณสนับสนุน รวมถึงส่งเสริมการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ อุปสรรค ได้แก่ (1) ข้อจำกัดในเรื่องของกฎระเบียบ ข้อบังคับ ทางหน่วยงานทหาร (2) งบประมาณจากรัฐบาลที่จัดสรรคให้มาไม่เพียงพอต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว (3) ระบบขนส่งสาธารณะของจังหวัดนครพนมขาดความสม่ำเสมอในการเดินรถโดยสารประจำทาง

จากข้อมูลดังกล่าวสามารถสรุปผลการวิเคราะห์สถานการณ์การท่องเที่ยว (SWOT Analysis) ได้ดังภาพที่ 53

ภาพประกอบ 53 สรุปการวิเคราะห์สถานการณ์การท่องเที่ยว (SWOT Analysis) ภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม

ตอนที่ 4 แนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวตามมาตรฐานในมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปและบริบทของเขตพื้นที่ มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม มาวิเคราะห์ร่วมกับผลการวิจัยตอนที่ 2 คือ ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง มาทำการวิเคราะห์ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวและวิเคราะห์สถานการณ์การท่องเที่ยวรวมถึงจัดทำแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้โครงการ อาร์มี แลนด์ มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพในอนาคตต่อไป ดังนี้

1. การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก

- 1) ควรมีการปรับปรุงห้องน้ำสาธารณะสำหรับนักท่องเที่ยวให้มีความสะอาดทันสมัย และได้มาตรฐานห้องน้ำสาธารณะแหล่งท่องเที่ยว เช่น ห้องน้ำแบบชักโครก ห้องน้ำแยกชาย-หญิง ห้องน้ำสำหรับผู้พิการ เป็นต้น
- 2) ปรับปรุงลานจอดรถ ควรมีการแยกที่จอดรถของเจ้าหน้าที่กับนักท่องเที่ยวออกอย่างชัดเจน และมีการทาสีเส้นแบ่งช่องจอดรถตามมาตรฐานลานจอดรถ
- 3) มีเจ้าหน้าที่อยู่ประจำศูนย์บริการนักท่องเที่ยว เพื่อให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่นักท่องเที่ยวตลอดเวลาทำการ
- 4) ร้านอาหารภายในมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง ควรมีความหลากหลายและได้รับมาตรฐาน เช่น Clean Food Good Taste เพื่อเพิ่มความมั่นใจแก่นักท่องเที่ยว
- 5) ควรให้หน่วยงานเอกชนหรือชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ เช่น ร้านขายของที่ระลึกซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์จากชุมชน สินค้า OTOP ผลผลิตทางการเกษตร ร้านอาหาร เพื่อเพิ่มหลากหลายให้นักท่องเที่ยว เป็นต้น

2. การพัฒนากิจกรรมทางการท่องเที่ยว

- 1) ควรส่งบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่เข้าอบรม เพื่อพัฒนาทักษะความสามารถในการทำกิจกรรม รวมถึงเป็นการเพิ่มพูนความรู้และสร้างประสบการณ์ใหม่ๆ ให้เจ้าหน้าที่มีความชำนาญในด้านกิจกรรมมากยิ่งขึ้น

2) พัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงผจญภัยให้มีความทันสมัยมากขึ้น เช่น กิจกรรมยิงปืน BB GUN ยิงหนังสติ๊กปลูกป่า ขับรถ ATV ขับรถ Go Kart รอบมณฑลทหารบกที่ 210 และมีการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง เข้ากับแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ภายในจังหวัด

3) ควรมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมอัตลักษณ์ของมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง ร่วมกับชุมชนในท้องถิ่น เพื่อเป็นการเสริมสร้างการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างหน่วยงานทหารกับชุมชน การสร้างประสบการณ์ที่ดีให้หน่วยงานทหารกับชุมชนและการทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีความต่อเนื่องสม่ำเสมอ จะช่วยปลูกฝังให้ประชาชนมีจิตสำนึกในการช่วยกันอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวของชุมชนของตนเอง

3. การพัฒนาความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว

1) ควรเพิ่มป้ายบอกทางมายังแหล่งท่องเที่ยว ที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจนและมีระยะที่เหมาะสม

2) ควรมีการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ เช่น การออกบูธร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคชุมชน เนื่องจากปัจจุบันนักท่องเที่ยวไม่ทราบข้อมูลทางการท่องเที่ยวของค่าย อีกทั้งยังเป็นการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่น

3) ควรเปลี่ยนแผนที่บอกตำแหน่งของสถานที่ตั้งจุดภายในของแหล่งท่องเที่ยวใหม่ เพราะแผนที่เดิมเก่าและมีสีซีดจาง รวมถึงป้ายบอกทางในสถานที่แหล่งท่องเที่ยวบางป้ายชำรุด ควรทำการซ่อมแซมหรือเปลี่ยนใหม่

4. การพัฒนาด้านที่พัก

1) ควรให้หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคชุมชน มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาห้องพักภายในมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง ให้ได้มาตรฐานห้องพักตามเกณฑ์มาตรฐานที่พักของกรมการท่องเที่ยว เช่น การมีส่วนร่วมในการวางแผน ติดตาม และประเมินผล รวมถึงมีการประชุมร่วมกันแลกเปลี่ยนแนวความคิดเพื่อนำมาปรับใช้

2) ควรมีการปรับเปลี่ยนการจัดห้องพักตามกลุ่มเป้าหมายนักท่องเที่ยว เพื่อเป็นการสร้างความประทับใจและดึงดูดนักท่องเที่ยว เช่น การจัดห้องพักแบบโฮมสเตย์ เพื่อชูเอกลักษณ์ท้องถิ่น การจัดห้องพักแบบรีสอร์ต สอดคล้องตามบริบทของพื้นที่ เป็นต้น

3) ควรเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์ทางสื่อโซเชียลมีเดีย เช่น Booking.com, Agoda, Expedia ซึ่งเป็นเว็บไซต์ที่ได้การยอมรับทั่วโลก หรือมีการประชาสัมพันธ์ร่วมกับนิตยสาร

ของสายการบิน อาทิ แอร์เอเชีย ไทยสมายล์ ซึ่งเป็นสายการบินที่นักท่องเที่ยวใช้เดินทางมาจังหวัดนครพนม เป็นต้น

4) ควรใช้ผลิตภัณฑ์ของท้องถิ่นในการตกแต่งห้องพัก เช่น ดอกกันเกรา (ดอกไม้ประจำจังหวัดนครพนม) ผ้าขาวม้า ผ้าลายมุก หรือใช้วัตถุดิบหรือสมุนไพรที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาทำผลิตภัณฑ์ เช่น พักข้าวมาทำสบู่ ไยบวมมาขัดตัว ยาสระผมจากมะกรูด ดอกอัญชัน เป็นต้น หรือ ตกแต่งห้องพักสไตล์ทหาร เช่น ผ้าปูเตียงลายทหาร ของตกแต่งภายในห้องพักเกี่ยวกับทหาร จะทำให้ห้องพักภายในมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว เป็นเสน่ห์อีกอย่างหนึ่งที่สามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยว

5) ควรมีการจ้างงานคนในท้องถิ่น เช่น พนักงานทำความสะอาดห้องพัก พนักงานต้อนรับ เจ้าหน้าที่รับจองห้องพัก เพราะในบางครั้งเจ้าหน้าที่ทหารก็ติดภารกิจซึ่งไม่สามารถทำงานภายในแหล่งท่องเที่ยวได้ตลอด 24 ชั่วโมง รวมถึงเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่หน่วยงานทหารในการกระจายรายได้สู่ชุมชน

5. การพัฒนาสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว

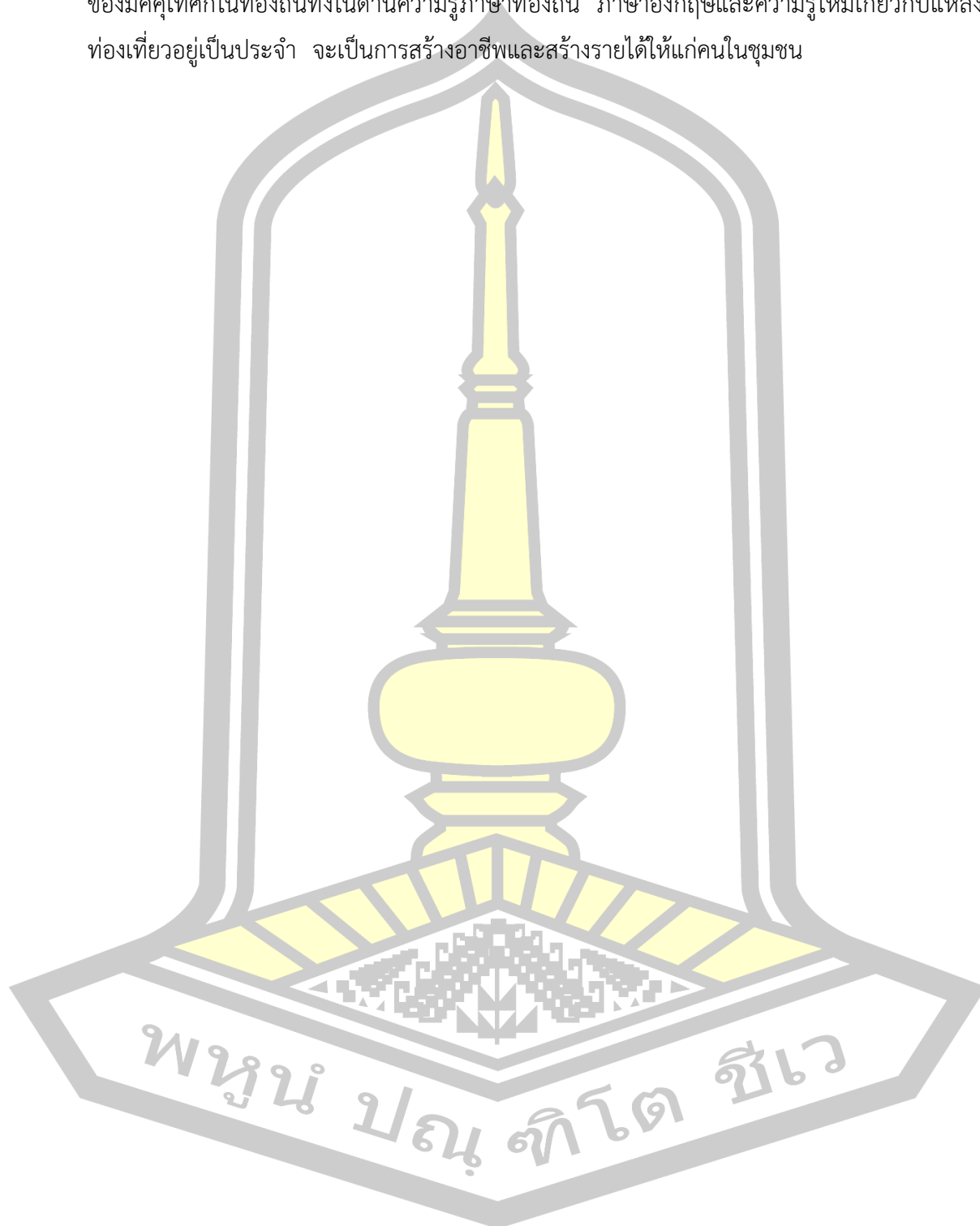
1) ควรให้หน่วยอื่นงานเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวด้วย ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคชุมชน เช่น การจัดเตรียมเครื่องสักการะอนุสาวรีย์พระยอดเมืองขวาง ศูนย์สาธิตเกษตรทฤษฎีใหม่โดยการให้นักวิชาการ ชาวบ้าน ที่มีประสบการณ์เข้ามามีส่วนร่วม สนามยิงธนู สนามยิงปืน อาจให้หน่วยงานเอกชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ เช่น การร่วมลงทุนพัฒนา การทำแผนพัฒนาระยะสั้น ระยะยาว เป็นต้น

2) ควรมีปรับภูมิทัศน์ภายในแหล่งท่องเที่ยว เช่น การจัดตกแต่งทางเข้าให้มีความสวยงาม สะอาด สอดคล้องกับสภาพบริบทของแหล่งท่องเที่ยว หรือจัดตกแต่งทางเข้าตามเทศกาล จัดมุกถ่ายรูป ซึ่งอาจขอคำแนะนำจากศูนย์การท่องเที่ยวและกีฬาประจำจังหวัดนครพนม เพื่อดึงดูดใจนักท่องเที่ยว

3) ควรมีการประชุมจัดทำแผนการพัฒนาสถานที่ทำกิจกรรมภายในมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง ให้มีความแปลกใหม่ ทันสมัย และได้มาตรฐานตามคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว

4) ควรมีการค้นหาประวัติความเป็นมาของพระยอดเมืองขวาง จากปราชญ์ชาวบ้านในชุมชน ผู้อาวุโส เพื่อจะนำเรื่องราวเหล่านี้ มาช่วยส่งเสริมให้แหล่งท่องเที่ยวมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง มีประวัติความเป็นมาที่น่าสนใจซึ่งเป็นจุดเชื่อมโยงเรื่องราวให้มีความน่าดึงดูดใจนักท่องเที่ยว

5) ควรจัดให้มีการอบรมมัคคุเทศก์ท้องถิ่นในการนำเที่ยว ตลอดจนพัฒนาองค์ความรู้ของมัคคุเทศก์ในท้องถิ่นทั้งในด้านความรู้ภาษาท้องถิ่น ภาษาอังกฤษและความรู้ใหม่เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวอยู่เป็นประจำ จะเป็นการสร้างอาชีพและสร้างรายได้ให้แก่คนในชุมชน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษามูลค่าไปและบริบทของเขตพื้นที่ มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม ศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม วิเคราะห์สถานการณ์การท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ ของมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม และสามารถนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตามมาตรฐานให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพต่อไปในอนาคต มีประเด็นสำคัญในการนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สรุปผล
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย

- 1) ศึกษาข้อมูลทั่วไป และบริบทของเขตพื้นที่ มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม
- 2) ศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม
- 3) วิเคราะห์สถานการณ์การท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ ของมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม
- 4) เสนอแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวตามมาตรฐานในมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม

2. สรุปผล

2.1 ข้อมูลทั่วไปและบริบทของเขตพื้นที่ มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม

ตามแนวคิดองค์ประกอบของการท่องเที่ยวทั้ง 5 ประการ ของ Tourism Western Australia (2008) ดังนี้

1) ด้านสิ่งดึงดูดใจ (Attraction)

แหล่งท่องเที่ยวที่เป็นสิ่งดึงดูดใจของมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง ได้แก่แก่นุสาวรีย์พระยอดเมืองขวาง เป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์คู่กับมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง และเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของชาวค่ายพระยอดเมืองขวาง ผู้ซึ่งเป็นวีรบุรุษผู้รักชาติที่ได้ปฏิบัติภารกิจในการป้องกันอธิปไตยดินแดนไทย เมื่อครั้งสมัยรัชกาลที่ 5 และยังเป็นชื่อที่มาของค่ายพระยอดเมืองขวางอีกด้วย นอกจากนี้ภายในมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวางยังมีทัศนียภาพที่มีความสวยงาม ร่มรื่น อยู่ติดกับอ่างเก็บน้ำห้วยส้มโฮง ซึ่งบริบทของพื้นที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว รวมถึงมีศูนย์สาธิตเกษตรทฤษฎีใหม่และสนามยิงปืนและสนามยิงธนู

2) ด้านความสามารถในการเข้าถึง (Accessibility)

การเดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยวมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง มีสภาพถนนและพื้นผิวจราจรที่ดี สามารถเดินทางได้สะดวก สามารถเดินทางได้ทั้งรถยนต์ส่วนตัวและรถโดยสารประจำทาง ซึ่งการเดินทางใช้เวลาประมาณ 10 นาที หากเริ่มต้นจากสนามบินนครพนม และ 25 นาที ถ้าเริ่มต้นจากในตัวเมืองนครพนม ภายในมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวางมีที่จอดรถอย่างกว้างขวาง และเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวหรือผู้ที่เดินทางมาเป็นหมู่คณะ แต่ไม่มีที่จอดรถสำหรับผู้พิการ สามารถเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวโดยการใช้สื่อออนไลน์ในการเข้าถึงสถานที่ท่องเที่ยวด้วยแอปพลิเคชันบนมือถือได้ เพราะการเดินทางไม่ซับซ้อน

3) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities)

ภายในมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวหรือผู้ที่สนใจเข้ามาศึกษาดูงานค่อนข้างที่จะหลากหลาย เช่น ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ร้านกาแฟ ร้านอาหารครัวแม่บ้าน 210 รถรางนำเที่ยว ร้านขายของที่ระลึก ที่จอดรถ สนามฟุตบอลหญ้าเทียม ฟิตเนส ตู้ ATM ม้านั่ง ถังขยะ ห้องน้ำ ซึ่งมีพนักงานที่คอยดูแลทำความสะอาดเป็นประจำ รวมถึงมีโรงพยาบาลภายในค่าย ในกรณีที่นักท่องเที่ยวเกิดอุบัติเหตุหรือเหตุการณ์ฉุกเฉิน

4) ด้านที่พัก (Accommodation)

ภายในมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง ประกอบไปด้วยห้องพักรับรองสำหรับนักท่องเที่ยวจำนวนทั้งสิ้น 50 ห้อง และมีโรงเรือนสำหรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเพื่อศึกษาดูงาน สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้ถึงจำนวน 200 คน อีกทั้งห้องพักอยู่ติดกับอ่างเก็บน้ำห้วยส้มโฮง ทำให้มีบรรยากาศและทัศนียภาพที่สวยงาม สร้างขึ้นเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวหรือผู้ที่สนใจเข้ามาศึกษาดูงาน รวมถึงเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวในช่วงเทศกาลไหลเรือไฟจังหวัดนครพนมซึ่งเป็นงานประจำปี โรงแรมและห้องพักในเมืองนครพนมเต็มเกือบทุกที่และมีราคาที่ค่อนข้างแพงห้องพักภายในมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง แห่งนี้เป็นอีกตัวเลือกหนึ่งสำหรับนักท่องเที่ยว ห้องพักสะอาดได้มาตรฐาน มีราคาเริ่มต้นเพียงแค่วันละ 350 -500 บาท ต่อคืน มีที่จอดรถกว้างขวางและมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ครบวงจร อีกทั้งมีระบบรักษาความปลอดภัยจากทหารซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถมั่นใจในความปลอดภัยได้

5) ด้านกิจกรรม (Activities)

แหล่งท่องเที่ยวมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม มีกิจกรรมการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ ที่น่าสนใจแบ่งกิจกรรมหลักๆ ออกเป็น 3 กิจกรรม ดังนี้

- (1) กิจกรรมพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงผจญภัยและกีฬา
- (2) กิจกรรมพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- (3) กิจกรรมพัฒนาท่องเที่ยวเรียนรู้ประวัติศาสตร์และพระราชกรณียกิจในราชวงศ์

จักรี

2.2 ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม

1) ด้านสิ่งดึงดูดใจ (Attraction)

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพ “ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม” ในด้านสิ่งดึงดูดใจ (Attraction) จากกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม คือ หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานเอกชน และภาคชุมชน สามารถสรุปได้ว่า ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในด้านสิ่งดึงดูดใจ คือ อนุสาวรีย์พระยอดเมืองขวาง เป็นสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยวที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ อีกทั้งภายในมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง มีทรัพยากรธรรมชาติที่สวยงาม เช่น ป่าไม้เต็งรัง อ่างเก็บน้ำห้วยส้มโฮง รวมถึงสนามยิงธนู สนามยิงปืน สามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยวอีกด้วย เพราะมีความแปลกใหม่ทันสมัย รวมถึงศูนย์สาธิตเกษตรทฤษฎีใหม่ เป็นสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยวที่มีองค์ความรู้หลากหลายให้นักท่องเที่ยวได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้วย ทั้งนี้มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง ควรมีการปรับปรุงในเรื่องของการเพิ่มการประชาสัมพันธ์ เพื่อเป็นตอบสนองต่อสถานการณ์การท่องเที่ยวในปัจจุบัน และทางมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง ควรมีการออกบูธเพื่อจัดประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวของตนเองร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ ในท้องถิ่น เช่น การจัดทำโปรแกรมการท่องเที่ยว เพื่อเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวร่วมกับสถานที่ท่องเที่ยวอื่นๆ ในจังหวัดนครพนม รวมถึงควรให้ชุมชนมีส่วนร่วมในด้านการบริหารจัดการ ด้วยการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการท่องเที่ยวให้แก่ชุมชน ซึ่งการให้ชุมชนมีส่วนร่วมนั้น ชุมชนจะได้ช่วยกันดูแลรักษาธรรมชาติท้องถิ่นของตนเอง อันจะส่งผลทำให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนต่อไปในอนาคต

2) ด้านความสามารถในการเข้าถึง (Accessibility)

จากการสัมภาษณ์จากกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม คือ หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานเอกชน และภาคชุมชน สรุปได้ว่า ถนนที่จะเดินทางไปถึงแหล่งท่องเที่ยวมีสภาพถนนและพื้นผิวจราจรที่ดี มีรถโดยสารประจำทางบริการ แต่ก็ต้องใช้เวลาเดินทางกว่าจะมีรถผ่านมา ประมาณ 30 นาที ถึง 1 ชั่วโมง หน่วยงานภาครัฐ เอกชน หรือชุมชน ควรมีการปรึกษาหารือกันเรื่องการนำรถ รับ-ส่ง นักท่องเที่ยว ในส่วนนี้จะทำให้ทุกฝ่ายมีรายได้เพิ่มขึ้น การเดินทางเข้า-ออก เพื่อไปแหล่งท่องเที่ยว ภาครัฐควรมีวิธีการที่ง่ายและสะดวกกว่าการทำหนังสือราชการก่อนที่จะเข้าไปเที่ยว เช่น อาจมีการจำหน่ายตั๋ว ให้นักท่องเที่ยวแทน การทำหนังสือราชการ จะทำให้ค่ายมีรายได้เพิ่มขึ้นอีกด้วย ในอนาคตอาจจะให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม เช่น ไกด์ นำเที่ยว เป็นต้น

3) ศักยภาพด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities)

จากการสัมภาษณ์จากกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม คือ หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานเอกชน และภาคชุมชน สรุปได้ว่า ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ควรจะมีเจ้าหน้าที่ประจำอยู่ประจำจุด เพื่อคอยบริการนักท่องเที่ยว รวมถึง ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก ควรมีการเปิดอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง อาจจะทำให้หน่วยงานเอกชนหรือชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม เพราะจะทำให้ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก เกิดความหลากหลาย เป็นการช่วยดึงดูดความสนใจของลูกค้าได้อีกทางหนึ่ง เช่น ร้านอาหารท้องถิ่น จากทางชุมชน ซึ่งเป็นอีกทางเลือกหนึ่งให้นักท่องเที่ยวที่มาจากต่างถิ่น หรือร้านอาหารที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวจากหน่วยงานภาคเอกชน สินค้า OTOP จากอำเภอท้องถิ่นจังหวัดนครพนม สิ่งเหล่านี้จะทำให้มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะทำให้มีรายได้เพิ่มจากการให้เข้าร้านค้า เป็นต้น นอกจากนี้ มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง ควรจะมีการปรับปรุงที่จอดรถให้มีความทันสมัยและเป็นระเบียบมากขึ้น โดยมีการแบ่งเขตพื้นที่จอดรถสำหรับเจ้าหน้าที่และนักท่องเที่ยวออกจากกัน ทาสีเส้นแบ่งเขตให้มีความชัดเจน รวมถึงห้องน้ำสาธารณะควรจะมีการปรับปรุงให้ทันสมัยเพียงพอต่อความต้องการและสะอาดมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ห้องน้ำแยกชาย-หญิงแล้ว ควรเพิ่มห้องน้ำสำหรับคนพิการ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว หรืออาจให้หน่วยงานเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการลงทุนสร้างห้องน้ำ เพราะทางมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง ไม่มีงบประมาณในส่วนนี้ และมีการส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลรักษาแหล่งท่องเที่ยว เพื่อเป็นการเสริมสร้างจิตสำนึกที่ดีต่อการอนุรักษ์และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

4) ศักยภาพด้านที่พัก (Accommodation)

จากการสัมภาษณ์จากกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม คือ หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานเอกชน และภาคชุมชน สรุปได้ว่า ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในด้านที่พัก มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง ควรจะมีการปรับปรุงในเรื่องของการเตรียมความพร้อมห้องพักรถตลอดเวลาเมื่อเทียบกับโรงแรม ควรจะมีการประชาสัมพันธ์ทาง เว็บไซต์ Website ฝากขายห้องพัก เช่น Agoda Booking.com Expedia เป็นต้น เพื่อการประชาสัมพันธ์และเพิ่มยอดขาย มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง ควรจะมีพนักงานดูแลประจำ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว ในการ Check in และ Check out แก่ นักท่องเที่ยว มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง ควรจะมีการประชาสัมพันธ์ไปยังหน่วยงานภาคเอกชนในจังหวัดนครพนม อาจทำโปรโมชั่นเพื่อส่งเสริมการขายร่วมกับหน่วยงานเอกชนในท้องถิ่น เพิ่มความดึงดูดความสนใจนักท่องเที่ยว หรือมีการจ้างงานคนในชุมชนให้มีส่วนร่วม เป็นต้น

5) ศักยภาพทางด้านกิจกรรม (Activities)

จากการสัมภาษณ์จากกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม คือ หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานเอกชน และภาคชุมชน สรุปได้ว่า ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในด้านกิจกรรมภายในมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง มีกิจกรรมหลัก 3 กิจกรรม ได้แก่

- (1) กิจกรรมพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงผจญภัยและกีฬา
- (2) กิจกรรมพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- (3) กิจกรรมพัฒนาท่องเที่ยวเชิงเรียนรู้ประวัติศาสตร์ และพระราชกรณียกิจใน

ราชวงศ์จักรี

พบว่า กิจกรรมการท่องเที่ยวแต่ละประเภท มีความทันสมัย แปลกใหม่ และน่าสนใจ เช่น กิจกรรมการเรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ พายเรือแคนูอ่างเก็บน้ำห้วยส้มโฮง การฝึกยิงธนูและยิงปืน กระโดดหอสูง เป็นกิจกรรมที่แปลกใหม่ถ้าเทียบกับแหล่งท่องเที่ยวภายในจังหวัดนครพนม แต่ขาดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงผจญภัยที่มีความทันสมัยถ้าเทียบกับโครงการอาร์มี แลนด์ ที่อื่น ๆ มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง ควรมีการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงผจญภัยให้มีความทันสมัยมากขึ้น เช่น กิจกรรมการยิงปืน BB GUN การยิงหนังสติ๊กปลูกป่า การขับรถ ATV หรือ Go Kart รอบมณฑลทหารบกที่ 210 เป็นต้น อีกทั้งควรมีการจัดทำโปรแกรมท่องเที่ยวและแจ้งหน่วยงานเอกชนจะได้มีการติดต่อหรือประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยว และมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง ควรให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมการท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่ได้จากการสัมภาษณ์

- 1) มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง ควรเพิ่มป้ายบอกทางมายังแหล่งท่องเที่ยว เป็นระยะทางที่เหมาะสม
- 2) ควรนำผลิตภัณฑ์ OTOP ของชุมชน หรือผลิตภัณฑ์ของดีจากตำบลต่างๆ ในจังหวัดนครพนม เข้ามาจำหน่ายเป็นของที่ระลึกให้นักท่องเที่ยว ซึ่งจะก่อให้เกิดความหลากหลาย อีกทั้งช่วยดึงดูดใจนักท่องเที่ยวได้ให้มาเลือกซื้อผลิตภัณฑ์มากยิ่งขึ้น
- 3) มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง ควรมีความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานอื่นๆ ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาสัมพันธ์ เช่น โบรชัวร์ การออกบูธ จัดทำโปรแกรมการท่องเที่ยว ร่วมกับสถานที่ท่องเที่ยวอื่นๆ ในจังหวัดนครพนม เพื่อเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยว ให้ดูมีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น เนื่องจากปัจจุบันนักท่องเที่ยวไม่ทราบข้อมูลทางการท่องเที่ยว

4) มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง ควรทำกิจกรรมร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ ในจังหวัดนครพนม เพื่อสร้างเครือข่ายและสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่ค่าย เช่น กิจกรรมวิ่งมาราธอนรอบอ่างเก็บน้ำห้วยส้มโฮง กิจกรรมแข่งพายเรือแคนู กิจกรรมยิงปืนการกุศล เป็นต้น

5) ควรเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวแบบอิสระ สามารถเข้าไปเที่ยวในมณฑลทหารบกที่ 210 ได้ เพราะเดิมรับเฉพาะนักท่องเที่ยวที่มาแบบหมู่คณะ เท่านั้น

2.3 วิเคราะห์สถานการณ์การท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ ของมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม

1) จุดแข็ง (Strengths)

อนุสาวรีย์พระยอดเมืองขวาง เป็นสถานที่ที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ อีกทั้งประชาชนบริเวณค่ายให้ความเคารพและศรัทธาต่ออนุสาวรีย์พระยอดเมืองขวางเป็นอย่างมาก และการมีรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลายและมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว สามารถสร้างความประทับใจให้แก่นักท่องเที่ยวได้ รวมถึงเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีองค์ความรู้ให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วม ในการทำกิจกรรมแล้วสามารถนำผลงานกลับไปด้วย นอกจากนี้แล้วยังพบว่า มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความปลอดภัยสูง นักท่องเที่ยวสามารถมั่นใจได้ว่ามีความปลอดภัยทั้งในเรื่องของชีวิตและทรัพย์สิน เพราะมีทหารเดินตรวจตลอด 24 ชั่วโมง และมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง มีมาตรการป้องกันอันตรายสำหรับนักท่องเที่ยวในการทำกิจกรรม เช่น เสื้อชูชีพ หมวกนิรภัย ชุดป้องกันเสียงดัง ที่มีสภาพดี และเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว

2) จุดอ่อน (Weaknesses)

มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง ขาดการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวกับหน่วยงานในพื้นที่ ควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์และการจัดการประชาสัมพันธ์กับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคชุมชน เช่น การออกบูธ การจัดโปรแกรมทัวร์ ร่วมกับหน่วยงานหรือบริษัทที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในท้องถิ่น มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง ควรมีการทำโบรชัวร์หรือแผ่นพับสถานที่ท่องเที่ยวเพื่อสำหรับแจกนักท่องเที่ยวด้วย อีกทั้งขาดบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่อยู่ประจำแหล่งท่องเที่ยวตลอดเวลา มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง ควรมีการจัดเวรหรือให้เจ้าหน้าที่อยู่ประจำตลอดเวลาทำการ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวในการให้ข้อ่าสารหรือการติดต่อ และขาดการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ และชุมชน

3) โอกาส (Opportunities)

มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง เป็นสถานที่ท่องเที่ยวซึ่งมีพื้นที่ภายนอกค่ายพระยอดเมืองขวาง มีสาธารณูปโภคเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวที่มีความหลากหลาย เช่น สถานีบริการน้ำมัน ตลาดสด ร้านขายของชำร่วย ห้างสรรพสินค้า และร้านอาหาร อีกทั้งจังหวัดนครพนมมีระบบคมนาคมขนส่งเพื่อการท่องเที่ยวที่หลากหลายรูปแบบสำหรับนักท่องเที่ยว เช่น รถโดยสารประจำทาง เครื่องบิน รวมถึงได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล หน่วยงานกองทัพบก และส่วนราชการจังหวัดได้จัดสรรงบประมาณสนับสนุน รวมถึงส่งเสริมการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์

4) อุปสรรค

เนื่องจาก มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง มีข้อจำกัดในเรื่องของกฎระเบียบ ข้อบังคับ ทางหน่วยงานทหาร นักท่องเที่ยวต้องมีการทำหนังสือเข้ามาก่อน จึงทำให้เกิดความล่าช้าทำ อีกทั้งงบประมาณจากรัฐบาลที่จัดสรรมาให้มาไม่เพียงพอต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว จึงทำให้ไม่มีงบประมาณในการดูแลรักษาอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก เช่น การซ่อมแซมห้องน้ำ การทำลานจอดรถใหม่ การปรับภูมิทัศน์ให้มีความสวยงาม เป็นต้น รวมถึงระบบขนส่งสาธารณะของจังหวัดนครพนมขาดความสม่ำเสมอในการเดินรถโดยสารประจำทาง สำหรับนักท่องเที่ยวที่เลือกใช้รถโดยสารประจำทางมาท่องเที่ยวต้องใช้เวลาในการรอรถนาน ประมาณ 30 นาที ถึง 1 ชั่วโมง

2.4 แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม ประกอบด้วย

1) การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก

(1) ควรมีการปรับปรุงห้องน้ำสำหรับนักท่องเที่ยวให้มีความสะอาดและได้มาตรฐาน ห้องน้ำสาธารณะแหล่งท่องเที่ยว เช่น ห้องน้ำแบบชักโครก ห้องน้ำแยกชาย-หญิง ห้องน้ำสำหรับผู้พิการ และมีเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว

(2) ปรับปรุงลานจอดรถ ควรมีการแยกที่จอดรถของเจ้าหน้าที่กับนักท่องเที่ยวอย่างชัดเจน มีการทำสีเส้นแบ่งช่องจอดรถตามมาตรฐานลานจอดรถและมีเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว

(3) มีเจ้าหน้าที่อยู่ประจำศูนย์บริการนักท่องเที่ยว เพื่อบริการข้อมูลข่าวสารแก่นักท่องเที่ยวตลอดเวลาทำการ มีบอร์ดประชาสัมพันธ์แจ้งเวลาปิด-เปิด ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน

(4) ควรมีการปรับปรุงร้านอาหารให้มีความหลากหลาย และได้รับมาตรฐานความสะอาด เช่น Clean Food Good Taste เพื่อเพิ่มความมั่นใจให้แก่นักท่องเที่ยว

(5) ควรให้หน่วยงานเอกชนหรือชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ เช่น ร้านขายของที่ระลึก ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์จากชุมชน สินค้า OTOP ผลผลิตทางการเกษตร เพื่อเปิดโอกาสการสร้างงานให้แก่ชุมชนและเป็นการกระจายรายได้สู่ทุกภาคส่วน

2) การพัฒนากิจกรรมทางการท่องเที่ยว

(1) ควรส่งบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่เข้าอบรมเพื่อพัฒนาทักษะความสามารถในการทำกิจกรรมเพื่อเพิ่มความรู้ในการจัดกิจกรรม และการต้อนรับนักท่องเที่ยว ซึ่งนักท่องเที่ยวจะได้รับประสบการณ์ใหม่ๆ รวมถึงเจ้าหน้าที่จะมีความชำนาญในด้านกิจกรรมมากยิ่งขึ้น

(2) ควรพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงผจญภัยให้มีความทันสมัยและแปลกใหม่มากขึ้น เช่น กิจกรรมยิงปืน BB GUN ยิงหนังสติ๊กปลูกป่า ขับรถ ATV ขับรถ Go Kart รอบมณฑลทหารบกที่ 210 ล่องแพ รอบอ่างเก็บน้ำห้วยส้มโฮง ขับเจ็ทสกี รอบอ่างเก็บน้ำห้วยส้มโฮง เป็นต้น

(3) มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมอัตลักษณ์ของมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง ร่วมกับชุมชนในท้องถิ่นเพื่อเป็นการเสริมสร้างการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างหน่วยงานทหารกับชุมชน การสร้างประสบการณ์ที่ดีให้หน่วยงานทหารกับชุมชนและการทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีความต่อเนื่องสม่ำเสมอ จะช่วยปลูกฝังให้ประชาชนมีจิตสำนึกในการช่วยกันอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวของชุมชนของตนเอง เช่น กิจกรรมเก็บขยะ ปลูกต้นไม้ วิ่งมาราธอน การกุศล ชมรมปั่นจักรยานเพื่อสุขภาพ เป็นต้น

3) การพัฒนาความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว

(1) ควรเพิ่มป้ายบอกทางมาแหล่งท่องเที่ยว ที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน มีระยะที่เหมาะสม และเพิ่มป้ายประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว

(2) ควรมีการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ เช่น การออกบูธร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคชุมชน เช่น งานไทยเที่ยวไทย การเข้าร่วมโครงการท่องเที่ยวของรัฐบาล การนำแผ่นพับจากบริษัททัวร์ในท้องถิ่นประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการขาย เป็นต้น เนื่องจากปัจจุบันนักท่องเที่ยวไม่ทราบข้อมูลทางการท่องเที่ยวของค่าย อีกทั้งยังเป็นการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่น

(3) ควรเปลี่ยนแผนที่บอกตำแหน่งของสถานที่ตั้งจุดภายในของแหล่งท่องเที่ยวใหม่ เพราะแผนที่เดิมเก่าและมีสีซีดจาง รวมถึงป้ายบอกทางในสถานที่แหล่งท่องเที่ยวบางป้ายชำรุด ควรทำการซ่อมแซมหรือเปลี่ยนใหม่ ให้มีความชัดเจนและสวยงามเข้ากับบริบทของพื้นที่

4) การพัฒนาด้านที่พัก

(1) ควรให้หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคชุมชน มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาห้องพักภายในมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง ให้ได้มาตรฐานห้องพักตามเกณฑ์มาตรฐานที่พักของกรมการท่องเที่ยว เช่น มีส่วนร่วมในการวางแผน ติดตาม และประเมินผล รวมถึงมีการประชุมร่วมกันแลกเปลี่ยนแนวความคิดเพื่อนำมาปรับใช้

(2) ควรมีการปรับเปลี่ยนการจัดห้องพักตามกลุ่มเป้าหมายนักท่องเที่ยว เพื่อเป็นการสร้างความประทับใจและดึงดูดนักท่องเที่ยว เช่น การจัดห้องพักแบบโฮมสเตย์ เพื่อชูเอกลักษณ์ท้องถิ่น การจัดห้องพักแบบรีสอร์ต สอดคล้องตามบริบทของพื้นที่ เป็นต้น

(3) ควรเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์ทางสื่อโซเชียลมีเดีย เช่น Booking.com, Agoda, Expedia ซึ่งเป็นเว็บไซต์ที่ได้รับการยอมรับทั่วโลก หรือประชาสัมพันธ์ร่วมกับนิตยสารสายการบิน อาทิ แอร์เอเชีย ไทยสมายล์ ซึ่งเป็นสายการบินที่นักท่องเที่ยวใช้เดินทางมาจังหวัดนครพนม เป็นต้น

(4) ควรใช้ผลิตภัณฑ์ของท้องถิ่นตกแต่งห้องพัก เช่น ดอกกันเกรา (ดอกไม้ประจำจังหวัดนครพนม) ผ้าขาวม้า ผ้าลายมุก หรือใช้วัตถุดิบหรือสมุนไพรที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาทำผลิตภัณฑ์ เช่น พักข้าวมาทำสบู่ โยบวบมาขัดตัว ยาสระผมจากมะกรูด ดอกอัญชัน เป็นต้น หรือ ตกแต่งห้องพักสไตล์ทหาร เช่น ผ้าปูเตียงลายทหาร ของตกแต่งภายในห้องพักเกี่ยวกับทหาร จะทำให้ห้องพักภายในมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว เป็นเสน่ห์อีกอย่างหนึ่งที่สามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยว

(5) ควรมีการจ้างงานคนในท้องถิ่น เช่น พนักงานทำความสะอาดห้องพัก พนักงานต้อนรับ เจ้าหน้าที่รับจองห้องพัก เพราะในบางครั้งทหารก็ติดภารกิจไม่สามารถทำงานภายในแหล่งท่องเที่ยวได้ตลอด 24 ชั่วโมง รวมถึงเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่หน่วยงานทหารในการกระจายรายได้สู่ชุมชน

5) การพัฒนาสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว

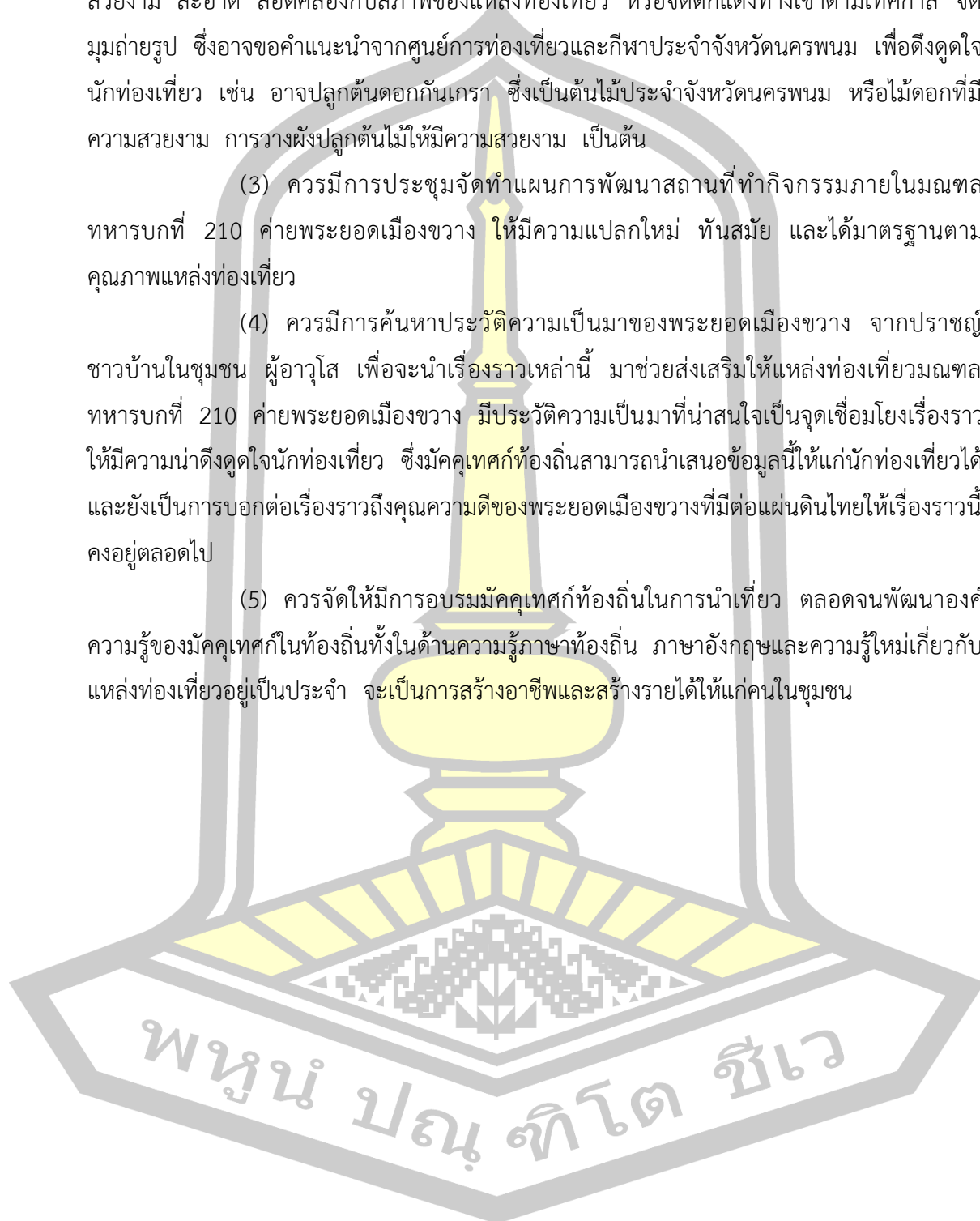
(1) ควรให้หน่วยอื่นงานเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวด้วย ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคชุมชน เช่น การจัดเตรียมเครื่องสักการะอนุสาวรีย์พระยอดเมืองขวาง ศูนย์สาธิตเกษตรทฤษฎีใหม่โดยการให้นักวิชาการ ชาวบ้าน ที่มีประสบการณ์เข้ามามีส่วนร่วม สนามยิงธนู สนามยิงปืน อาจให้หน่วยงานเอกชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ เช่น การร่วมลงทุนพัฒนาสถานที่ทำกิจกรรมให้มีความทันสมัยมากยิ่งขึ้น เช่น ห้องเล่นพิตเนตดีแอร์มีเจ้าหน้าที่คอยให้คำแนะนำตลอดเวลาทำการ สเตเดียมสนามฟุตบอลหญ้าเทียมที่ได้มาตรฐาน การทำแผนพัฒนาระยะสั้นและระยะยาว เพื่อรองรับและดึงดูดใจนักท่องเที่ยว เป็นต้น

(2) ควรมีปรับปรุงทัศนียภาพในแหล่งท่องเที่ยว เช่น การจัดตกแต่งทางเข้าให้มีความสวยงาม สะอาด สอดคล้องกับสภาพของแหล่งท่องเที่ยว หรือจัดตกแต่งทางเข้าตามเทศกาล จัดมุมถ่ายรูป ซึ่งอาจขอคำแนะนำจากศูนย์การท่องเที่ยวและกีฬาประจำจังหวัดนครพนม เพื่อดึงดูดใจนักท่องเที่ยว เช่น อาจปลูกต้นดอกกันเกรา ซึ่งเป็นต้นไม้ประจำจังหวัดนครพนม หรือไม้ดอกที่มีความสวยงาม การวางผังปลูกต้นไม้ให้มีความสวยงาม เป็นต้น

(3) ควรมีการประชุมจัดทำแผนการพัฒนาสถานที่ทำกิจกรรมภายในมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง ให้มีความแปลกใหม่ ทันสมัย และได้มาตรฐานตามคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว

(4) ควรมีการค้นหาประวัติความเป็นมาของพระยอดเมืองขวาง จากปราชญ์ชาวบ้านในชุมชน ผู้อาวุโส เพื่อนำเรื่องราวเหล่านี้ มาช่วยส่งเสริมให้แหล่งท่องเที่ยวมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง มีประวัติความเป็นมาที่น่าสนใจเป็นจุดเชื่อมโยงเรื่องราวให้มีความน่าดึงดูดใจนักท่องเที่ยว ซึ่งมีคฤหบดีท้องถิ่นสามารถนำเสนอข้อมูลนี้แก่นักท่องเที่ยวได้ และยังเป็นการบอกต่อเรื่องราวถึงคุณความดีของพระยอดเมืองขวางที่มีต่อแผ่นดินไทยให้เรื่องราวนี้คงอยู่ตลอดไป

(5) ควรจัดให้มีการอบรมมัคคุเทศก์ท้องถิ่นในการนำเที่ยว ตลอดจนพัฒนาองค์ความรู้ของมัคคุเทศก์ในท้องถิ่นทั้งในด้านความรู้ภาษาท้องถิ่น ภาษาอังกฤษและความรู้ใหม่เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวอยู่เป็นประจำ จะเป็นการสร้างอาชีพและสร้างรายได้ให้แก่คนในชุมชน

3. อภิปรายผล

การศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์การท่องเที่ยว (SWOT Analysis) ภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม และสามารถนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีคุณภาพได้ต่อไป มีประเด็นในการอภิปราย ดังนี้

3.1 ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนมมีประเด็นในการอภิปราย

ผลการวิเคราะห์ ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในด้านสิ่งดึงดูดใจของมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม พบว่า อนุสาวรีย์พระยอดเมืองขวาง เป็นสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยวที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์และมีทัศนียภาพที่สวยงามมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว เป็นเพราะว่า อนุสาวรีย์พระยอดเมืองขวาง เป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์คู่กับมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง ซึ่งเป็นที่เคารพและยึดเหนี่ยวจิตใจของชาวค่ายพระยอดเมืองขวาง อีกทั้งมีสภาพแวดล้อมที่สวยงาม ร่มรื่น มีการจัดตกแต่งทางเข้าสวยงามสะอาดเป็นระเบียบ โดยการปรับสภาพแวดล้อมภายในค่ายให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ ทั้งนี้ภาครัฐควรมีการปรับปรุงในเรื่องการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในด้านการบริหารจัดการ ด้วยการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการท่องเที่ยวให้แก่ชุมชน จะได้ช่วยกันดูแลรักษาธรรมชาติท้องถิ่นของตนเอง อันจะส่งผลทำให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนต่อไปในอนาคต และเป็นตอบสนองสถานการณ์การท่องเที่ยวในปัจจุบันสอดคล้องกับผลการวิจัยของ มาริกา ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา (2553) ที่ศึกษาเรื่อง การสร้างเกณฑ์ประเมินมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวในเขตทหารของกองทัพบก และพบว่า มีมิติที่ใช้ในการประเมินมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวในเขตทหารของกองทัพบก 3 ด้าน ได้แก่ การบริหารจัดการ แหล่งท่องเที่ยว คุณภาพแหล่งท่องเที่ยวและคุณภาพกิจกรรม ได้กล่าวว่า การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวจะเกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น แหล่งท่องเที่ยวต้องมีหลักในการจัดการใช้พื้นที่ เพื่อสำหรับทำกิจกรรมต่างๆ อย่างเหมาะสม ตามสภาพของพื้นที่ รวมถึงการมีระบบการจัดการสภาพแวดล้อมโดยรอบแหล่งท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การปลูกต้นไม้ ดอกไม้ ท้องถิ่น การปรับภูมิทัศน์ให้มีความสวยงาม สะอาด หรือมีสิ่งก่อสร้างที่มีความสอดคล้องกลมกลืนกับสภาพธรรมชาติ ทั้งนี้ยังพบว่าผลการวิจัยมีความเห็นตรงกับ Qiufen Zhang (2012) ได้ศึกษาเรื่อง การส่งเสริมประสิทธิภาพของแหล่งท่องเที่ยวด้วยการวิเคราะห์ SWOT ในประเทศจีน พบว่า สิ่งสำคัญในการ

พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว คือ การบริหารจัดการสถานที่ท่องเที่ยวให้มีความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ รวมถึงการมีเสน่ห์ที่ดึงดูดใจนักท่องเที่ยว เพื่อเป็นการสร้างแบรนด์กลยุทธ์ หลังจากนั้นควรแก้ไขข้อเสียเพื่อเป็นการกำหนดกลยุทธ์ในเชิงรุกของแหล่งท่องเที่ยวให้ชัดเจน

ในส่วนของผลการวิเคราะห์ ศักยภาพในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ควรจะมีเจ้าหน้าที่อยู่ประจำการตลอดเวลาทำการ รวมถึงร้านอาหารครัวแม่บ้าน มทบ.210 ร้านขายของที่ระลึก จะได้เกิดความสม่ำเสมอและต่อเนื่อง นอกจากนี้แล้วที่จอดรถและห้องน้ำสาธารณะต้องมีเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว รวมถึงภายในแหล่งท่องเที่ยวต้องมีที่พักผ่อนไว้คอยบริการนักท่องเที่ยว ได้แก่ ศาลา ม้านั่ง เก้าอี้ ชุมนพัก เป็นต้น และมีมาตรการในการป้องกันอุบัติเหตุในกรณีที่นักท่องเที่ยวได้รับบาดเจ็บจากการทำกิจกรรมภายในแหล่งท่องเที่ยวมีสิ่งอำนวยความสะดวกทางด้านสาธารณูปโภคซึ่งมีความหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็น ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ร้านอาหาร ห้องน้ำแยกชาย-หญิง อุปกรณ์ปฐมพยาบาล ที่จอดรถ ร้านขายของที่ระลึก ตู้ ATM โรงพยาบาล แต่สิ่งอำนวยความสะดวกเหล่านี้ควรต้องมีการปรับปรุง เช่น ที่จอดรถที่ยังไม่ได้มาตรฐาน ควรมีการปรับปรุงทาสีเส้นแบ่งเขตใหม่ให้มีความชัดเจน แยกที่จอดรถสำหรับเจ้าหน้าที่และนักท่องเที่ยวออกจากกัน และที่จอดรถต้องเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว ห้องน้ำที่ไม่ทันสมัย ควรมีการปรับปรุง ห้องน้ำตามมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยว ร้านอาหาร ควรเพิ่มความหลากหลายด้วยการเชิญภาคเอกชนและภาคชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม เช่น การเปิดร้านท้องถิ่นจากทางชุมชน และร้านอาหารต้องได้รับมาตรฐานความสะอาด ร้านขายของที่ระลึกจากผลิตภัณฑ์ OTOP จากตำบลต่างๆ ในจังหวัดนครพนม เป็นการเพิ่มความหลากหลายอีกทางหนึ่ง รวมถึงศูนย์ให้บริการข่าวสารข้อมูลคำแนะนำให้แก่นักท่องเที่ยวที่มีเจ้าหน้าที่ประจำตลอดเวลาทำการ และเจ้าหน้าที่ให้การต้อนรับที่ดี มีความเอาใจใส่นักท่องเที่ยว และสามารถอำนวยความสะดวกได้อย่างรวดเร็ว

ผลการวิจัยข้างต้นมีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทศนาวลัย ตันติเอกรัตน์ (2560) ที่ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของประชาชนในท้องถิ่น กรณีศึกษาเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง พบว่า ควรเปิดโอกาสหรือเพิ่มช่องทางให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน รวมถึงมีการประชุม พุดคุยกัน เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น อีกทั้งควรส่งเสริมให้ชุมชนมีรายได้จากการท่องเที่ยว เช่น การพัฒนาสินค้าแปรรูปอาหารจากท้องถิ่น เพื่อนำมาขายเป็นของฝาก ภายในแหล่งท่องเที่ยว และควรมีการจัดสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกที่ทันสมัยให้แก่นักท่องเที่ยว เช่น ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ห้องน้ำ ตู้ ATM เป็นต้น รวมถึงควรส่งเสริมให้ชุมชนและนักท่องเที่ยวมิจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น การไม่ทิ้งขยะ การรักษาความสะอาด เป็นต้น ทั้งนี้ยังพบว่ามีผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมพงา เพ็ญนาเรนทร์ (2560) ที่ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนา

ศักยภาพการท่องเที่ยวของตลาดน้ำภาคกลาง เพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งพบว่า การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวควรนำมามาตรฐานของแหล่งท่องเที่ยวมาประยุกต์ใช้ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว เช่น การพัฒนาด้านบุคลากร การโฆษณาประชาสัมพันธ์ สิ่งอำนวยความสะดวก รวมถึงควรมีการประสานงานเครือข่ายกับหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และชุมชน

3.2 การวิเคราะห์สถานการณ์การท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ ของมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม

1) ผลการวิเคราะห์จุดอ่อนของการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ ของมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง พบว่า ขาดการจัดประชาสัมพันธ์ร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่ และขาดการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ และชุมชน ทั้งนี้ควรมีการเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน โดยการออกบูธ การจัดโปรแกรมทัวร์ ร่วมกับสถานที่ท่องเที่ยวอื่นๆ ในท้องถิ่น ซึ่งมีผลการวิจัยสอดคล้องกับ ดนัย วินัยรัตน์ (2562) ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการจัดการตลาดท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดเพชรบุรี เพื่อบูรณาการสู่เขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตก พบว่า การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวควรมีช่องทางการติดต่อสื่อสารได้หลายช่องทาง เพื่อเพิ่มความสะดวกสบายให้แก่นักท่องเที่ยว รวมถึงมีการประชาสัมพันธ์ร่วมกับแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่ในจังหวัด นอกจากนี้ยังพบว่ามีผลการวิจัยตรงกับ Andrzej Stasiak (2013) ที่ศึกษาเรื่อง ช่องว่างทางเศรษฐกิจและรูปแบบใหม่ของการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ จากการศึกษาพบว่า การสร้างประสบการณ์แบบเดิมๆ ไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว ควรมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการส่งเสริมการท่องเที่ยวพื้นที่สำหรับการทำกิจกรรมนันทนาการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ๆ เช่น การท่องเที่ยวในเขตทหาร การท่องเที่ยวอย่างสร้างสรรค์ การท่องเที่ยวกีฬา การท่องเที่ยวที่เชิงผจญภัย ซึ่งกำลังได้รับความนิยมในปัจจุบัน

2) ผลการวิเคราะห์โอกาสของการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ ของมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง พบว่า เป็นสถานที่ท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ (Army Land) แห่งแรกของจังหวัดนครพนม ซึ่งมีความแตกต่างจากที่อื่นๆ ในท้องถิ่น อีกทั้งพื้นที่ภายนอกค่ายพระยอดเมืองขวาง มีสาธารณูปโภคเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวที่หลากหลายประกอบด้วย สถานีบริการน้ำมัน ตลาดสด ร้านขายของชำร่วย ห้างสรรพสินค้า และร้านอาหาร และจังหวัดนครพนมมีระบบคมนาคมขนส่งเพื่อการท่องเที่ยวที่หลากหลายรูปแบบสำหรับนักท่องเที่ยว ได้แก่ มีสายการบินที่ลงจอดท่าอากาศยาน 2 สาย คือ แอร์เอเชียและไทยสมาย์ ซึ่งมีเที่ยวบินลงจอดวันละ 2 เที่ยวบิน รวมถึงทางรัฐบาล หน่วยงานกองทัพบก และส่วนราชการจังหวัดได้จัดสรรงบประมาณสนับสนุน รวมถึงส่งเสริมการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ มี

ความสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ชูติกาญจน์ กันทะอุ (2560) เรื่อง การท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นฐาน กรณีศึกษา บ้านร่องฟอง ตำบลร่องฟอง อำเภอเมือง จังหวัดแพร่ ที่พบว่า การมีเส้นทางที่เชื่อมต่อกับแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่และประเทศเพื่อนบ้าน รวมถึงการสร้างเครือข่ายความร่วมมือและเพิ่มสมรรถนะองค์กรของการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดจะช่วยส่งเสริมให้สถานที่ท่องเที่ยวมีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น

3) ผลการวิเคราะห์อุปสรรคของการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ ของมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง พบว่า ข้อจำกัดในเรื่องของกฎระเบียบ ข้อบังคับทางหน่วยงานทหาร ในการเข้าไปท่องเที่ยวในเขตทหาร เพราะพื้นที่บางส่วนไม่สามารถให้นักท่องเที่ยวเข้าไปได้ มีความสอดคล้องกับ อาจนรงค์ ตันติสุวรรณ (2554) ที่ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในเขตพื้นที่ทหารอากาศ กองบิน 5 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และพบว่า การดำเนินงานเกี่ยวกับห้องพักรังไม่สามารถทำได้อย่างเต็มรูปแบบทั้งหมด เนื่องจากเป็นแหล่งท่องเที่ยวในเขตพื้นที่ทหาร ซึ่งต้องมีการตรวจบัตร เข้า-ออก ตามกฎระเบียบ อีกทั้งจะต้องปฏิบัติตามด้านยุทธการทางทหารด้วย อีกทั้งงบประมาณจากรัฐบาลที่จัดสรรมาให้มาไม่เพียงพอต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และระบบขนส่งสาธารณะของจังหวัดนครพนมขาดความสม่ำเสมอในการเดินรถโดยสารประจำทาง

4. ข้อเสนอแนะ

4.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1) หน่วยงานภาครัฐและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรมีการจัดสรรงบประมาณสำหรับการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก โดยเฉพาะห้องน้ำสาธารณะสำหรับนักท่องเที่ยวและที่จอดรถ ให้มีความสะอาดทันสมัยและได้มาตรฐานห้องน้ำสาธารณะแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว

2) มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง ควรมีการประสานความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว จัดสรรงบประมาณสำหรับการเพิ่มป้ายบอกทางมายังแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงพัฒนาสร้างสรรค์กิจกรรมการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ มีความทันสมัยและหลากหลาย ให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงผจญภัยและกิจกรรมที่สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวนี้ต้องไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชน

3) มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง รวมถึงหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชน และประชาชนในพื้นที่ ควรนำผลการวิเคราะห์ศักยภาพและสถานการณ์การท่องเที่ยวของมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง ไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวภายใต้อาร์มี แลนด์ ในจังหวัดนครพนม

4) มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง รวมถึงหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชน และประชาชนทั่วไป ควรให้ความร่วมมือในการพัฒนาการบริหารจัดการ การให้บริการนักท่องเที่ยวไม่ว่าจะเป็นการทำกิจกรรมการท่องเที่ยว บริการห้องพัก การพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยว และควรเปิดโอกาสให้หน่วยงานอื่นๆ รวมถึงประชาชน ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการทำงาน และการพัฒนา รวมไปถึงการเตรียมพร้อมในการเป็นเจ้าบ้านที่ดีเพื่อต้อนรับนักท่องเที่ยว เพื่อนำไปสู่การมีรายได้ของคนในพื้นที่ สนับสนุนและส่งเสริมคนในชุมชนให้มีศักยภาพเพื่อช่วยพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดนครพนม

4.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรทำการศึกษาศักยภาพเปรียบเทียบกับโครงการอาร์มี แลนด์ ที่อื่น หรือจังหวัดใกล้เคียงว่ามีศักยภาพอย่างไร จุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหา และอุปสรรคในบริบทของพื้นที่ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ ให้กับโครงการอาร์มี แลนด์ อื่นๆ ต่อไปให้ประสบผลสำเร็จ

2) นักวิชาการหรือผู้ที่สนใจทำวิจัยครั้งต่อไป ควรทำการศึกษานโยบาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ในเขตพื้นที่ทหาร เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ ควบคู่ไปกับทฤษฎีและแนวคิดทางการท่องเที่ยวต่างๆ เพื่อให้ตรงตามนโยบายและตรงตามความต้องการของนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้สามารถสร้างและพัฒนาแผนการรองรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเอง (Individual or Independent Tourist) ได้ตรงตามบริบทของพื้นที่นั้นๆ

3) ควรทำศึกษามาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวภายใต้โครงการ อาร์มี แลนด์ เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวให้มีคุณภาพต่อไปในอนาคต

4) ควรศึกษาความคิดเห็น และปัจจัยด้านความสัมพันธ์ของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม ที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยพื้นฐาน การตลาด ความพึงพอใจ หรือความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ สังคม เศรษฐกิจ เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และกฎหมาย เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมการท่องเที่ยว. (2559). มาตรฐานกิจกรรม Adventure Park. สืบค้นจาก <https://www.dot.go.th/ebooks/ebooks-view/434>, เข้าถึงเมื่อ 9 มกราคม 2563.
- กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2558). มาตรฐานบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กรมทรัพยากรธรณี. (2555). การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อเผยแพร่ความรู้ธรณีวิทยา ทรัพยากรธรณีและธรณีพิบัติภัย หลักสูตรที่ 30 จังหวัดนครพนม วันที่ 10-13 มกราคม 2555. สืบค้นจาก http://www.dmr.go.th/n_more_news.php?nid=35860&filename=index, เข้าถึงเมื่อ 3 มกราคม 2563.
- กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม. (2562). *ของดีศรีโคตรบูรณ์ ฉบับประวัติศาสตร์โบราณคดี ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดนครพนม สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครพนม*. กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย. (2549). มาตรฐานการส่งเสริมการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2561). พิธีลงนาม ข้อตกลงความร่วมมือ การส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตทหาร กองทัพบก โครงการ “อาร์มีแลนด์”. สืบค้นจาก <https://www.mots.go.th/News-view.php?nid=11094>, เข้าถึงเมื่อ 5 พฤศจิกายน 2562.
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2562). วัดมรุกขนคร. สืบค้นจาก <https://thailandtourismdirectory.go.th/th/info/attraction/detail/itemid/22238>, เข้าถึงเมื่อ 5 มกราคม 2563.
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2563). พระธาตุท่าอุเทนกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. สืบค้นจาก <https://www.thailandtourismdirectory.go.th/th/info/attraction/detail/itemid/22165?fbclid=IwAR1j8EzdxnlpQabdccJdCILKNOXleS1BS0xnNCGEmmUPzml0Uxjr2ra4hmo>, เข้าถึงเมื่อ 6 มกราคม 2563.
- กระทรวงวัฒนธรรม. (2554ก). ประเพณีสงกรานต์. สืบค้นจาก <https://www.m-culture.go.th/surin/images/sokkaran.pdf>, เข้าถึงเมื่อ 6 มกราคม 2563.
- กระทรวงวัฒนธรรม. (2554ข). อนุสาวรีย์พระยอดเมืองขวาง ศูนย์ข้อมูลกลางทางวัฒนธรรม. สืบค้นจาก <http://www.m-culture.in.th/album/view/113355/>, เข้าถึงเมื่อ 9 มกราคม 2563.

- กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด. (2561). *แผนพัฒนาจังหวัดนครพนม 2561-2565 ฉบับทบทวน รอบปี พ.ศ.2565*. นครพนม: กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด.
- กองกิจการพลเรือน มทบ. 210. (2563). แหล่งท่องเที่ยวมณฑลทหารบกที่ 210. สืบค้นจาก <https://210mc.rta.mi.th/site/แหล่งท่องเที่ยว/>, เข้าถึงเมื่อ 9 มกราคม 2563.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ภูมิภาคภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. (2561). พระธาตุนคร วัดมหาธาตุ จังหวัดนครพนม. สืบค้นจาก <http://i-san.tourismthailand.org/882/>, เข้าถึงเมื่อ 5 มกราคม 2563.
- กุลวดี ละม้ายเงิน. (2552). *เอกสารประกอบการสอนนิสิตพัฒนธรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ*. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- เกรียงไกร หัวบุญศาล. (2554). ชนเผ่าไทยแห่งสิบสองจุไทในประเทศไทย. สืบค้นจาก <http://oknation.nationtv.tv/blog/kriengkrai/2011/08/27/entry-1>, เข้าถึงเมื่อ 6 มกราคม 2563.
- ข่าวสด ออนไลน์. (2562). ตำนานพญาศรีสัตตนาคราช เทพเจ้าริมน้ำโขง. สืบค้นจาก https://www.khaosod.co.th/newspaper-column/amulets/news_2252155, เข้าถึงเมื่อ 7 มกราคม 2563.
- คมชัดลึก. (2562). Army Land ดินแดนท่องเที่ยวในเขตทหาร. สืบค้นจาก <https://www.komchadluek.net/news/government-of-thailand/366364>, เข้าถึงเมื่อ 5 พฤศจิกายน 2562.
- ชลดา ภาลีโน. (2560). *การตลาดเพื่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยว*. กรุงเทพฯ: บริษัทวังอักษร จำกัด.
- ชุดิภาญจน์ กันทะอู. (2560). *การท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นฐาน: กรณีศึกษา บ้านร่องฟอง ตำบลร่องฟอง อำเภอเมือง จังหวัดแพร่ (วิทยานิพนธ์)*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณรงค์วิทย์ แสนทอง. (2551). *การบริหารผลงานเชิงกลยุทธ์*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- दनัย วินัยรัตน์. (2562). *แนวทางการจัดการตลาดท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจังหวัดเพชรบุรี เพื่อบูรณาการสู่เขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตก (วิทยานิพนธ์)*. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์.
- ท่องเที่ยวไทย ดอท คอม. (2563). อุทยานแห่งชาติภูถ้ำกา หนึ่งในสถานที่ท่องเที่ยวนครพนม. สืบค้นจาก <http://www.ท่องเที่ยวไทย.com/อุทยานแห่งชาติภูถ้ำกา/>, เข้าถึงเมื่อ 3 มกราคม 2563.
- ทัศนาวลัย ตันติเอกรัตน์. (2560). *แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของประชาชนในท้องถิ่น กรณีศึกษาเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง (วิทยานิพนธ์)*. มหาวิทยาลัยสวนดุสิต.

ไทยรัฐออนไลน์. (2562). อาร์มี แลนด์ ศูนย์เรียนรู้ค่ายทหาร. สืบค้นจาก

<https://www.thairath.co.th/news/local/north/1651296>, เข้าถึงเมื่อ 15 มกราคม 2563.

บางกอกโพสต์. (2558). ตำนานหลวงปู่คำพันธ์ เกจิผู้มีน้ำใจ โปสต์ทูเดย์ ธรรมะ. สืบค้นจาก

<https://www.posttoday.com/dhamma/385043>, เข้าถึงเมื่อ 7 มกราคม 2563.

บางกอกโพสต์. (2563). ชนเผ่าไทแสกโซ้ว แสกเด่นซาก พิธีกรรมไหว้บรรพบุรุษโองมู่. สืบค้นจาก

<https://www.posttoday.com/social/local/613060>, เข้าถึงเมื่อ 6 มกราคม 2563.

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2548). *อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว*. กรุงเทพฯ: เพรส แอนด์ ดีไซน์.

ประตูสู่อีสาน. (2560ก). ชนเผ่าไทกะโล้. สืบค้นจาก

https://www.isangate.com/isan/paothai_kaso.html, เข้าถึงเมื่อ 6 มกราคม 2563.

ประตูสู่อีสาน. (2560ข). ชนเผ่าไทข่า (บรู) ประตูสู่อีสานบ้านเฮา. สืบค้นจาก

<https://www.isangate.com/new/isan-land/26-isan-land/ethnos/145-paothai-kha.html>, เข้าถึงเมื่อ 6 มกราคม 2563.

ฝ่ายวิชาการ บริษัท พัฒนาการ (2535) จำกัด. (2557). *ความรู้เกี่ยวกับงานอาชีพ*. กรุงเทพฯ: บริษัท พัฒนาการ (2535) จำกัด.

พรชรรัตน์ เจริญรัตน์ และ ศิริเพ็ญ ดาบเพชร. (2563). แนวทางการพัฒนากลยุทธ์ทางการตลาดของแหล่งท่องเที่ยวในเขตพื้นที่ทหาร กรมศึกษา โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า จังหวัดนครนายก. ใน *งานประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยรังสิต ประจำปี 2563*, 701-712. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรังสิต.

พระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. 2511. (2511, 31 ธันวาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 85 ตอนที่ 121 หน้า 1023/31.

พลเอก นิพัทธ์ ทองเล็ก. (2558). *พระยอดเมืองขวาง ผู้ปลุกสยามสู่เจ้าอาณานิคม*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน.

พิมพ์งา เพ็งนาเรนทร์. (2560). *แนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวของตลาดน้ำภาคกลางเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (รายงานการวิจัย)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.

มณฑลทหารบกที่ 210. (2561). ประวัติ มทบ. 210. สืบค้นจาก <https://www.youtube.com/watch?v=QK-VHOLO1hg>, เข้าถึงเมื่อ 11 มกราคม 2563.

มณฑลทหารบกที่ 37. (2559). บ้านจอมพล ป.พิบูลสงคราม ศูนย์การเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ พิพิธภัณฑสถานมณฑลทหารบกที่ 37. สืบค้นจาก <https://www.mengraifort.com/index.php?name=knowledge&file=readknowledge&id=26>, เข้าถึงเมื่อ 7 มกราคม 2563.

- มณฑลทหารบกที่ 37. (2561). ประวัติความเป็นมาของศาลารอยพระบาท. สืบค้นจาก <https://www.mengraifort.com/?name=page&file=page&op=ประวัติรอยพระบาท>, เข้าถึงเมื่อ 13 มกราคม 2563.
- มติชนออนไลน์. (2563). แห่งเที่ยวหาแต่เมืองธาตุพนม เล่นน้ำพักผ่อนคึกคัก น้ำโขงเพิ่มกลิ่นหาดทรายทองหาย. สืบค้นจาก https://www.matichon.co.th/region/news_100111, เข้าถึงเมื่อ 3 มกราคม 2563.
- มาริกา ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา. (2553). การสร้างเกณฑ์ประเมินมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวในเขตทหารกองทัพบก (วิทยานิพนธ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์.
- วรา สวัสดิ์ผล. (2550). แนวทางการบริหารจัดการและการออกแบบพื้นที่ท่องเที่ยวเชิงผจญภัย ในหน่วยงานทหารของกองทัพบก (วิทยานิพนธ์). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศิริภา คุณพระเนตร. (2553). ศักยภาพของชุมชนท้องถิ่นในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรณีศึกษาหมู่บ้านแสงชาย ตำบลบางครก อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี (วิทยานิพนธ์). มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศูนย์เฝ้าระวังภัยคุกคามพื้นที่อุทยานแห่งชาติ. (2562). ภูลังกา. สืบค้นจาก http://park.dnp.go.th/visitor/nationparkshow.php?PTA_CODE=9133, เข้าถึงเมื่อ 3 มกราคม 2563.
- ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษานครพนม. (2559). ประวัติเมืองนครพนม. สืบค้นจาก http://www.nkpsci.go.th/?page_id=4111&fbclid=IwAR3WHrcC6EBxWjNzSn82ea7Nkiz6Ob5vKofWhX1r8G1h-n8hmRaUresArVY, เข้าถึงเมื่อ 4 มกราคม 2563.
- สมคิด บางโม. (2553). องค์การและการจัดการ: *Organization and management*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: วิทยพัฒน์.
- สยามรัฐออนไลน์. (2562). เปิดใจเจ้าของร้านเครื่องเงิน “มาลัยที่ระลึกผู้นำอาเซียน”. สืบค้นจาก <https://siamrath.co.th/n/86314?fbclid=IwAR3gPTq1f7D5uEYoF-nW2kcDDOX7nPlQ6THW3038hUqQ8en-20Nz7AiwV9Q>, เข้าถึงเมื่อ 7 มกราคม 2563.
- สยามรัฐออนไลน์. (2563ก). พลังศรัทธาขับแสน ร่วมแห่พระอุปคุต เปิดงานพระธาตุพนมวันแรก. สืบค้นจาก <https://siamrath.co.th/n/130105?fbclid=IwAR19VQ2hLH3k1axqoEAAozHUVh3j06e61c0pla4UHyrLLN7d7zBy7baDY00>, เข้าถึงเมื่อ 6 มกราคม 2563.

สยามรัฐออนไลน์. (2563ข). ร. 3 พัน. 3 บวงสรวงอนุสาวรีย์และศาลพระยอดเมืองขวาง วีรบุรุษ ร.ศ.

112 รำลึกถึงความดี และสร้างความสามัคคีของคนในชุมชน. สืบค้นจาก

<https://siamrath.co.th/n/131965>, เข้าถึงเมื่อ 12 กุมภาพันธ์ 2563.

สัจจา ไกรศรรัตน์ และ ทศนีย์ นาคเสนีย์. (2561). *ศักยภาพ โอกาส และแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในประเทศไทย (รายงานการวิจัย)*. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

สันติ มาร์ตัน. (2562). บุญข้าวประดับดิน ประเพณีบุญเดือนเก้าของชาวอีสาน. สืบค้นจาก

<https://www.rpk.ac.th/index.php/1-1/2-2/item/101-2019-08-27-02-25-14>, เข้าถึงเมื่อ 6 มกราคม 2563.

สำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์. (2561). มทบ. 210 เปิดแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ในค่ายพระยอดเมือง

ขวาง จังหวัดนครพนม. สืบค้นจาก http://thainews.prd.go.th/th/website_th/news

[/news_detail/WNECO6106130010009?fbclid=IwAR0C-1q79Qisn9TmwRq9Y_qR40dpZPXPRWYP_u-DLPHDUO7l2sdm82egRk](http://thainews.prd.go.th/th/news_detail/WNECO6106130010009?fbclid=IwAR0C-1q79Qisn9TmwRq9Y_qR40dpZPXPRWYP_u-DLPHDUO7l2sdm82egRk), เข้าถึงเมื่อ 5 พฤศจิกายน 2562.

สำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์. (2562ก). จ.นครพนม เสริมศักยภาพผู้ผลิตผ้ามุกมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม รองรับความต้องการของตลาดผ่านระบบออนไลน์. สืบค้นจาก

<http://thainews.prd.go.th/th/news/detail/TCATG190808121429297?fbclid=IwAR0KdNi3bbil2JUKYCPFGnw38t7YlV9V06jdJzVHFAMEqEY0aB0xxrOAFs>, เข้าถึงเมื่อ 7 มกราคม 2563.

สำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์. (2562ข). จังหวัดนครพนม แข่งขันเรือยาวประเพณีสัมพันธ์ไทยลาว ชิง

ถ้วยพระราชทาน ในงานประเพณีงานไหลเรือไฟและงานกาชาดจังหวัดนครพนม ประจำปี

2562. สืบค้นจาก <https://thainews.prd.go.th/th/news/detail>

[/TCATG191010121319383](https://thainews.prd.go.th/th/news/detail/TCATG191010121319383), เข้าถึงเมื่อ 6 มกราคม 2563.

สำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์. (2562ค). พุทธศาสนิกชนชาวนครพนมและชาวลาว ร่วมทำบุญตัก

บาตร ปฏิบัติธรรมและปฏิญาณตนงดเหล้าเข้าพรรษา เนื่องในวันอาสาฬหบูชาและวัน

เข้าพรรษา. สืบค้นจาก https://thainews.prd.go.th/th/news/print_news

[/TCATG190716135816602](https://thainews.prd.go.th/th/news/print_news/TCATG190716135816602), เข้าถึงเมื่อ 7 มกราคม 2563.

สำนักข่าวทีนิวส์. (2560ก). พระธาตุพนมเป็นมรดกโลกรอ Unesco คอนเฟิร์ม. สืบค้นจาก

<https://www.tnews.co.th/headshot/221600/พระธาตุพนมเป็นมรดกโลกรอ-Unesco-คอนเฟิร์ม-%28รายละเอียด%29>, เข้าถึงเมื่อ 7 มกราคม 2563.

สำนักข่าวทีนิวส์. (2560ข). พีชเศรษฐกิจใหม่มาแรง. สืบค้นจาก <https://www.tnews.co.th/region/386176/พีชเศรษฐกิจใหม่มาแรง-!!!-“แดงโมไร้เมล็ด-หวานอร่อยอันดับหนึ่ง”-ยอดผลิตมากที่สุดของประเทศ-มูลค่าจำหน่ายกว่า-250-ล้านบาท-%28มีคลิป%29?fbclid=IwAR3DOSYoSLdk-qz4i6kY23H777KdcbR4ZrOiNyt24KOWJPb6T2eqMFXrgrw>, เข้าถึงเมื่อ 8 มกราคม 2563.

สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครพนม. (2559). พระธาตุศรีคุณ พระธาตุคู่บุญผู้เกิดวันอังคาร. สืบค้นจาก https://nakhonphanom.mots.go.th/news_view.php?nid=394&fbclid=IwAR2eHuhLqmxn5WUA_FTvTx8_ploD0SQvwXdeg0doCnYkM-JucA1sYRN8MWU, เข้าถึงเมื่อ 5 มกราคม 2563.

สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครพนม. (2560). สถิตินักท่องเที่ยวจังหวัดนครพนม 2560. สืบค้นจาก https://nakhonphanom.mots.go.th/graph_views.php?graph_id=41&fbclid=IwAR3S2_LwPa4loMueybXJyH9MAqjPp0xVOwh2oBRxMEAGwkoH-XzgzfRDPWo, เข้าถึงเมื่อ 7 พฤศจิกายน 2562.

สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครพนม. (2561). ชุมชนท่องเที่ยววัฒนธรรมชนเผ่าไทญ้อ (บ้านโพน). สืบค้นจาก https://nakhonphanom.mots.go.th/news_view.php?nid=469, เข้าถึงเมื่อ 6 มกราคม 2563.

สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครสวรรค์. (2561). ฟาร์มแกะทหารช่าง ค่ายจิระประวัติ นครสวรรค์ สถานที่เช็คอินแห่งใหม่ของจังหวัดนครสวรรค์. สืบค้นจาก https://nakhonsawan.mots.go.th/news_view.php?nid=524, เข้าถึงเมื่อ 13 กุมภาพันธ์ 2563.

สำนักงานเกษตรจังหวัดนครพนม. (2560). เกษตรนครพนม แนะนำเกษตรกรสวนลิ้นจี่ นพ.1 ดูแลต้นลิ้นจี่ในช่วงออกดอก คาดอากาศเย็นแทงช่อดอกมากขึ้น. สืบค้นจาก <http://www.nakhonphanom.doae.go.th/?p=1243>, เข้าถึงเมื่อ 8 มกราคม 2563.

สำนักงานจังหวัดนครพนม. (2561ก). ข้อมูลทั่วไปจังหวัด จังหวัดนครพนม. สืบค้นจาก <http://www2.nakhonphanom.go.th/content/general>, เข้าถึงเมื่อ 6 มกราคม 2563.

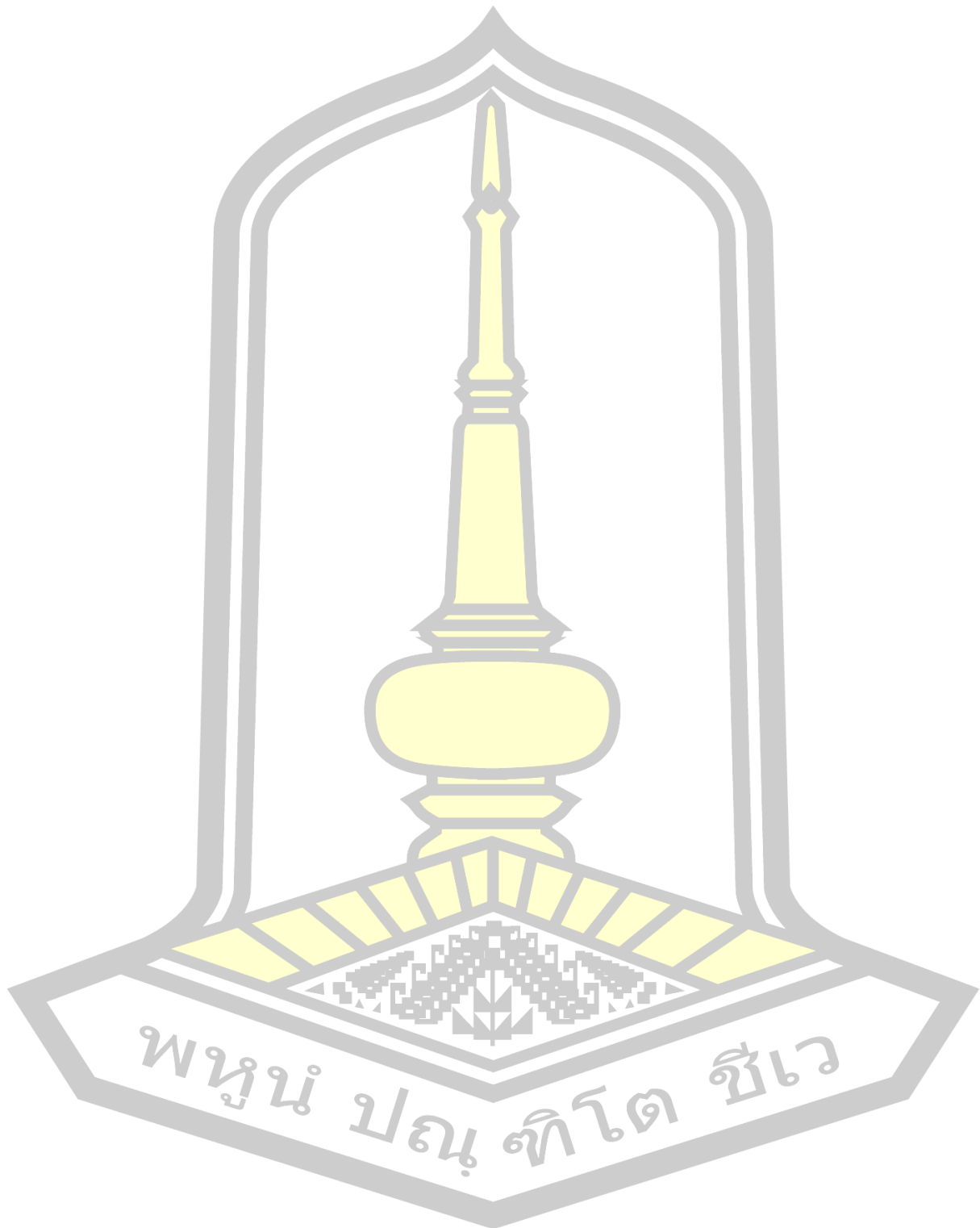
สำนักงานจังหวัดนครพนม. (2561ข). โครงสร้างการบริหารงานจังหวัด จังหวัดนครพนม. สืบค้นจาก <http://www2.nakhonphanom.go.th/content/cate/10>, เข้าถึงเมื่อ 6 มกราคม 2563.

สำนักงานจังหวัดนครพนม. (2561ค). หาดทรายทองศรีโคตรบูร. สืบค้นจาก <http://www2.nakhonphanom.go.th/travel/detail/40/data.html>, เข้าถึงเมื่อ 4 มกราคม 2563.

- สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนครพนม. (2559). กาละแมสสูตรโบราณ อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม. สืบค้นจาก http://nakhonphanom.cdd.go.th/services/กาละแมสสูตรโบราณ-อำเภอธาตุ?fbclid=IwAR0ueoGVjC_6bmjdOJXqrZjxP9Cp04Gi4SXLw_h52HdZ7Hca_N_R_mlu-Q8, เข้าถึงเมื่อ 8 มกราคม 2563.
- สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนครพนม. (2560). ประวัติความเป็นมา. สืบค้นจาก <http://nakhonphanom.cdd.go.th/ประวัติความเป็นมา?fbclid=IwAR3MYQdJSWsVAyfSGOBK9wTWaQLaCWLgPvD6vCQsvANoSk1RvHlQnAkjtCxl>, เข้าถึงเมื่อ 8 มกราคม 2563.
- สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนครพนม. (2561). เครื่องจักสานไม้ไผ่ O infinity N ม.2 ต.บ้านกลาง อ.เมืองนครพนม. สืบค้นจาก http://nakhonphanom.cdd.go.th/services/เครื่องจักสานไม้ไผ่-o-infinity-n-ม-2?fbclid=IwAR1Lj4f10-mW6vxFDFqdQ9DZ7AJgH-wWCdyutm5Ouo8DjnDMUi9orA-V1_8, เข้าถึงเมื่อ 8 มกราคม 2563.
- สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดมุกดาหาร. (2556). ผ้ากะเลิง. สืบค้นจาก https://www.m-culture.go.th/mukdahan/ewt_news.php?nid=453&filename=index, เข้าถึงเมื่อ 13 กุมภาพันธ์ 2563.
- สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2554). ดานสาวคอย. สืบค้นจาก http://npmlocal.go.th/view_detail.php?boxID=935&id=27261, เข้าถึงเมื่อ 3 มกราคม 2563.
- สิทธิพร คำเหมือง. (2561). มทบ.210 เปิดหลังค้าย ปรับสมรรถภูมิรบเป็นแหล่งท่องเที่ยว เขียวกว่าโรงแรม 5 ดาว. สืบค้นจาก <https://www.77kaoded.com/news/sittiporn/111267>, เข้าถึงเมื่อ 6 พฤศจิกายน 2562.
- ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอเมืองนครพนม. (2561). ประเพณีไหลเรือไฟ. สืบค้นจาก http://ps.nkp.ac.th/show_learning.php?nid=69, เข้าถึงเมื่อ 7 มกราคม 2563.
- อาจณรงค์ ตันดีสุวรรณ. (2554). *แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในเขตพื้นที่ทหารอากาศ กองบิน 5 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (รายงานการวิจัย)*. สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ.
- Ahmad Pourahmad, Keramatollah Ziari and Hossein Hataminejad. (2011). Analysis of Public Space Control in the Parks of Tehran. *Geographical Urban Planning Research*, 6(4).
- Alan Collier and Sue Harraway. (1997). *The New Zealand tourism industry*. Auckland, New Zealand: Longman.
- Andrzej Stasiak. (2013). New Spaces and Forms of Tourism in Experience Economy. *Turyzm*, 23(2), 59-67.

- Buhalis D. (2000). Marketing the competitive destination of the future. *Tourism Management*, 21, 97-116.
- Chris Bull and Mike Weed. (2012). *Sports tourism: Participants, policy and providers* (2nd ed.). London: Routledge.
- Cooper, C., & Boniface, B. G. (1998). The geography of travel and tourism. *Tourism Management*, 10(2).
- Dehnavi, A., Amiri, M., DehKordi, P. H., & Heidary, A. (2012). On the multidimensionality of sport tourism: Challenges and guidelines. *International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences*, 6, 105-110.
- McClelland, D. C. (1973). Testing for competence rather than for “intelligence”. *The American Psychologist*, 21(1), 1-14.
- Megha Budruk and Rhonda Phillips. (2010). *Quality-of-life community indicators for parks, recreation and tourism management*. Netherlands: Springer.
- MTHAI. (2559). ทะเลบัวแดง บึงหนองหานกุมภวาปี อันซีนแห่งสี่แสนธรรมชาติสร้าง. สืบค้นจาก <https://travel.mthai.com/region/northeast/65985.html>, เข้าถึงเมื่อ 3 มกราคม 2563.
- Qiufen Zhang. (2012). Research on Tourist Attractions Performance Promoting Method Based on the SWOT Analysis Method. *IERI Procedia*, 1, 254-260.
- Ruggles-brise, O. (2012). 2012 World Travel & Tourism Council. *Economic Impact 2012*, 1-14.
- Sanook.com. (2563). พจนานุกรมข้อมูลจังหวัดประเทศไทย. สืบค้นจาก <https://dictionary.sanook.com/search/dict-province/นครพนม>, เข้าถึงเมื่อ 7 มกราคม 2563.
- Steven Pike. (2008). Destination marketing: An integrated marketing communication approach. *Tourism Management*, 30(1).
- Thailand Unseen Tour. (2560). น้ำตกตาดขาม. สืบค้นจาก <https://www.facebook.com/UnseenThailand/photos/a.178397282172692/1681072738571798/?type=1&theater>, เข้าถึงเมื่อ 3 มกราคม 2563.
- Tourism Western Australia. (2008). 5A's of Tourism. [Online]. Available from: www.tourism.wa.gov.au/jumpstartguide/totb_5Asoftourism.html [accessed 3 January 2020].
- XueMing Zhang. (2012). Research on the development strategies of rural tourism in Suzhou based on SWOT analysis. *Energy Procedia*, 16(Part B), 1295-1299.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

พหุ ประจัน วิทยา

MAHASARAKHAM
UNIVERSITY

แบบสัมภาษณ์เชิงลึกสำหรับงานวิจัย

เรื่อง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ : มณฑลทหารบกที่ 210 ค่าย
พระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์ชุดนี้ใช้สัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในหน่วยงานภาครัฐ เกี่ยวกับแนวทางการ
พัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ : มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง
จังหวัดนครพนม มีทั้งหมด 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านศักยภาพของมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะจากผู้ให้สัมภาษณ์

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ-นามสกุล.....

ตำแหน่งปัจจุบัน.....

สถานที่ทำงาน.....

วัน/เดือน/ปีที่ให้ข้อมูล.....

ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านศักยภาพของมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม

1. ศักยภาพของมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวางด้านสิ่งดึงดูดใจ (Attraction)

1) สถานที่ใดในค่ายที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว เช่น มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ มีองค์ความรู้ใหม่ๆ หรือมี
ความแปลกใหม่สามารถดึงดูดความสนใจนักท่องเที่ยว อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

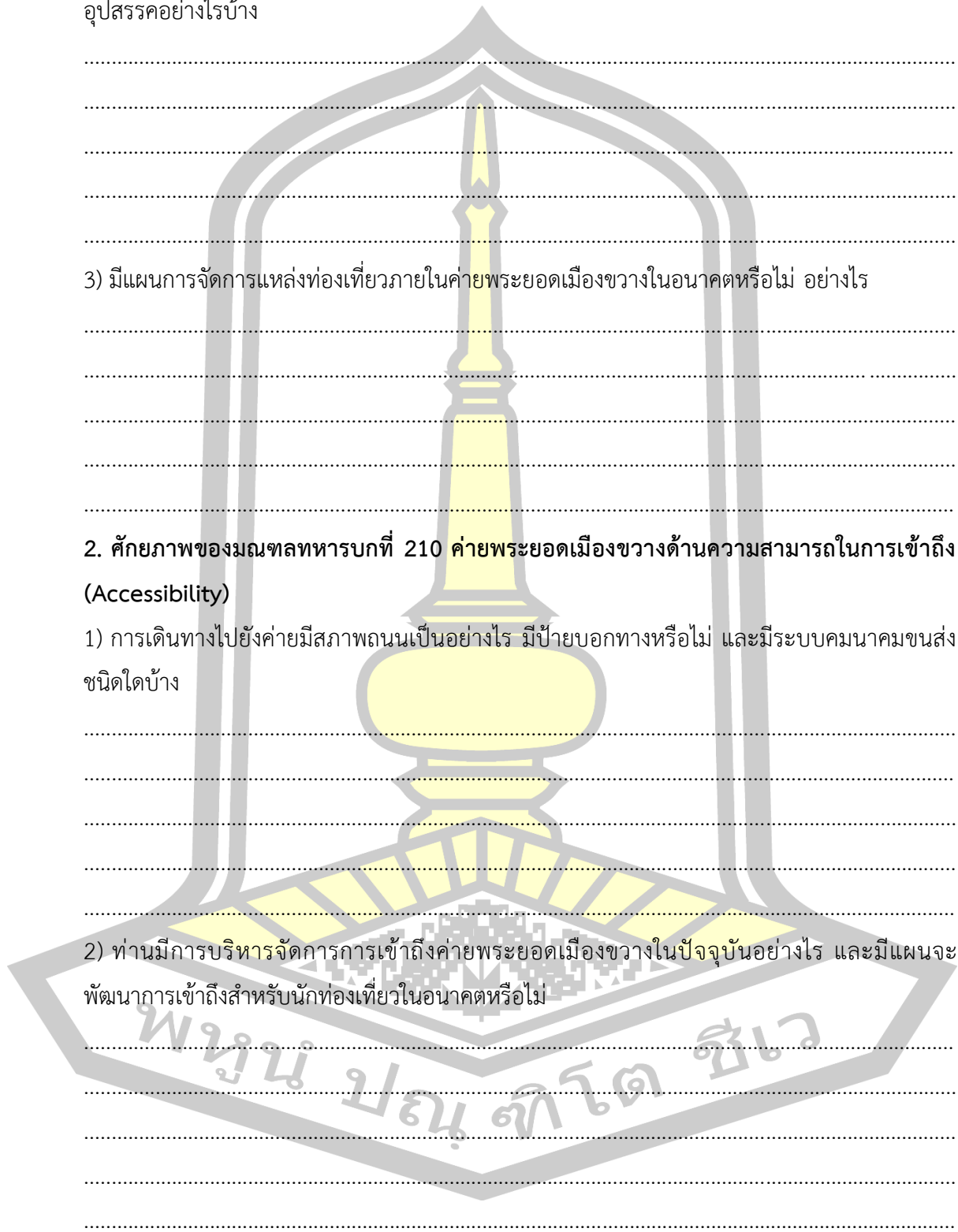
2) ปัจจุบันท่านมีการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวแต่ละประเภทในค่ายอย่างไร และมีปัญหาหรืออุปสรรคอย่างไรบ้าง

3) มีแผนการจัดการแหล่งท่องเที่ยวภายในค่ายพระยอดเมืองขวางในอนาคตหรือไม่ อย่างไร

2. ศักยภาพของมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวางด้านความสามารถในการเข้าถึง (Accessibility)

1) การเดินทางไปยังค่ายมีสภาพถนนเป็นอย่างไร มีป้ายบอกทางหรือไม่ และมีระบบคมนาคมขนส่งชนิดใดบ้าง

2) ท่านมีการบริหารจัดการการเข้าถึงค่ายพระยอดเมืองขวางในปัจจุบันอย่างไร และมีแผนจะพัฒนาการเข้าถึงสำหรับนักท่องเที่ยวในอนาคตหรือไม่

3. ศักยภาพของมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวางด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities)

1) ภายในค่ายมีศูนย์อำนวยความสะดวกนักท่องเที่ยวหรือไม่ และให้ข้อมูลเกี่ยวกับอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

2) มีการจำหน่ายสินค้าของที่ระลึกภายในค่ายหรือไม่ ถ้ามี เป็นสินค้าประเภทใด เป็นสินค้า OTOP ภายในจังหวัดนครพนมหรือไม่

.....

.....

.....

.....

.....

3) สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เช่น ร้านอาหาร ห้องน้ำ อุปกรณ์ปฐมพยาบาล และที่จอดรถ มีเพียงพอและมีมาตรฐานหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

4) ปัจจุบันท่านมีการบริหารจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกแต่ละประเภทในค่ายอย่างไร มีปัญหาหรืออุปสรรคในการดำเนินการหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

4. ศักยภาพของมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวางด้านที่พัก (Accommodation)

1) การบริหารจัดการมาตรฐานที่พักของนักท่องเที่ยวภายในค่ายพระยอดเมืองขวางเป็นอย่างไรบ้าง

2) ที่พนักท่งเทียวภายในค้าย มีจุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหาและอุปสรรคอย่างไรบ้าง และมีแนวทางในการแก้ไขแล้วหรือไม่

3) มีการวางแผนการจัดการที่พนักท่งเทียวในอนาคตหรือไม่ อย่างไร

5. ศักยภาพของมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวางด้านกิจกรรม (Activities)

1) มีการบริหารจัดการสถานที่ อุปกรณ์ การแบ่งพื้นที่สำหรับการทำกิจกรรมนันทนาการ และกิจกรรมเชิงผจญภัยอย่างไรบ้าง หน่วยงานใดเป็นผู้รับผิดชอบ

2) กิจกรรมการท่งเทียวแต่ละประเภทที่จัดขึ้น สามารถดึงดูดและสร้างความประทับใจแก่นักท่งเทียวได้อย่างไร และมีผลกระทบต่ออนุสาวรีย์ปู่พระยอดเมืองขวางหรือไม่

3) มีมาตรการในการรักษาความปลอดภัยจากอันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากการทำกิจกรรมอย่างไรบ้าง

4) มีการกำหนดแผนการจัดการหรือแนวทางการจัดการทั้งในอดีต อนาคต แผนระยะสั้นหรือระยะยาว รวมถึงปัญหา อุปสรรคในการบริหารจัดการอย่างไรบ้าง

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะจากผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับการบริหารจัดการหรือการพัฒนาการท่องเที่ยวของมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม ในปัจจุบันและอนาคต

เครื่องมือประกอบการสัมภาษณ์

1. ผู้สัมภาษณ์.....วัน/เดือน/ปีที่สัมภาษณ์.....

2. เครื่องมือที่ใช้

พญานก ปณ กิจโต สีเว

MAHASARAKHAM
UNIVERSITY

แบบสัมภาษณ์เชิงลึกสำหรับงานวิจัย

เรื่อง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ : มณฑลทหารบกที่ 210 ค่าย
พระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์ชุดนี้ใช้สัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในหน่วยงานภาคเอกชน เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ : มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม มีทั้งหมด 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านศักยภาพของมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะจากผู้ให้สัมภาษณ์

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ-นามสกุล.....

ตำแหน่งปัจจุบัน.....

สถานที่ทำงาน.....

วัน/เดือน/ปีที่ให้ข้อมูล.....

ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านศักยภาพของมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม

1. ศักยภาพของมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวางด้านสิ่งดึงดูดใจ (Attraction)

1) สถานที่ใดในค่ายที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว เช่น มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ มีองค์ความรู้ใหม่ๆ หรือมีความแปลกใหม่สามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวได้ และมีความน่าสนใจอย่างไร

.....

.....

.....

.....

2) หน่วยงานของท่านมีการนำเสนอข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยวในค่ายพระยอดเมืองขวาง แก่ นักท่องเที่ยวหรือไม่ เพราะเหตุใด

3) ท่านคิดว่าภายในบริเวณค่ายพระยอดเมืองขวางมีทัศนียภาพและบรรยากาศที่สามารถดึงดูดใจ นักท่องเที่ยวให้เดินทางมาท่องเที่ยวอย่างไรบ้าง และควรปรับปรุงสิ่งใด

4) การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวแต่ละประเภทในค่ายมีจุดอ่อนและจุดแข็งอย่างไรบ้าง และควรมีการปรับปรุงการจัดการแหล่งท่องเที่ยวภายในค่ายพระยอดเมืองขวางในอนาคตอย่างไร เพื่อตอบสนองสถานการณ์การท่องเที่ยวในปัจจุบัน

2. ศักยภาพของมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวางด้านความสามารถในการเข้าถึง (Accessibility)

1) ในปัจจุบันการเดินทางไปยังค่ายเป็นอย่างไร เช่น สภาพถนน ป้ายบอกทาง ระบบคมนาคมขนส่ง และควรมีการปรับปรุงการเข้าถึงสำหรับนักท่องเที่ยวในอนาคตหรือไม่ อย่างไร

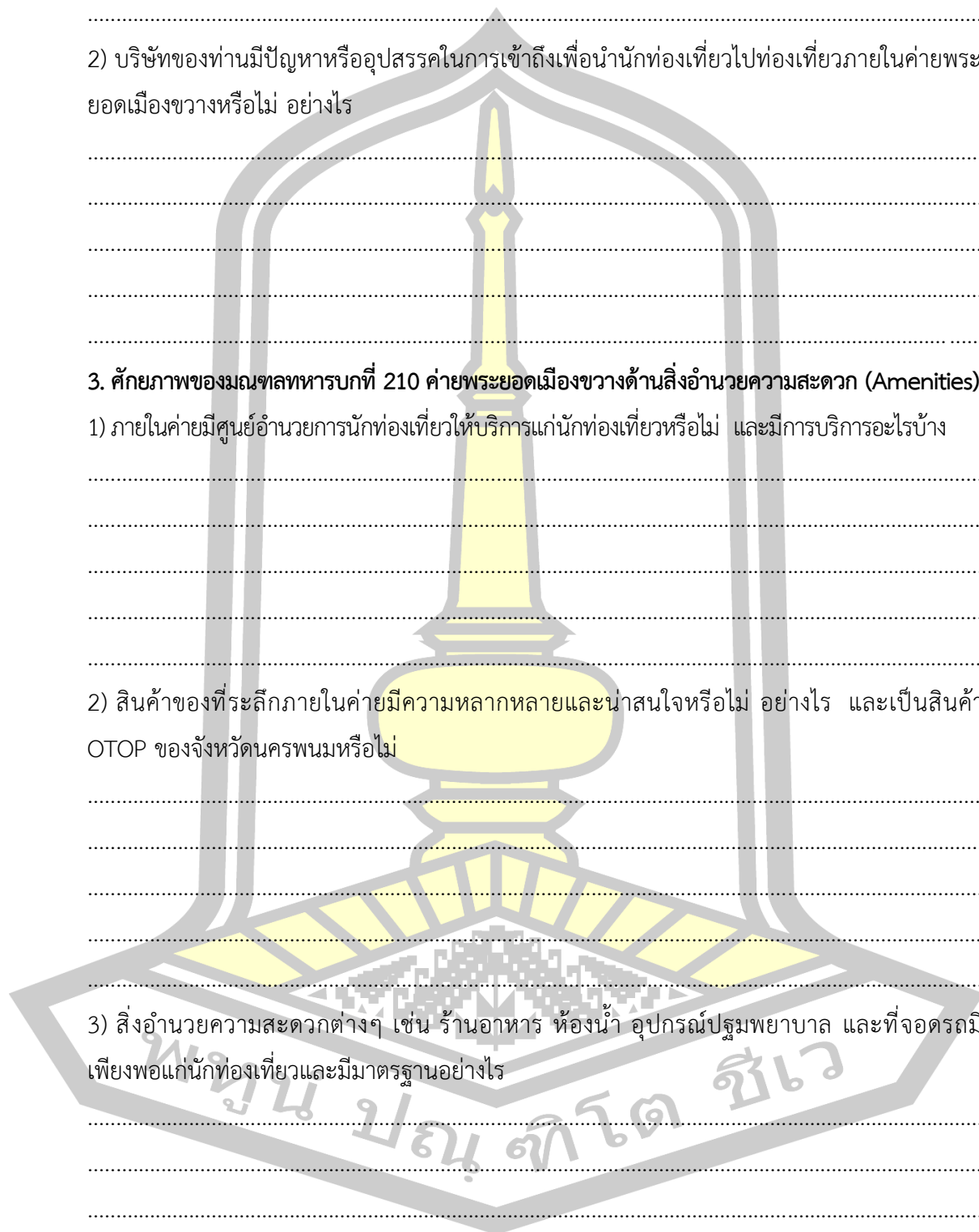
2) บริษัทของท่านมีปัญหาหรืออุปสรรคในการเข้าถึงเพื่อนำนักท่องเที่ยวไปท่องเที่ยวภายในค่ายพระยอดเมืองขวางหรือไม่ อย่างไร

3. ศักยภาพของมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวางด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities)

1) ภายในค่ายมีศูนย์อำนวยความสะดวกนักท่องเที่ยวให้บริการแก่นักท่องเที่ยวหรือไม่ และมีการบริการอะไรบ้าง

2) สินค้าของที่ระลึกภายในค่ายมีความหลากหลายและน่าสนใจหรือไม่ อย่างไร และเป็นสินค้า OTOP ของจังหวัดนครพนมหรือไม่

3) สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เช่น ร้านอาหาร ห้องน้ำ อุปกรณ์ปฐมพยาบาล และที่จอดรถมีเพียงพอแก่นักท่องเที่ยวและมีมาตรฐานอย่างไร

4) สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการภายในค่ายมีจุดอ่อนและจุดแข็งอะไรบ้าง ที่ควรพัฒนาและปรับปรุง

4. ศักยภาพของมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวางด้านที่พัก (Accommodation)

1) สภาพที่พักภายในค่ายพระยอดเมืองขวางและบรรยากาศเป็นอย่างไร มีจุดอ่อนและจุดแข็งอย่างไรบ้างเมื่อเทียบกับโรงแรมหรือที่พักที่บริหารงานโดยเอกชน

2) ห้องพักภายในค่ายมีความหลากหลายและมีจำนวนเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวหรือไม่ อย่างไร

3) ที่พักมีแสงไฟส่องสว่างเพียงพอในเวลากลางคืน และมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินอย่างไรบ้าง

พจนานุกรมศัพท์โต ชิว

4) ค่ายพระยอดเมืองขวางควรพัฒนาหรือปรับปรุงที่พักอย่างไรบ้างเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาพักค้างคืนเพิ่มขึ้น

5. ศักยภาพของมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวางด้านกิจกรรม (Activities)

1) การบริหารจัดการสถานที่ในการทำกิจกรรม การดูแลรักษาอุปกรณ์ และการแบ่งพื้นที่สำหรับทำกิจกรรมนันทนาการและกิจกรรมเชิงผจญภัยใน Adventure Park เป็นอย่างไร มีปัญหาหรืออุปสรรคอะไรที่ควรพัฒนาหรือปรับปรุงสิ่งใด

2) กิจกรรมการท่องเที่ยวแต่ละประเภทที่จัดขึ้น มีความทันสมัย น่าสนใจ สามารถดึงดูดและสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวหรือไม่ อย่างไร และควรปรับปรุงอย่างไร

3) รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวแต่ละประเภทภายในค่ายมีความน่าสนใจหรือไม่ อย่างไร และควรพัฒนากิจกรรมประเภทใดบ้างเพื่อให้นักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวภายในค่ายเพิ่มมากขึ้น

4) หน่วยงานของท่านมีบริการนำเที่ยวเพื่อทำกิจกรรมภายในค่ายพระยอดเมืองขวางแก่นักท่องเที่ยวหรือไม่ เพราะเหตุใด

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะจากผู้ให้สัมภาษณ์หน่วยงานภาคเอกชนเกี่ยวกับการบริหารจัดการหรือการพัฒนาการท่องเที่ยวของมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม

เครื่องมือประกอบการสัมภาษณ์

1. ผู้สัมภาษณ์.....วัน/เดือน/ปีที่สัมภาษณ์.....
2. เครื่องมือที่ใช้

MAHASARAKHAM
UNIVERSITY

แบบสัมภาษณ์เชิงลึกสำหรับงานวิจัย

เรื่อง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ : มณฑลทหารบกที่ 210 ค่าย
พระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์ชุดนี้ใช้สัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในหน่วยงานภาคชุมชน เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ : มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม มีทั้งหมด 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านศักยภาพของมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะจากผู้ให้สัมภาษณ์

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ-นามสกุล.....

ตำแหน่งปัจจุบัน.....

สถานที่ทำงาน.....

วัน/เดือน/ปีที่ให้ข้อมูล.....

ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านศักยภาพของมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม

1. ศักยภาพของมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวางด้านสิ่งดึงดูดใจ (Attraction)

1) ท่านคิดว่าสถานที่ใดในค่ายที่มีเอกลักษณ์ เช่น มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ หรือมีความแปลกใหม่ทันสมัย สามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวได้ และมีความน่าสนใจอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2) ท่านคิดว่าภายในบริเวณค่ายพระยอดเมืองขวางมีทัศนียภาพและบรรยากาศที่สามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยวให้เดินทางมาท่องเที่ยวอย่างไรบ้าง และควรปรับปรุงสิ่งใด

3) ชุมชนของท่านได้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการหรือดูแลรักษาแหล่งท่องเที่ยวภายในค่ายหรือไม่ อย่างไร

4) ในมุมมองของท่านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวแต่ละประเภทในค่ายมีจุดอ่อนและจุดแข็งอย่างไรบ้าง

5) ท่านคิดว่าภายในค่ายพระยอดเมืองขวางควรมีการปรับปรุงการจัดการแหล่งท่องเที่ยวอย่างไร เพื่อตอบสนองสถานการณ์การท่องเที่ยวในปัจจุบัน

2. ศักยภาพของมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวางด้านความสามารถในการเข้าถึง (Accessibility)

1) ในปัจจุบันการเดินทางไปยังค่ายเป็นอย่างไร เช่น สภาพถนน ป้ายบอกทาง ระบบคมนาคมขนส่ง และควรมีการปรับปรุงการเข้าถึงสำหรับนักท่องเที่ยวในอนาคตหรือไม่ อย่างไร

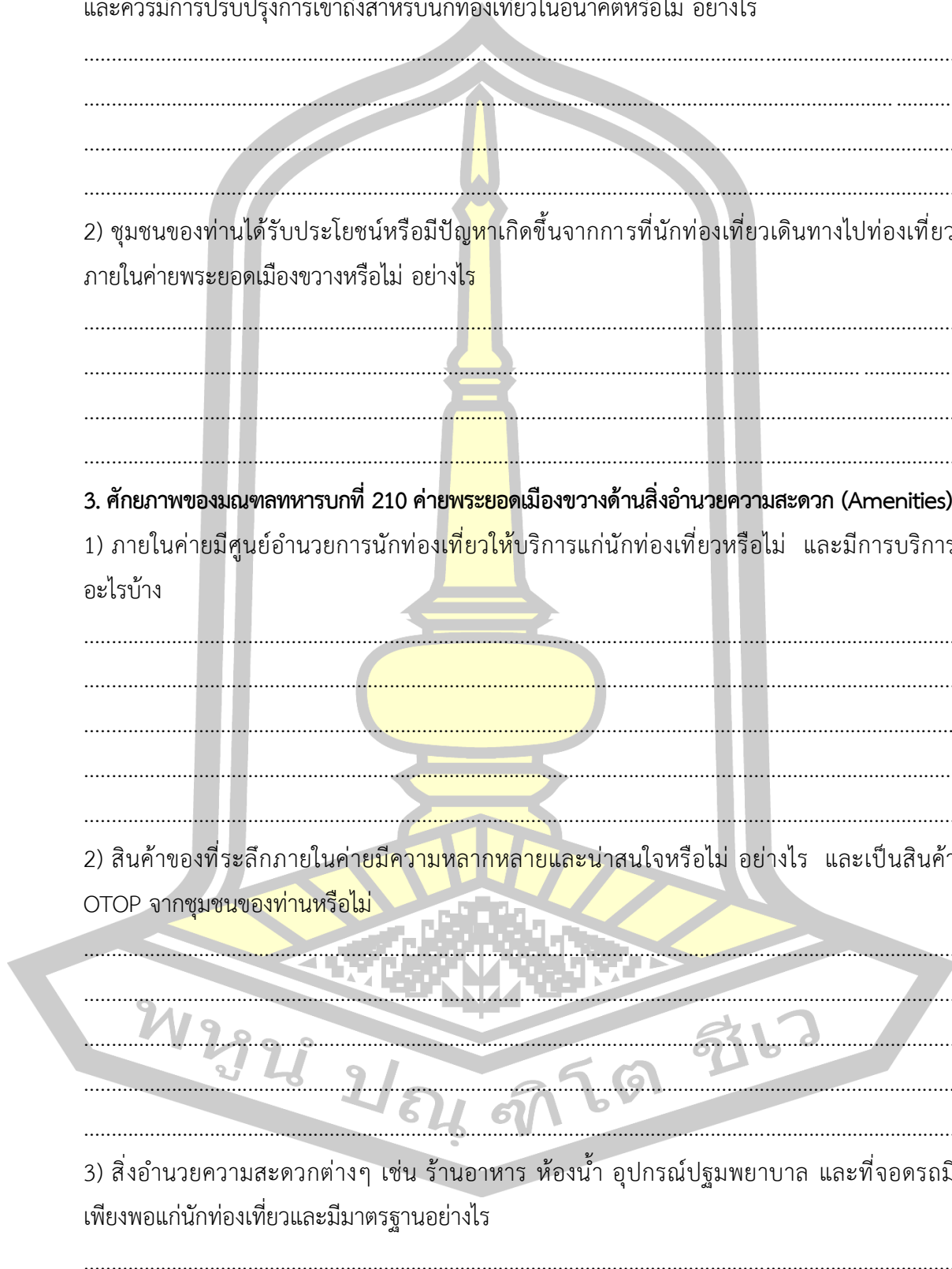
2) ชุมชนของท่านได้รับประโยชน์หรือมีปัญหาเกิดขึ้นจากการที่นักท่องเที่ยวเดินทางไปที่ท่องเที่ยวภายในค่ายพระยอดเมืองขวางหรือไม่ อย่างไร

3. ศักยภาพของมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวางด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities)

1) ภายในค่ายมีศูนย์อำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยวให้บริการแก่นักท่องเที่ยวหรือไม่ และมีการบริการอะไรบ้าง

2) สินค้าของที่ระลึกภายในค่ายมีความหลากหลายและน่าสนใจหรือไม่ อย่างไร และเป็นสินค้า OTOP จากชุมชนของท่านหรือไม่

3) สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เช่น ร้านอาหาร ห้องน้ำ อุปกรณ์ปฐมพยาบาล และที่จอดรถมีเพียงพอแก่นักท่องเที่ยวและมีมาตรฐานอย่างไร

4) สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการภายในค่ายมีจุดอ่อนและจุดแข็งอะไรบ้าง ที่ควรพัฒนาและปรับปรุง

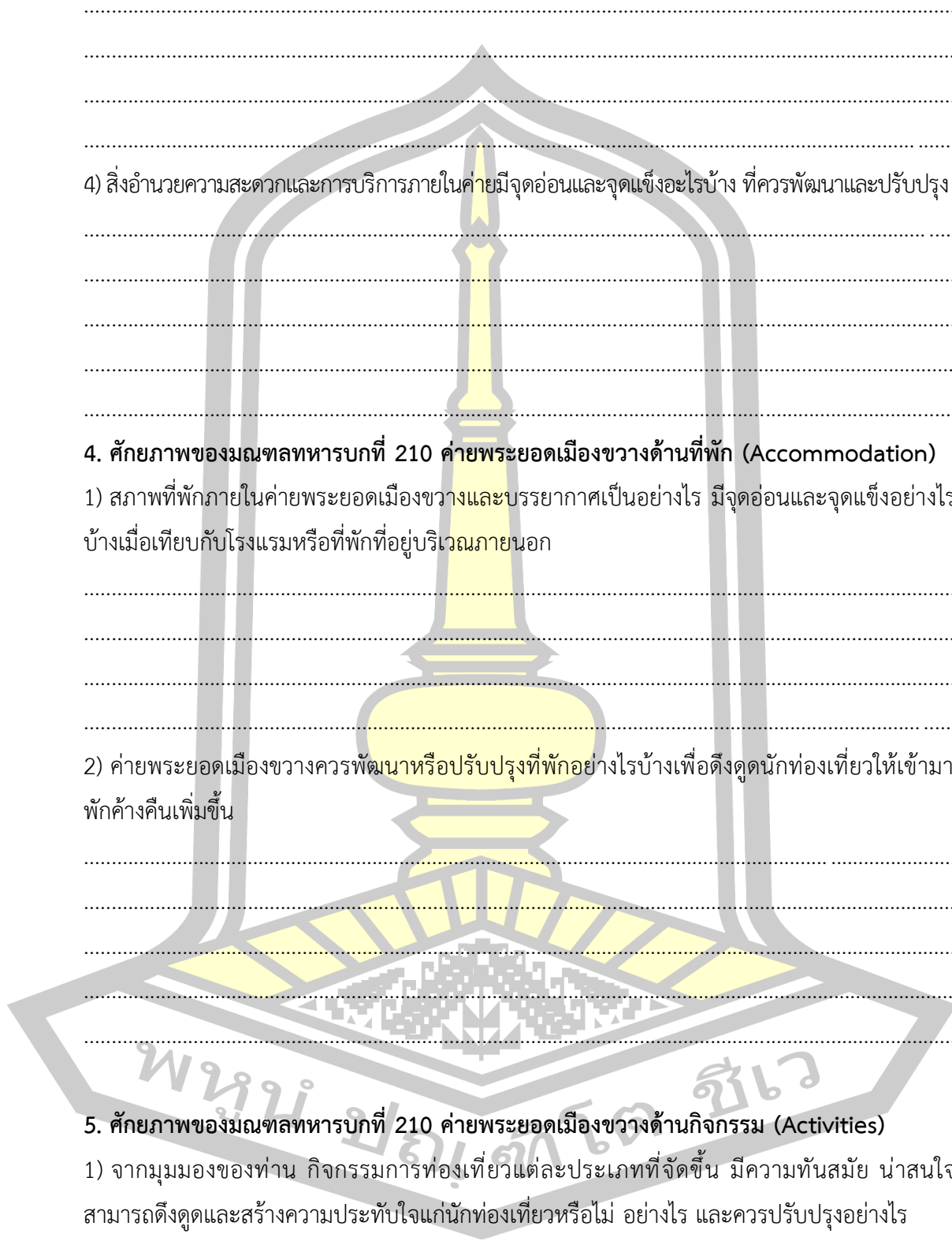
4. ศักยภาพของมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวางด้านที่พัก (Accommodation)

1) สภาพที่พักภายในค่ายพระยอดเมืองขวางและบรรยากาศเป็นอย่างไร มีจุดอ่อนและจุดแข็งอย่างไรบ้างเมื่อเทียบกับโรงแรมหรือที่พักที่อยู่บริเวณภายนอก

2) ค่ายพระยอดเมืองขวางควรพัฒนาหรือปรับปรุงที่พักอย่างไรบ้างเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาพักค้างคืนเพิ่มขึ้น

5. ศักยภาพของมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวางด้านกิจกรรม (Activities)

1) จากมุมมองของท่าน กิจกรรมการท่องเที่ยวแต่ละประเภทที่จัดขึ้น มีความทันสมัย น่าสนใจ สามารถดึงดูดและสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวหรือไม่ อย่างไร และควรปรับปรุงอย่างไร

2) กิจกรรมการท่องเที่ยวแต่ละประเภทที่จัดขึ้น มีผลกระทบต่อชุมชน และอนุสาวรีย์ปู่พระยอดเมืองขวางหรือไม่อย่างไร

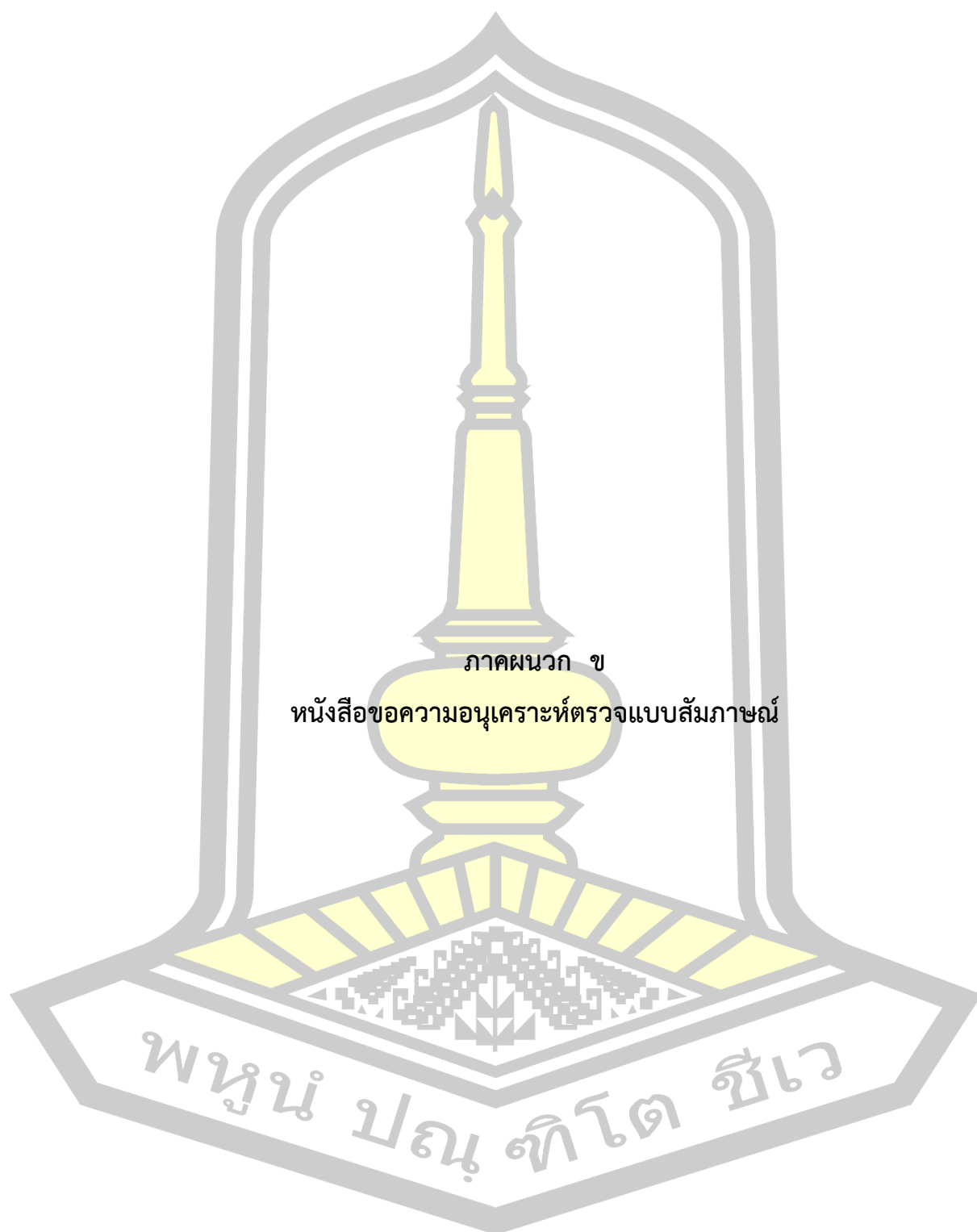
3) ชุมชนของท่านมีส่วนร่วมกับทางค่ายพระยอดเมืองขวางในการจัดกิจกรรมภายในค่ายพระยอดเมืองขวางแก่นักท่องเที่ยวหรือไม่ เพราะเหตุใด

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะจากผู้ให้สัมภาษณ์หน่วยงานภาคชุมชนเกี่ยวกับการบริหารจัดการหรือการพัฒนาการท่องเที่ยวของมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม

เครื่องมือประกอบการสัมภาษณ์

1. ผู้สัมภาษณ์.....วัน/เดือน/ปีที่สัมภาษณ์.....
2. เครื่องมือที่ใช้

พญาน ปณ ทิโต สีเว

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจแบบสัมภาษณ์

พหุณฺ์ ปณฺุ ทิโต ชีเว

ที่ อว 0605.17(3)/ 212

คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ต.ตลาด อ.เมือง จ.มหาสารคาม
44000

20 กรกฎาคม 2563

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภัทร ศรีจองแสง (มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี)

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางสาวธารรัตน์ มหาพันธ์ นิสิตระดับปริญญาโท รหัสนิสิต 61011080005 สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ระบบนอกเวลาราชการ ซึ่งนิสิตกำลังดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ในหัวข้อเรื่อง “แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ : มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ : มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง คณะได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ด้านงานวิจัยเป็นอย่างดี

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินงานศึกษาวิจัยลุล่วงไปได้ด้วยดี คณะจึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจเนื้อหาแบบสอบถาม เพื่อนิสิตจะได้นำข้อมูลที่ได้รับมาปรับปรุงแก้ไขต่อไป ทั้งนี้ คณะมอบหมายให้ นางสาวธารรัตน์ มหาพันธ์ หมายเลขติดต่อ 08 9188 1838 เป็นผู้ดำเนินการ ทั้งนี้ ได้แนบแบบสอบถามตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายอรรณวิท ศิลาน้อย)

คณบดีคณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สำนักงานคณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม
โทรศัพท์/ โทรสาร 0 4397 0763

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม สำนักบัณฑิตศึกษา โทร.4083

ที่ อว 0605.17(3)/ 211

วันที่ 20 กรกฎาคม 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทนา อุ่นเจริญ

ด้วย นางสาวธารารัตน์ มหาพันธ์ นิสิตระดับปริญญาโท รหัสนิสิต 61011080005 สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ระบบนอกเวลาราชการ ซึ่งนิสิตกำลังดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ในหัวข้อเรื่อง “แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ : มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ : มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง คณะได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ด้านงานวิจัยเป็นอย่างดี

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินงานศึกษาวิจัยลุล่วงไปได้ด้วยดี คณะจึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจเนื้อหาแบบสอบถาม เพื่อนิสิตจะได้นำข้อมูลที่ได้รับมาปรับปรุงแก้ไขต่อไป ทั้งนี้ คณะมอบหมายให้ นางสาวธารารัตน์ มหาพันธ์ หมายเลขติดต่อ 08 9188 1838 เป็นผู้ดำเนินการและได้แนบแบบสอบถามมาพร้อมนี้ จำนวน 1 ชุด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(นายอรรณวิท ศิลาน้อย)

คณบดีคณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม สำนักบัณฑิตศึกษา โทร.4083

ที่ อว.0605.17(3)/ 210

วันที่ 20 กรกฎาคม 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลินจง โพชารี

ด้วย นางสาวธารรัตน์ มหาพันธ์ นิสิตระดับปริญญาโท รหัสนิสิต 61011080005 สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ระบบนอกเวลาราชการ ซึ่งนิสิตกำลังดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ในหัวข้อเรื่อง “แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ :มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ : มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง คณะได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ด้านงานวิจัยเป็นอย่างดี

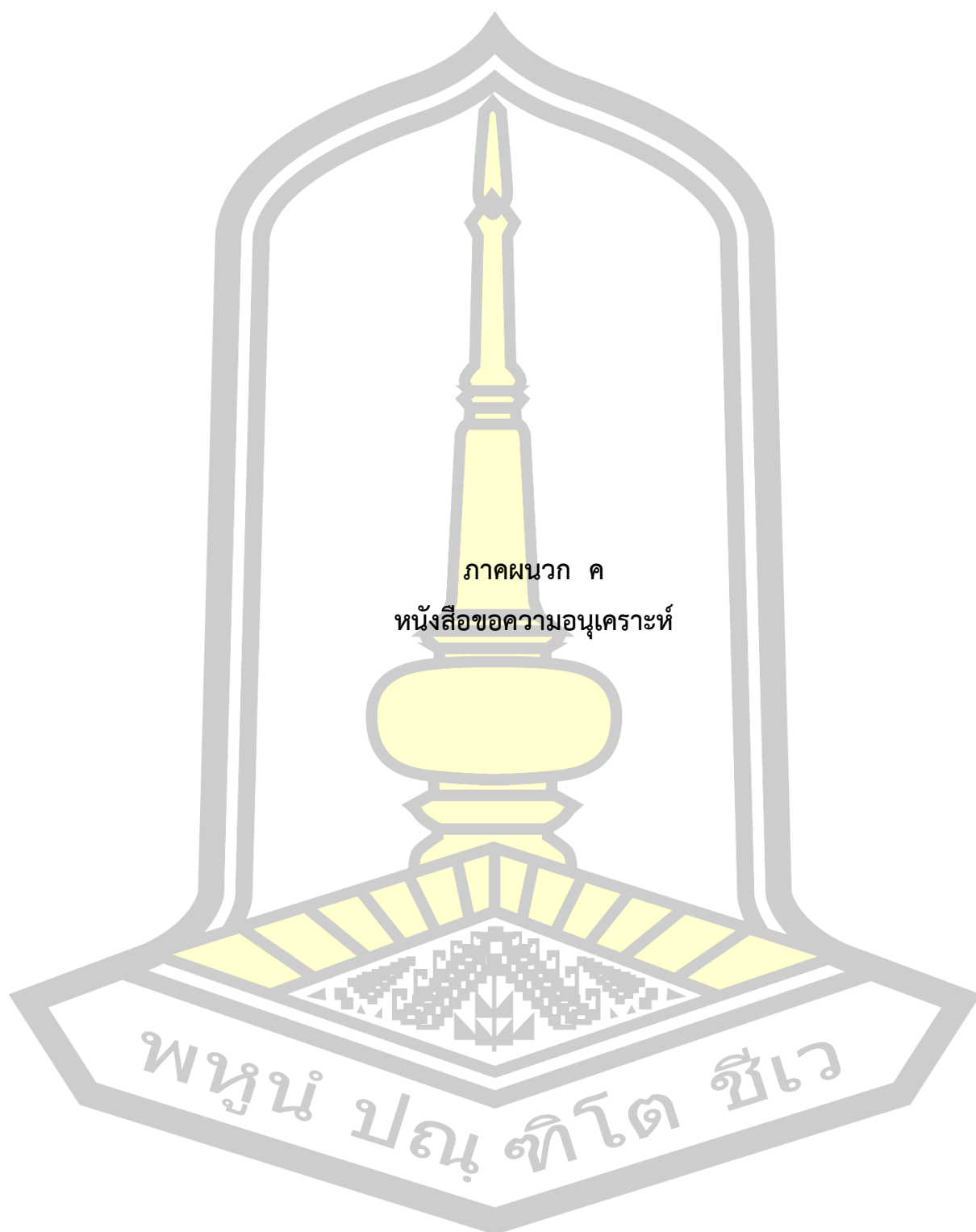
ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินงานศึกษาวิจัยลุล่วงไปได้ด้วยดี คณะจึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจเนื้อหาแบบสอบถาม เพื่อนิสิตจะได้นำข้อมูลที่ได้รับมาปรับปรุงแก้ไขต่อไป ทั้งนี้ คณะมอบหมายให้ นางสาวธารรัตน์ มหาพันธ์ หมายเลขติดต่อ 08 9188 1838 เป็นผู้ดำเนินการและได้แนบบแบบสอบถามมาพร้อมนี้ จำนวน 1 ชุด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(นายอรุณวิทย์ ศิลาน้อย)

คณบดีคณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม

ที่ อว 0605.17(3)/ 225

คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ต.ตลาด อ.เมือง จ.มหาสารคาม
44000

20 กรกฎาคม 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลและสัมภาษณ์ เพื่อใช้ประกอบการทำวิจัย

เรียน ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 10 บ้านพระยอดเมืองขวาง

ด้วย นางสาวธารรัตน์ มหาพันธ์ นิสิตระดับปริญญาโท รหัสนิสิต 61011080005 สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ระบบนอกเวลาราชการ ซึ่งนิสิตกำลังดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ในหัวข้อเรื่อง “แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ : มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ : มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง และคาดว่าข้อมูลจากการศึกษาวิจัยดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อนิสิต อาจารย์ และผู้สนใจเป็นอย่างยิ่ง

ในการนี้ คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า บ้านพระยอดเมืองขวาง มีความพร้อมและเหมาะสมสำหรับการเก็บข้อมูลดังกล่าว คณะขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลและสัมภาษณ์เพื่อใช้ประกอบการทำวิจัยดังกล่าว ทั้งนี้ คณะมอบหมายให้ นางสาวธารรัตน์ มหาพันธ์ หมายเลขติดต่อ 08 9188 1838 เป็นผู้ดำเนินการในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายอรุณวิทย์ ศิลาอ่อน)

คณบดีคณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สำนักงานคณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม
โทรศัพท์/ โทรสาร 0 4397 0763

ที่ อว 0605.17(3)/ 224

คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ต.ตลาด อ.เมือง จ.มหาสารคาม
44000

20 กรกฎาคม 2563

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลและสัมภาษณ์ เพื่อใช้ประกอบการทำวิจัย

เรียน ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 8 บ้านกรูคุ

ด้วย นางสาวธารรัตน์ มหาพันธ์ นิสิตระดับปริญญาโท รหัสนิสิต 61011080005 สาขาวิชา การจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ระบบนอกเวลาราชการ ซึ่งนิสิตกำลัง ดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ในหัวข้อเรื่อง “แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ : มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว ภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ : มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง และคาดว่าข้อมูลจากการ ศึกษาวิจัยดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อนิสิต อาจารย์ และผู้สนใจเป็นอย่างยิ่ง

ในการนี้ คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้พิจารณาแล้ว เห็นว่า บ้านกรูคุ มีความพร้อมและเหมาะสมสำหรับการเก็บข้อมูลดังกล่าว คณะขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล และสัมภาษณ์เพื่อใช้ประกอบการทำวิจัยดังกล่าว ทั้งนี้ คณะมอบหมายให้ นางสาวธารรัตน์ มหาพันธ์ หมายเลขติดต่อ 08 9188 1838 เป็นผู้ดำเนินการในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายอรรณวิท ศิลาน้อย)

คณบดีคณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สำนักงานคณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม
โทรศัพท์/ โทรสาร 0 4397 0763

ที่ อว 0605.17(3)/223

คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ต.ตลาด อ.เมือง จ.มหาสารคาม
44000

20 กรกฎาคม 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลและสัมภาษณ์ เพื่อใช้ประกอบการทำวิจัย

เรียน ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 5 บ้านไทยสามัคคี

ด้วย นางสาวธารรัตน์ มหาพันธ์ นิสิตระดับปริญญาโท รหัสนิสิต 61011080005 สาขาวิชา การจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ระบบนอกเวลาราชการ ซึ่งนิตกำลัง ดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ในหัวข้อเรื่อง “แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ : มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว ภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ : มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง และคาดว่าข้อมูลจากการ ศึกษาวิจัยดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อนิสิต อาจารย์ และผู้สนใจเป็นอย่างยิ่ง

ในการนี้ คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้พิจารณาแล้ว เห็นว่า บ้านไทยสามัคคี มีความพร้อมและเหมาะสมสำหรับการเก็บข้อมูลดังกล่าว คณะขอความอนุเคราะห์ เก็บข้อมูลและสัมภาษณ์เพื่อใช้ประกอบการทำวิจัยดังกล่าว ทั้งนี้ คณะมอบหมายให้ นางสาวธารรัตน์ มหาพันธ์ หมายเลขติดต่อ 08 9188 1838 เป็นผู้ดำเนินการในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายอรรณวิท ศิลาอ่อน)

คณบดีคณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สำนักงานคณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม
โทรศัพท์/ โทรสาร 0 4397 0763

ที่ อว 0605.17(3)/ ๒๒๒

คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ต.ตลาด อ.เมือง จ.มหาสารคาม
44000

2๐ กรกฎาคม 2563

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลและสัมภาษณ์ เพื่อใช้ประกอบการทำวิจัย
เรียน กำนัน ตำบลกรูคู จังหวัดนครพนม

ด้วย นางสาวธารารัตน์ มหาพันธ์ นิสิตระดับปริญญาโท รหัสนิสิต 61011080005 สาขาวิชา
การจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ระบบนอกเวลาราชการ ซึ่งนิสิตกำลัง
ดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ในหัวข้อเรื่อง “แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ :
มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว
ภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ : มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง และคาดว่าจะข้อมูลจากการ
ศึกษาวิจัยดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อนิสิต อาจารย์ และผู้สนใจเป็นอย่างยิ่ง

ในการนี้ คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้พิจารณาแล้ว
เห็นว่า ตำบลกรูคู จังหวัดนครพนม มีความพร้อมและเหมาะสมสำหรับการเก็บข้อมูลดังกล่าว คณะ
ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลและสัมภาษณ์เพื่อใช้ประกอบการทำวิจัยดังกล่าว ทั้งนี้ คณะมอบหมายให้
นางสาวธารารัตน์ มหาพันธ์ หมายเลขติดต่อ 08 9188 1838 เป็นผู้ดำเนินการในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายอรรณวิทย์ ศีลาน้อย)

คณบดีคณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สำนักงานคณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม
โทรศัพท์/ โทรสาร 0 4397 0763

ที่ อว 0605.17(3)/ 221

คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ต.ตลาด อ.เมือง จ.มหาสารคาม
44000

20 กรกฎาคม 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลและสัมภาษณ์ เพื่อใช้ประกอบการทำวิจัย

เรียน ผู้จัดการบริษัท บีหนึ่ง ทัวร์

ด้วย นางสาวธารารัตน์ มหาพันธ์ นิสิตระดับปริญญาโท รหัสนิสิต 61011080005 สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ระบบนอกระบบราชการ ซึ่งนิสิตกำลังดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ในหัวข้อเรื่อง “แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ : มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ : มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง และคาดว่าข้อมูลจากการศึกษาวิจัยดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อนิสิต อาจารย์ และผู้สนใจเป็นอย่างยิ่ง

ในการนี้ คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า บริษัท บีหนึ่ง ทัวร์ มีความพร้อมและเหมาะสมสำหรับการเก็บข้อมูลดังกล่าว คณะขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลและสัมภาษณ์เพื่อใช้ประกอบการทำวิจัยดังกล่าว ทั้งนี้ คณะมอบหมายให้ นางสาวธารารัตน์ มหาพันธ์ หมายเลขติดต่อ 08 9188 1838 เป็นผู้ดำเนินการในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายอรรณวิท ศิลาน้อย)

คณบดีคณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สำนักงานคณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม
โทรศัพท์/ โทรสาร 0 4397 0763

ที่ อว 0605.17(3)/220

คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ต.ตลาด อ.เมือง จ.มหาสารคาม
44000

20 กรกฎาคม 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลและสัมภาษณ์ เพื่อใช้ประกอบการทำวิจัย

เรียน นายกสมาคมยี่ปิ่น จังหวัดนครพนม

ด้วย นางสาวธารรัตน์ มหาพันธ์ นิสิตระดับปริญญาโท รหัสนิสิต 61011080005 สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ระบบนอกเวลาราชการ ซึ่งนิสิตกำลังดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ในหัวข้อเรื่อง “แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ : มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ : มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง และคาดว่าข้อมูลจากการศึกษาวิจัยดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อนิสิต อาจารย์ และผู้สนใจเป็นอย่างยิ่ง

ในการนี้ คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า สมาคมยี่ปิ่น จังหวัดนครพนม มีความพร้อมและเหมาะสมสำหรับการเก็บข้อมูลดังกล่าว คณะขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลและสัมภาษณ์เพื่อใช้ประกอบการทำวิจัยดังกล่าว ทั้งนี้ คณะมอบหมายให้ นางสาวธารรัตน์ มหาพันธ์ หมายเลขติดต่อ 08 9188 1838 เป็นผู้ดำเนินการในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายอรรถวิท ศิลาน้อย)

คณบดีคณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สำนักงานคณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม
โทรศัพท์/ โทรสาร 0 4397 0763

ที่ อว 0605.17(3)/ 219

คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ต.ตลาด อ.เมือง จ.มหาสารคาม
44000

20 กรกฎาคม 2563

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลและสัมภาษณ์ เพื่อใช้ประกอบการทำวิจัย

เรียน ผู้จัดการบริษัท วินวิน สมายด์

ด้วย นางสาวธารารัตน์ มหาพันธ์ นิสิตระดับปริญญาโท รหัสนิสิต 61011080005 สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ระบบนอกเวลาราชการ ซึ่งนิสิตกำลังดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ในหัวข้อเรื่อง “แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ : มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ : มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง และคาดว่าข้อมูลจากการศึกษาวิจัยดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อนิสิต อาจารย์ และผู้สนใจเป็นอย่างยิ่ง

ในการนี้ คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า บริษัท วินวิน สมายด์ มีความพร้อมและเหมาะสมสำหรับการเก็บข้อมูลดังกล่าว คณะขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลและสัมภาษณ์เพื่อใช้ประกอบการทำวิจัยดังกล่าว ทั้งนี้ คณะมอบหมายให้ นางสาวธารารัตน์ มหาพันธ์ หมายเลขติดต่อ 08 9188 1838 เป็นผู้ดำเนินการในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายอรรณวิท ศิลาโน้อย)

คณบดีคณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สำนักงานคณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม
โทรศัพท์/ โทรสาร 0 4397 0763

ที่ อว 0605.17(3)/ 218

คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ต.ตลาด อ.เมือง จ.มหาสารคาม
44000

๒๐ กรกฎาคม 2563

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลและสัมภาษณ์ เพื่อใช้ประกอบการทำวิจัย
เรียน ประธานหอการค้า จังหวัดนครพนม

ด้วย นางสาวธารรัตน์ มหาพันธ์ นิสิตระดับปริญญาโท รหัสนิต 61011080005 สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ระบบนอกเวลาราชการ ซึ่งนิตกำลังดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ในหัวข้อเรื่อง “แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ : มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ : มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง และคาดว่าข้อมูลจากการศึกษาวิจัยดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อนิสิต อาจารย์ และผู้สนใจเป็นอย่างยิ่ง

ในการนี้ คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า จังหวัดนครพนม มีความพร้อมและเหมาะสมสำหรับการเก็บข้อมูลดังกล่าว คณะขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลและสัมภาษณ์เพื่อใช้ประกอบการทำวิจัยดังกล่าว ทั้งนี้ คณะมอบหมายให้ นางสาวธารรัตน์ มหาพันธ์ หมายเลขติดต่อ 08 9188 1838 เป็นผู้ดำเนินการในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายอรรณวิทย์ ศีลาน้อย)

คณบดีคณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สำนักงานคณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม
โทรศัพท์/ โทรสาร 0 4397 0763

ที่ อว 0605.17(3)/ 217

คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ต.ตลาด อ.เมือง จ.มหาสารคาม
44000

20 กรกฎาคม 2563

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลและสัมภาษณ์ เพื่อใช้ประกอบการทำวิจัย

เรียน ประธานสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว จังหวัดนครพนม

ด้วย นางสาวธารารัตน์ มหาพันธ์ นิสิตระดับปริญญาโท รหัสนิสิต 61011080005 สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ระบบนอกเวลาราชการ ซึ่งนิสิตกำลังดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ในหัวข้อเรื่อง “แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ : มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ : มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง และคาดว่าข้อมูลจากการศึกษาวิจัยดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อนิสิต อาจารย์ และผู้สนใจเป็นอย่างยิ่ง

ในกรณีนี้ คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า จังหวัดนครพนม มีความพร้อมและเหมาะสมสำหรับการเก็บข้อมูลดังกล่าว คณะขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลและสัมภาษณ์เพื่อใช้ประกอบการทำวิจัยดังกล่าว ทั้งนี้ คณะมอบหมายให้ นางสาวธารารัตน์ มหาพันธ์ หมายเลขติดต่อ 08 9188 1838 เป็นผู้ดำเนินการในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายอรรณวิท สีลาน้อย)

คณบดีคณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สำนักงานคณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม
โทรศัพท์/ โทรสาร 0 4397 0763

ที่ อว 0605.17(3)/216

คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ต.ตลาด อ.เมือง จ.มหาสารคาม
44000

20 กรกฎาคม 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลและสัมภาษณ์ เพื่อใช้ประกอบการทำวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จังหวัดนครพนม

ด้วย นางสาวธารารัตน์ มหาพันธ์ นิสิตระดับปริญญาโท รหัสนิต 61011080005 สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ระบบนอกเวลาราชการ ซึ่งนิตกำลังดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ในหัวข้อเรื่อง “แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ : มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ : มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง และคาดว่าข้อมูลจากการศึกษาวิจัยดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อนิสิต อาจารย์ และผู้สนใจเป็นอย่างยิ่ง

ในการนี้ คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จังหวัดนครพนม มีความพร้อมและเหมาะสมสำหรับการเก็บข้อมูลดังกล่าว คณะขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลและสัมภาษณ์เพื่อใช้ประกอบการทำวิจัยดังกล่าว ทั้งนี้ คณะมอบหมายให้ นางสาวธารารัตน์ มหาพันธ์ หมายเลขติดต่อ 08 9188 1838 เป็นผู้ดำเนินการในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายอรุณวิทย์ ศิลาน้อย)

คณบดีคณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สำนักงานคณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม
โทรศัพท์/ โทรสาร 0 4397 0763

ที่ อว 0605.17(3)/ 215

คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ต.ตลาด อ.เมือง จ.มหาสารคาม
44000

๒๐ กรกฎาคม 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลและสัมภาษณ์ เพื่อใช้ประกอบการทำวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านไทยสามัคคี จังหวัดนครพนม

ด้วย นางสาวธารรัตน์ มหาพันธ์ นิสิตระดับปริญญาโท รหัสนิสิต 61011080005 สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ระบบนอกเวลาราชการ ซึ่งนิสิตกำลังดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ในหัวข้อเรื่อง “แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ : มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ : มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง และคาดว่าข้อมูลจากการศึกษาวิจัยดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อนิสิต อาจารย์ และผู้สนใจเป็นอย่างยิ่ง

ในกรณีนี้ คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า โรงเรียนบ้านไทยสามัคคี จังหวัดนครพนม มีความพร้อมและเหมาะสมสำหรับการเก็บข้อมูลดังกล่าว คณะขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลและสัมภาษณ์เพื่อใช้ประกอบการทำวิจัยดังกล่าว ทั้งนี้ คณะมอบหมายให้ นางสาวธารรัตน์ มหาพันธ์ หมายเลขติดต่อ 08 9188 1838 เป็นผู้ดำเนินการในครั้งนี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายอรรณวิท ศิลาโน้อย)

คณบดีคณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สำนักงานคณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม
โทรศัพท์/ โทรสาร 0 4397 0763

ที่ อว 0605.17(3)/214

คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ต.ตลาด อ.เมือง จ.มหาสารคาม
44000

20 กรกฎาคม 2563

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลและสัมภาษณ์ เพื่อใช้ประกอบการทำวิจัย
เรียน ท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดนครพนม

ด้วย นางสาวธารารัตน์ มหาพันธ์ นิสิตระดับปริญญาโท รหัสนิต 61011080005 สาขาวิชา
การจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ระบบนอกเวลาราชการ ซึ่งนิตกำลัง
ดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ในหัวข้อเรื่อง “แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ :
มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว
ภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ : มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง และคาดว่าจะข้อมูลจากการ
ศึกษาวิจัยดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อนิสิต อาจารย์ และผู้สนใจเป็นอย่างยิ่ง

ในการนี้ คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า
ท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดนครพนม มีความพร้อมและเหมาะสมสำหรับการเก็บข้อมูลดังกล่าว คณะขอความ
อนุเคราะห์เก็บข้อมูลและสัมภาษณ์เพื่อใช้ประกอบการทำวิจัยดังกล่าว ทั้งนี้ คณะมอบหมายให้
นางสาวธารารัตน์ มหาพันธ์ หมายเลขติดต่อ 08 9188 1838 เป็นผู้ดำเนินการในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายอรรณวิท ศิลาน้อย)

คณบดีคณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สำนักงานคณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม
โทรศัพท์/ โทรสาร 0 4397 0763

ที่ อว 0605.17(3)/ 213

คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ต.ตลาด อ.เมือง จ.มหาสารคาม
44000

20 กรกฎาคม 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลและสัมภาษณ์ เพื่อใช้ประกอบการทำวิจัย

เรียน ผู้บัญชาการ มณฑลทหารบกที่ 210

ด้วย นางสาวธารรัตน์ มหาพันธ์ นิสิตระดับปริญญาโท รหัสนิสิต 61011080005 สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ระบบนอกเวลาราชการ ซึ่งนิสิตกำลังดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ในหัวข้อเรื่อง “แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ : มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ : มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง และคาดว่าจะข้อมูลจากการศึกษาวิจัยดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อนิสิต อาจารย์ และผู้สนใจเป็นอย่างยิ่ง

ในกรณีนี้ คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า มณฑลทหารบกที่ 210 มีความพร้อมและเหมาะสมสำหรับการเก็บข้อมูลดังกล่าว คณะขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลและสัมภาษณ์เพื่อใช้ประกอบการทำวิจัยดังกล่าว ทั้งนี้ คณะมอบหมายให้ นางสาวธารรัตน์ มหาพันธ์ หมายเลขติดต่อ 08 9188 1838 เป็นผู้ดำเนินการในครั้งนี้

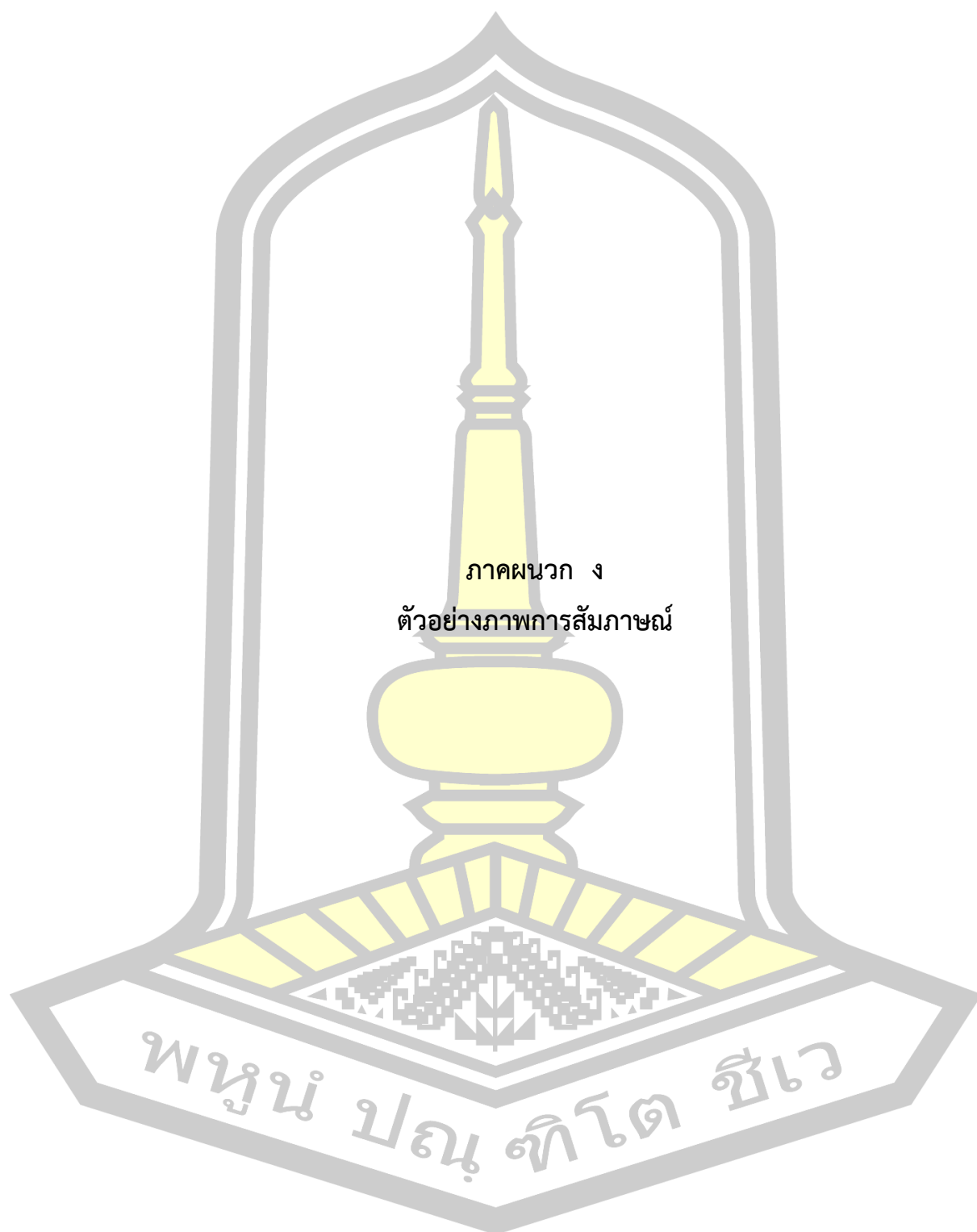
จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายอรุณวิทย์ ศิลาน้อย)

คณบดีคณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สำนักงานคณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม
โทรศัพท์/ โทรสาร 0 4397 0763

ภาคผนวก ง
ตัวอย่างภาพการสัมภาษณ์

พหุณฺ์ ปณฺุ ทิโต ชีเว

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นางสาวธารรัตน์ มหาพันธ์
วันเกิด	3 มกราคม 2530
สถานที่เกิด	นครพนม
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 6 ซอยอนุสรณ์สามัคคี ถนนสุนทรวิจิตร ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	อาจารย์สาขาวิชาการโรงแรม
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยนครพนม E-mail thararat030130@gmail.com
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2552 ปริญญาตรี (บธ.ม.) สาขาการจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต พ.ศ. 2564 ปริญญาโท (ศศ.ม) สาขาการจัดการท่องเที่ยวและโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ทุนวิจัย	-
ผลงานวิจัย	-

พูนุ่ ปณุ่ ทิโต ชีเว